

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 44 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2020/2563

เจ้าของ	วิทยาลัยแสงธรรม	
คณะที่ปรึกษา	อธิการบดี, รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ, คณบดีคณะมนุษยศาสตร์, คณบดีคณะศาสนศาสตร์, ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ, และ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม	
คณะผู้ทรงคุณวุฒิ	หมวดกฎหมายพระศาสนจักร	บาทหลวง ผศ.ดร.ไผ่ พงษ์พานิช
	หมวดกระแสเรียก	บาทหลวง อติศักดิ์ พรหมงาม
	หมวดคำสอน	มุขนายก วีระ อาภรณ์รัตน์, บาทหลวง ผศ.ดร.วัชรศิลป์ กฤษเจริญ
	หมวดจริยธรรม	บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, M.I.
	หมวดชีวิตด้านจิตใจ	บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง เจริญ ว่องประชาบุญกุล
	หมวดประวัติศาสตร์พระศาสนจักร	บาทหลวง อธิพล กอบวิทยากุล, บาทหลวง ดร.สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์
	หมวดปรัชญา	บาทหลวง ดร.อภัสสิน สุทธิโย, S.J. บาทหลวง ดร.วิรัตน์ วนาโรจน์สุวิชัย
	หมวดพระคัมภีร์	มุขนายก ดร.เสื้อชัย ธาตุวิสัย บาทหลวง ผศ.พัชไนย์ คมกฤต, บาทหลวง สมเกียรติ ตริณิก
	หมวดพระสังฆธรรม	บาทหลวง วิรัช นารินรักษ์, บาทหลวง ชาย ชันทะโฮม, C.Ss.R. บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไรท์, S.D.B.
	หมวดพิธีกรรม	บาทหลวง เคลาดิโอ เบร์ตูลอร์, O.M.I. บาทหลวง อนุสรณ์ แก้วขจร, บาทหลวง เชษฐา ไชยเดช
	หมวดศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์	มุขนายก ชูศักดิ์ สิริสุทธิ
บรรณาธิการบริหาร	บาทหลวง เจริญ ว่องประชาบุญกุล	
บรรณาธิการสร้างสรรค์	อาจารย์ ไพโรจน์ ภิรมย์รัตน์	
กองบรรณาธิการ	อาจารย์ สุจิตตรา จันทร์ลอย, นางสาว สุกานดา วงศ์เพ็ญ และ นางสาว พิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ	
จัดพิมพ์โดย	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม	
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการในด้านเทววิทยาและปรัชญา 2. เพื่อเป็นสื่อกลางความรู้ และความสัมพันธ์อันดีทางด้านศาสนา	
กำหนดออก	ปีละ 3 ฉบับ ประจำเดือนมกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม	
ค่าบำรุงสมาชิก	สมาชิกรายปี ปีละ 300 บาท (จำนวน 3 ฉบับ/ปี) จำหน่ายปลีก ราคาฉบับละ 120 บาท สำหรับสมาชิกรายปี สามารถส่งเงินค่าบำรุงสมาชิกเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4 โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุลและหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี) มาทางโทรสาร หรือ โทร.แจ้งการนำเงินเข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์ โทร. 0-2429-0100 ต่อ 624 โทรสาร 0-2429-0819	

॥ บ ท บ ร ร ณา ธิ ก า ร ๥

สวัสดีปีใหม่และสุขสันต์วันปีศาจแด่ผู้อ่านทุกท่านครับ แม้ปีนี้เราอาจจะพูดไม่ได้ว่าเรามีความสุขกันอย่างแท้จริง เหตุเพราะโลกของเรามีไวรัสระบาดในหลายประเทศทั่วโลก ส่งผลให้ผู้คนจำนวนมากเสียชีวิต หลายครอบครัวสูญเสียบุคคลที่ตนรักโดยไม่มีโอกาสเข้าไปอำลาอย่างใกล้ชิด เจกเช่นธรรมเนียมปฏิบัติที่เคยมีมา

ในสถานการณ์ที่มีโรคระบาดร้ายแรง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง จนทำให้หลายคนท้อ กังวล หวาดกลัวต่อผลกระทบต่างๆ นานา สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะไม่ทำให้เราต้องเสียศูนย์ในชีวิต ถ้าเรามีความหวัง

ความหวังในมุมมองของคริสตชนคือ ความวางใจในพระเจ้า เป็นความเชื่อมโยงกับพระเจ้า วางทุกสิ่งในพระหัตถ์ของพระองค์ และเชื่ออย่างสุดหัวใจในความรักอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ เชื่อมั่นว่า พระองค์ไม่ทรงทอดทิ้งและช่วยเหลือเราอยู่ตลอดเวลา ความหวังไม่ได้ทำให้เรารู้แค่ว่า ที่สุดแล้วเราจะรอด แต่ทำให้เรารู้จักแสงสว่างน้ำพระทัยของพระองค์ เพื่อจะทำในสิ่งที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด ตามน้ำพระทัยของพระองค์ เพราะพระองค์ทรงรักเรา และเราก็อธิษฐานพระองค์

แสงธรรมปริทัศน์ฉบับนี้ จึงอยากจะขอร่วมใจกับคริสตชนทั่วโลกในคำภาวนา และเป็นกำลังใจให้กับทุกท่าน โดยเฉพาะบุคลากรทางการแพทย์ ทหาร ตำรวจและทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับการดูแล รักษา ป้องกันประชาชนจากโรคระบาด หวังว่า สถานการณ์จะกลับคืนสู่ปกติโดยเร็ว และเชื่อว่าไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นโดยไม่มีเหตุ ไม่มีสิ่งใดในโลกที่ไม่เปลี่ยนแปลง มีโรคระบาดหรือไม่มีโรคระบาด ล้วนเกิดขึ้นเพื่อให้เราเรียนรู้ และปรับปรุงตนเอง ถ้าเราพร้อมจะเรียนรู้

บรรณาธิการสร้างสรรค์

ข่าวประชาสัมพันธ์... ขอเชิญชวนส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารแสงธรรมปริทัศน์

ฉบับต่อไปเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2563 ในหัวข้อ “พระวาจาของพระเจ้า”

ส่งต้นฉบับได้ที่ E-mail: pi_santo@yahoo.com หรือ E-mail: sukanda.1984@gmail.com

ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2563 และขอขอบคุณล่วงหน้าสำหรับบทความที่ส่งมาร่วมแบ่งปัน

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ขอสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย

ในกรณีที่ต้องการบทความไปเผยแพร่ กรุณาแจ้งขออนุญาตอย่างเป็นทางการ

Content

ปีที่ 44 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2020/2563 Saengtham Journal

4

ความหวังของคริสตชนคืออะไร

บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไก้ส์, S.D.B.

61

นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6

บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, O.M.I.

18

ความหวัง: คุณธรรมจำเป็นต่อความรอด

บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, C.S.S.

70

การต่อสู้ การภาวนา และความหวัง

ท่ามกลางบรรยากาศแห่งความสิ้นหวัง
ในโลกปัจจุบัน

ธัญภรณ์ ลีกำเนิดไทย

28

ต้องไว้วางใจหรือวางใจในพระเจ้าถึงจะถูก

ศ.เกียรติ บัญเจือ, ราชบัณฑิต

77

“ความหวัง” ในมุมมองของ

บาทหลวง มิเกล กาไรซาบาล, S.J.

บทสัมภาษณ์โดยกองบรรณาธิการ

37

การศึกษาอบรมที่ให้ความหวัง

ภคินี ดร.ชวลา เวชยันต์

83

ชีวิตกับความหวัง

ดร.สุภาวดี นัมคณิสร์

43

เจริญชีวิตในความหวังเสมอ

บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, O.M.I.

95

Faith Hope and Philosophy

Fr.Patrick A. Connaughton, S.S.C.

53

การบริหารความหวังตามนัยยะแห่ง

ศาสนาอิสลาม กรณีศึกษา: การบูรณาการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความหวัง

ด้วยการศึกษาตามพระคัมภีร์ของท่าน

มาวีร์ดีและท่านอิมามอิบนุลกัอยิม

เราะหิมะฮุลลอฮ์

อาจารย์ เมฮ์วัน แอเลาะ

101

ไม่สิ้นแสงแห่งหวัง

อาจารย์ ไพรัชพัฒน์ ฤทธิรัตน์

112

แนะนำหนังสือ

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

(หมวดพระสัจธรรม)

ความหวัง ของคริสตชนคืออะไร

บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไก้ส์, SDB.

1. บริบทวัฒนธรรมแถบตะวันตก

ชาวยุโรปตะวันตกกำลังอยู่ในช่วงวิกฤตการณ์หรือจุดจบทั้งของอารยธรรม ความคิดสมัยใหม่ อิทธิพลของคริสตศาสนา ในสังคมและวัฒนธรรมดั้งเดิม สำหรับเขา ลักษณะโดดเด่นของยุคนี้คือความไม่แน่นอน และความสามารถคาดคะเนอนาคตได้ ยิ่งกว่านั้น เขารู้สึกว่าตนควบคุมโลกไม่ได้ ทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดความหวาดกลัวและความวิตกกังวล เพราะสถานการณ์ต่างๆ ที่มี สงครามและการถูกกดขี่ข่มเหงในส่วนต่างๆ ของโลก นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสผู้เรื่องนาม ชื่อมาร์ค โอแซ่ (Marc Augé) เรียบเรียง

หนังสือที่มีชื่อว่า “ความกลัวใหม่ๆ” เขา อธิบายว่าชาวตะวันตกนำความกลัวที่จะ ต้องมีชีวิตมาแทนความกลัวที่จะต้องตาย ปัจจุบัน ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่มีชัยชนะ เป็นค่านิยมที่เน้นความไม่จีรังยั่งยืนและเวลา ช่วงเวลาที่หายวับไป

มนุษย์ไม่แสวงหาความหมาย ของชีวิตอีกแล้ว เขาดำเนินชีวิตโดยมี ความหวังและคาดหวังในอนาคตเพียงเล็กน้อย พอใจในโครงการระยะสั้นๆ อนาคต ไม่เป็นคำสัญญาอีกต่อไป แต่เป็นสิ่งที่ไม่รู้ จักและคุกคามเขา ทุกวันนี้ อุดมการณ์ ทางการเมืองและอุดมรัฐทางสังคมคติ

ได้ล้มเหลว มนุษย์หลายคนรู้สึกผิดหวังเมื่อได้ยินว่าอนาคตเป็นคำสัญญา เขาประสบกับความป่าเถื่อนที่แพร่กระจาย ความยุติธรรมที่หละหลวม การยกย่องผู้มีอำนาจ การแข่งขันกันและการยกย่องตลาดเสรีว่าเป็นเหมือนเทพเจ้า

ต่อหน้าความเย็นเฉยของมนุษย์ทั่วไป คริสตชนต้องดำเนินชีวิตที่แตกต่างออกไป มิฉะนั้นแล้ว ชีวิตของเขาไม่เป็นประโยชน์อะไรเลย อิมมานูเอล คานต์ (Immanuel Kant) เคยตั้งคำถามว่า “ฉันหวังอะไรได้บ้าง” ในที่นี้ เราจึงต้องค้นหาพื้นฐานความหวังของคริสตชน

2. ความหวังของคริสตชนคืออะไร

ความหวังเป็นคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าที่ช่วยให้ฝ่าพหาวาจาจักรวรรค์ และชีวิตนิรันดร์เป็นความสุขของเราคือพระเจ้านั่นเอง (เทียบ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อ 1817) ดังนั้น ความหวังแท้จริงจึงไม่เป็นสิ่งของแต่เป็นพระบุคคล ไม่มีพื้นฐานในสิ่งที่อันตราย ซึ่งอาจถูกกลืนไปได้ แต่มีพื้นฐานในพระเจ้า ผู้ประทานพระองค์เองแก่เราอยู่เสมอ

ในปี 2007 สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงเขียนพระสมณสาส์นว่าด้วยเรื่องความหวังของคริสตชน ที่มีชื่อว่า “รอดพ้นด้วยความหวัง” (Spe Salvi) พระองค์

ทรงสรุปว่า “ความหวังอันยิ่งใหญ่ซึ่งต้องเป็นความหวังที่อยู่เหนือทุกสิ่งทุกอย่างคือพระเจ้าผู้เดียวเท่านั้น ผู้ทรงรวมความเป็นจริงทั้งหมดไว้ และทรงเป็นผู้สามารถประทานสิ่งที่ล้ำพั้งตัวเราเองไม่อาจบรรลุถึงได้... พระเจ้าทรงเป็นรากฐานของความหวัง มิใช่เทพเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง แต่เป็นพระเจ้าผู้ทรงมีพระพักตร์แบบมนุษย์และทรงรักเราจนถึงที่สุด ทรงรักเราแต่ละคน และทรงรักมนุษยชาติทั้งมวลด้วย” (Spe Salvi, ข้อ 31)

พระสมณสาส์นฉบับนี้เป็นผลงานยอดเยี่ยมที่ซึมซาบธรรมประเพณีของพระศาสนจักรอย่างลึกซึ้ง มาจากหัวใจของผู้อภิบาลสัตบุรุษและรู้ถึงแรงบันดาลใจรวมทั้งความวิตกกังวลของเขา ขอสรุปความคิดหลักของพระสมณสาส์นฉบับนี้ โดยตอบคำถามง่ายๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ความหวังตอบคำถามอะไรบ้างที่อยู่ในใจของมนุษย์ คำถามพื้นฐานเกี่ยวกับชีวิตที่เกิดขึ้นในใจของมนุษย์ทุกคนคือเราจะดำเนินชีวิตอย่างไร เราสามารถ “เผชิญหน้ากับชีวิตปัจจุบัน” (Spe Salvi, ข้อ 1) ที่หลายครั้งยากลำบากและทุกข์ทรมานได้อย่างไร เราจะอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยในชีวิตประจำวันได้อย่างไร มีสิ่งใดบ้างที่ยังคงอยู่ในขณะที่ทุกสิ่งทุกอย่างอันตรายไปอย่างไรก็ตาม มนุษย์ย่อมทะนุถนอมความ

หวังมากมายตลอดชีวิต เมื่อความหวังบางประการหรือความหวังทั้งหมดสำเร็จลุล่วงไปเขาสังเกตว่าตนยังปรารถนาสิ่งอื่นๆ อีก เพราะยังไม่พอใจอย่างเต็มเปี่ยม เขาจึง “เห็นชัดเจนว่า สิ่งที่ไม่มีความชอบเขตจำกัดเท่านั้นสามารถทำให้เขารู้สึกพึงพอใจ นั่นคือสิ่งที่เป็นมากกว่าสิ่งที่เขาอาจบรรลุถึงได้” (Spe Salvi, ข้อ 30)

2.2 ความหวังมีลักษณะอย่างไร

ก) ความหวังเป็นเครื่องหมายเด่นชัดของคริสตชน เพราะเห็นแก่ความหวัง “เขามีอนาคต มิใช่เพราะเขารู้รายละเอียดถึงสิ่งที่รอคอยเขาอยู่ แต่รู้โดยรวมๆ ว่า ชีวิตของเขาจะไม่จบสิ้นลงแบบว่างเปล่าแน่ๆ” (Spe Salvi, ข้อ 2)

ข) ความหวังของคริสตชนมีการรอคอยของพระเจ้านำหน้า “ถูกแล้ว พระองค์ทรงรักเรา และเพราะเหตุนี้ จึงทรงรอคอยให้เรากลับไปหาพระองค์ เปิดใจรับความรัก ยอมให้พระองค์ทรงจับมือ และระลึกว่าเราเป็นบุตรบุญธรรมของพระองค์ การรอคอยนี้ของพระเจ้านำหน้าความหวังของเราอยู่เสมอ เช่นเดียวกับความรักของพระองค์มาถึงเราเป็นอันดับแรกเสมอ” (บทเทศน์ของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 วันที่ 1 ธันวาคม 2007)

ค) ความหวังของคริสตชนได้ชื่อว่า เป็นคุณธรรมทางเทววิทยา เพราะพระเจ้า

ทรงเป็นแหล่งที่มา ผู้คำจุนและจุดมุ่งหมายของความหวัง

ง) ความหวังของคริสตชนไม่เป็นเพียงการให้ข้อมูลเท่านั้น แต่เรียกร้องการกระทำ คือ “ไม่เป็นเพียงการสื่อสารถึงสิ่งที่เราสามารถรู้จักเท่านั้น แต่ยังเป็นการสื่อสารที่ทำให้เกิดสิ่งต่างๆ ขึ้น และทำให้ชีวิตเปลี่ยนแปลง” (Spe Salvi, ข้อ 2)

จ) ความหวังแข็งแกร่งยิ่งกว่าความทุกข์ทรมานและการเป็นทาส ดังนั้น ความหวังจึงสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตและโลกจากภายในได้ (เทียบ Spe Salvi, ข้อ 4)

ฉ) ความหวังของคริสตชนโดยสาระสำคัญเป็นความหวังเพื่อผู้อื่นเสมอ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว จึงจะเป็นความหวังสำหรับข้าพเจ้าด้วยจริงๆ ...ในฐานะคริสตชนเราไม่ควรถามตนเองเพียงว่า “ข้าพเจ้าจะเอาตัวรอดได้อย่างไร” แต่เราควรถามด้วยว่า “ข้าพเจ้าสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อคนอื่นได้รับความรอดพ้น” (Spe Salvi, ข้อ 48) ความรอดพ้น “ได้รับการพิจารณาว่าเป็นความจริงส่วนรวม” (Spe Salvi, ข้อ 14) “การมีชีวิตเพื่อพระคริสต์เจ้าหมายถึงการยอมเป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น” (Spe Salvi, ข้อ 28)

2.3 อะไรเป็นแหล่งที่มาของความหวัง

ก) ความหวังมาจากการพบปะกับพระเยซูเจ้าผู้ทรงทำให้เรารู้จักพระเจ้า “การรู้จักพระเจ้าเที่ยงแท้หมายถึงการได้รับ

ความหวัง” (Spe Salvi, ข้อ 3) คือค้นพบพระเจ้าในฐานะทรงเป็นพระบิดาผู้พระทัยดีและเมตตากรุณา ทรงเป็นพระเจ้าองค์ความรักที่พระเยซูเจ้าทรงเปิดเผยด้วยการรับธรรมชาตินุษย์ พระชนมชีพบนแผ่นดิน การเทศน์สอน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนพระชนมชีพ ความหวังแท้จริงและมั่นคงมีพื้นฐานบนความเชื่อในพระเจ้าผู้ทรงความรักและทรงเป็นพระบิดาผู้ทรงพระเมตตากรุณา ผู้ “ทรงรักโลกอย่างมากจึงประทานพระบุตรเพียงพระองค์เดียวของพระองค์” (ยน 3:16) ดังนั้น ความหวังของคริสตชนจึงมีความหมายเท่าเทียมกับความเชื่อ เพราะเหตุผล 2 ประการคือ

- “ความเชื่อคือความมั่นใจในสิ่งที่เราหวังไว้ เป็นข้อพิสูจน์ถึงสิ่งที่มองไม่เห็น” (ฮีบ 11:1) “ความเชื่อเป็นสาระสำคัญของความหวัง” (Spe Salvi, ข้อ 10)

- “วิกฤตการณ์ของความเชื่อในยุคปัจจุบัน เหนือสิ่งอื่นใด เป็นวิกฤตการณ์ความหวังของคริสตชน” (Spe Salvi, ข้อ 17)

ข) ความหวังมาจากการพบปะกับพระเยซูเจ้าผู้ทรงทำให้เราเป็นคนอิสระอย่างแท้จริง พระคริสตเจ้า “ตรัสกับเราว่า จริงๆแล้ว มนุษย์เป็นผู้ใดและต้องทำอะไรเพื่อเป็นมนุษย์แท้จริง...พระองค์ยังทรงชี้หนทางหลังความตายให้เรารู้” (Spe Salvi, ข้อ 6)

ค) ความหวังมาจากการพบปะกับพระเยซูเจ้าผู้ทรง “ถ่ายทอดสาระสำคัญของสิ่งที่จะเป็นในอนาคตแก่เรา” ดังนั้น การรอคอยพระเจ้ามีความสนใจใหม่ เป็นการรอคอยสิ่งที่จะเป็นไปในอนาคตจากมุมมองของปัจจุบันที่ถูกมอบไว้ให้แล้ว เป็นการรอคอยเฉพาะพระพักตร์พระคริสตเจ้าและพร้อมกับพระคริสตเจ้าผู้ประทับอยู่ ให้พระวรกายของพระองค์สมบูรณ์ไป เพราะเห็นแก่การเสด็จมาอย่างรุ่งโรจน์ของพระองค์ครั้งสุดท้าย” (Spe Salvi, ข้อ 9)

ง) ความหวังมาจากการพบปะกับพระเยซูเจ้าผู้ทรงมอบชีวิตนิรันดร์แก่เรา

2.4 ชีวิตนิรันดร์คืออะไร

“ชีวิตนิรันดร์คือการรู้จักพระองค์พระเจ้าแท้จริงแต่พระองค์เดียวและรู้จักผู้ที่พระองค์ทรงส่งมา คือพระเยซูคริสตเจ้า” (ยน 17:3) “ถ้าเรามีความสัมพันธ์กับพระองค์ผู้ทรงเป็นอมตะ ผู้ทรงเป็นองค์ชีวิตและองค์ความรักแล้ว เราก็อยู่ในชีวิต ดังนั้นเราจึงมีชีวิต” (Spe Salvi, ข้อ 27) และจะมีชีวิตตลอดไป

2.5 ความหวังของคริสตชนต่อต้านสิ่งใด

ก) ความหวังของคริสตชนต่อต้านอเทวนิยมของศตวรรษที่ 19 - 20 ซึ่งทำให้ “การประท้วงต่อต้านความอยุติธรรมต่างๆในโลก” กลับเป็น “การประท้วงต่อต้าน

พระเจ้า” อย่างไรก็ตาม “ถ้าต่อหน้าความทุกข์ทรมานของโลกนี้ การประท้วงต่อต้านพระเจ้าเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ คำกล่าวอ้างสิทธิที่ว่ามนุษยชาติสามารถทำและต้องทำสิ่งที่พระเจ้าไม่ทรงสามารถทำและไม่ทรงมีอำนาจที่จะทำ เป็นคำกล่าวที่จองหองและไม่จริงในตัวเอง มิใช่เป็นเรื่องบังเอิญที่ความคิดแบบนี้ได้นำไปสู่ความโหดร้ายและการละเมิดความยุติธรรมยิ่งใหญ่ที่สุด เพราะความคิดนี้มีพื้นฐานบนความไม่เป็นจริงในตัวเองของการอ้างสิทธินี้” (Spe Salvi, ข้อ 42)

ข) ความหวังของคริสตชนต่อต้านลัทธิมาร์กซิสต์ ซึ่งสอนเรื่องการปกครองแบบเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพ ลัทธินี้ได้ “ทิ้งร่องรอยความพินาศนาตระหนกยิ่งไว้เบื้องหลัง” เพราะ “ลัทธิมนุษยและลัทธิอิสรภาพของมนุษย์...มาร์กซ์คิดว่าเมื่อจัดการให้เศรษฐกิจลงตัวแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเข้าที่เข้าทางของมันได้เองโดยอัตโนมัติ ความผิดพลาดแท้จริงของเขาคือ เรื่องลัทธิวัตถุนิยมนั่นเอง ที่จริงแล้วมนุษย์ไม่ใช่เป็นเพียงผลผลิตจากเงื่อนไขของเศรษฐกิจและเป็นไปไม่ได้ที่จะช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นเพียงจากสิ่งภายนอกเท่านั้น โดยวิธีสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยทางด้านเศรษฐกิจ” (Spe Salvi, ข้อ 20,21)

ค) ความหวังของคริสตชนต่อต้าน “ความเชื่อในความก้าวหน้าว่าเป็นความหวังใหม่ของมนุษย์” (Spe Salvi, ข้อ 20) ซึ่งจินตนาการขึ้นมาเป็นการควบคุมธรรมชาติยิ่งที่ยิ่งมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มนุษย์หลงเชื่อว่าตนจะได้รับคามมรดกพันจากทางวิทยาศาสตร์ และได้จำกัดความเชื่อและความหวังในขอบเขตส่วนตัวของแต่ละบุคคลมากยิ่งขึ้นเสมอ คริสตชนต้องกำจัด “ความกำกวมของความก้าวหน้า” คือความกำกวมที่มาจากสาเหตุที่ความก้าวหน้า “อาจเปิดโอกาสใหม่ๆ เพื่อทำความดี แต่ในเวลาเดียวกัน ยังเปิดโอกาสให้ทำความชั่วร้ายอย่างน่ากลัวอีกด้วย” (Spe Salvi, ข้อ 22) เขาจำเป็นต้องทำเช่นนี้โดย

- มีการเจริญเติบโตของชีวิตภายในเพื่อมนุษย์จะได้ก้าวหน้าในด้านศีลธรรม คือ “ถ้าความก้าวหน้าทางวิทยาการไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าในการอบรมมนุษย์ให้มีศีลธรรม ในการเจริญเติบโตภายในของมนุษย์แล้ว (เทียบ อฟ 3:16; 2 คร 4:16) ความก้าวหน้านั้นไม่เป็นความก้าวหน้าเลย แต่กลับเป็นการคุกคามมนุษย์และโลก” (Spe Salvi, ข้อ 22)

- มีเหตุผล “ซึ่งเป็นของประทานยิ่งใหญ่ที่พระเจ้าทรงมอบแก่มนุษย์” ต้องเปิดใจรับความเชื่อ เพราะมนุษย์ลืมนึกได้ว่า “ชัยชนะของเหตุผลเหนือสิ่งที่ไร้เหตุผล

ก็เป็นจุดมุ่งหมายของความเชื่อคริสตชนอีกด้วย” (Spe Salvi, ข้อ 23)

• “วิทยาศาสตร์อาจช่วยได้มากในการทำให้โลกและมนุษย์มีความเป็นมนุษย์ยิ่งขึ้นถึงกระนั้น วิทยาศาสตร์ก็อาจทำลายมนุษย์และโลกได้ด้วย ถ้าไม่ถูกบังคับทิศทางโดยพลังอำนาจจากภายนอก... ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ที่ไถ่กู้มนุษย์ มนุษย์ได้รับการกอบกู้จากความรัก... มนุษย์ต้องการความรักแบบไม่มีเงื่อนไข เขาต้องการความแน่ใจซึ่งทำให้เขาพูดออกมาว่า “ไม่ว่าความตายหรือชีวิต ไม่ว่าทศวรรค์หรือผู้มีอำนาจปกครอง ไม่ว่าปัจจุบันหรืออนาคต ไม่ว่าฤทธิ์อำนาจใดหรือความสูง ความลึก ไม่มีสรรพสิ่งใดๆ จะพรากเราได้จากความรักของพระเจ้า ซึ่งปรากฏในพระคริสตเยซู องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา” (รม 8:38-39) ถ้าความรักสมบูรณ์นี้มีอยู่จริงอย่างแน่นอนแล้ว เวลานั้นเท่านั้นที่มนุษย์จะได้รับการกอบกู้ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับเขาในกรณีเฉพาะเจาะจงของตน นี่คือความหมายเมื่อเราพูดว่า พระคริสตเจ้าทรงกอบกู้เรา” (Spe Salvi, ข้อ 24-26)

ง) ความหวังของคริสตชนต่อต้านวัตถุนิยม “ไม่ใช่องค์ประกอบของจักรวาล ไม่ใช่กฎของสสารที่ปกครองโลกและมนุษย์ไว้เด็ดขาด แต่เป็นพระบุคคลของพระเจ้าผู้ทรงปกครองดวงดาวทั้งหลายคือจักรวาล

มีใช้กฎของสสารและกฎของวิวัฒนาการมีอำนาจสูงสุด แต่เป็นเหตุผล เจตจำนง และความรักคือพระบุคคล...ชีวิตไม่เป็นเพียงผลของกฎต่างๆ และปัจจัยของสสารเท่านั้น” (Spe Salvi, ข้อ 5)

จ) ความหวังของคริสตชนต่อต้าน “สุนิยมร่วมสมัยซึ่งบั่นทอนความหวังในใจของมนุษย์ ชวนให้คิดว่า ทั้งในตัวเขาและรอบตัวเขามีแต่ความว่างเปล่า คือไม่มีสิ่งใดเลยก่อนมนุษย์เกิดมาและไม่มีสิ่งใดเลยหลังความตาย จริงอยู่ ถ้าไม่มีพระเจ้าความหวังก็จะล้มเหลว ทุกอย่างสูญเสียรูปทรงเหมือนกับว่าเมื่อทุกสิ่งสูญเสียความลึกทุกอย่างก็จะแบนราบ ไม่มีความหมายอีกเลย คงเหลือเพียงความเป็นสสารเท่านั้น” (บทเทศน์ของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 โอกาสทำวัตรเย็นวันเสาร์ก่อนวันอาทิตย์ที่ 1 เทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสตเจ้า 1 ธันวาคม 2007)

ฉ) ความหวังของคริสตชนต่อต้านความสิ้นหวังและความวิตกกังวลในปัจจุบัน ซึ่งสรุปได้ในถ้อยคำที่จารึกไว้บนหินฝังศพโบราณ ในศตวรรษแรกๆ ของคริสต์ศาสนาว่า “ในความว่างเปล่า เราตกไปอยู่ในความว่างเปล่า อย่างรวดเร็วเหลือเกิน” (In nihil ab nihilo quam cito recidimus”) (Spe Salvi, ข้อ 2)

ข) ความหวังของคริสตชนต่อต้านรูปแบบหนึ่งของคริสตศาสนาสมัยใหม่ ซึ่ง “จำกัดความสนใจส่วนใหญ่ไว้กับปัจเจกบุคคลและความรอดพ้นของตน” (Spe Salvi, ข้อ 25) ทำให้ “ความหวังทางพระคัมภีร์เกี่ยวกับพระอาณาจักรของพระเจ้าถูกแทนที่ด้วยความหวังเกี่ยวกับอาณาจักรของมนุษย์ และโดยความหวังเกี่ยวกับโลกที่ดีกว่า ซึ่งจะ เป็น “พระอาณาจักรของพระเจ้า” ที่แท้จริง ในเรื่องนี้ แม้เราต้องยอมรับว่ารูปแบบนี้ของ คริสตศาสนาคงให้การอบรมมนุษย์และดูแล เอาใจใส่ผู้อ่อนแอและผู้ทันทูทุกข์ทั้งหลาย อย่างมาก ก็ยังต้องตั้งคำถามที่ว่า “แล้วเมื่อ ไหว่จึงจะมีโลกที่ดีกว่านี้เล่า อะไรทำให้โลก นี้ดี มีมาตรการอะไรที่เราใช้ตัดสินว่าโลกนี้ดี อะไรเป็นทางนำไปสู่โลกที่ดี” (Spe Salvi, ข้อ 30)

2.6 เราจะเรียนรู้และฝึกปฏิบัติความหวังได้จากสถานการณ์ใด

ส่วนใหญ่สถานการณ์สำคัญที่ส่งเสริม การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติความหวังมี 4 ประการคือ

ก) การอธิษฐานภาวนา

• “ถ้าไม่มีผู้ใดฟัง พระเจ้าก็ยังทรงฟัง ข้าพเจ้าอยู่ ถ้าข้าพเจ้าไม่สามารถพูดคุยกับ ผู้ใด หรือเรียกหาใครได้อีกแล้ว ข้าพเจ้าก็ยัง สามารถพูดคุยกับพระเจ้าได้เสมอ ถ้าไม่มี ใครช่วยข้าพเจ้าทำสิ่งที่จำเป็นหรือต้องคาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นเลยความสามารถของมนุษย์

พระองค์ก็ยังทรงช่วยข้าพเจ้าได้” (Spe Salvi, ข้อ 32)

• คำอธิษฐานภาวนา “ต้องได้รับการ ชื่นนำและได้รับแสงสว่างจากบทภาวนา ยิ่ง ใหญ่ของพระศาสนาจักรและของบรรดา นักบุญ จากบทภาวนาในพิธีกรรมซึ่งองค์ พระผู้เป็นเจ้าทรงสอนเราอย่างต่อเนื่อง ให้รู้จักภาวนาอย่างถูกต้อง...การอธิษฐาน ภาวนาจึงต้องเกี่ยวข้องกับการผสมผสาน ระหว่างบทภาวนาส่วนรวมกับบทภาวนา ส่วนตัวเสมอ” (Spe Salvi, ข้อ 34)

ข) การกระทำ ความหวังของคริสต ชนคือ “ความหวังที่เป็นกิจการซึ่งเราออก แรงเพื่อโลกส่องแสงและมีมนุษยธรรมยิ่ง ขึ้น... ถูกแล้ว เราไม่ได้สามารถสร้างพระ อาณาจักรของพระเจ้าขึ้นมาด้วยพลังของ ตนเอง สิ่งที่เราสร้างขึ้นจะเป็นอาณาจักร ของมนุษย์ที่มีข้อจำกัดมากมายเฉพาะ เจาะจงของธรรมชาติมนุษย์ พระอาณาจักร ของพระเจ้าเป็นของประทาน และเพราะ เหตุนี้เอง พระอาณาจักรจึงยิ่งใหญ่ สวยงาม และเป็นคำตอบให้แก่ความหวัง...อย่างไร ก็ตาม แม้เราตระหนักดีว่าสวรรค์มีคุณค่า มากกว่าการกระทำของเรา ก็ยังเป็นความ จริงอยู่เสมอว่า เราต้องไม่ประพาศิตนเมิน เฉยเฉพาะพระพักตร์พระเจ้า และดังนั้นต้อง ไม่เมินเฉยต่อการพัฒนาชีวิตมนุษย์ด้วย เราสามารถเปิดใจและเปิดโลกให้พระเจ้า

เสด็จเข้ามา กล่าวคือเปิดใจต้อนรับความจริง ความรัก และความดี... ดังนี้ ทางด้านหนึ่ง การกระทำของเราทำให้เกิดความหวังแก่เรา และแก่ผู้อื่น แต่ขณะเดียวกัน ก็เป็นความหวังอันยิ่งใหญ่ที่มีพื้นฐานอยู่บนพระสัญญาของพระเจ้าที่ทำให้กำลังใจ และช่วยขึ้นการกระทำของเรา ไม่ว่าในยามสุขหรือยามทุกข์” (Spe Salvi, ข้อ 35)

ค) การรับทุกข์ทรมาน นี่เป็นอีกสถานการณ์หนึ่งที่เราเรียนรู้ความหวัง “แน่นอน เราต้องทำทุกอย่างเท่าที่สามารถทำได้ เพื่อช่วยลดความทุกข์ทรมานต่างๆ” (Spe Salvi, ข้อ 36) อย่างไรก็ตาม “ไม่เป็นการหลีกเลี่ยงหรือหลบหนีจากความทุกข์ทรมานที่รักษามนุษย์ แต่เป็นความสามารถที่จะยอมรับและเจริญเติบโตในความทุกข์ทรมานคือการพบความหมายในการเป็นหนึ่งเดียว กับพระคริสตเจ้า ผู้ทรงรับทรมานด้วยความรักอันไร้ขอบเขต” (Spe Salvi, ข้อ 37)

ง) การพิพากษาของพระเจ้า “ความเชื่อมั่นในการพิพากษาคั้งสุดท้าย ก่อนอื่นหมดและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นความหวัง” (Spe Salvi, ข้อ 43) “ภาพของการพิพากษาคั้งสุดท้าย อันดับแรก มิใช่เป็นภาพบ่งบอกความน่ากลัว แต่เป็นภาพแห่งความหวัง บางทีสำหรับเรา เป็นภาพที่ชัดเจนบ่งบอกถึงความหวัง” (Spe Salvi, ข้อ 44) “การพิพากษาของพระเจ้าเป็นความหวัง เพราะ

เป็นทั้งความยุติธรรมและพระหรรษทานอีกด้วย ถ้าเป็นเพียงพระหรรษทานที่ทำให้ทุกสิ่งของโลกลี้ภัยหมดความสำคัญแล้ว พระเจ้าคงจะต้องตอบคำถามของเราเกี่ยวกับความยุติธรรม เป็นคำถามสำคัญยิ่งที่เราถามถึงประวัติศาสตร์และพระเจ้าพระองค์เอง ถ้าการพิพากษานี้เป็นเพียงความยุติธรรมในที่สุด ก็นำเพียงความหวาดกลัวมาให้เราเท่านั้น” (Spe Salvi, ข้อ 47) “ทั้งความยุติธรรมและพระหรรษทานจะต้องพิจารณาพร้อมๆ กันในความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง พระหรรษทานไม่ขจัดความยุติธรรมออกไป ไม่เปลี่ยนความผิดให้เป็นความถูกต้อง ไม่เป็นฟองน้ำที่เช็ดทุกสิ่งให้สะอาดเกลี้ยงหมดจด เพื่อว่าสิ่งใดก็ตามที่ทำบนโลกนี้จะจบลงแบบมีคุณค่าเท่ากันเสมอ” (Spe Salvi, ข้อ 44)

2.7 ความหวังบอกอะไรกับเราเกี่ยวกับเหตุการณ์สุดท้าย

คริสตชนรอคอยเหตุการณ์สุดท้ายในอันตวิทยา คือ ความตาย การพิพากษา นรก และสวรรค์

2.8 ภาพใดเป็นเครื่องหมายแสดงความหวัง

ก) ภาพของความหวังซึ่งธรรมประเพณีของคริสตชนคุ้นเคยมากที่สุดคือ ภาพที่เราพบในพระวรสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 3 ภาพ ดังต่อไปนี้

- ภาพการรอคอยอย่างสงบเงียบและถ่อมตนของผู้เฒ่าสีเมโธและนางอันนาประกาศกหญิง (เทียบ ลก 2: 22-40)

- ภาพของผู้เลี้ยงแกะที่ดี ซึ่งพระศาสนจักรสมัยแรกๆ ชื่นชอบเป็นพิเศษ “เป็นภาพแสดงความใฝ่ฝันของการมีชีวิตสงบราบเรียบของบุคคลที่อยู่ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายในเมืองใหญ่ เขาปรารถนาอย่างยิ่งที่จะมีชีวิตเช่นนี้ บัดนี้ เขาอ่านภาพในสถานการณ์ใหม่ซึ่งให้ความหมายลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นคือ ‘องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงเลี้ยงดูข้าพเจ้าอย่างผู้เลี้ยงแกะ ข้าพเจ้าจึงไม่ขาดสิ่งใด...แม้ข้าพเจ้าจะต้องเดินไปในหุบเขาที่มีดมืด ข้าพเจ้าจะไม่กลัวอันตรายใดๆ เพราะพระองค์ทรงอยู่กับข้าพเจ้า’ (สดด 23:1, 4) ผู้เลี้ยงแกะที่แท้จริงคือพระผู้ทรงรู้จักแม้กระทั่งเส้นทางที่ผ่านหุบเขาแห่งความตาย ทรงเป็นผู้เดินไปกับข้าพเจ้า แม้ตามเส้นทางเปลี่ยวสุดท้าย ซึ่งไม่มีผู้ใดร่วมทางคอยช่วยชี้นำให้ข้าพเจ้าข้ามไป คือพระองค์เองทรงเดินตามเส้นทางนี้ เสด็จลงไปสู่อาณาจักรแห่งความตาย ทรงมีชัยชนะและเสด็จกลับมา เพื่อบัดนี้ทรงร่วมเดินทางกับเราและประทานความแน่ใจว่า พร้อมกับพระองค์เราจะพบเส้นทางที่ผ่านไป ความสำนึกที่ว่า พระผู้ทรงร่วมเดินทางกับข้าพเจ้า แม้ในความตายทรงมีอยู่จริง รวมทั้ง ‘พระคธาและธารพระกรของพระองค์ช่วยให้

ข้าพเจ้าอุ่นใจ’ จนกระทั่ง ‘ข้าพเจ้าจะไม่กลัวอันตรายใดๆ เลย’ (สดด 23:4) นี่เป็น “ความหวังใหม่” (Spe Salvi, ข้อ 6)

- ภาพการรอคอยของพระนางมารีย์เสด็จเยี่ยมนางเอลีซาเบธ และทรงรีบออกเดินทางไปยังเมืองหนึ่งในแถบภูเขาแคว้นยูเดีย “เป็นภาพของพระศาสนจักรในอนาคต ซึ่งในพระครรภ์ พระนางทรงนำความหวังของโลก ข้ามเทือกเขาแห่งประวัติศาสตร์” (Spe Salvi, ข้อ 50)

ข) “ปลายศตวรรษที่ 3 ที่กรุงโรมเราพบภาพพระเยซูเจ้าในบริบทการกลับคืนชีพของลาซารัสบนหีบศพทำด้วยหินอ่อนของเด็กชายคนหนึ่ง เป็นครั้งแรกที่เราพบภาพของพระคริสตเจ้าในฐานะนักปรัชญาแท้จริง พระหัตถ์ข้างหนึ่งถือหนังสือพระวรสาร และอีกข้างหนึ่งถือไม้เท้าของผู้เดินทาง เป็นภาพเฉพาะของนักปรัชญาด้วยไม้เท้านี้พระองค์ทรงมีชัยชนะเหนือความตาย พระวรสารนำความจริงซึ่งนักปรัชญาทั้งหลายที่เดินทางแสวงหาแต่ไม่ได้ผล ในภาพนี้และในภาพอื่นๆ ตามศิลปะที่คงอยู่เป็นเวลานานในการแกะสลักหีบหินอ่อน ปรากฏชัดเจนถึงสิ่งที่บุคคลมากมายทั้งผู้ได้รับการศึกษาและสามัญชนพบในพระคริสตเจ้า กล่าวคือพระองค์ทรงบอกเราว่าจริงๆ แล้วมนุษย์เป็นผู้ใดและมนุษย์ต้องทำอะไรเพื่อจะเป็นมนุษย์ที่แท้จริง พระองค์

ทรงชี้หนทางแก่เรา และหนทางนี้คือความจริง พระองค์เองทรงเป็นทั้งหนทางและความจริง ดังนั้น จึงทรงเป็นชีวิตที่เราทุกคนกำลังแสวงหาอีกด้วย พระองค์ยังทรงชี้หนทางหลังความตายแก่เรา เพียงผู้ที่สามารถทำเช่นนี้ได้เท่านั้นเป็นอาจารย์แท้จริงของชีวิต” (Spe Salvi, ข้อ 6)

2.9 นักบุญโดที่สมเด็จพระสันตะปาปา ทรงนำเสนอว่าเป็นแบบอย่างของความหวัง

สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงระลึกเป็นพิเศษถึงบุคคล 3 ท่าน ในหมู่หญิงและชายจำนวนมากที่เป็นพยานถึงพระนามขององค์พระผู้เป็นเจ้าจนสุดปลายแผ่นดิน แม้ในความทุกข์ยากลำบากและความชื่นชมยินดีประจำวัน นั่นคือ

ก) นักบุญโยเซฟิน บาคีตา (Josephine Bakhita) ทาสหญิงเล็กๆ ชาวแอฟริกัน เกิดในปี 1869 ที่เมืองดาร์ฟัวร์ ประเทศซูดาน เธอเคยพบกับ “เจ้านาย” โหดร้ายน่ากลัวที่เป็นเจ้าของและควบคุมชีวิต แต่เมื่อได้รู้จักกับเจ้านายที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิงคือ พระเจ้าผู้ทรงชีวิต ผู้ทรงความดี ทรงรักเขา ความหวังยิ่งใหญ่ก็เกิดขึ้นในใจของเธอ และเธอแน่ใจว่าแม้สิ่งใดจะเกิดขึ้น พระเจ้าทรงรักตน เธอไม่สามารถเก็บความหวังนี้ไว้ในใจเพียงลำพัง แต่จะต้องประกาศแก่ผู้อื่นด้วย (เทียบ Spe Salvi, ข้อ 3)

ข) นักบุญเปาโล เล เบ่า ดิน (Paul Le-Bao-Thin) มรณสักขีชาวเวียดนาม ในปี 1857 ท่านเขียนจดหมายซึ่งอาจเรียกได้ว่า “จดหมายจากนรก” อย่างแท้จริง เพราะเขียนจากหังกลีในเรือนจองจำ ท่านเป็นนักโทษในนามของพระคริสต์เจ้า และแม้ท่านถูกล้อมรอบด้วยผู้เกลียดชัง แต่ก็มีประสบการณ์ความรอดพ้นในความหวัง (เทียบ Spe Salvi, ข้อ 37)

ค) ผู้นำเครอพ เหงียน วัน ทวน (Venerable François Xavier Nguyen Van Thuân) พระคาร์ดินัลชาวเวียดนาม ผู้เสียชีวิตในปี 2002 ท่านถูกขังอยู่ในคุกเป็นเวลา 13 ปี ต้องถูกขังเดี่ยวถึง 9 ปี ท่านเคยกล่าวว่า “ในสถานการณ์ที่หมดหวังอย่างสิ้นเชิง การฟังและสนทนากับพระเจ้า เป็นพลังหล่อเลี้ยงความหวังของตน” (เทียบ Spe Salvi, ข้อ 32)

2.10 ผู้ใดเป็นดาวแห่งความหวัง

พระนางมารีย์ พระมารดาของพระเจ้า ทรงเป็นดาวแห่งความหวัง “ตั้งแต่ศตวรรษที่ 8 หรือ 9 คือมากกว่าหนึ่งพันปีมาแล้ว พระศาสนจักรกล่าวทักทายพระนางมารีย์พระชนนีของพระเจ้าว่า “วันทาดาราสมุทร” (Ave maris stella) ชีวิตมนุษย์เป็นการเดินทาง ไปสู่จุดหมายปลายทางใด เราจะพบเส้นทางนั้นได้อย่างไร ชีวิตเป็นเสมือนการเดินทางในทะเลแห่งประวัติศาสตร์

ซึ่งบ่อยครั้งมีดมิดและมีพายุ เป็นการเดินทางที่เราเฝ้ามองหาดวงดาวที่จะช่วยนำทาง ดวงดาวแท้จริงของชีวิตคือบุคคลที่ได้ดำเนินชีวิตอย่างดี เขาเหล่านั้นเป็นแสงสว่างแห่งความหวัง แนนอน พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นแสงสว่างเลอเลิศ เป็นดวงอาทิตย์ที่ปรากฏขึ้นเหนือเงามืดทั้งหมดในประวัติศาสตร์ แต่เพื่อไปถึงพระองค์เราต้องการแสงสว่างที่อยู่ใกล้ๆ อีกด้วย นั่นคือบุคคลที่ส่องสว่างโดยดั่งแสงสว่างจากพระองค์ และช่วยนำเราไปตามเส้นทางเดินของตน ผู้ใดเล่าจะเป็นดวงดาวแห่งความหวังได้มากกว่าพระนางมารีย์ พระนางทรงเปิดประตูโลกของเราต้อนรับพระเจ้าพระองค์เอง พระนางทรงกลายเป็นหีบพันธสัญญาที่พระเจ้าทรงรับธรรมชาตินุษย์ และทรงกลับเป็นมนุษย์ ในหมู่เรา เสด็จมาประทับอยู่ท่ามกลางเรา” (เทียบ ยน 1:14) (Spe Salvi, ข้อ 49)

3. ข้อสรุป

พระสมณสาส์น “**รอดพ้นด้วยความหวัง**” (Spe Salvi) แสดงความคิดสร้างสรรค์ของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ไม่เพียงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับความรัก แต่มากกว่านั้นในความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับความยุติธรรม ความหวังที่จะได้สิ่งที่อยู่เหนือโลกนี้หลังจากความตาย ไม่เป็นเพียงเป็นความปรารถนา

ที่จะได้รับความรักไร้ขอบเขตเท่านั้น แต่ยังเป็นความปรารถนาที่จะหลุดพ้นจากความชั่วร้าย และปรารถนาที่จะได้รับความยุติธรรม ความหวังของเราเรียกร้องชัยชนะของความยุติธรรม ซึ่งไม่เกิดขึ้นจริงในโลกนี้ พระองค์ตรัสว่า “ข้าพเจ้ามั่นใจว่าปัญหาเรื่องความยุติธรรมเกิดเป็นข้อถกเถียงสำคัญ หรือมีฉะนั้นก็เป็นทำให้เหตุผลที่มีน้ำหนักยิ่งช่วยสนับสนุนเรื่องชีวิตนิรันดร์ ความต้องการของแต่ละคนที่จะบรรลุความสำเร็จซึ่งถูกปฏิเสธในชีวิตนี้ รวมทั้งความต้องการที่จะมีความรักนิรันดร์ซึ่งเราเฝ้ารอคอย ก็เป็นแรงจูงใจที่สำคัญอย่างแนนอนต่อความเชื่อว่ามันถูกสร้างมาเพื่อชีวิตนิรันดร์ แต่จำเป็นที่พระคริสต์เจ้าจะต้องเสด็จกลับมาและมนุษย์มีความมั่นใจที่จะมีชีวิตใหม่ เพื่อความยุติธรรมในประวัติศาสตร์จะไม่ใช่คำพูดสุดท้าย” (Spe Salvi, ข้อ 43) ตั้งแต่นั้นบุญยอห์นเขียนในจดหมายฉบับที่ 1 เราทราบว่าพระเจ้าทรงเป็นความรัก นักบุญยากอบเขียนไว้ว่า พระเมตตาของพระเจ้ามีชัยชนะเหนือความยุติธรรม แต่สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ตรัสว่า เหตุผลหนักแน่นที่สุดเพื่อส่งเสริมชีวิตนิรันดร์ไม่ใช่ความปรารถนาที่จะมีความรักตลอดไป แต่อยู่ในเหตุผลที่ว่า ผู้ไม่ได้รับความยุติธรรมในโลกนี้จะได้รับความยุติธรรมตลอดไปอย่างแนนอน

พระองค์ยังทรงเขียนอีกว่า “พระเจ้าทรงเป็นความยุติธรรมและทรงสร้าง ความยุติธรรม” นี่คือการบรรเทาใจและความหวังของเรา มีพระพรชานของพระเจ้าอยู่ในความยุติธรรมของพระองค์ด้วย เรารู้อยู่ นี้โดยการหันไปมองพระคริสต์เจ้าผู้ทรงถูกตรึงบนไม้กางเขนและทรงกลับคืนพระชนมชีพ ทั้งความยุติธรรมและพระพรชานจะต้องพิจารณาในความสัมพันธ์กันภายในที่ถูกต้อง พระพรชานไม่ลบล้างความยุติธรรม ไม่ทำให้สิ่งผิดกลับเป็นสิ่งถูกต้อง ไม่เป็นพองน้ำที่ใช้เช็ดทุกอย่างให้เกลี้ยงไป จนกระทั่งสิ่งใดที่คนหนึ่งได้ทำบนแผ่นดินนี้จะจบลงแบบมีคุณค่าเท่าๆ กัน ดังที่ดอสโตเยฟสกี (Dostoevsky) ต่อด้านสวรรค์เช่นนี้และพระพรชานแบบนี้อย่างถูกต้องในนวนิยายเรื่องพี่น้องคารามาซอฟ (The Brothers Karamazov) ในที่สุด คนที่ทำ ความชั่วจะไม่ได้นั่งร่วมโต๊ะงานเลี้ยงอาหารนิรันดร์เคียงข้างผู้ที่เปื้อนเหยื่อของเขา โดยไม่มีความแตกต่างกัน เหมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น” (Spe Salvi, ข้อ 44) สรุปแล้วเราหวังสิ่งใด เราหวังชีวิต ความรักและความเมตตา แต่เหนือสิ่งอื่นใด เราหวังความยุติธรรม ในความยุติธรรมของไม้กางเขนเราพบความหวังที่จะได้รับความรอดพ้น

ในปี 1911 ชาลส์ เปกีย (Charles Péguy) นักเขียนชาวฝรั่งเศส ตีพิมพ์บทกวีที่มีชื่อว่า “ประตูทางเข้าธรรมล้ำลึกเรื่องความหวัง” (The Portal of the Mystery of Hope) ซึ่งสันนิษฐานว่าสตรีผู้หนึ่งอธิบายให้หญิงสาวเข้าใจพลังและคุณธรรมแห่งความหวัง ในหน้าแรกๆ ของบทกวี เปกียเปรียบเทียบคุณธรรมความเชื่อ ความหวัง และความรักกับพี่น้องสามคน ความเชื่อเป็นเจ้าสาวที่ซื่อสัตย์ ความรักเป็นแม่ที่เปี่ยมด้วยความรัก ความหวังเป็นลูกสาวเล็กๆ ที่ไม่มีความสำคัญเลย เพิ่งเกิดในวันคริสตสมภพเมื่อปีที่แล้ว พี่น้องทั้ง 3 คนเดินเข้ามา เด็กเล็กอยู่ตรงกลางเกือบมองไม่เห็น และถ้าไม่ตั้งตาคู่ๆ จะคิดพี่สาว 2 คน ดึงน้องให้ก้าวเดินไปจริงๆ แล้ว ไม่เป็นเช่นนั้น แต่เป็นคนน้องเล็กที่จับมือพี่สาวทั้ง 2 คน เพราะพี่คนหนึ่งเห็นเพียงสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ และพี่คนที่ 2 รักเพียงสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ แต่น้องคนเล็กเห็นและรักสิ่งที่จะเป็นในอนาคต และทำให้พี่สาวทั้ง 2 คนเดินต่อไป เพราะปราศจากจากน้องคนเล็กเขาทั้ง 2 คนจะไม่มีอะไรเลยในอนาคตและตลอดไป ความหวังมองข้ามเวลาปัจจุบันที่อยู่นิ่ง มองการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต บางทีความหวังอาจเกิดจากความเปิ่นท้วงกังวล เป็นความกังวลของผู้เลี้ยงเกาะที่ดี

ซึ่งกลัวว่าแกะตัวหนึ่งที่พลัดฝูงอาจสูญหาย และจะไม่กลับมาอยู่กับบรรดาแกะที่ผู้เลี้ยงทิ้งไว้ในคอกของด้วยความเชื่อและความหวัง เขาจึงออกไปแสวงหาแกะตัวนั้นให้กลับมา ความหวังพุ่งออกมาจากความกังวลของพระบิดาผู้ทรงพระเมตตาและจากความอ่อนแอของมนุษย์

พระสมณสาส์น “รอดพ้นด้วยความหวัง” จบลงด้วยคำวอนขอที่ว่า “ข้าแต่พระนางมารีย์ผู้ศักดิ์สิทธิ์ พระมารดาของพระเจ้า พระมารดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย โปรดทรงสอนข้าพเจ้าทั้งหลายให้มีความเชื่อ ความหวัง และความรักร่วมกับพระนางด้วยเถิด” (Spe Salvi, ข้อ 50)

(Note that the conciliar documents of Vatican II, as well as the official texts of the Popes are available on-line at the Vatican's website, which can be accessed by e.g. <http://www.vatican.va/content/benedict-xvi/it.html>)

- คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร. (2000). **ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านกฎหมายพระศาสนจักร.
- คริสตศาสนธรรม. (2007). **ประมวลคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: ศูนย์คริสตศาสนธรรม อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. (2014). **พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์.
- ไทย อิดิซัน. (2008). **พระสมณสาส์นว่าด้วยเรื่องความหวังของคริสตชน “รอดพ้นด้วยความหวัง” Spe Salvi** ของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16. กรุงเทพฯ: สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย.
- Benedict XVI, Pope. (2007). **Spe Salvi: Encyclical Letter on Christian Hope**. London: Catholic Truth Society.
- Flannery, Austin, ed. (1992). **Vatican Council II, Vol. 1: The Conciliar and Post Conciliar Documents, New Revised Edition**. Collegeville. Indiana: The Liturgical Press.
- Geoffrey Chapman. (1995). **Catechism of the Catholic Church**. London: Geoffrey Chapman.
- Leon-Dufour, Xavier. (1967). **Dictionary of Biblical Theology**. New York: Desclee Company.
- McKenzie, John L., S.J. (1967). **Dictionary of the Bible**. London: Geoffrey Chapman.
- Moltmann, Juegen. (1993). **Theology of Hope**. Philadelphia: Fortress Press.
- Moule, C.F.D. (1963). **The meaning of Hope: a biblical exposition**. Philadelphia: Fortress Press.
- Péguy, Charles. (2005). **The Portal of the Mystery of Hope**. New York: Bloomsbury Academic.

(หมวดพระสัจธรรม)

ความหวัง: คุณธรรมจำเป็นต่อความรอด

บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, CSS.

“คุณธรรม” (virtue) เป็นนิสัยมั่นคงของมนุษย์ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก¹ อธิบายว่าเป็น “ความโน้มเอียงมั่นคงเป็นประจำที่จะทำดี” ของมนุษย์ (คำสอน 1803) คุณธรรมของมนุษย์เป็นทัศนคติที่ควบคุมและกำกับการกระทำและกิเลสทุกอย่างของมนุษย์ “เป็นความโน้มเอียงไม่หวั่นไหว เป็นสติปัญญาประจำและเจตนาครบครันที่คอยกำกับการกระทำของเรา จัดระเบียบอารมณ์ของเรา และนำความประพฤติของเราตามเหตุผลและความเชื่อ คุณธรรมเหล่า

นี้ช่วยให้เราให้ควบคุมตนและมีความยินดีที่จะดำเนินชีวิตศีลธรรมอย่างดี” (คำสอน 1804) คุณธรรมของมนุษย์มีความหมายรวมถึง “คุณธรรมหลัก” (cardinal virtues) สี่ประการ ซึ่งได้แก่ ความรอบคอบ ความยุติธรรม ความกล้าหาญและความรู้ประมาณ คุณธรรมเหล่านี้ช่วยเตรียมมนุษย์ให้สามารถเข้าสนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า แต่มนุษย์จะสามารถบรรลุถึงการเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าได้ก็ต้องอาศัย “พระคุณ” (gift) ที่พระเจ้าประทานให้ นั่นคือ ผ่านทาง

¹ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ภาค 3 ชีวิตในพระคริสตเจ้า. แผนกคำสอนกรุงเทพฯ. 1996.

“คุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า” หรือ “คุณธรรมทางเทววิทยา” (theological virtues) โดยคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าเหล่านี้จะ “จัดเตรียมคริสตชนไว้ให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตในความสัมพันธ์กับพระตรีเอกภาพ” และ “ปรับสมรรถนะของมนุษย์ให้เข้ามามีส่วนร่วมในพระธรรมชาติของพระเจ้าได้” (คำสอน 1812) ต้นกำเนิดและเป้าหมายของคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าจึงเป็นสิ่งเดียวกัน คือ พระเจ้าสามพระบุคคล

1. ความหวังคืออะไร

ในคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก คุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้ามียู่สามประการ คือ ความเชื่อ ความหวัง และความรัก ความเชื่อเป็นคุณธรรมที่ “ทำให้เราเชื่อในพระเจ้า และทุกสิ่งที่พระองค์ทรงตรัสและทรงเปิดเผยให้เรา” (คำสอน 1814) แต่ความเชื่อก็เป็นเรื่องที่มีการโต้แย้งและนำมาพิจารณาไตร่ตรองโดยนักเทววิทยาและผู้ปกป้องความเชื่อคริสตศาสนามากที่สุด ความรักเป็นคุณธรรม “ที่ช่วยให้เรารักพระเจ้าเหนือสิ่งใด” (คำสอน 1822) ในจดหมายของนักบุญเปาโลที่เขียนถึงชาวโครินธ์ ฉบับที่ 1 จึงอธิบายในลักษณะที่ว่าความรักเป็นคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าที่สำคัญที่สุด

ส่วนความหวังซึ่งเป็นคุณธรรมประการที่สองนั้น เป็นคุณธรรมที่มีลักษณะแตกต่างไปจากคุณธรรมสองประการที่กล่าวมาแล้ว คริสตชนส่วนมากมองว่าคุณธรรมความหวังนี้มีลักษณะคล้าย “พระจิตเจ้า” กล่าวคือ มีความคลุมเครือ ไม่กระจ่างชัด ไม่ค่อยถูกพูดถึงนัก และยากที่จะกล่าวถึงในชีวิตประจำวันของเรามนุษย์

ดังที่ได้กล่าวไว้แต่ต้นว่า ความหวังเป็นนิสัยของมนุษย์ แต่ที่ความหวังถูกจัดให้เป็นคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าเหมือนกับ ความเชื่อและความรักนั้น เพราะคุณธรรมทั้งสามประการนี้เป็นพระคุณที่พระเจ้าประทานให้เปล่าๆ ผ่านทางพระหรรษทานของพระองค์ และเนื่องจากความหวังมีจุดหมายอยู่ที่การเข้าสนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าในอาณาจักรสวรรค์และชีวิตนิรันดร์ เราจึงอาจพูดได้ว่าความหวังเป็น “คุณธรรมเหนือธรรมชาติ” ที่แตกต่างจาก “คุณธรรมหลัก” ที่เรากล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว และความหวังยังเป็นคุณธรรมที่ผู้ที่ไม่มีความเชื่อในพระเจ้าไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้

หนังสือพจนานุกรมคาทอลิก² ได้นิยามความหวังว่าเป็น “คุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าซึ่งเป็นพระคุณเหนือธรรมชาติที่พระเจ้าประทานให้ โดยผ่านทางพระคุณนี้

² The Concise Catholic Dictionary. Compiled by Robert C. Broderick, M.A., Milwaukee: The Bruce Publishing Company, 1944.

มนุษย์จะมีความหวังใจว่าพระเจ้าจะประทานชีวิตนิรันดร์ให้ และพระองค์ยังทรงประทานเครื่องมือต่างๆ เพื่อช่วยให้เขาสามารถบรรลุถึงจุดหมายดังกล่าวได้ ความหวังประกอบด้วยความปรารถนาและความคาดหวัง รวมถึงการยอมรับรู้ว่า กว่าจะบรรลุถึงชีวิตนิรันดร์ได้นั้น มีความยากลำบากต่างๆ มากมายที่จะต้องเอาชนะให้ได้” ดังนั้น ความหวังจึงไม่ใช่เป็นการเชื่อว่าการบรรลุถึงความรอดนั้นเป็นเรื่องง่ายๆ แต่ความจริงแล้ว ตรงกันข้าม เราหวังในพระเจ้าเพราะเรามั่นใจว่าเราไม่สามารถบรรลุถึงความรอดได้ด้วยกำลังความสามารถของตนเอง แต่ต้องอาศัย “พระหรรษทาน” ของพระเจ้าช่วย ซึ่งเป็นพระคุณที่พระเจ้าประทานให้เราเปล่าๆ พระหรรษทานของพระเจ้าจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เราสามารถทำในสิ่งที่เราจำเป็นต้องทำได้ เพื่อจะได้บรรลุถึงพระเจ้าและชีวิตนิรันดร์ ดังนั้น คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิกจึงได้นิยามความหวังว่าเป็น “คุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้าที่ช่วยให้เราไฝหาพระอาณาจักรสวรรค์และชีวิตนิรันดร์ในฐานะเป็นความสุขของเรา โดยวางความมั่นใจของเราไว้กับพระสัญญาของพระคริสตเจ้า ไม่วางใจในกำลังของเรา แต่วางใจในความช่วยเหลือจากพระหรรษทานของพระจิตเจ้า” (คำสอน 1817)

2. ความหวัง: พระคุณที่ได้รับพร้อมกับศีลล้างบาป

โดยปกติ ความเชื่อเป็นคุณธรรมที่ผู้ใหญ่จะต้องมีก่อนการรับศีลล้างบาป แต่ในพจนานุกรมคาทอลิก³ คุณพ่อฮาร์ดอนได้พูดถึงความหวังว่าเป็นคุณธรรมที่ “ได้รับตอนรับศีลล้างบาปพร้อมกับพระหรรษทานศักดิ์สิทธิ์” ความหวังนี้จะ “ช่วยให้เรามีความปรารถนาในชีวิตนิรันดร์ ซึ่งเป็นชีวิตที่สามารถเห็นพระเจ้าได้แบบหน้าต่อหน้า และยังช่วยให้เรามีความหวังใจที่จะรับพระหรรษทานที่จำเป็นสำหรับบรรลุถึงสวรรค์” ความหวังจึงเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งที่ดี กล่าวคือ ปรารถนาในทุกสิ่งที่สามารถนำเราไปสู่พระเจ้าได้ ในเมื่อพระเจ้าทรงเป็นเป้าหมายสุดท้ายของความหวังสิ่งดีอื่นๆ ที่ช่วยเราให้เติบโตในความศักดิ์สิทธิ์จึงเป็นสิ่งที่ช่วยเราให้บรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าว

พระเจ้าประทานพระคุณแห่งความหวังนี้แก่มนุษย์เพื่อ “เป็นพลังบันดาลใจให้มนุษย์ประกอบกิจการต่างๆ เพื่อมุ่งหาอาณาจักรสวรรค์ ช่วยป้องกันไม่ให้หมดกำลังใจ และคอยพยุ้งใจไว้ไม่ให้ท้อแท้” (คำสอน 1818)

³ Modern Catholic Dictionary. By John A. Hardon, S.J., Eternal Life Publications. 2000.

3. ทำไมเราถึงต้องมีความหวัง?

โดยความหมายพื้นฐานแล้ว เรามีความหวังเพราะพระเจ้าประทานพระพรพรทานให้เรามีความหวัง เราจึงหวังในพระองค์ และการมีชีวิตอยู่ร่วมกับพระองค์ในชีวิตหน้า

แต่ถ้าความหวังเป็นนิสัยและความปรารถนาของมนุษย์ และเป็นคุณธรรมที่กระจายอยู่ทั่วไปในตัวมนุษย์ เราก็สามารถปฏิเสธความหวังได้ด้วยเจตจำนงเสรีของเรา แต่การตัดสินใจไม่ปฏิเสธความหวังนั้นเกิดจากความช่วยเหลือของความเชื่อ พูดอีกอย่างคือความเชื่อทำให้เรามีความหวังนั่นเอง เหตุว่า ความเชื่อทำให้เราเข้าใจพระเจ้าว่าทรงสรรพานุภาพ เปี่ยมด้วยความดีงามและทรงซื่อสัตย์ต่อพระสัญญาที่พระองค์ทรงทำไว้กับมนุษย์ ความเชื่อจึงเป็นการเติมเต็มสติปัญญาของเราให้ครบถ้วนสมบูรณ์ไป โดยเพิ่มพลังเจตจำนงของเราให้ปรารถนาในสิ่งที่เป่าหมายของความเชื่อ ซึ่งนั่นก็คือแก่นหรือสาระสำคัญของความหวัง โดยเมื่อใดที่เราได้บรรลุถึงเป้าหมายนั้นแล้ว นั่นคือ เมื่อเราได้เข้าในพระอาณาจักรสวรรค์แล้ว ความหวังก็ไม่มี ความจำเป็นอีกต่อไป ดังเช่นบรรดา

นักบุญทั้งหลายที่ได้รับความบรมสุขในสวรรค์และได้อยู่ร่วมกับพระเจ้าแล้ว จึงไม่ต้องการความหวังอีกต่อไป เพราะความหวังของพวกเขาได้เป็นจริงแล้ว ดังคำกล่าวของนักบุญเปาโลที่ว่า “เพราะเราได้รอดพ้นเพียงในความหวัง แต่ความหวังที่มองเห็นได้ก็ไม่ใช่ความหวัง เพราะสิ่งที่มองเห็นแล้ว เราจะหวังไปทำไมอีกเล่า” (รม.8:24) ในทำนองเดียวกัน ใครที่สูญเสียโอกาสที่จะเข้าสนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าแล้ว นั่นคือผู้ที่ตกอยู่ในนรก ก็เป็นผู้ที่ไม่มี ความหวังอีกต่อไปแล้วเช่นกัน

ความหวังจึงเป็นคุณธรรมของผู้ที่กำลังต่อสู้ดิ้นรนอยู่ในโลกนี้ เพื่อมุ่งสู่การเข้าสนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้ายิ่งที่ยิ่งมากขึ้น กล่าวคือ เป็นของมนุษย์ทั้งชายและหญิงที่อยู่บนโลกนี้ และผู้ที่กำลังอยู่ในไฟชำระเท่านั้น

เรามนุษย์เป็นผู้เดินทางหรือผู้แสวงบุญในโลกนี้ โจเซฟ ไปเปอร์ นักเทววิทยาชาวเยอรมันสายนิยมโทมัสต์ได้เขียนเรื่องความหวังไว้ในหนังสือของเขา⁴ ตอนหนึ่งได้กล่าวถึงมนุษย์ว่า มนุษย์เป็นผู้เดินทาง (status viatoris) คือ อยู่ในเงื่อนไขหรือในสถานะของผู้ที่กำลังเดินทาง ซึ่งสอดคล้อง

⁴ Josef Pieper. Faith, Hope, Love. San Francisco: Ignatius Press, 1997.

กับคำกล่าวของนักบุญเปาโลในจดหมายที่ท่านเขียนถึงชาวฟิลิปปีที่ว่า “พี่น้องทั้งหลาย ข้าพเจ้าไม่คิดว่า ข้าพเจ้าชนะแล้ว ข้าพเจ้าทำเพียงอย่างเดียวคือ สัมผัสที่อยู่เบื้องหลังมุ้งสู่เบื้องหน้าอย่างสุดกำลัง” (3:13) การเป็นผู้กำลังเดินทางหมายถึง “การก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ สู่ความสุขนิรันดร์” หรือสู่ความสุขสมบูรณ์สูงสุดเมื่อได้พบพระเจ้าแบบหน้าต่อหน้า นี่หมายความว่า ชีวิตคริสตชนเป็นชีวิตของเป็นผู้ที่กำลังเดินทางอยู่ในโลกซึ่งเป็นด้านหนึ่งของสวรรค์ และกำลังมุ่งหน้าสู่การพักผ่อนอย่างถาวรในสวรรค์ ซึ่งนั่นก็คือการได้เข้าสนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า แต่ด้วยเหตุที่เรามนุษย์เป็นคนบาป เราจึงไม่สามารถไปสู่จุดหมายดังกล่าวได้ด้วยกำลังความสามารถของตนเอง เราต้องอาศัยพระพรช่วยเหลือนอกจากพระเจ้า

นักบุญโทมัส อควีนาส ได้อธิบายไว้ในหนังสือ Summa Theologiae ว่า “ความสุขของมนุษย์มีอยู่สองลักษณะ ลักษณะแรกคือความสุขที่เป็นของธรรมชาติมนุษย์ ซึ่งสามารถได้มาด้วยความสามารถของมนุษย์เอง ส่วนอีกลักษณะคือความสุขที่อยู่เหนือธรรมชาติมนุษย์ และมนุษย์สามารถได้มาโดยอาศัยพลังอำนาจของพระเจ้าเท่านั้น นั่นคือ โดยการช่วยเหลือ

ของพระเจ้าเท่านั้น ดังที่มีกล่าวไว้ในพระคัมภีร์ว่า โดยอาศัยพระคริสตเจ้า เราทุกคนจึงได้ “เข้ามามีส่วนร่วมในพระธรรมชาติพระเจ้า” (2 ปต 1:14)⁵ เหตุเพราะความสุขเหนือธรรมชาตินี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ที่จะได้มาด้วยตัวเอง แต่ต้องอาศัยความวางใจในความช่วยเหลือของพระเจ้า

4. ความหวังจำเป็นต่อความรอด

แม้ความหวังเป็นสิ่งที่ไม่มีผลจำเป็นอีกต่อไปสำหรับผู้ที่ยังบรรลุถึงความรอดพ้นแล้ว และเป็นสิ่งที่เกินไปไม่ได้สำหรับผู้ที่ยังปฏิเสธความช่วยเหลือต่างๆ ที่จะช่วยให้บรรลุถึงความรอด แต่ความหวังก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเรามนุษย์ที่กำลังพยายามไปให้ถึงความรอด และกำลังอยู่ท่ามกลางความกลัวในโลกนี้ ดังคำพูดของนักเปาโลที่ว่า “ท่านจงออกแรงด้วยความเกรงกลัวจนตัวสั่น เพื่อให้รอดพ้นเถิด” (ฟป.2:12) พระเจ้าไม่ทรงตัดพระคุณแห่งความหวังออกจากวิญญานของเราโดยไม่มีเหตุผลหรือกฎเกณฑ์ใดๆ อย่างแน่นอน แต่เป็นตัวเราเองที่อาจทำลายพระคุณนี้ไป หากเราสูญเสียความเชื่อ เราก็ไม่สามารถมีรากฐานสำหรับความหวังอีกต่อไป โจเซฟ ไปเปอร์ ได้พูดถึงเรื่องนี้ว่า

⁵ Summa. I-II.62.1.

“โดยอาศัยคุณธรรมความหวังนี้ มนุษย์สามารถเข้าใจและยืนยันถึงตัวเองได้ว่าเป็นสิ่งสร้าง กล่าวคือ เป็นผู้ที่ถูกสร้างโดยพระเจ้า” ไปเปอร์ยังกล่าวต่อไปว่า “นักปรัชญาจึงไม่สามารถบรรยายถึงความหวังในฐานะเป็นคุณธรรมได้ นอกเสียจากว่าเขาจะเป็นนักเทววิทยาคริสตชนด้วย” ความหมายก็คือ ความหวัง ซึ่งหมายถึงความปรารถนาที่จะบรรลุถึงความครบสมบูรณ์ที่อยู่เหนือสิ่งที่พบในเวลาและประวัติศาสตร์ กล่าวคือ อยู่เหนือความหวังที่จะมีสุขภาพที่ดีหรือมีชีวิตที่ยืนยาวนั้นจะไม่มี ความหมายอะไรเลย หากไม่มีความเชื่อในพระเจ้า คุณธรรมความหวังจึงเป็นการหวังที่จะได้ไปพบพระเจ้าและอยู่ร่วมกับพระเจ้า ซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้ายของชีวิตหน้า นั่นคือ ความรอดพ้น นั่นเอง

ในพระคัมภีร์ เรื่องพระอาณาจักรสวรรค์ค่อยๆ ได้รับการเปิดเผยและเห็นเป็นจริงเป็นจังอย่างเป็นขั้นตอน นี่แสดงให้เห็นว่ามีชีวิตหน้าที่อยู่ต่อจากชีวิตบนแผ่นดินนี้ พระคัมภีร์พูดถึงชาวอิสราเอลว่ามีความหวังอยู่ตลอดเวลาว่าพระเจ้าจะทรงฟื้นฟูอาณาจักรของดาวิดขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง พวกเขาหวังและรอคอยการเสด็จมาของพระเมสสิยาห์ตามที่ได้ทรงสัญญาไว้ และรวมถึงความหวังในการกลับคืนชีพของผู้ตาย คำสอนพระศาสนจักรยืนยันเรื่องนี้ว่า “พระเจ้าทรงค่อยๆ เปิดเผยเรื่องการกลับคืนชีพของ

บรรดาผู้ตายแก่ประชากรของพระองค์ ความหวังว่าร่างกายของผู้ตายจะกลับคืนชีพเป็นผลที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากความเชื่อที่ว่า พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างมนุษย์ทั้งหมดทุกส่วน ทั้งวิญญาณและร่างกาย” (คำสอน 992)

ก่อนการเสด็จมาบังเกิดเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้า หนังสือปรัชญาญาณได้กล่าวถึงชีวิตหน้าและพระสัญญา ซึ่งเป็นความหวังของคนดีมีธรรมที่ถูกเบียดเบียนโดยชาวยิวที่ตั้งตัวเป็นศัตรู แต่หนังสือปรัชญาญาณก็ไม่ได้กล่าวถึงอย่างเจาะจงว่าหมายถึงสวรรค์ เพียงแต่ยืนยันว่า มีชีวิตหน้าอยู่จริงเท่านั้น จนเมื่อพระเยซูเจ้าเสด็จมา พระองค์ได้ประกาศอย่างชัดเจนถึงการมาถึงของพระอาณาจักรสวรรค์ และยืนยันว่าอาณาจักรนี้เป็นของทุกคนที่ร่วมแบ่งปันชีวิตกับพระองค์ ทั้งยังจะได้รับการยอมรับในฐานะเป็นบุตรบุญธรรมของพระเจ้าด้วย คำสอนพระศาสนจักรสอนว่า “นับตั้งแต่เมื่อพระเยซูเจ้าทรงเริ่มเทศน์สอนแล้ว ความหวังของคริสตชนก็ได้รับคำอธิบายในการประกาศสอนเรื่องความสุขแท้ (Beatitudes) ความสุขแท้เหล่านี้ยกความหวังของเราขึ้นไปหาสวรรค์ ซึ่งเป็นประหนึ่งแผ่นดินใหม่แห่งพระสัญญา” (คำสอน 1820) นักบุญเปาโลก็ได้เขียนบรรยายถึงความหวังในพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้านี้ว่าได้รับการสถาปนาขึ้นในและโดยพระเยซูคริสตเจ้า

“ดังนั้น เมื่อได้เป็นผู้ชอบธรรมด้วยความเชื่อแล้ว เราย่อมมีสันติกับพระเจ้า เดชะพระเยซูคริสต์ องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา โดยทางพระองค์ เราจึงเข้าถึงพระหรรษทานและกำลังดำรงอยู่ในพระหรรษทานนี้ เราภูมิใจในความหวังที่จะได้รับพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า ยิ่งกว่านั้น เรายังภูมิใจในความทุกข์ เพราะรู้ว่า ความทุกข์ก่อให้เกิดความ پاکเพียร ความ پاکเพียรก่อให้เกิดคุณธรรมที่แท้จริง คุณธรรมที่แท้จริงก่อให้เกิดความหวัง ความหวังนี้ไม่ทำให้เราผิดหวัง เพราะพระจิตเจ้าซึ่งพระเจ้าประทานให้เราได้หลังความรักของพระเจ้าลงในดวงใจของเรา” (รม.5:1-5)

5. แหล่งที่มาของความหวัง

ในบริบทของความหวัง ความตายเป็นเรื่องที่มีความหมายอย่างมากต่อมนุษย์ พระสังคายนาวาติกัน ครั้งที่ 2 กล่าวว่า ในการเผชิญหน้ากับความตาย ปัญหาเรื่องความเป็นอยู่ของมนุษย์ถูกนำมาพูดถึงมากที่สุด (Gaudium et Spes 18) ความตายเป็นเรื่องที่มนุษย์อยากรู้มากที่สุด แต่ในเวลาเดียวกันก็เป็นเรื่องที่มนุษย์เลื่องที่จะพูดถึงอย่างจริงจังมากที่สุด แม้ในงานศพเอง บ่อยครั้งที่เจ้าภาพเลื่องที่จะพูดถึงความตายใน

ลักษณะว่าเป็นการจากกันตลอดไป แต่นิยมพูดถึงผู้ล่วงลับว่า “จะอยู่ในความทรงจำของพวกเราตลอดไป” ประหนึ่งว่า ความทรงจำเป็นสิ่งที่คงอยู่ถาวรตลอดไป มนุษย์กลัวการดับสูญ จึงพยายามต่อสู้กับความคิดที่ว่าหลังความตาย เขาจะไม่มีอยู่ต่อไป

หากความตายเป็นเรื่องที่ไม่สามารถเอาชนะได้ ความหวังก็ไม่มี ถ้าไม่มีความหวังในอนาคตหลังจากผ่านโลกนี้ไปแล้ว ชีวิตในโลกนี้ก็ไม่มีความหมายอะไรเลย เลสเชค โคลาโควสกี⁶ นักปรัชญาที่มีชื่อเสียง กล่าวว่า “หากจักรวาลและการกระทำต่างๆ ของมนุษย์ไม่ได้มีความหมายอะไรที่เกี่ยวกับชีวิตนิรันดร์หลังความตาย (eternity) แล้ว ทุกสิ่งก็ไม่มีความหมายอะไรเลย” นี่หมายความว่า มิติใดๆ ของชีวิตก็ตาม หากปฏิเสธไม่ยอมรับรู้ในความไม่เที่ยงแท้ของมนุษย์ ก็ไม่สามารถเป็นแหล่งของความหวังที่แท้จริงได้

แต่ถ้าชีวิตมีความหมายอยู่จริง ก็แสดงว่าจะต้องมีชีวิตนิรันดร์หลังความตาย แล้วอยู่จริง และเมื่อมีชีวิตนิรันดร์อยู่จริง ก็ต้องมีความหวังอยู่ด้วย และถ้ามีความหวังอยู่จริง ก็แสดงว่าต้องมีแหล่งที่มาของความหวัง ซึ่งได้แก่ การกลับคืนพระชนมชีพและการรับเกียรติรุ่งโรจน์ของพระเยซูคริสต์เจ้า

⁶ Kolakowski, Leszek. Religion : If There Is No God...On God, the Devil, Sin and Other Worries of the So-called Philosophy of Religion. Indiana: St.Augustine's Press, 2001.

ผู้ได้ชนะความตายด้วยความตายของพระองค์ และความหวังที่พระเยซูเจ้าประทานให้ “ไม่ทำให้เราผิดหวังอย่างแน่นอน เพราะพระจิตเจ้าซึ่งพระเจ้าประทานให้เรานั้น ได้หลังความรักของพระเจ้าลงในดวงใจของเรา” (รม.5:5)

6. ความสิ้นหวังและความชะล่าใจ

บางครั้ง เราคริสตชนเข้าใจเรื่องความหวังผิดไป สิ่งที่เคยบิดเบือนความเข้าใจเรื่องความหวังของเราคือความสิ้นหวังและความชะล่าใจ (despair and presumption) ทั้งสองประการนี้มีลักษณะตรงข้ามกับความหวัง และในเวลาเดียวกัน ยังเป็นการต่อสู้กับความหวังด้วย ทั้งสองประการนี้ตั้งอยู่บนมุมมองเรื่องพระเจ้าและมนุษย์ คนที่สิ้นหวังจะหมดหวังในความรอดที่จะได้รับจากพระเจ้า คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิกกล่าวว่าเขา “เลิกหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากพระองค์เพื่อบรรลุถึงความรอดพ้น” (คำสอน 2091) และเมื่อเลิกหวังหรือหมดหวังแล้ว สิ่งที่จะเกิดตามมาเสมอคือความหดหู่ใจ และในหลายกรณี ความหดหู่ใจยังเป็นการซ้ำเติมคนสิ้นหวังให้รู้สึกแย่กว่าเดิมอีก เพราะการสิ้นหวังไม่ใช่เป็น

เพียงแค่อารมณ์หรือความรู้สึก แต่เป็นการตัดสินใจของตนเองอย่างอิสระ ซึ่งสุดท้ายแล้ว จะนำไปสู่การปฏิเสธพระเยซูเจ้า และพระคุณแห่งการไถ่กู้ของพระองค์ด้วย รากหรือที่มาของความสิ้นหวังมาจากการมีชีวิตจิตที่เฉื่อยชาหรือเกียจคร้าน (acedia) นั้นเอง

การทีกทักเอาเองเป็นรูปแบบหนึ่งของความสิ้นหวัง คนที่ทีกทักเอาเองคือคนที่เชื่อเอาเองว่าหลังความตาย ไม่มี “ทางเดิน” ที่มุ่งหน้าสู่อนาคตที่สมบูรณ์อีกต่อไปแล้ว โดยเชื่อว่า เขาได้รับและบรรลุถึงชีวิตดังกล่าวแล้วในโลกนี้ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิกบรรยายถึงลักษณะของพวกที่ชะล่าใจว่ามีอยู่สองชนิด คือ “มนุษย์ที่ทีกทักว่าตนมีความสามารถ (หวังว่าตนสามารถช่วยให้รอดพ้นได้โดยไม่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากเบื้องบน) หรือ มั่นใจในพระสรรพานุภาพและพระกรุณาของพระเจ้า (หวังว่าจะได้รับการอภัยจากพระองค์โดยไม่ต้องกลับใจ และรับสิริรุ่งโรจน์โดยไม่ต้องทำดีอะไร)” (คำสอน 2092)

พวกชะล่าใจพวกแรกเป็นรูปแบบหนึ่งของพวกลัทธิเปลาเจียน⁷ ในอดีต ซึ่งเป็นเฮเรติกที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถช่วยตัวเองให้

⁷ ลัทธิเปลาเจียน (Pelagianism) เชื่อว่า ไม่มีบาปกำเนิด มนุษย์มีเสรีภาพเต็มที่ที่จะทำดีหรือชั่ว และกฎหมายหรือพระวรสารหรือพระพรทานของพระเจ้าไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นสำหรับความรอด เป็นเพียงสิ่งที่ ช่วยเท่านั้น พระคริสตเจ้าช่วยเราด้วยการเป็นตัวอย่างเท่านั้น ความเชื่อเรื่องนี้ ถูกตัดสินว่าเป็นมิชอบโดยสังคายนาเอเฟซัสปี ค.ศ.431

รอดพ้นได้ แนวคิดแบบนี้คล้ายกับพวกนับถือศาสนาจอมปลอมที่พยายามจะสร้างอาณาจักรสวรรค์โดยใช้วิธีการทางการเมือง ส่วนพวกที่สองพบในความเชื่อของพวกมูลฐานนิยม ที่เชื่อในเรื่อง “ความรอดนิรันดร์” ว่าใครที่ได้ประกาศความเชื่อในพระเยซูเจ้าก็ได้รับการช่วยให้รอดแล้ว พวกชะล่าใจเหล่านี้เข้าใจผิดเรื่องคุณลักษณะที่แท้จริงของความเป็นอยู่ของคริสตชน เพราะแท้จริงแล้วชีวิตคริสตชนเป็นชีวิตของการเดินทางหรือการแสวงบุญ และพวกเขายังขาดความสุภาพที่จะยอมรับว่ามนุษย์เรานั้นเป็นเพียงสิ่งสร้าง ไม่ได้เป็นเหมือนพระเจ้าแต่อย่างใด

พวกมูลฐานนิยม⁸ ที่เชื่อว่าคาทอลิก “เป็นพวกที่ไม่รู้ว่าพวกเขาได้รับการช่วยให้รอดแล้วหรือยัง” เป็นพวกที่เชื่อในคำพูดของเจมส์ จี แมคคาร์ธีย์⁹ ซึ่งอดีตเคยเป็นคาทอลิกมาก่อนที่กล่าวว่า “ความรอดในพระคัมภีร์เป็นเรื่องที่แน่นอนปลอดภัยเพราะไม่ได้ขึ้นกับมนุษย์ แต่ขึ้นกับพระเจ้า” แต่เราเห็นว่า ความคิดเช่นนี้ผิดเพราะไม่ได้แยก

แยะระหว่างพระสัญญาของพระเจ้าที่เป็นจริงและแน่นอนบนสมอกับการเลือกของมนุษย์ซึ่งไม่ค่อยเป็นจริงและไม่แน่นอนด้วยเป้าหมายของความหวัง ซึ่งก็คือความรอดพ้นนั้น เป็นสิ่งที่แน่นอนปลอดภัยเสมอแต่ตัวของผู้ที่หวัง ซึ่งก็คือมนุษย์นั้น สามารถน้อมรับ หรือปฏิเสธ หรือลี้หนี หรือชะล่าใจเมื่อไรก็ได้ เรามนุษย์ไม่ได้มีเจตจำนงเสรีเฉพาะในตอนที่เราตัดสินใจเลือกพระคุณแห่งความรอดของพระเจ้าเท่านั้น แต่ในการปฏิเสธและในการไม่ยอมรับ เจตจำนงเสรีก็ยังคงอยู่ในตัวเราตลอดเวลาด้วย ดังคำพูดของนักบุญเปาโลแก่ทิโมธีที่ว่า

“ต่อไปนี่คือถ้อยคำที่เชื่อถือได้ ถ้าเราตายพร้อมกับพระองค์ เราจะมีชีวิตอยู่กับพระองค์ ถ้าเราอดทนมั่นคง เราย่อมจะครองราชย์พร้อมกับพระองค์ ถ้าเราปฏิเสธพระองค์ พระองค์ย่อมจะทรงปฏิเสธเรา ถ้าเราไม่ซื่อสัตย์ พระองค์ก็ยังคงทรงซื่อสัตย์ต่อไป เพราะพระองค์จะทรงปฏิเสธพระองค์ไม่ได้” (2 ทธ.2:11-13)

⁸ ลัทธิมูลฐานนิยม (Fundamentalism) เป็นรูปแบบหนึ่งทางศาสนาที่ยึดถือความเชื่อตามพระคัมภีร์อย่างเคร่งครัดและตีความตามตัวอักษร มักพบในกลุ่มโปรเตสแตนต์ในสหรัฐอเมริกาและในศาสนาอิสลาม

⁹ McCarthy, James G., The Gospel According to Rome: Comparing Catholic Tradition and the Word of God. Oregon: Harvest House Publishers, 1995.

คำพูดของนักบุญเปาโลนี้ไม่ใช่ภาษา
ของพวกชะล่าใจหรือพวกที่เชื่อในความรอด
นิรันดร์ แต่เป็นความหวังและเจตจำนงเสรี
ที่แท้จริง เปาโลเตือนเราว่า การปฏิเสธ
พระเจ้าจะนำไปสู่การที่พระเจ้าปฏิเสธ
เราด้วยเช่นกัน เหตุเพราะพระองค์ทรง
เคารพในพระคุณของเจตจำนงเสรีที่พระองค์
ประทานให้แก่มนุษย์ พระเจ้าทรงซื่อสัตย์
แต่เรามนุษย์สามารถเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ได้
หากเราไม่คิดเช่นนี้ เราก็อาจเป็นพวกชะล่า
ใจได้

7. จนกว่าความหวังทั้งสิ้นจะผ่านพ้นไป

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ ขอสรุป
ด้วยบทตอบรับตอนจบของบทยืนยันความ
เชื่อที่เราสวดในมิสซาทุกวันอาทิตย์ว่า
“ข้าพเจ้ารวันที่ผู้ตายจะกลับคืนชีพ และ
คอยชีวิตในโลกหน้า อาเมน” เหตุเพราะบท
สวดนี้ยืนยันแก่เราอย่างชัดเจนว่า หากไม่มี
ความหวังในชีวิตหน้า เราก็ไม่มีความหวัง
อะไรอีกแล้ว

ชีวิตในโลกหน้าหรือชีวิตในอีกด้าน
หนึ่งของเรานั้น เป็นอะไรที่ทำหายความหวัง
ของเราอย่างมาก เป็นเหมือนป้ายบอกทาง
ที่ชี้ไปยังบ้านสุดท้ายของเรา ซึ่งที่นั่น ไม่
จำเป็นต้องมีความหวังและความเชื่ออีกต่อ
ไปแล้ว เพราะในสวรรค์ ความเชื่อถูกทำให้
สมบูรณ์แล้ว และความหวังก็สำเร็จเป็นจริง
แล้ว มีก็แต่เพียงความรักเท่านั้นที่ยังดำรงอยู่

(หมวดปรัชญา)

ต้องไว้ใจ หรือวางใจในพระเจ้าถึงจะถูก

ศ.กীরติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต

ความนำ

มีสุภาษิตไทยกล่าวไว้ว่า “อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง”

“อย่าไว้ใจทาง” หมายความว่า แม้ทางจะตายตัว ถึงไหนก็ไปได้ถึงนั้น ตลบตะแลงหลอกลงไม่เป็น แต่คนเดินทางนั้นแหละที่อาจจะรู้ไม่จริง จึงมีคำเตือนว่า อย่า

ไว้ใจความรู้ของตนว่าทางจะพาไปทางไหน อาจจะรู้มาอย่างผิดๆ จึงมีคำพังเพยอีกข้อหนึ่งกำกับไว้ว่า “ทางอยู่ที่ปาก” คือ มีโอกาสก็ให้ถามผู้รู้แน่ๆ ไว้ดีกว่า จะได้ไม่หลงทาง หรืออีกคำพังเพยหนึ่งว่า “สิบคำดีกว่าสิบก้าว” คือ “ถามทาง 10 ครั้งดีกว่าเดินผิดทาง 10 ถนน”

ศาสตราจารย์และราชบัณฑิต อติต สนข. อดีตหัวหน้าภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตคณบดีคณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ประธานโครงการปรัชญาเอกปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมปรัชญาของราชบัณฑิตยสถาน บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมวิสามานยนามศาสนาสากลของราชบัณฑิตยสถาน ออกอากาศวิทยุศึกษาเรื่องราชปรัชญาเพื่อความสุขของมหาประชาชน ชาวสยาม วันจันทร์เวลา 9.10 น. สัปดาห์แรก ของทุกเดือน FM92, AM1161, www.moeradiothai.net กรรมการตำแหน่งวิชาการของวิทยาลัยแสงธรรม, ม.คริสเตียน, ม.มิชชั่น ประธานกิตติมศักดิ์องค์การศาสนาเพื่อสันติภาพแห่งเอเชีย เจริญดุขภูมิมาลา เข็มศิลปวิทยา สาขาจริยศาสตร์ ประจำปี 2560 สอบถามเรื่องปรัชญา โทร.08 6045 5299.

“อย่าวางใจคน” ต้องการจะเตือนสติว่า คนเรามีทางปลิ้นปล้อนได้มากกว่าร้อยเล่มเกวียน ซึ่งก็แย่เหมือนกันหากไม่เชื่อใจใครบ้างเลย ยิ่งเป็นนักบวชหากไม่มีพอวิญญานที่วางใจได้สักองค์หนึ่งก็โชคร้ายเอามากๆ

แต่กับพระเจ้าหากไว้วางใจก็ไม่ได้ วางใจก็ไม่ได้ ก็ไม่รู้จะหวังอะไรได้จากพระองค์ แต่ก็ยังต้องสนใจรู้อย่างไรจะหวังอะไรจากพระองค์ได้บ้าง

คำทางการของพระศาสนจักรคือคำ spes (อ่านว่าสแปส)

นักบุญโทมัส อไควนัส (Summa Theologiae, Secunda Secundae, Quaestio 4) กล่าวว่าชีวิตคริสตชนต้องมีคุณธรรมอีก 3 ประการเพิ่มเข้ากับคุณธรรมบานพับ 4 ที่คนดีทุกคนต้องมี คือ Fides, Spes et Caritas ที่เราเคยแปลกันเป็นบท 3 แสดงอันได้แก่บทแสดง ความเชื่อ บทแสดงความไว้วางใจ และบทแสดงความรัก สามประการแสดงนี้เป็นคุณธรรมเหนือธรรมชาติสำหรับผู้มีชีวิตเหนือธรรมชาติซึ่งต่อเติมเสริมขึ้นจากชีวิตสังคมตามธรรมชาติซึ่งต้องแสดง 4 คุณธรรมบานพับ (cardinal virtues) อันได้แก่ ความรู้รอบคอบ ความกล้าหาญที่ทำได้ ตามที่รู้รอบคอบ ความพอเพียงไม่ขาด

ไม่เกิน และความเสียสละอย่างชอบธรรม อริสโตเติลเรียกเป็นคุณธรรมบานพับเพราะมีคุณสมบัติเหมือนบานพับที่ทำให้ประตูหมุนได้รอบตัวหรือเปรียบเหมือนยาตำ 4 ขนานที่ต้องแทรกอยู่ในคุณธรรมทุกอย่าง เพื่อให้คุณธรรมเป็นคุณธรรมที่ทำอะไรที่ไหนในโลกก็ดีขึ้น สำหรับคริสตชนนักบุญโทมัสให้เพิ่มอีก 3 ขนานเป็นยาตำเหนือธรรมชาติ เพื่อให้คริสตชนทำอะไรที่ไหนก็เป็นการกระทำเหนือธรรมชาติที่นั่น นักบุญโทมัสเรียกว่า spes ซึ่งภาษาอิตาเลียนแปลงเป็น speranza ภาษาฝรั่งเศสแปลงเป็น espoir แต่ภาษาอังกฤษแปลเป็น hope ซึ่งภาษาไทยโดยทั่วไปแปลเป็นความหวัง ส่วนภาษาไทยคาทอลิกแปลเป็นความไว้วางใจ (confidence) ซึ่งก็น่าจะถูกทั้ง 2 ฝ่าย เพราะสแปส มีความหมายทั้ง hope และ confidence และมากกว่าอีก เพราะ J.E. Fallon ใน The Catholic Encyclopedia ระบุคำฮีบรูจากพระธรรมเดิมไว้ถึง 5 คำ คือ bth (trust or confidence = วางใจ), hsh (พึ่งได้), yhl (คาดหวังได้ = expect, hope), qwh (คอยได้), sbr (ใจเย็นได้) พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 12 ย้ำความหมายของอไควนัสโดยให้เรียกคุณธรรมบานพับเหนือธรรมชาติทั้ง 3 ว่าคุณธรรมเทววิทยา (Theological Virtues ดู Denz 1001) ต่อมาสมณลิขิต Acerbo Nimis

ของพระสันตะปาปาปีโอที่ 10 กำหนดให้ชัดเจนมากขึ้นว่า Fides เป็นคุณธรรมเหนือธรรมชาติของปัญญา Spes เป็นคุณธรรมเหนือธรรมชาติของเจตจำนง และ Caritas เป็นคุณธรรมเหนือธรรมชาติของความชื่นชม (delectio) และ Fallon ก็ขยายผลต่อไปว่า Faith ขึ้นกับว่าเราเข้าถึงความรู้ถึงพระเจ้าในลักษณะรวมๆแค่ไหน Charity ขึ้นกับว่าเราเข้าถึงความดีของพระองค์มากแค่ไหน ส่วน Hope นั้นขึ้นกับว่าเราเข้าถึงความพร้อมของพระองค์ที่จะช่วยเราได้แค่ไหน (power to come to our assistance)

บทความนี้จะเน้นต่อไปเฉพาะปัญหาเรื่องสเปสเป็นสำคัญ

ภาษาไทยจะใช้คำไหนดี

ใช้ได้ทุกคำที่ใช้อยู่ แต่ขอให้ตระหนักถึงความหมายที่ต่างกันและใช้ตามที่ควรใช้ในแต่ละบริบท

1. ความหวัง (แปลจากภาษาอังกฤษว่า hope, expectation) เรามีสิทธิ์จะหวังได้อะไรๆ ทุกอย่างที่พระองค์ทรงสัญญาว่าจะให้แก่ผู้จงรักภักดีต่อพระองค์ อย่างที่อับราฮัมหวังว่าจะได้บุตรสืบเชื้อสายและรับช่วงพันธสัญญาโดยเกิดจากซาร่าเท่านั้น ซึ่งขณะนั้นซาร่าอายุถึง 80 ปี (และอับราฮัมก็ต้องมากกว่านั้น) ทั้งนี้เป็นเรื่องของพันธสัญญาในบริบทของสมัยนั้น คือ อับราฮัม

เป็นชาวเมโสโปเตเมีย จึงเชื่ออย่างสนิทใจว่ามีเทพเจ้าหลายองค์ให้เลือกพึ่งพาอาศัยได้ แต่พระยาห์เวห์ทรงแสดงพระประสงค์ให้พึ่งพระองค์แต่องค์เดียวซึ่งตามกระบวนการศรัทธาดีกดาบรรพอย่างของอับราฮัมก็ต้องมีมัดจำและมัดจำในกรณีนี้ของพระคัมภีร์ก็คือให้มีบุตรชายในวัยที่ไม่มีหวังจะมีได้แล้ว พระยาห์เวห์ก็ต้องทรงกระทำให้เห็นว่าพระองค์ทรงปฏิบัติตามเงื่อนไขแล้ว กลายเป็นหน้าที่ของอับราฮัมบ้างที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขคือเลิกพึ่งพาอาศัยเทพและพระเจ้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่พระยาห์เวห์แน่นอนว่าอับราฮัมต้องได้คอยดูว่าที่หวังได้บุตรชายสืบสายโลหิตจากภรรยาที่ตนเลือกมาเป็นคู่ชีวิตเองนั้นจะจริงหรือไม่ ถ้าไม่จริงก็หมดพันธะ จะพึ่งพาเทพหรือพระเจ้าที่มีนามอื่นใดได้ตามใจ ว่าอะไรกันไม่ได้อีกต่อไปแล้ว แต่ปรากฏตามพระคัมภีร์ว่าได้ตามความคาดหวังจริงๆ และอับราฮัมก็ได้แสดงความเป็นลูกผู้ซื่อสัตย์ตามกระบวนการศรัทธาดีกดาบรรพจริงๆ ไม่สนใจพึ่งพาอาศัยเทพเทวีหรือพระเจ้าอื่นใดอีกเลยนอกจากพระยาห์เวห์ซึ่งลูกหลานจะให้สมญานามว่าพระเจ้าแห่งบรรพบุรุษ และหากจะใช้สามัญนามพระเจ้าเฉยๆ โดยไม่ระบุ (Elohim) ก็ตั้งใจหมายถึงพระยาห์เวห์เท่านั้น และหลายครั้งก็เรียกเป็นพระบาอัล (Baal) ของชาวคานาอัน แต่ก็ตั้งใจหมายถึงพระยาห์เวห์จนได้

อับราฮัมมีความรู้เรื่องพระเจ้าสูงสุดได้เพียงแค่นั้น และมีคุณธรรมสเปส ได้เพียงแค่นั้นอย่างเต็มเปี่ยม จนถึงได้ว่าเป็น Homo Fidei = The Man of Faith อยู่ในขั้นเป็นนักบุญองค์หนึ่งแห่งพันธสัญญาเดิม

คริสตชนในปัจจุบันคิดจะเอาอย่างอับราฮัมและเอาแค่อับราฮัมจะพอไหม ขอดตอบว่าถ้าท่านรู้จักพระเจ้าแค่ระดับกระบวนทรรศน์ดึกดำบรรพ์ นั่นคือ พระเจ้าผู้เสนอผลประโยชน์ที่ซื้อสัตย์ต่อสัญญาโดยเรามีอำนาจต่อรองได้ตามใจ อาจเคยได้ยินพี่น้องคริสตชนที่กล่าวอย่างผู้มีชัยว่า “พระเยซูเจ้านี้เจิดจรัส ขออะไรก็ได้ อย่างนั้น ยิ่งทำบุญยิ่งรวย ยิ่งมาวัดยิ่งเฮง” ถ้าเป็นเช่นนั้นจริงก็น่าอนาถใจที่สักวันอาจจะมีคำพูดลับหลังว่า “ไม่อยากคบแล้ว ขอให้ถูกลอตเตอรี่ก็ไม่เห็นถูก บนบานให้เฮงก็ไม่เห็นจะเฮงตรงไหน ฉันทเลิกเชื่อเลิกไปวัดแล้ว มีแต่เสียเวลาเปล่า” น่าเสียดายที่ไม่เข้าใจว่าตัวอย่างจากพระคัมภีร์เป็นต้นแบบได้เฉพาะเรื่องที่กำหนด ไม่ใช่ทุกเรื่อง เพราะเป็นการปฏิบัติต่างวาระ ต่างกาลและเทศะ ไม่เคยมีพระสัญญาว่าจะมีอับราฮัมเป็นรายที่สองที่เหมือนกัน ต้นแบบอันพึงประสงค์ของอับราฮัมก็คือการทุ่มเทตามพระประสงค์ของพระยาห์เวห์อย่างสุดสิ้นชีวิตจิตใจ แม้ลูกแห่งพันธสัญญาก็ยังพร้อมยกให้โดยไม่ต้องประวิงเวลาหรือลั้งเลตตัดสินใจ

ในปัจจุบัน หากเราจะปฏิบัติคุณธรรมสเปสอย่างอับราฮัม เราก็ได้เปรียบอับราฮัมตรงที่เรามีโอกาสรู้จักพระยาห์เวห์มากกว่า และมีการเปิดเผยผลประโยชน์ที่พึงหวังชัดเจนกว่าที่รู้ได้ในสมัยของอับราฮัมอีกมาก เช่นพระเจ้ามีแต่องค์เดียว จะเรียกชื่ออย่างไรที่แสดงลักษณะใดลักษณะหนึ่งของพระองค์และอาจจะเข้าใจผิดว่าพระองค์มีคุณลักษณะใดที่ไม่คู่ควรกับพระองค์ ก็ไม่ถือว่าเป็นการนับถือผิดตัวแต่เป็นเพียงความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อภัยกันได้ ทั้งนี้ก็เพราะไม่มีใครที่มีสิทธิ์อ้างได้ว่ารู้จักพระเจ้าได้ครบถ้วนบริบูรณ์ไม่บกพร่องและไม่ผิดพลาดไม่ขาดไม่เกิน แม้พระสันตะปาปาเองก็ยังสามารถภาพเช่นนั้น เพราะพระเจ้าทรงเป็นอัลฟาและโอเมกา ดีความและนิยามได้ตามสูตรคณิตศาสตร์ปัจจุบันได้ง่ายๆ ว่าทรงเป็นองค์อนันต์ยกกำลังอนันต์ ซึ่งพูดเป็นภาษาสามัญได้ง่ายๆ แต่รู้จริงได้ยากเพราะชี้แจงเท่าไรก็ไม่พอและเลียงความเข้าใจผิดเท่าไรก็ไม่หมด ส่วนผลประโยชน์ที่พระเยซูเจ้ามาเปิดเผยเพิ่มเติมจากที่อับราฮัมรู้จักคือรหัสธรรมแห่งการไถ่กู้ รหัสธรรมแห่งการฟื้นคืนชีพเพื่อชีวิตนิรันดร์ทั้งกายและวิญญาณ รหัสธรรมแห่งความสุขนิรันดร์โดยที่ทุกคนพอใจเต็มร้อยและไม่รู้จักเบื่อตลอดนิรันดร์ โดยไม่มีการริษยาเกียจจนกัน ทั้งหมดเป็นรหัสธรรมซึ่งต้องเชื่อด้วยปัญญา (the intel-

lect) ต้องวางใจโดยเจตจำนง (the will) และพอใจด้วยเพทนาการ (the sentiment) ซึ่งนักบุญเปาโลไม่รู้จะอธิบายอย่างไรดีกว่า สำนวนว่า “ถึงมีตา ตาหู ไม่รู้สัมผัส หูกระหึ่ม ฟังแล้วหนอ หาพอม” ซึ่งหมายความว่า ใช้วิธีรู้ในโลกนี้อย่างไรๆ ก็เข้าใจไม่หมด จึงต้องใช้คุณธรรมบานพับเหนือธรรมชาติ ทั้ง 3 และบนฐานของคุณธรรมบานพับตาม ธรรมชาติให้ครบถ้วนอีก 4 ประการ รวมเป็น 7 คุณธรรมบานพับ

ความหมายนี้ได้รับการรับรองจาก พระคัมภีร์โดยประกาศเยเรมีย์ว่า “พระยาห์เวห์ทรงเป็นความหวังของอิสราเอล” (เยเรมีย์ 14:8)

2. ความไว้วางใจ (confidence) เป็นผลจากความมั่นใจว่าคู่สัญญาเข้าใจข้อสัญญาอย่างถูกต้องครบถ้วน ไว้วางใจว่าเมื่อเข้าใจครบถ้วนตรงกันแล้ว แม้คู่สัญญามีโอกาสจะละเมิดสัญญาก็ไม่มีวันจะทำ และมั่นใจขั้นที่สามว่าไม่มีอุปสรรคขัดข้องที่แม้จะอยากทำตามสัญญาก็ไม่อาจจะทำได้อย่างที่อยากจะทำ คริสตชนจึงน่าจะไว้วางใจพระเจ้าและพระเยซูได้ตามเกณฑ์เหล่านี้ แต่ก็อาจจะสงสัยได้ว่าตัวเขาเองเข้าใจอะไร ไม่ตรงกับพระเจาก็ได้ หรือพระศาสนจักร อาจจะสอนอะไรที่ไม่ตรงกับพระเจตนาก็ได้ หรือผู้สอนคำสอนอาจจะสอนอะไรที่ไม่ตรงกับที่พระศาสนจักรตั้งใจให้สอนก็ได้ และ

ท้ายที่สุดจะไว้วางใจได้อย่างไรว่าพระเจ้าจะไม่มองฉันเป็นพลเมืองชั้นสองในพระอาณาจักรของพระองค์ เพราะฉันไม่ใช่ นักบุญ ไม่ใช่ นักบวช ไม่ใช่ผู้มีตำแหน่งในพระศาสนจักร พระเจ้า พระเยซู และแม่พระ ทรงมีงานล้นมืออยู่แล้วกับวิญญานชั้นพิเศษเหล่านั้น จะมีเวลาเหลือสักเท่า योगโยมาสนใจฉันเที่ยว หรือ

อับราฮัมไม่คิดสงสัยอย่างนี้ แม้ขณะที่พระเจ้าทรงทดลองใจโดยสั่งให้เอาบุตรแห่งพันธสัญญาไปฆ่าเป็นยัญบูชาถวายพระองค์ เพราะกระบวนทรรศน์ดึกดำบรรพ์ของอับราฮัมเพิ่งเล็งเห็นว่าพระทัยของพระเจ้า เฉพาะหน้าเป็นสำคัญ ขณะนี้พระองค์ทรงแสดงพระประสงค์อย่างไรก็ต้องทำอย่างนั้น ไม่ต้องคิดหน้า ไม่ต้องคิดหลัง พระองค์จะทรงเปลี่ยนน้ำพระทัยเป็นอย่างไรไปจากเดิมจะเป็นไรไป หน้าที่ของฉันคอยตามดูว่าพระองค์ทรงต้องการอะไร เมื่อใด และอย่างไร นั่นคือพันธสัญญาแท้สำหรับอับราฮัม โมเสสมีสิทธิ์สงสัยได้เพราะสมัยโมเสส ผู้มีการศึกษาปรับกระบวนทรรศน์เป็นกระบวนทรรศน์โบราณคือถือกฎเป็นสำคัญ พันธสัญญาต้องเป็นกฎตายตัว ตรัสแล้วต้องไม่คืนคำ พระยาห์เวห์ทรงสัญญาว่า ไม่เท่าที่ถือจะช่วยแก้ปัญหาคณะหน้าได้ ทุกครั้ง ได้ทดลองให้กลายเป็นงูต่อหน้าฟาโรห์แล้วได้ผล ได้ใช้ตีนทะเลแดงให้แยก

เป็นทางแห้งผากก็ยังได้ผล ครั้นขาดน้ำดื่มที่เมรีบาห์ (Meribah ดูอพยพ 17:1-7) กลางทะเลทราย ใช้ไม้เท้าตีหินให้ออกมาเป็นน้ำ น้ำไม่ออกมาทันที ลองตีครั้งที่สองจึงได้ผล พระเจ้าทรงอ่านใจโมเสสออกว่าครั้งที่สองนั้นตีลงไปด้วยใจลงเลไม่ไว้วางใจ โมเสสรู้ตัวดีขอโทษพระเจ้า ทรงยกโทษให้ แต่ก็สั่งสอนว่าที่หลังอย่าทำ ที่หลังอย่าทำ เพราะคนกระบวนทรรศน์โบราณถือความหมายตามตัวอักษรเป็นเกณฑ์วัดสูงสุด ทรงประสงค์ให้โมเสสอบรมชาวอียิปต์ด้วยคัมภีร์ปัญญาบรรพ เพราะในช่วงความเจริญเป็นชุมชนเริ่มแรกอย่างนั้นความคิดและความเชื่ออยู่ในระดับกระบวนทรรศน์โบราณ พันธสัญญาต้องตีความเป็นกฎหมายตายตัวตามตัวอักษรที่เข้าใจตรงกันทั้ง 2 ฝ่าย

3. ความชะล่าใจ (over-confident, presumption) วางใจในพระเมตตาของพระเจ้าเสียจนเชื่อว่านรกมิได้มีจริง มีอย่างมากก็แดนชำระชั่วคราว ที่สุดทุกคนก็ได้ขึ้นสวรรค์โดยไม่มีเงื่อนไข เพราะนั่นเป็นเป้าหมายของการไถ่กู้ของพระเยซูเจ้า เป็นสภาพของสังคมยิวก่อนถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยทั้งประเทศอิสราเอลและประเทศยูดาห์หรือยูเดีย ชะล่าใจด้วยเหตุผลว่าเป็นชาติเลือกสรรของพระเจ้า (the Chosen People of Yahweh) อย่างไรเสียพระเจ้าต้องส่งผู้กอบกู้มาช่วยจนได้ จึงทำอะไรกัน

ตามใจตามสบาย มิโยศาสดาประกาศก้องค์ๆ มาตักเตือนก็ไม่ยอมฟังเสียง จนเสียเมืองหมดตัวจริงๆ แล้วจึงค่อยสำนึกผิดจิตใจพัฒนาเข้าสู่กระบวนทรรศน์ยุคกลาง คือ สามารถเห็นความอนิจจังของชีวิตในโลกนี้ และอยากจะวางใจในคุณค่าของโลกหน้าเป็นสำคัญ คัมภีร์ที่เกิดขึ้นในช่วงเยรูซาเลมใหม่จึงเน้นการมองกรุงเยรูซาเลมที่สร้างขึ้นใหม่นั้นเป็นสัญลักษณ์ถึงกรุงเยรูซาเลมในสวรรค์นิรันดร์ ซึ่งเป็นชีวิตอุดมการที่พึงประสงค์จริงๆ ก่อนหน้านั้นแม้จะเชื่อว่ามีโลกหน้า มีหลักฐานจากคำสอนของประกาศกอิสยาห์ว่า “บรรดาผู้ตายของพระองค์จะมีชีวิตอีก ร่างกายของเขาทั้งหลายจะกลับคืนชีพ” (อิสยาห์ 14:19) ซึ่งเชื่อได้ว่าเป็นคำสอนที่เชื่อและถ่ายทอดกันมาจากบรรพบุรุษที่ใช้สำนวนว่าหลับกับบรรพบุรุษก็เพื่อรอการกลับคืนชีพนั่นเอง แต่มวลชนก็สนใจความยิ่งใหญ่ทางการเมืองการปกครองในโลกนี้มากกว่า พระเยซูทรงรับรองและเสริมต่อจนสร้างพระศาสนจักรขึ้นมาแทนกรุงเยรูซาเลมใหม่ คุณธรรมสเปสจึงปรับเป็นความมั่นใจในผลงานของพระเยซูเจ้า เชื่อใจพระเยซูเจ้าว่าพูดจริง ทำจริงถึงขนาดยอมถูกตรึงส้นพระชนม์บนไม้กางเขน อย่างนี้มั่นใจว่าเชื่อใจได้จนถึงขั้นชะล่าใจเอาง่ายๆ แม้ในทุกวันนี้

4. ความมั่นใจ (conviction) ในช่วง กระบวนทรรศน์ยุคกลาง มนุษย์เราตระหนัก ถึงความอนิจจังของชีวิตในโลกนี้กันอย่าง กว้างขวาง เพราะมีประสบการณ์จากการ เชื่อกฎเกณฑ์ของโลกมานานหลายศตวรรษ และใช้ประโยชน์จากกฎเกณฑ์ของโลกให้ เห็นกับตามามาก แต่ก็ปรากฏว่าคนส่วน น้อยฉวยโอกาสใช้กฎเพื่อกดขี่เอาเปรียบคน ส่วนใหญ่ยิ่งกว่าจะช่วยกันปลดทุกข์บำรุงสุข จึงมองหาอัศวินขี่ม้าขาวมาช่วยแก้ปัญหา ศาสดาประกาศกของชาวอียิปต์ช่วงนี้ชี้ว่า พระยาห์เวห์มีฤทธิ์ทำได้ทุกอย่างแต่เรียก ร้องให้เสียสละความสุขในโลกนี้เพื่อความสุข เพียงแท่นถาวรในโลกหน้าโดยการเสียสละ ช่วยเหลือกันไปตามอัธยาศัย ตลอดช่วงเวลา สอนของพระเยซู ก็ได้รับการร้องเรียนให้ ช่วยสร้างอาณาจักรแห่งความสุขในโลกนี้ แต่พระองค์ก็เบี่ยงบ่ายตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ ไม่ปฏิเสธว่าทำได้แต่ไม่ใช่แผนการของ พระเจ้า ทรงเน้นแผนการของประกาศกอียิปต์ ช่วงหลังว่าทรงประสงค์ให้เสียสละช่วยกัน ตามอัธยาศัยด้วยคำสอนบนภูเขาและบท เทศน์มหาบุญลาก 8 ประการ เพื่อบรรลุ สังคมที่มีความสุขแท้ในโลกหน้า และ พระองค์ก็ทรงทำเป็นตัวอย่างโดยยอม สิ้นพระชนม์ด้วยข้อกล่าวหาจี้บจ้อยเพื่อ มีโอกาสแสดงการฟื้นคืนชีพได้จริง ทรงเน้น การประชาสัมพันธ์หลักฐานประวัติศาสตร์

แห่งการสิ้นพระชนม์และการฟื้นคืนชีพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ทำให้คุณธรรม สแปสมีความหมายใหม่คือความมั่นใจว่า จะได้รับการฟื้นคืนชีพจริงและมีความสุข จริงจากการคืนชีพชนิดเกินความหวังใดๆ ตามประสามนุษย์ กล่าวได้ว่าพระเยซูเจ้า ได้โปรยพระเมตตาใจกว้างของพระเจ้ามากๆ จนเหลือเชื่อ เกินความคาดหวัง เกินความ มั่นใจ และเกินความเชื่อใจใดๆ ที่อาจจะคิด และเข้าใจได้ สแปสตามความหมายใหม่นี้ มนุษย์ไม่ต้องกลัวว่าจะเสียเปรียบหรือไม่ สมหวัง เพราะทุกอย่างเกินความคาดหมาย ทุกด้านที่มนุษย์อาจจะคิดได้และเข้าใจได้ นี่คือคุณธรรมแห่งความมั่นใจที่ผู้เข้าถึงแล้ว ก็เสียสละเพื่อชักชวนพลโลกให้ได้มีส่วน รู้เห็นและได้มีส่วนในความมั่นใจและเสียสละ ตาม และนี่คือความมั่นใจของผู้เผยแผ่ ศาสนาคริสต์ จนถึงสังคายนาวาติกันที่ 2

5. ความวางใจ (reliance) น่าจะเป็น คำแปลคุณธรรมสแปสได้ดีที่สุดในกระบวน ทรรศน์หลังนวยุคสายกลางในปัจจุบัน คือ เมื่อเราใช้ความรู้เท่าที่รู้ได้ในปัจจุบันสรุปว่า เป็นมนุษย์คืออะไร มีสิทธิในอะไรบ้างในโลก นี้และโลกหน้า และพระเจ้าเข้าใจได้แล้วว่า คือองค์อนันต์ยกกำลังอนันต์ (เลข 8 นอน ยกกำลังด้วยเลข 8 นอน) เท่านั้นก็เห็นได้ชัด แล้วว่าพระองค์จะประทานอะไรให้ก็ถือว่า เป็นพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้ทั้งสิ้น เพราะ

เราไม่มีสิทธิ์จะได้อะไรเลยอยู่แล้ว แม้พระองค์จะเปิดเผยพระมหากษัตริย์คุณ จะให้สิ่งประเสริฐยิ่งขนาดชีวิตพื้นดินชีพนิรันดร์และความสุขนิรันดร์ เราก็ไม่ควรแสดงความโลภโดยหวังได้เพียงอย่างเดียว อย่างคนเห็นแก่ตัว ทั้งๆ ที่มีสิทธิ์ตามพระสัญญาของพระองค์ ทางที่ดีควรแสดงความรู้จักคุณและยอมตามน้ำพระทัยอย่างเต็มที่ โดยแสดงน้ำใจว่าประทานให้แก่ไหนก็เป็นพระคุณหาที่สุดมิได้แล้วละพระเจ้าข้า วางใจในพระองค์ว่าประทานให้แก่ใครก็ถือว่าเหมาะสมที่สุดตามพระญาณเอื้ออาทรอย่างหาที่สุดมิได้ของพระองค์ พอใจแล้วตามนิยาม *delectio intellectualis* ของนักบุญโทมัส อไควนัส

ความวางใจเช่นนี้มีปัญหาที่ต้องทำความเข้าใจอยู่ปัญหาเดียว คือ วางใจแบบนี้แล้วจะเหลืออะไร เรามีอยู่ปลายแถวจริงๆ ในอาณาจักรของพระเจ้าหรือ พระองค์จะมีเวลาที่ไหนมาคิดถึงเรา จะเหลือความสนใจมาถึงเราสักเท่า योगโยหรือไม่วางใจในพระองค์อยู่อย่างนี้แล้วเมื่อไรพระองค์จะว่างพอมาคิดถึงเราสักที ปัญหานี้เกิดจากความไม่เข้าใจพระธรรมชาติอันไม่มีขอบเขต ยกกำลังไม่มีขอบเขตของพระองค์ ไม่ว่าพระองค์จะมีความสุขกับความสนใจดูแลผู้จงรักภักดีต่อพระองค์เป็นจำนวนมากเท่าใดแล้วก็ตาม พระองค์ก็ยังคงมีศักยภาพ

ที่จะสนใจดูแลตัวเราคนเดียวโดยเฉพาะ ราวกับว่าทั้งเอกภพมีตัวเราอยู่คนเดียวที่จะต้องดูแล มิฉะนั้นพระองค์จะตรัสได้อย่างไรว่า เราเป็นห่วงถึงเจ้ายิ่งกว่าแม่ลูกอ่อนเป็นห่วงดูแลลูกน้อยของนาง จงวางใจในพระเจ้าจริงๆ เกิด แล้วจะมีความสุขทุกทิวาราตรีตั้งแต่ในโลกนี้จนถึงชีวิตนิรันดร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เป็นต้นไม้ใกล้ฝั่ง วางใจได้อย่างนี้ท่านจะพอใจให้พระองค์ทรงเรียกไปเมื่อใดก็ได้ด้วยจิตใจสงบเยือกเย็นตามน้ำพระทัย

ขอให้ลองฝึกความวางใจดังกล่าวนี้จนเป็นนิสัยคือเป็นคุณธรรมสเปสของพระศาสนจักร จะรู้สึกสบายใจมีความสุขสงบในพระองค์ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ยังมีความสุข มหัศจรรย์เล็กๆ ส่วนตัวอาจจะเกิดขึ้น โดยขออย่างหนึ่งไม่ได้ตามที่ขอ แต่อะไรก็ไม่รู้มาเกยอยู่หน้าบ้าน ไม่ได้ขอ ไม่ได้คิดจะขอเสียด้วยซ้ำ มาเอง อาจรู้สึกไม่สมหวังในตอนแรก อาจมีการต่อว่าพระเจ้าเอานิดๆ แต่แล้วต้องเปลี่ยนใจมาขอบพระคุณอันหาที่สุดมิได้ เพราะที่ขอไม่ได้ แต่กลับได้อะไรที่ดีกว่าที่ขอ ที่เหมาะกับความต้องการมากกว่าที่ขอ ราวกับราชรถมาเกย ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ พร้อมกับความวางใจเช่นนี้ ความเชื่อที่เหมาะสมกับฐานะของวิญญาณเรา และความรักแบบที่พระเจ้าทรงต้องการจากเรา โดยเฉพาะ จะตามมาเองครบถ้วนตามชุด

คุณธรรมบานพับเหนือธรรมชาติครบถ้วน
ไม่ต้องเป็นห่วง

วางใจอย่างไรไม่ให้กลายเป็นชะล่าใจ

คุณไม่มีวันจะเป็นคนชะล่าใจอย่าง
แน่นอนหากคุณสนใจเป็นนักหลังนวยุค
สายกลางซึ่งเป็นปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังของ
สังคายนาวาติกันที่ 2 คือ ถือว่าความสุขแท้
ตามความเป็นจริงจะเกิดขึ้นโดยการดำเนิน
ชีวิตเพื่อการสร้างสรรค์ ปรับตัว ร่วมมือและ
แสวงหา เพราะมนุษย์เกิดมาเป็นมนุษย์เพื่อ
การสร้างสรรค์ มิใช่ให้อยู่เฉยๆ คอยให้
พระเจ้าจัดการให้ทุกอย่าง แต่จริงๆ แล้ว
พระเจ้าจะช่วยเฉพาะผู้ที่ช่วยตัวเองตาม
ตาเลนต์แล้วเท่านั้น (God helps only
those who help themselves) ดังนั้น
ทุกวันที่ผ่านมาในชีวิตต้องเป็นโอกาสได้

สร้างสรรค์อะไรก็ได้เป็นกิจวัตรประจำวัน
แม้การกวาดบ้านก็เป็นการสร้างสรรค์เพราะ
ทำให้บ้านสะอาดน่าอยู่มากขึ้นให้ผู้อยู่ทุกคน
มีความสุข หากสังเกตว่าการสร้างสรรค์ใด
เกิดผลกระทบต่อการสร้างสรรค์ของใคร
ก็ตาม ต้องคิดหาทางปรับตัวมิให้เกิดการ
กระทบกระทั่งให้ได้เสียก่อน จึงจะคิด
สร้างสรรค์ต่อไป เช่น อยากจะกวาดบ้าน
แต่มีคนอยากทำอยู่แล้ว ก็ไม่ต้องไปแย่งกัน
ไปล้างชามก็ได้ถ้าไม่เป็นการแย่งงานผู้อื่น
การปรับตัวที่ดีที่สุดก็คือปรับการแข่งขัน
ให้เป็นการร่วมมือ เพื่อให้หนึ่งบวกหนึ่งได้
มากกว่าสอง เมื่อการสร้างสรรค์ ปรับตัว
ร่วมมือเป็นไปอย่างราบรื่นแล้วก็พึงต่อยอด
ด้วยการแสวงหาความเข้าใจเรื่องโลกหน้าให้
มีแต่กำไรไม่มีขาดทุน เท่านั้นแหละความ
ชะล่าใจไม่มีทางจะแทรกตัวเข้ามาได้เลย

บรรณานุกรม

กิริติ บุญเจือ. (2562). ชุดปรัชญาสวนสุนันทา ๙ เล่ม.

กิริติ บุญเจือ. (2562). ซอกแซกหามาเล่า. ไทยโพสท์, หน้า 4.

(หมวดการศึกษา)

การศึกษาอบรมที่ให้ ความหวัง

ภคินี ดร.ชวาลา เวชยันต์

“จงตื่นเถิดเปิดตาหาความรู้ เรียนคำครุคำพระเจ้าเฝ้าขยัน
จะอุดมสมบัติปัจจุบัน แต่สวรรค์ดีกว่าเราอย่าลืม”
(ฟ.ฮีแลร์)

จากบทกลอนของ ฟ.ฮีแลร์ บทนี้
ชี้เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกไว้ได้อย่าง
ชัดเจน เริ่มจากการเรียนรู้ในโรงเรียน การ
ดำเนินชีวิตในโลก จนถึงเป้าหมายปลายทาง
ของชีวิต ซึ่งเกี่ยวข้องกับความหวังของ
มนุษย์ ในช่วงเวลาของความเจริญก้าวหน้า
ทางวิทยาการ อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยี
สารสนเทศ วิทยาศาสตร์การแพทย์ พลังงาน
ทางเลือก การค้นคิดสิ่งใหม่ๆ มากมาย

หุ่นยนต์ ปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถ
ทำหลายสิ่งหลายอย่างแทนมนุษย์ได้ ตรงกัน
ข้ามกับสภาพจิตใจของมนุษย์ที่หลายคน
รู้สึกโดดเดี่ยว แม้อยู่ในครอบครัวหรือสังคม
รู้สึกเป็นตัวคนเดียวในโลกกว้างที่ก่อให้เกิด
การตัดสินใจฆ่าตัวตายในหลายรูปแบบ
ทั้งตามตัวอักษรและใช้วิธีการอื่นๆ เช่น
สิ่งเสพติดต่างๆ ยาเสพติด เพศรส เงินทอง
อำนาจ การกดขี่ข่มเหง เพื่อให้รู้สึกมีตัวตน

ความหวังเป็นคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า ที่ช่วยให้เราให้ไผ่หาพระอาณาจักรสวรรค์ และชีวิตนิรันดร์เป็นความสุขของเรา

ขึ้นมา สิ่งต่างๆ เหล่านี้ห่างไกลจากคำว่า “ความหวัง” แล้วความหวังหมายความว่าอะไร เกี่ยวข้องอย่างไรกับการศึกษาอบรม

ก่อนอื่น เราจะทำความเข้าใจกับความหมายของความหวัง ในพจนานุกรมกล่าวว่า “ความหวัง (hope) เป็นการคาดถึงบางสิ่งบางอย่างที่ดีที่รออยู่ในอนาคต” เช่นหวังว่าชีวิตข้างหน้าจะดีกว่าปัจจุบันนี้ หรือทั้งอาชีพงานประจำไปเป็นเกษตรกรที่พึงตัวเอง และหวังว่าจะมีความสุขกว่าอาชีพในปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างจากความไวใจ (trust) ที่มีความหมายถึงการเชื่อใจในตัวบุคคล เหมือนเด็กที่ไวใจในตัวบิดา ถ้ากระโดดเข้าไปหาอ้อมแขนของท่าน แม้อยู่ห่างออกไป เมื่อเข้าใจถึงความหมายของความหวังโดยทั่วไปแล้ว แล้วในศาสนาคริสต์ความหวังที่พูดถึงนี้หมายถึงอะไร

จากคำสอนของพระศาสนจักร ปัจจุบันให้ความหมายถึงความหวัง ว่าเป็นคุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า ที่ช่วยให้เราให้ไผ่หาพระอาณาจักรสวรรค์และชีวิตนิรันดร์ เป็น

ความสุขของเรา โดยวางความมั่นใจของเราไว้กับพระสัญญาของพระเยซูคริสตเจ้า ไม่วางใจในกำลังของเรา แต่วางใจในความช่วยเหลือจากพระพรหทานของพระจิตเจ้า อาศัยความหวังนี้เอง ทำให้การแสวงหาความสุขที่พระเจ้าทรงวางไว้ในใจของมนุษย์แต่ละคน กลายเป็นพลังบันดาลใจให้เราประกอบกิจกรรมต่างๆ ทำให้พลังบันดาลใจเหล่านี้มุ่งหาอาณาจักรพระเจ้า ช่วยป้องกันไม่ให้หมดกำลังใจ คอยพยุงใจไว้ไม่ให้ท้อแท้ เปิดใจกว้างและมีความหวังว่าจะได้รับความสุขนิรันดร์ พลังของความหวังนี้ช่วยปกป้องเราจากความเห็นแก่ตัว หรือความรักตนเอง ในทางที่ไม่ถูกต้อง และนำเราให้แสวงหาความสุขที่มาจากความรักที่แท้จริง นี่คือความหมายของความหวังแบบคริสตชน ดังนั้น ไม่ใช่เพียงเชื่อว่ามีชีวิตนิรันดร์เท่านั้น แต่ยังมีพลังที่ช่วยให้ดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับชีวิตนิรันดร์ที่จะก้าวเข้าไปรับด้วย

ความหวังจึงเป็นความเชื่อมั่นในชีวิตนิรันดร์ว่าชีวิตนิรันดร์มีจริง ไม่ใช่เรื่องหลอก

ลวง การทำความดีเพื่อจะได้ชีวิตหน้าเป็นความจริงสำหรับมนุษย์ทุกคน จากเอกสารพระศาสนจักรที่เกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิก เรื่องมิติด้านศาสนาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 9 ได้กล่าวถึงสภาพของเยาวชนไว้ว่า

“เยาวชนเหล่านี้ซึมซับเอาความรู้ต่างๆ นานามากมายจากแหล่งที่มาหลากหลายประเภท รวมทั้งจากโรงเรียนด้วย แต่พวกเขายังไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะจัดระเบียบและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้เหล่านี้ พวกเขายังไม่มีความสามารถในเชิงวิพากษ์ ซึ่งจำเป็นในการแยกแยะสิ่งที่จริงและสิ่งที่ต้อออกจากสิ่งตรงกันข้าม พวกเขายังไม่มีบรรทัดฐานทางศาสนาและทางศีลธรรมซึ่งจะช่วยให้พวกเขาสามารถตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของความจริงและเป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร เมื่อต้องเผชิญกับทัศนคติและนิสัยที่ยึดถือปฏิบัติกันอยู่ทั่วไปในสังคมในทุกวันนี้ แนวความคิดเกี่ยวกับความจริง ความงาม และความดี กลับกลายเป็นสิ่งคลุมเครือไม่ชัดเจน จนกระทั่งบรรดาเยาวชนไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร ถึงแม้ว่าพวกเขาจะสามารถยึดถือคุณค่าบางประการ แต่พวกเขาก็ไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะพัฒนา

คุณค่าเหล่านี้ให้กลับกลายเป็นวิถีชีวิตของพวกเขาได้ บ่อยครั้งที่พวกเขามีความโน้มเอียงที่จะเลือกทำเพียงแต่สิ่งที่ตนเองอยากจะทำ โดยยอมรับสิ่งใดก็ตามที่เป็นที่นิยมกันอยู่ในขณะนั้น”

ซึ่งเมื่อพิจารณาดีๆ แล้ว ก็ไม่ได้แตกต่างจากยุคปัจจุบันมากนัก เยาวชนกำลังแสวงหาความมั่นคงในชีวิต ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายและการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโลก แต่ความเป็นจริงนั้นขึ้นกับปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลต่อสถานการณ์ของโลกที่จะเกิดผลดีหรือร้ายต่อตนเองมากกว่า ถ้าบุคคลนั้นมีหลักยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต ในการเผชิญกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต เขาก็จะผ่านวิกฤตต่างๆ ไปได้ด้วยดี มีแนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ในทางพุทธศาสนาเชื่อว่าทุกการกระทำมีผลสืบเนื่อง (กรรม) และผลของกรรมสืบเนื่องไปยังชีวิตใหม่ สำหรับคริสตชนซึ่งเชื่อว่ามีชีวิตนิรันดร์ เมื่อยอมรับพระเยซูเจ้าเป็นองค์พระผู้ไถ่และปฏิบัติตามพระวาจาก็จะได้ไปอยู่กับพระเจ้าตลอดนิรันดร์ นี่เป็นความหวังของเรา และอาศัยความหวังนี้เอง จึงช่วยเราให้กระทำทุกสิ่งที่เป็นความดีงามต่อตนเองต่อผู้อื่น เป็นการปฏิบัติตามพระวาจาของพระเยซูเจ้าที่ว่า “จงรักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง” การมีความหวังในชีวิต ยังบอกกับเราอีกว่า

เมื่อทำผิดพลาดไปแล้ว ยังมีโอกาสให้กลับตัวแก้ไขความผิดหรือชดเชยความผิดที่ได้ทำไปแล้ว มีโอกาสรับการอภัยโทษ จากผู้อื่น จากพระเจ้าและที่สำคัญการยกโทษให้ตนเองสามารถยอมรับได้ว่า เรามนุษย์เป็นผู้อ่อนแอไม่สมบูรณ์ผิดพลาดได้ แก้ไขได้เปลี่ยนแปลงตนเองได้ ถ้าตั้งใจและต้องการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวตนเอง ผู้อื่น และสภาพแวดล้อมด้วย

เกิดขึ้นได้ ต้องยอมรับและปล่อยให้มันเป็นไป เช่น ขับรถอยู่ดีๆ เกิดเสียกลางคัน หรือไปสนามบินแล้ว เครื่องบินเปลี่ยนเวลาขึ้นลง และอื่นๆ จะเห็นได้ว่าเราไม่สามารถควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นได้ แต่สิ่งที่เราทำได้คือการตอบสนองหรือปฏิกิริยาต่อสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น พอรถเสียเราปฏิบัติอย่างไร เกิดอารมณ์เสีย โมโห โกรธ หรือโทษนั่นนี่ ตัวเราเองก็จะ เป็นเหยื่อของความรู้สึกของตนเอง และไม่มี

“
มนุษย์เราจะมี

ความหวังได้อย่างไร
ถ้าในชีวิตไม่เคยประสบกับความสุขเลย

”

หลายท่านคงเคยได้ยินคำว่า กฎ 1 ใน 10 ของ Stephen Covey ที่เสนอสูตรการแสวงหาความสุขจากชีวิตประจำวันทีกล่าวว่า สิ่งที่เราควบคุมได้มีถึงเก้าส่วนแต่ส่วนที่เราควบคุมไม่ได้มีเพียง 1 ส่วนเท่านั้น เพราะกฎนี้บอกว่า ในชีวิตของคนเรานั้น ร้อยละ 10 ของความเป็นไปในชีวิตนั้นที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตัวเรา อีก 90 เปอร์เซ็นต์คือปฏิกิริยาของเราต่อสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเรา เรื่องต่างๆ ในชีวิตประมาณ 1 ใน 10 ส่วน ที่เราควบคุมหรือป้องกันไม่ให้นั้น

ความสุข เพราะเราสามารถกำหนดได้ว่าเราจะมีปฏิกิริยาอย่างไรกับสิ่งที่เกิดขึ้นเพราะเราควบคุมมันไม่ได้อย่างไร ดังนั้น ให้เราจดจ่อดูสิ่งที่เราควบคุมได้ แล้วเราจะดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขในปัจจุบัน สิ่งที่เราสามารถเปลี่ยนแปลงได้คือปฏิกิริยาของตัวเราเอง ถ้าเราตั้งใจและลงมือปฏิบัติจริงๆ เราเปลี่ยนได้

สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับความหวังและความไว้วางใจพระเจ้าเช่นกัน ในพระคัมภีร์ ปัญญาจารย์ (3:11-14) มีกล่าวว่า

“พระองค์ทรงให้ทุกสิ่งดงามตามเวลา แต่ทรงใส่ความสำนึกถึงเวลาที่ผ่านไปไว้ในใจมนุษย์ ถึงกระนั้นมนุษย์ก็ยังไม่เข้าใจจุดเริ่มต้นและการสิ้นสุดของกิจการที่พระเจ้าทรงกระทำ ข้าพเจ้ารู้ว่ามนุษย์ไม่มีสิ่งใดดีกว่าการมีความสุขและความยินดีในชีวิต ยิ่งกว่านั้นสำหรับมนุษย์ การกิน การดื่ม และการพบความสุขในความลำบากตรากตรำของตนก็เป็นของประทานจากพระเจ้าด้วย”

การมีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นพระพรจากพระเจ้าเช่นกัน มนุษย์เราจะมีหวังได้อย่างไร ถ้าในชีวิตไม่เคยประสบกับความสุขเลย เมื่อไม่เคยลิ้มรสความสุขในชีวิตนี้ จะแน่ใจได้อย่างไรว่าจะมีความสุขยินดีในภายหน้า

การศึกษาคาทอลิกจึงมีบทบาทที่ต้องช่วยให้มนุษย์มีโอกาสนลิ้มรสความสุขยินดีในชีวิตนี้และขึ้นไปให้เห็นถึงความสุขยินดีที่ยิ่งใหญ่กว่าที่รอเราอยู่ในชีวิตหน้า ที่เป็นชีวิตนิรันดร์ แล้วจะต้องทำอย่างไรในสถาบันการศึกษาต่างๆ ในการเรียนการสอนต้องสามารถนำนักเรียนไปพบกับความสุขในความงาม ความจริง และความดีของสิ่งสร้างที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา

ยกตัวอย่าง การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คุณครูสามารถสอนนำไปถึง

ประเด็นการเห็นความงามดงามในธรรมชาติ การดูแลสิ่งสร้างที่สวยงาม ความพิศวงอัศจรรย์ใจในความลึกลับของจักรวาล เด็กๆ จะเรียนรู้ความงามที่แท้จริง ความจริงของธรรมชาติที่ผันเปลี่ยนไปตามฤดูกาล และความดีที่คงอยู่ถาวรเหนือกาลเวลา

การเรียนสังคมศึกษาที่เด็กสามารถเรียนรู้ถึงความแตกต่างของวัฒนธรรม การเคารพศักดิ์ศรีของกันและกัน การแบ่งปันให้กันและกันจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ ในรายวิชาอื่นๆ ก็เช่นกัน กระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนควรสามารถนำผู้เรียนก้าวข้ามปัญหาเฉพาะตนเองไปยังการใส่ใจผู้อื่น การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน สังคม ของโลก การสร้างความหวังให้กับตนเองและผู้อื่นเป็นพลังชีวิตให้แกกันและกัน

ทั้งนี้ทั้งนั้น ต้องเริ่มจากตัวบุคลากรที่สำคัญคือครู เพราะครูคือผู้ที่ จะช่วยให้การศึกษาคาทอลิกประสบความสำเร็จ ตามที่เอกสารกล่าวว่า “ในโรงเรียนคาทอลิกความรับผิดชอบหลักในการสร้างบรรยากาศที่พิเศษของโรงเรียนแบบคริสต์ตกอยู่กับครู ในฐานะของปัจเจกบุคคลและฐานะของชุมชน การสอนเป็นกิจกรรมที่มีนัยทางศีลธรรมที่ลึกซึ้งและเป็นหนึ่งในกิจกรรมของมนุษย์ที่ล้ำค่าและสร้างสรรค์ที่สุด ทั้งนี้เพราะครูไม่ได้แต่เพียงเขียนคำสอนลงใน

วัสดุที่ไม่มีชีวิต แต่จารึกบนจิตวิญญาณของมนุษย์ ดังนั้น ความสัมพันธ์ส่วนตวิระหว่างครูกับนักเรียนจึงมีความสำคัญใหญ่หลวง” เพราะอาศัยความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักเรียนจะฟังสิ่งที่ครูชี้แนะ พิจารณา และสามารถประพฤติปฏิบัติตามตัวอย่างที่คุณครูสอน และปฏิบัติให้เห็น ครูที่ให้อภัยต่อความผิดพลาดของศิษย์ ให้โอกาสศิษย์ในการแก้ไขตัวเองใหม่ พัฒนาตนเองให้ดีขึ้นมากกว่าเดิมเสมอ ช่วยพวกเขาสามารถมองเห็นหนทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ทำให้เยาวชนตระหนักดีว่า ชีวิตยังมีความหวัง ผิดพลาดไปแล้วยังมีโอกาสในการแก้ไข ทำให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป และใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท มีทั้งความหวังและยังรู้จักไว้วางใจในผู้ที่ปรารถนาดีอย่างจริงใจได้ จากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนจึงช่วยให้จุดมุ่งหมายของการศึกษาคาทอลิกประสบความสำเร็จ นั่นคือ การพัฒนาบุคคลทั้งครบ ทั้งชีวิต และจิตวิญญาณ

การศึกษาคาทอลิกส่งเสริมให้เยาวชนเป็นผู้มีความหวังและพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้มีความรัก และรู้จักปรับใช้แบ่งปันตามแบบอย่างพระเยซูเจ้าผู้เป็นแบบอย่างที่ดีสมบูรณ์ของการศึกษาคาทอลิก ส่งเสริมเยาวชนเป็นผู้ไม่ท้อแท้ต่อปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ไม่หาทางลัดในการแก้ปัญหาหรือหนีปัญหา มีความไว้วางใจต่อพระเจ้า ต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ที่ปรารถนาดี เหมือนพระเยซูเจ้าที่สิ้นพระชนม์บนกางเขนที่ดูเหมือนไม่มีความหวังเป็นผู้แพ้ มองไม่เห็นหนทางในภายภาคหน้าถึงกระนั้น พระองค์ยังทรงไว้วางใจในพระเจ้า บอทุกสิ่งไว้ในอ้อมพระหัตถ์ของพระบิดา โดยความหวังนี้ หลังจากการสิ้นพระชนม์ของพระองค์ พระเยซูเจ้าทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ ทรงพระชนม์อยู่ท่ามกลางเรา เป็นแบบอย่างแห่งความหวังของเราตลอดไป

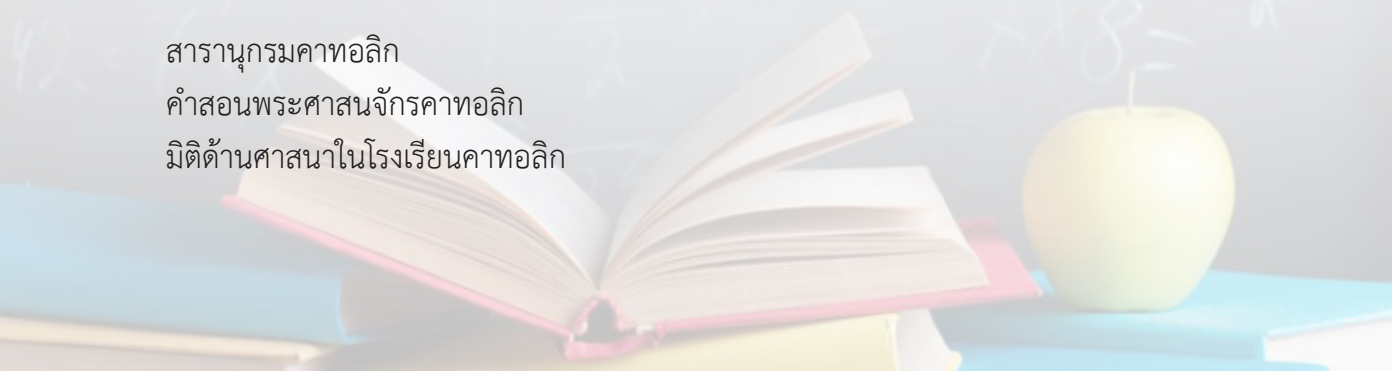
บรรณานุกรม

สารานุกรมคาทอลิก

คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก

มิติต้านศาสนาในโรงเรียนคาทอลิก

(หมวดคำสอน)

เจริญชีวิตใน ความหวังเสมอ

บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

วันที่ 19 ธันวาคม 2019/2562 องค์พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงอักษรสาส์นสำหรับวันสันติภาพสากล ส่วนหนึ่งของสาส์นพระองค์ทรงอักษรว่า “สันติภาพเป็นการเดินทางแห่งความหวัง ผ่านอุปสรรคและปัญหาต่างๆ มีคุณค่ายิ่งใหญ่ และประเสริฐมาก... เป้าหมายแห่งความหวังของเราและเป็นศูนย์กลางแห่งแรงปรารถนาของครอบครัวมนุษยชาติ... ความหวังจึงเป็นคุณธรรมขั้นสูงที่สร้างแรงบันดาลใจให้พวกเราต้องพยายามก้าวต่อไป แม้ต้องเผชิญอุปสรรคมากมาย...” พระองค์ได้ทรงเอ่ยถึงคำของนักบุญยอห์นแห่งไม้กางเขนที่ว่า “พวกเราทุกคนจะได้รับทุกสิ่งที่เราหวัง”

และทรงอธิบายต่อว่า ความหวังต้องผสมผสาน กับความเพียรทนอดกลั้น พร้อมทั้งมีความเชื่อมั่นใจ เพราะความหวังที่แท้ก็คือการต้องเดินทาง

แต่เมื่อฟังและเห็นข่าวสารต่างๆ ฆาตกรรม ความรุนแรง ความอยุติธรรม ความคิดแต่ผลประโยชน์ของตนและของพวกพ้อง ทำให้คิดว่าความหวังของเราดูเลือนราง แต่ถ้าเรานำเอาแนวความคิดขององค์พระสันตะปาปามาเป็นหลักประจำใจ อาจกล่าวได้ว่า ความหวังเป็นการก้าวเดินทาง เป็นการดำเนินชีวิตที่ต้องผ่านประสบการณ์ของอุปสรรคมากมาย แต่ที่ยึดสู้ต่อไปได้

เมื่อเราหวัง เราก็เชื่อว่าเราสามารถไปถึงจุดที่เรามีเป้าประสงค์ไว้ให้ได้ เราท้อเมื่อเราคิดว่าเราจะไปไม่ถึงและรู้สึกจะทำอะไรไม่ได้ ความหวังอิงอยู่กับอำนาจ อยู่กับความเป็นไปได้ อยู่กับการเปลี่ยนแปลงได้ ความหวังคือเสียงที่ก้องในหัวใจเรา ว่ายังไม่มีอะไรสาบสูญ เป็นการมอบชีวิตพร้อมกับประสบการณ์ความทุกข์และความสุขเสมือนเป็นคำสัญญาที่ต้องลงมือปฏิบัติให้ครบจบขบวนการ เป็นการมองไปข้างหน้าในอนาคต ขณะเดียวกันรู้ว่าต้องทำตรงนี้ ณ เวลานี้ ก่อนเป็นการปฏิเสธที่จะฝังตัวเองหรือกลบตัวเองหรือจมปลักอยู่กับที่กับสิ่งที่เราตระหนักรู้ว่าเราขาดอยู่ พุดกันจริงๆ แล้วความหวังคือการยอมรับว่าตนเป็นทาสที่ผลักดันให้ตัดสินใจออกจากสถานการณ์นั้นเป็นความต้องการปลดปล่อยตนเองให้พ้นจากสภาพการณ์นั้น นี่คือการแสวงหาตลอดเวลาให้พบความปลดปล่อยให้พ้นให้เป็นอิสระนั่นเอง

บทเรียงความนี้ขอกล่าวถึง “ความหวัง” ในมุมมองแบบคริสตชน เพื่ออาจได้เข้าใจอย่างลุ่มลึกขึ้นด้วยสายตาที่ใหม่ อยู่เสมอในทุกเหตุการณ์ต่างๆ ของชีวิต และอาจช่วยให้เข้าใจในความผูกพันนั้นมีเครื่องหมายของการประทับอยู่ของพระเจ้า และยอมรับในที่สุดว่าการเจริญชีวิตในความหวังคือการน้อมรับทั้งความสุขและความทุกข์ของชีวิต ความหวังเท่านั้นที่ทำให้เราข้ามผ่านความทุกข์ยากเพื่อไปสู่ความยินดีที่พระเจ้าได้ทรงเตรียมให้เราไว้แล้ว เพราะพระองค์ทรงรักเรา

เมื่อเรามองโลกปัจจุบัน เราสามารถสัมผัสได้ถึงความก้าวร้าวรุนแรงในโลก ในขณะนี้ก็มุมมอง เราต้องยอมรับความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีอย่างน่าอัศจรรย์ อันเกี่ยวโยงกับสถานภาพของการดำเนินชีวิต บ้านเรือน เคหะต่างๆ การคมนาคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ แม้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้อาจสร้างผลในทางลบให้กับ

“
ความหวังเป็นการก้าวเดินทาง
เป็นการดำเนินชีวิตที่ต้องผ่าน
ประสบการณ์ของอุปสรรคมากมาย
แต่ยังยืนหยัดต่อไปได้
”

มนุษยชาติ (ระเบิดนิวเคลียร์ สงครามเชื้อโรค อุบัติเหตุ บนถนน บนอากาศ มลภาวะ ฯลฯ) แต่มันก็นำมาซึ่งความไว้นื้อเชื่อใจในอำนาจของมัน เป็นเหมือนการสร้าง ความหวังว่าได้รับการปลดปล่อยจากความเป็นทาสของธรรมชาติ แม้เทคโนโลยียังไม่สามารถควบคุมปรากฏการณ์ธรรมชาติได้ทุกอย่างก็ตาม (ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว พายุภูเขาไฟ ฯลฯ) แต่มันทำลายแนวความคิดของเคราะห์กรรม ของ “โชคร้าย” ซึ่งตรงข้ามกับความหวัง

ต้องยอมรับว่าเป็นการเสี่ยงมาก เพราะในความก้าวหน้า นั้นไม่มีที่สำหรับการประทับอยู่ของพระเจ้า แต่เป็นสถานเพาะอำนาจมากจากฝีมือมนุษย์ล้วนๆ

ในความเป็นจริง การพูดถึงความหวังแบบคริสตชนในโลกปัจจุบัน ในสังคมโลกที่เต็มไปด้วยบริโภคนิยม วัตถุนิยม โลภียนิยมเหมือนจำเป็นต้องคิดว่าเป็นอะไรที่เป็นได้ยาก นอกจากต้องรอชาติหน้า แน่แน่นอนว่าเป้าประสงค์นั้นชัดเจนอยู่แล้วคือในโลกนี้ หลังความตาย แต่ความหวังนี้ต้องเริ่มเกิดจากประสบการณ์ในโลกนี้ก่อน ประสบการณ์ที่เอื้อให้เราได้สัมผัสการประทับอยู่ของพระเจ้าในชีวิตของเรา ซึ่งอันที่จริงแล้วก็มีวิธีการมากมายในการได้มาซึ่งประสบการณ์นี้

แต่ทุกคนอาจมีความหวังไม่เหมือนกัน หรือในระดับเดียวกัน แต่ความหวังนั้นได้

แผ่กระจายอยู่ในส่วนลึกของทุกคน และเพื่อเริ่มสัมผัสความหวังนี้ได้ จำเป็นต้องผ่านประสบการณ์ชีวิตที่เจือปนทั้งความสุขและความทุกข์ ต้องรู้จักสังเกตคนรอบข้างด้วยความมีกัลยาณมิตร ด้วยดวงตาแห่งการมองดี จะสามารถมองเห็นแสงเรืองรองที่อยู่โพ้นนิมิต อาจดูไม่มีเหตุไม่มีผลแต่หาใช่การเพ้อเจ้อไม่ แม้ในสิ่งจำเจประจำวัน แม้ในพฤติกรรมซ้ำซาก แม้ในเหตุการณ์ที่ไม่คาดหวังนำอัศจรรย์และตื่นตันไปในตัว ด้วยการไขว่คว้าปรากฏการณ์เหล่านี้ในชีวิตที่เป็น การก่อตัวของความหวังได้

องค์พระสันตะปาปาฟรานซิสเพิ่งตรัสว่า “พระเจ้านั้นทรงกระทำการอันเปี่ยมด้วยความคาดไม่ถึงเสมอๆ เป็นประสบการณ์ที่หลายคนได้สัมผัสโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ทำงานกับคนที่มีสภาพจิตไม่ปกติ ผู้ต้องเผชิญการปิดกั้นกันสารพัดในสังคม ในโลกของความไม่จริงใจ หน้าที่ให้หลังหลอกเพียงเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว พวกเขาที่เราคิดว่าผิดปรกติกลับต้องยอมจำนนและเจริญชีวิตแทบจะเปลือยเปล่าเพราะต้องประนีประนอมเพื่อความหวังของโลกที่ดีกว่า ในอนาคต ความหวังนี้เหมือนพยายามมองสิ่งที่เห็นและสัมผัสไม่ได้ในสิ่งที่เห็นและสัมผัสได้ในทุกวัน การมองหรือที่ทัศนแบบนี้เป็นการข้ามผ่านเครื่องหมายที่แสดงให้เห็น การเปลี่ยนแปลงอันยิ่งใหญ่ในตัว เพราะเวลา

ข้าแต่พระเจ้า พระองค์ทรงเป็นความหวัง พระองค์คือผู้ที่ข้าพระองค์วางใจ มาแต่เยาว์วัย

นั่นเรายอมรับความจริงอยู่โพ้นมิติ นี่คือ
เครื่องกำเนิดทำให้เกิดความวางใจอันนำไป
สู่ความหวัง”

ลึกๆ แล้วการที่จะไปให้สุดแห่งความ
หวังนั้น จำเป็นต้องมีอย่างน้อยสองท่าทีคือ
ประการหนึ่งต้องมีไหล่ที่กว้าง นั่นคือควรมี
ทักษะความสามารถ มีความเพียรทน มีการ
รู้จักกาลเทศะ มีสติ ที่เราสามารถเรียก
ตามพระคัมภีร์ได้ว่าเป็น “ความปรีชา” อีก
ประการหนึ่งก็คือ ต้องอาจหาญในการต่อสู้
กับปีศาจและกับความเลวร้ายทุกชนิด
เหมือนองค์พระเยซูได้ทรงกระทำให้ดู
ในถิ่นทุรกันดารหลังจากได้รับพิธีล้างจาก
ยอห์นผู้ชำระล้าง พระองค์ได้ทรงแสดงให้เห็น
และเข้าใจว่าไม่มีอะไรประกันความ
สำเร็จ ดูพระชนม์ของพระองค์จนวาระ
สุดท้าย ไม่มีอะไรเป็นความสำเร็จถ้ามอง
และคิดแบบมนุษย แต่ความล้มเหลว
ประสามมนุษย์ที่พระองค์ได้ประสบก็หา
เป็นคำสุดท้ายหรือจุดจบของทุกสิ่งไม่

เราอาจเผลอมองโลกปัจจุบันในแง่ลบ
เท่านั้นและความท้อแท้สิ้นหวังก็ค่อยๆ
คืบคลานใส่ตัวเรา ปรากฏการณ์มากมาย
ดูเหมือนเป็นธรรมล้ำลึกให้เราได้เจาะลงให้
ลึกแต่เราต้องเคารพมัน

ได้กล่าวไปแล้วว่าสิ่งที่เราหวังนั้นไม่
เหมือนกัน มันขึ้นอยู่กับจังหวะสภาพการณ์
และสถานการณ์ของแต่ละคน แม้ดูเหมือน
ว่าสิ่งที่เราคาดหวังอาจไปในทิศทางตรงกัน
ข้ามกับที่เราคาดหวังไว้ แต่เราจะหยุดหวังไม่
ได้ เหมือนเราหยุดหายใจไม่ได้ และด้วย
สายตาที่มองทุกอย่างแบบบวก มองทุกอย่าง
ด้วยสายตาแห่งความรัก และกัลยาณมิตร
ที่สามารถผลักดันให้เราหวังได้

แล้วยังมีความคาดหวัง การตีความ
หรือการคาดเดาเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตที่ยัง
ไม่เกิดขึ้น ด้วยความหวังว่าอะไรต่างๆ จะ
เป็นไปตามความต้องการของตน เป็นความ
เชื่อที่คอยคิดล่วงหน้า คาดการณ์ล่วงหน้า
ซึ่งในความเป็นจริงอาจเกิดขึ้นในทางตรงกัน
ข้ามก็ได้ การคาดหวังเช่นนี้มีผลกระทบต่อ

พฤติกรรมของบุคคลเพราะการคาดเดาล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดีเป็นความมุ่งหวังที่ตั้งามเป็นการดิ้นรนและความพึงพอใจ โดยหวังในสิ่งที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้พฤติกรรมอยู่ใกล้เคียงกับความสามารถทำให้เป็นไปได้จริงมากขึ้น เพราะเป็นการบ่งชี้ถึงความสำเร็จซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจให้เลือกพฤติกรรมของตนให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของกิจการและประสบการณ์ในอดีต บุคคลที่เคยประสบความสำเร็จมาก่อนย่อมหวังความสำเร็จที่ดีกว่าในครั้งต่อไป

คงเป็นที่เข้าใจกันแล้วว่าความหวังคือคุณธรรมที่ดึงเราเข้าสัมผัส/สัมพันธ์กับพระเจ้าโดยตรง และผลักดันให้เราก้าวไปอย่างมุ่งมั่นสู่อนาคต ความหวังยังอิงแอบอยู่ในพระสัญญาของพระเจ้าที่มีความเชื่อเป็นเครื่องรับรอง สามารถทำให้ใครก็ได้เพียรทนและสัตย์ซื่อจนตลอดในความทุกข์ยากนานา

ในพระคัมภีร์

ในพระธรรมเดิม หนังสือสดุดีอาจแสดงออกอย่างชัดเจนถึงความวางใจของชนชาวอิสราเอลที่มีต่อพระเจ้าผู้ทรงเป็นศิลาแห่งความรอดพ้น

“ข้าแต่พระเจ้า... ข้าพระองค์ลี้ภัยมาพึ่งพระองค์ โปรดช่วยข้าพระองค์ให้รอดพ้น

จากบรรดาผู้ตามล่าข้าพระองค์ และทรงช่วยข้าพระองค์ให้พ้นภัยเถิด... ข้าแต่พระเจ้า โปรดประทานความยุติธรรมแก่ข้าพระองค์ เพราะข้าพระองค์เป็นผู้ชอบธรรม...ไร้ความผิด” (เทียบสดุดี 7)

“ข้าแต่พระเจ้า โปรดทรงช่วยชีวิตข้าพระองค์ ข้าแต่พระเจ้า โปรดเสด็จมาช่วยเหลือข้าพระองค์โดยเร็วเถิด... ทุกคนที่แสวงหาพระองค์ จงยินดีและชื่นชมในพระองค์ ผู้ที่รักพระองค์ ผู้ทรงช่วยให้รอดพ้น จงพูดเสมอว่า “พระเจ้าทรงยิ่งใหญ่”... ข้าแต่พระเจ้า พระองค์ทรงเป็นความหวัง ข้าพระองค์ พระองค์คือผู้ที่ข้าพระองค์วางใจมาแต่เยาว์วัย ข้าพระองค์พักพิงพระองค์ตั้งแต่กำเนิด ตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์มารดา พระองค์ทรงเป็นที่พึ่งของข้าพระองค์แล้ว... ข้าพระองค์จะมีความหวังตลอดไป จะสรรเสริญพระองค์มากยิ่งขึ้น ปากของข้าพระองค์จะประกาศความเที่ยงธรรมของพระองค์” (เทียบสดุดี 71)

ในประวัติศาสตร์ความรอดพ้นของประชากรของพระเจ้าเต็มไปด้วยเพลงสรรเสริญความหวังของพระเจ้า เริ่มตั้งแต่อับราฮัมที่พระเจ้าได้ทรงเลือกทำพันธสัญญาด้วย บ่งบอกถึงความมั่นใจ ความหวังอย่างไม่สั่นคลอนว่าแผนการของพระเจ้าต้องสำเร็จไปตามคำสัญญาของพระองค์ ผ่านทางประกาศกที่พระเจ้าได้ทรงเลือกสรรไว้

และเป็นหน้าที่ของทนายทนายของบรรดาประกาศกที่ต้องสานต่อแผนการนี้ จากโมเสสถึงยอห์นผู้ทำพิธีล้าง โดยไม่ลืมนั่นถึงช่วงเวลาอันโศกเศร้า ขณะอยู่เป็นทาสของชาวอียิปต์ เน้นถึงช่วงเวลาที่ถูกล่าไถ่ถอนเป็นเชลยที่บาบิโลน หรือช่วงเวลาที่ต้องอยู่ใต้อำนาจของชนต่างชาติ รวมถึงช่วงเวลาที่ประชากรของพระเจ้าหลงในความโน้มเอียงในการอยากหันหลังให้พระเจ้า เป็นความนอใจไม่เชื่อสัตย์ต่อพระเจ้า ในทุกช่วงของวิกฤตนี้ก็มีคนของพระเจ้า ปรากฏตัวขึ้นมาเสนอเป็นผู้ประกาศและยืนยันคำสัญญาของพระเจ้า ยังคงเป็นเหมือนเดิม และพระองค์ก็ไม่ทรงล้มเลิกหรือตัดสายสัมพันธ์แห่งพันธสัญญานั้นส่วนผู้ซึ่งเปลี่ยนจิตใจเป็นทุกข์จะได้พบพระเมตตาของพระเจ้า

ความหวังของประชากรอิสราเอลเสร็จสมบูรณ์ในองค์พระเยซูคริสต์ ผ่านทางพระชนม์ชีพ พระทรมาน การสิ้นพระชนม์ และการกลับคืนพระชนม์ชีพ นี่คือการทอธารแห่งความหวังทั้งครบของศิษย์ขององค์พระเยซูคริสต์ สานุศิษย์ของพระองค์ทราบว่า เป็นหนทางเดียวกับพระองค์ ที่ทุกคนต้องผ่านถ้าต้องการไปพบความหวังอันสมบูรณ์ นั่นคือพยายามค่อยๆ ปลอ่ยให้พระเจ้าเข้าครอบครองจิตใจ นี่เป็นส่วนของเราที่ต้องร่วมในการเดินในหนทางแห่งความหวังพร้อมกับองค์พระคริสต์ แต่เราก็ไม่สามารถเจาะจง

ลงไปได้ว่าจะเป็นเวลาไหน ตรงจุดไหน ที่เราสามารถพบพระองค์อย่างสมบูรณ์แบบ แม้เมื่อเราต้องจากโลกนี้ไป

นักบุญเปาโลได้อธิบายอย่างชัดเจนถึงความจริงของความหวังของประชากรของพระเจ้า ท่านได้เขียนจากในคุกว่า

“...ข้าพเจ้ามุ่งมั่นรอคอยอย่างกระตือรือร้น และหวังว่าข้าพเจ้าจะไม่อับอายเลย แต่จะพูดอย่างอาจหาญว่า องค์พระคริสต์จะทรงได้รับเกียรติในร่างกายของข้าพเจ้า ...ไม่ว่าข้าพเจ้าจะเป็นหรือตายก็ตาม ข้าพเจ้าคิดว่าการมีชีวิตอยู่ก็คือองค์พระคริสต์ และการตายก็คือกำไร...ข้าพเจ้ารู้สึกถึงเล่ห์การปรารถนาจะพ้นจากชีวิตนี้ไป เพื่ออยู่กับองค์พระคริสต์ซึ่งจะเป็นการดีกว่า แต่การมีชีวิตในโลกนี้ต่อไปก็จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อพวกท่าน” (เทียบ โฟลิปปี 1:20-24) ในฉบับเดียวกันท่านยังเขียนอีกว่า

“นับแต่บัดนี้ ข้าพเจ้าเห็นทุกสิ่งไม่มีประโยชน์อีกต่อไป เมื่อเปรียบกับประโยชน์อันล้ำค่า คือการรู้จักองค์พระคริสต์เยซูองค์เจ้าเหนือหัวของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงยอมสูญเสียทุกอย่าง ข้าพเจ้าเห็นทุกสิ่งเป็นปฏิภาค เพื่อจะได้องค์พระคริสต์มาเป็นกำไร และอยู่ในพระองค์... ข้าพเจ้าต้องการรู้จักพระองค์ รู้จักฤทธานุภาพของการกลับคืนพระชนม์ชีพของพระองค์ ต้องการมีส่วนร่วมในพระทรมานของพระองค์โดยมีสภาพ

เหมือนพระองค์ในความตาย... ข้าพเจ้ายังไม่บรรลุเป้าหมาย ยังทำไม่สำเร็จ ข้าพเจ้ามุ่งหน้าวิ่งต่อไปเพื่อจะช่วงชิงรางวัลให้ได้ ดังที่องค์พระคริสต์เยซูทรงช่วงชิงข้าพเจ้าไว้ได้แล้ว ข้าพเจ้าไม่คิดว่าข้าพเจ้าชนะแล้ว ข้าพเจ้าทำเพียงอย่างเดียว คือ ลืมสิ่งที่อยู่เบื้องหลังมุ่งสู่เบื้องหน้าอย่างสุดกำลัง ข้าพเจ้าวิ่งเข้าสู่เส้นชัยไปหารางวัลที่พระเจ้าทรงเรียกจากสวรรค์ให้ข้าพเจ้าเข้าไปรับในองค์พระคริสต์เยซู” (ฟิลิปปี 3:8-14)

แม้ความหวังนี้ผลักดันเราให้มองไปข้างหน้าในอนาคต ในชีวิตอันรุ่งโรจน์กับองค์พระคริสต์ เราก็ควรให้กำลังใจตัวเราเอง โดยรำลึกถึงความสัตย์ซื่อที่ช่วยปกป้องชีวิต ความเชื่อของเราตลอดเวลา แล้วเหลียวหลังเพียงเพื่อจะได้สามารถขอบคุณพระเจ้าในพระพรที่พระองค์ได้ทรงประทานให้แล้วอย่างมากมาย เหมือนนักบุญเปาโลในบั้นปลายชีวิตได้บอกกล่าวถึงความเชื่อมั่นอันมิเคยสั่นคลอนและความวางใจในผู้ที่ได้คอยพุงตนตลอดเวลาท่ามกลางความทุกข์ยากนานาในการปฏิบัติงานอภิบาล

“ข้าพเจ้ากำลังทนทุกข์ แต่ข้าพเจ้าก็ไม่รู้สึกอาย เพราะรู้ว่าข้าพเจ้ามอบความวางใจกับผู้ใด” (2 ทิโมธี 1:12)

อุปสรรค

แต่แล้วก็เกิดอุปสรรคนานาอย่างไม่คาดคิดในชีวิต ทำให้คริสตศาสนิกชนรวมถึงบาทหลวงและนักบวชมากมายเกิดสับสนในวิธีดำเนินชีวิตด้วยความหวัง

มีช่วงวัยอาวุโสที่รู้สึกว่ตนเองอาจทำอะไรไม่ได้ตั้งใจปรารถนา จนดูเหมือนชีวิตถูกปิดกั้นด้วยเส้นขอบฟ้าของความริเริ่มหลากหลาย หรืออาจมีเหตุการณ์ต้องล้มหมอนนอนเสื่อ เจ็บไข้ได้ป่วย นักบุญเปาโลสอนให้เราผนวกความทุกข์ ความยากลำบาก ความไม่ได้ตั้งใจปรารถนา รวมถึงความเจ็บป่วยเข้ากับพระพรมานขององค์พระคริสต์ ผู้ถูกตรึงกางเขน เวลานั้นความทุกข์ทรมาน ความเจ็บไข้ได้ป่วยนั้นจะถูกยกขึ้นสู่ระดับคุณค่าแห่งความรอดพ้น เตือนให้นึกถึงพระวาจาขององค์พระคริสต์ที่ว่า “แบกกางเขนของตนทุกวัน” นักบุญเปาโลยืนยันทำที่อันนี้โดยกล่าวว่า “บัดนี้ ข้าพเจ้ายินดีที่ได้รับทุกข์ทรมานเพื่อท่านทั้งหลาย พระพรมานขององค์พระคริสต์ยังขาดสิ่งใด ข้าพเจ้าก็เสริมให้สมบูรณ์ด้วยการทรมานในกายของข้าพเจ้า เพื่อพระกายของพระองค์” (โคโลสี 1:24) คริสตศาสนิกชนผู้มีความเชื่อเข้มข้นและความหวังเปี่ยมล้น สามารถยึดทำที่นี้เป็นหลักประจำชีวิตฝ่ายธรรมชาติ ดังเช่นนักบุญเทเรซาแห่งพระกุมารเยซูผู้ถวาย

ความทุกข์ทรมานในอารามเป็นบูชาเพื่องาน
แพร่ธรรม

* อีกอุปสรรคที่มีต่อการมีความหวัง
ก็คือความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่าเมื่อขณะที่
ตนเองยังทำงานได้อย่างแข็งขัน แล้วถูกตัด
อย่างกะทันหันจากการงานกลายเป็นคนว่าง
งาน ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม “ผู้ไร้สมรรถภาพ”
ต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานภาพและ
สถานการณ์ใหม่ อาจต้องหมั่นตัวทุ้มเท
ทำงานในอีกแบบที่ตนยังไม่ถนัด การ
ปรับตัวนี้ดูเจ็บบๆ ไม่โดดเด่น แต่อาจมี
คุณค่าในสายพระเนตรของพระเจ้า อาทิจ
การภาวนาและการยอมรับคอยอย่างสงบ
จะยกความรู้สึกด้อยค่าของตัวเองออกไป
พระแม่มารีย์ได้เจริญชีวิตอย่างสงบจิตสงบใจ
หลังการเสด็จสู่สวรรค์ขององค์พระเยซูคริสต์
เฝ้ารอคอยพร้อมกับบรรดาศาสนิกษย์ถึงการ
เสด็จมาอีกครั้งของพระองค์ เป็นความเพียร
ทนจนถึงที่สุด เป็นความสัตย์ซื่อจนถึงที่สุด
ด้วยอาศัยความเชื่อที่ได้รับการขัดเกลาและ
ชำระจากความทุกข์ยากนานาประการ

เราอาจมีอุปสรรคขวางกั้นความหวัง
โดยการมีความโน้มเอียง เมื่อวันหนึ่งความ
กลัว ความกังวลผ่านเข้ามาในชีวิต โดยคิดว่า
ตนได้รับใช้พระเจ้าและแผนการแห่งความ
รอดพ้นด้วยใจกว้างเพียงพอเพียงใด เป็นที่
เข้าใจได้ว่าไม่มีใครกล้าอวดตัวว่าได้ปฏิบัติ
หน้าที่อย่างถูกต้องและอย่างถูกใจ แต่ความ

หวังนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับผลงานของเรา แต่ขึ้น
อยู่กับพระเจ้าพระผู้ทรงเมตตา ผู้มิได้ทรง
จงใจจดจำความผิดของเรา

“เอฟราอิมเอ๋ย เราจะละทิ้งท่านได้
อย่างไร อิสราเอลเอ๋ย เราจะมอบท่านให้
ผู้อื่นได้อย่างไร เราจะทำให้ท่านเป็นเหมือน
เมืองอดมาห์ หรือทำกับท่านเหมือนเมือง
เศโบลิมได้อย่างไร ใจเราปั่นป่วนอยู่ภายใน
ความเอ็นดูของเราก็ครุกรุ่นขึ้น เราจะไม
ลงอาญาตามที่เรากล่อหลอก เราจะไม่ทำลาย
เอฟราอิมอีก เพราะเราเป็นพระเจ้า มิใช่
มนุษย์ เราเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ในหมู่ท่าน เรา
จะไม่มาด้วย ความโกรธ” (โฮเซยา 11:8-9)
เราจึงต้องจดจำพระทัยดีของพระเจ้าที่มีต่อ
เรา สิ่งมหัศจรรย์หลากหลายที่พระองค์ได้
ทรงกระทำเพื่อมวลมนุษย์ตั้งแต่อดีตจน
ถึงปัจจุบัน อาทิจ กับประชากรอิสราเอล
สามารถเสริมพลังแห่งความหวังได้ เพราะ
พวกเขาได้ผ่านประสบการณ์ชีวิตอย่าง
โชกโชนในความสัตย์ซื่อต่อพระเจ้า ผู้ได้
ทรงกระทำพันธสัญญาแก่ประชากรของ
พระองค์

ในพระศาสนจักร

ในช่วงเวลาหลังๆ ได้มีการเปลี่ยน
แปลงอย่างมากในพระศาสนจักร เราได้เห็น
ได้สัมผัสกับบรรดาสัตบุรุษจำนวนหนึ่งที่
เสียตายและโยยหาชีวิตของพระศาสนจักร

ในอดีต เป็นที่ยอมรับอย่างแน่นนอนว่ามีหลายธรรมประเพณีได้เลือนรางหรือหายไปพร้อมกับความเสื่อมถอยของการปฏิบัติศาสนกิจ จนถึงขั้นมีผู้กล่าวหาและลงโทษสังคายนาवादิกันที่ 2 รวมถึงกล่าวโทษคณะบริหารจัดการของพระศาสนจักร แต่สังคายนาवादิกันที่ 2 ก็ได้พิสูจน์ตนเองที่ละเล็กทีละน้อย ในการต้องปรับวิธีดำเนินชีวิตของพระศาสนจักรให้เข้ากับสภาพการณ์ที่ต้องตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างแทบไม่กล้าเหลียวหลัง ปรากฏการณ์นี้รบกวนอย่างมากหลายคนที่วางความหวังในพระศาสนจักรอย่างเคร่งครัด และอาจมองว่าสังคายนาवादิกันที่สองคือ “วิกฤต” แต่เมื่อขบวนการของสังคายนาได้ผ่านความทุกข์ยากและปัญหาต่างๆ ผลที่ออกมาน่าเป็นที่ยอมรับได้ว่า “วิกฤต” นั้นได้เปิดทางไปสู่การฟื้นฟู/การปรับตัวใหม่

- มีการฟื้นฟู/การปรับตัวใหม่ในเรื่องพระคัมภีร์ด้วยการมอง การอ่าน การร่าพึงให้เป็นจริงเป็นจังและเข้มข้นขึ้น เพื่อให้พระคัมภีร์มีบทบาทในชีวิตมากขึ้น

- มีการฟื้นฟู/การปรับตัวใหม่ในด้านพิธีกรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมากขึ้นในการสรรเสริญพระเจ้าเป็นส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบูชาขอบพระคุณ โดยให้มีส่วนร่วมตามหน้าที่ของตน ให้ความหมายที่แท้จริงและให้ชวนไปยังทอธารประเสริฐคือองค์พระเยซูคริสต์

- มีการเน้นการนำความเชื่อเข้าสู่วัฒนธรรมท้องถิ่นให้ถูกต้องขึ้น โดยพยายามกระทำให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มากที่สุด

- มีการฟื้นฟู/ปรับความสัมพันธ์ด้านศาสนาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ได้มีการเชิญผู้สังเกตการณ์ของศาสนาอื่นมาประชุมอย่างเปิดเผย โดยมีได้ปิดบังจุดประสงค์ในความปรารถนาความเป็นหนึ่งเดียวของคริสตศาสนิกชน ต่อมา มีการแปลพระคัมภีร์ร่วมกัน มีบรรดานักเทววิทยานั่งพิจารณาร่วมกันถึงข้อเห็นร่วมและเห็นต่างทางเทววิทยา

มิใช่หรือนี่คือความหวังของการได้เห็นการต่อสู้ทางด้านความคิดที่ขัดแย้งกันค่อยจางลง เพื่อมุ่งประกาศความเชื่อเดียวกันในองค์พระเจ้าเหนือเยซูคริสต์ ให้นึกถึงองค์พระเยซูในคืนวันพฤหัสบดีสัปดาห์ที่ พระองค์ได้ทรงภาวนาเพื่อเอกภาพของศาสนิกทุกคน

บ่อยครั้งการเบียดเบียน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่โจ่งแจ้ง ทำอย่างลับๆ หรือกระทำอย่างแอบแฝงแยบยล เป็นโอกาสให้คริสตศาสนิกชนได้เข้าใจและเจริญชีวิตความเชื่อที่ลุ่มลึกและเข้มข้นเสมอ พร้อมทั้งยืนยันและยืนหยัดในความเชื่ออย่างมั่นคง แม้ว่าจำนวนผู้กล่าวหาที่ถูกเบียดเบียนเหล่านั้นอาจเป็นเพียงจำนวนน้อยในบางภูมิภาค แต่พวกเขาก็ได้รับการเสริมพลัง และได้รับการชำระล้างจิตใจให้มี

ความเชื่อที่บริสุทธิ์ขึ้น เป็นพยานชีวิตด้วยความเชื่อ ความอาจหาญและความหวัง เป็นปรากฏการณ์ที่ควรลบความท้อแท้ ความกังวลของพวกเราของพระศาสนจักร ซึ่งต้องพยายามมองปรากฏการณ์เหล่านี้ ในแง่บวกและรำพึงไว้ในใจด้วยความหวัง

ขอจบบทเรียงความเกี่ยวกับความหวัง แบบคร่าวๆ นี้ด้วยข้อเขียนของนักบุญเปาโล ดังนี้

“ขอพระเจ้าผู้ทรงประทานความหวัง โปรดให้ท่านทั้งหลายเปี่ยมด้วยความยินดี และสันติทุกประการในการที่ท่านเชื่อ เพื่อว่าท่านทั้งหลายจะได้มีความหวังอย่างเต็มเปี่ยม” (เทียบ โรม 15:13)

(หมวดศาสนสัมพันธ์)

การบริหารความหวัง

ตามนัยยะแห่งศาสนาอิสลาม กรณีศึกษา: การบูรณาการปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความหวัง ด้วยการศึกษาตามพระคัมภีร์ของท่านมาวัรดีย์และ ท่านอิมามอิบนุลก็อยยิม เราะหิมะฮุลลอฮ์

เมธัส วันแอะเลาะ

แต่...ท่านผู้อ่านที่รักยิ่งทั้งหลาย...หากท่าน “ตื่นขึ้นมา” แล้วพบว่าในโลกนี้ “เต็มไปด้วยผู้สมหวังสมปรารถนา” ท่านจัก “รู้ความจริง” หลังจากยิ่งทบทวนดูหลายครั้งว่า “ท่านนั้นยังไม่ตื่น” ซึ่งในความเป็นจริงของชีวิตมนุษย์นั้น บางคนดู “สิ้นหวัง” ทั้งที่ดูเหมือนชีวิตของเขาดีเหลือเกิน” แต่บางคน “ดูดีมีความหวัง” ทั้งที่ “ชีวิตของเขานั้นแทบไม่มีอะไรจะเสีย” อย่างไรกันเล่าที่ศาสนาอิสลามได้ทำการชี้แจงไว้เพื่อการบริหารความหวังได้อย่างถูกต้อง จนนำไปสู่ “หลักจริยธรรมและการศรัทธาที่สมบูรณ์”

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นจักทำให้ท่านผู้อ่านได้เห็นถึงความชัดเจนว่าเรามีโอกาสประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาใดๆ ได้ โดยปราศจากซึ่งการนำความหวังมาเป็นปัจจัยในการแก้ปัญหา หากแต่ท่านผู้อ่านที่เคารพทั้งหลายได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนในวรรคที่ระบุถึงคำว่า “สิ้นหวัง” นั้นแหละครับ หากเราจัดมันออกไปได้ก็จักเป็นปัจจัยในการบริหารความหวังตามหลักการอิสลามได้อย่างน่าพึงเหลือเกิน ซึ่งควรต้องเกิดขึ้นจากรากฐานแห่งความการบริหารความหวังได้อย่างถูกต้อง ดังที่ท่านอิมาม

อิบนุลก๊อยยิม เราะหิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวในหนังสือ “มะดารีอุสซาลิกีน” ว่า “หัวใจที่มุ่งสู่พระเจ้านั้นเปรียบดั่งนกตัวหนึ่ง กล่าวคือ ความรักคือหัวของมัน ความเกรงกลัวและความหวังคือปีกทั้งสองข้างของมัน ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่หัวและปีกทั้งสองแข็งแรงดี นกตัวนั้นก็จะบินได้ดี และเมื่อใดก็ตามที่หัวของมันขาด นกตัวนั้นก็จะตาย และเมื่อใดก็ตามที่ปีกข้างหนึ่งข้างใดของมันขาดหาย มันก็จะเป็นเป้าเล็งของนักล่าและคนไม่ดีทั้งหลาย”

ดังนั้น ความรักเปรียบดั่งพาหนะ ความหวังเปรียบดั่งผู้ไล่ต้อน ส่วนความกลัวเปรียบดั่งคนขี่ และพระเจ้านั้น เป็นผู้มอบความโปรดปรานและเกียรติคุณต่างๆ ของพระองค์ดังดำรัสของพระองค์ที่ว่า

“จงแจ้งแก่ปวงบ่าวของข้าว่า แท้จริงข้าคือผู้อภัย ผู้เมตตาเสมอ และแท้จริงการลงโทษของข้า นั้น เป็นการลงโทษที่เจ็บแสบ” (บทอัล-หิจญรฺ: 49-50)

บุคคลในอดีตมักชอบที่จะให้
ปีกแห่งความกลัวนั้นแข็งแรงกว่า
ปีกแห่งความหวัง
แต่เมื่อถึงช่วงเวลาที่ต้องจากลาโลกนี้ไป
พวกเขาจะให้ปีกแห่งความหวัง
แข็งแรงกว่าปีกแห่งความกลัว

อย่างไรก็ตามบุคคลในอดีตมักชอบที่จะให้ปีกแห่งความกลัวนั้นแข็งแรงกว่าปีกแห่งความหวัง แต่เมื่อถึงช่วงเวลาที่ต้องจากลาโลกนี้ไปนั้นพวกเขาจะให้ปีกแห่งความหวังแข็งแรงกว่าปีกแห่งความกลัว

ในการบันทึกของมุสลิม จากคำสอนที่รายงานโดยท่านอบิฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่าท่านศาสดามูฮัมหมัด (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า “แท้จริงแล้ว พระเจ้าจะไม่ทรงมองที่รูปร่างหน้าตาและทรัพย์สินสมบัติ

ของพวกท่าน แต่พระองค์จะทรงมองที่จิตใจ และการงานของพวกท่าน (ต่างหาก)”

ท่านอัล-หะสัน อัล-บะศรีย์ ได้กล่าวแก่ชายคนหนึ่งว่า **“จงเยียวยาหัวใจของท่านเถิด เพราะแท้จริงแล้ว สิ่งที่พระเจ้าทรงประสงค์จากปวงบ่าวก็คือ การที่พวกเรามีหัวใจที่ดี”** ซึ่งในจำนวนการงานที่เกี่ยวข้องกับหัวใจที่เป็นบ่อเกิดของการทำความดีและเป็นสิ่งกระตุ้นให้มีความปรารถนาต่อโลกหน้า และเป็นสิ่งปิดกั้นจากพฤติกรรมที่ไม่ดี ทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้มีความสมถะต่อโลกนี้ และยับยั้งความปลิ้นปล้อนของจิตใจที่มีความโอหัง นั่นคือ **“ความกลัวและความหวัง”** กล่าวคือ ความกลัวต่อพระเจ้าและความหวังในสิ่ง (รางวัลผลตอบแทน) ที่มีอยู่ ณ ที่พระองค์

ความกลัวต่อพระเจ้านั้นจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้หัวใจทำแต่สิ่งที่ดี และเป็นสิ่งปิดกั้นจากทุกสิ่งที่ไม่ดี ส่วนความหวังนั้นจะนำบ่าวของพระองค์ ไปสู่ความพึงพอใจพระทัยของพระองค์และรางวัลผลตอบแทนจากพระองค์ และเป็นตัวกระตุ้นให้มีความมุ่งมั่นไปสู่การทำความดี และทำให้เขาได้ผินหลังจากการกระทำที่น่ารังเกียจทั้งหลาย ความกลัวต่อพระเจ้านั้นจะยับยั้งจิตใจจากอารมณ์ใฝ่ต่ำ และจะปิดกั้นจากการออกนอกกลุ่มนอกทางของมัน รวมทั้งเป็นแรงผลักดันให้มันไปสู่สิ่งที่ดีและความสำเร็จ

จากที่ท่านผู้อ่านได้รับข้อมูลไปนั้น จักทำให้ทราบว่า กระบวนการพิจารณาและศึกษาข้อบ่งชี้ของศาสนาในเรื่องการศึกษาความหวังนั้นมิอาจเป็นเรื่องที่ง่ายดายเอาเสียเลย เพราะมนุษย์ที่เสพติดการสิ้นหวังอยู่ในทุกๆ วันนั้นๆ ไม่มีความพยายามที่จะลด ละ เลิก โดยไม่มุ่งมั่นปรารถนาที่จะบริหารความหวังอย่างจริงจัง จึงควรที่จะมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้า ที่จะสลายความเข้าใจผิดในการเสพติดการสิ้นหวังดังกล่าวนี้ ดังคำกล่าวที่ว่า (หากท่าน “ฆ่าความสิ้นหวัง” ที่ “อยู่ภายในตัวท่าน” ได้ “การสิ้นหวังต่อท่านจากบุคคลอื่น” ก็ “ทำอะไรท่านไม่ได้”) และที่สำคัญต้องเริ่มจากการ “บริหารความหวังอย่างถูกต้อง”

ความหวังตามทรรศนะของศาสนาอิสลามนั้นถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภทและ 3 ระดับด้วยกัน

ประเภทที่หนึ่ง การมีความหวังเพื่อให้เป็นผู้ที่ได้ใกล้ชิดพระผู้เป็นเจ้า

ประเภทที่สอง การมีความหวังในพระเมตตาแห่งพระผู้เป็นเจ้า

ประเภทที่สาม การมีความหวังในผลบุญแห่งพระผู้เป็นเจ้า

ระดับสูง ผู้ที่หวังให้เป็นผู้ที่ได้ใกล้ชิดพระผู้เป็นเจ้าด้วยการปฏิบัติความดี

ระดับกลาง ผู้กระทำความผิดและได้สารภาพบาปด้วยหวังในการอภัยโทษจากพระเจ้า

ความหวังหรืออ้อ-เราะญ่าห์ คือสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ได้ใกล้ชิดกับพระเจ้า

ระดับต่ำ ผู้ที่ยังคงละเมิดและจมปลักกับการทำบาปด้วยหวังในความเมตตาจากพระเจ้าโดยปราศจากการปฏิบัติดี การมีความหวังเช่นนี้ถูกเรียกว่าความหวังลมๆ แล้งๆ และความหวังที่ไม่มีวันเป็นจริง

ท่านมาวรีดีย์ ได้บันทึกไว้ในตำราของท่านที่มีชื่อว่า “มารยาทแห่งโลกนี้และศาสนา” ในหน้าที่ 75 บรรทัดที่ 14 ระบุเกี่ยวกับเงื่อนไขของการเป็นนักบริหารการศึกษาด้วยความหวังที่มีความเพียบพร้อมไว้ดังต่อไปนี้

บรรดาเงื่อนไขที่ความรู้ของผู้ทำการศึกษด้วยความหวังนั้นจำเป็นจะต้องมีเพื่อให้บรรลุสู่ความบริบูรณ์แห่งผู้สมปรารถนา พร้อมการประทานทางนำและการอำนวยการจากพระเจ้า จักประกอบไปด้วย 9 ประการ ดังต่อไปนี้

1) จักต้องมีสติปัญญาที่สามารถรับรู้และเข้าถึงแก่นแท้แห่งความรู้ นั้นด้วยความหวังที่สมบูรณ์

2) จักต้องมีปฏิภาณที่สามารถอธิบายความคลุมเครือต่างๆ ซึ่งองค์รวมแห่งความรู้ นั้นด้วยความหวังที่สมบูรณ์

3) จักต้องมีไหวพริบและความชาญฉลาดในการจดจำองค์ความรู้ และมีความเข้าใจในความรู้ นั้นด้วยความหวังที่สมบูรณ์

4) จักต้องมีความปรารถนาและความมุ่งมั่นต่อความรู้ โดยไม่ริบร้อนที่จะรู้จนเกินสติปัญญาในความรู้ นั้นด้วยความหวังที่สมบูรณ์

5) จักต้องมีความพากเพียรในการศึกษาแต่ละรายวิชาอย่างเพียงพอในความรู้ นั้นด้วยความหวังที่สมบูรณ์

6) จักต้องมีเวลามากเพียงพอในการศึกษาเพื่อให้เกิดความครบถ้วนในความรู้ นั้นด้วยความหวังที่สมบูรณ์

7) จักต้องไม่ท้อถอยเมื่อประสบอุปสรรค เช่น ความทุกข์ ภาระ และโรคภัยไข้เจ็บ ในการได้มาซึ่งความรู้ นั้นด้วยความหวังที่สมบูรณ์

8) จักต้องศึกษาไปตลอดช่วงอายุเพื่อให้เกิดความแตกฉานในความรู้ด้วยความหวังที่สมบูรณ์

9) จักต้องเป็นผู้สำเร็จโดยผูกพันกับผู้มีความรู้ ซึ่งเขาเอื้อเพื่อความรู้ เพื่อแผ่กับการพร่ำสอนในความรู้ด้วยความหวังที่สมบูรณ์

ดังนั้นเมื่อผู้เรียนปฏิบัติครบตามเงื่อนไขทั้ง 9 ประการ เขาจักได้ชื่อว่าเป็นผู้ศึกษาที่มีความสุขมากที่สุด และจักเป็นผู้เรียนที่ประสบกับความสำเร็จและมีความหวังมากที่สุด

ท่านผู้อ่านที่รักทั้งหลาย จึงไม่เป็นเรื่องที่น่าแปลกใจเลยว่า “การเป็นผู้มีความหวัง” กับ “การเป็นผู้ที่สมหวัง” นั้น มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทุกท่านจักเห็นได้อย่างชัดเจนว่า หากผู้ทำการศึกษามีความพยายามที่จะมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขทั้ง 9 ประการนี้ให้ได้อย่างครบถ้วนเท่าที่สามารถจะทำได้แล้วนั้น ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าว่า เขาผู้นั้นจักนำหลักการบริหารความหวังโดยไม่ยึดติดกับการสมหวังเท่านั้น มาทำการบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน

ส่วนอรรถ-เราะอฎอ์ หรือความหวัง คือ ความปรารถนาในรางวัลผลตอบแทนของพระเจ้าที่มีต่อการงานที่ดี ซึ่งเงื่อนไขของความหวังนั้นคือการปฏิบัติที่ดีบ่งชี้จากการ

ทำสิ่งที่เป็นบาป และการสารภาพบาปในสิ่งที่ทำผิดไป ส่วนการละทิ้งสิ่งที่ศาสนาบังคับใช้และปฏิบัติตามอารมณ์ความใคร่แล้วยังมีความหวังต่อพระเจ้านั้นเรียกว่าเป็นความรู้สึกลึกซึ้งว่าปลอดภัยจากการลงโทษของพระองค์ ไม่ใช่เป็นความหวังหรืออรรถ-เราะอฎอ์แต่อย่างใดไม่ พระผู้เป็นเจ้าได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

“ไม่มีใครมั่นใจว่าจะปลอดภัยจากอุบายของพระเจ้า นอกจากกลุ่มชนที่ขาดทุนเท่านั้น” (บทอัล-อะอฺรอฟ: 99)

พระเจ้าทรงแจกแจงอย่างชัดเจนว่าความหวังหรืออรรถ-เราะอฎอ์นั้นจะไม่เกิดขึ้นเว้นแต่จะต้องปฏิบัติดี และความหวังจะไม่เกิดขึ้นเด็ดขาดหากปราศจากการทำดีเสียก่อน พระเจ้าได้ดำรัสว่า

“แท้จริง บรรดาผู้อ่านคัมภีร์ของพระเจ้า และดำรงการละหมาด และบริจาคสิ่งที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาโดยซ่อนเร้นและเปิดเผย พวกเขาหวังการค่าที่ไม่ชอบเขา” (บทฟาฏีร: 29)

พระเจ้าได้ดำรัสอีกว่า “แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธา และบรรดาผู้ที่อพยพ และได้เสียสละต่อสู้อยู่ในทางของพระเจ้านั้น คนเหล่านี้แหละที่หวังในความเมตตาของพระองค์ และพระองค์นั้น เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (บทอัล-บะเกาะเราะฮฺ: 218)

ความหวังหรืออรร-เราะญ่าห์ คือ พิธีกรรมที่ไม่สามารถมอบให้แก่ผู้อื่นได้นอกจากกับพระเจ้าเท่านั้น ซึ่งผู้ใดที่ผูกความหวังของเขาต่อสิ่งอื่นจากพระองค์ ก็ถือเป็นการตั้งภาคี ในเรื่องนี้พระเจ้าได้ดำรัสว่า “ดังนั้น ผู้ใดหวังที่จะพบพระผู้เป็นเจ้าของเขา ก็ให้เขาประกอบกิจการที่ดีและอย่าตั้งผู้ใดเป็นภาคีในการเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้าของเขา” (บทอัล-กะฮฟิ: 110)

ความหวังหรืออรร-เราะญ่าห์ คือสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ได้ใกล้ชิดกับพระเจ้า ดังที่มีมาจากคำกล่าวของพระองค์ ผ่านถ้อยคำของศาสดาว่า “พระเจ้าได้ดำรัสว่า แท้จริงข้าจะอยู่ ณ ที่บ่าวของข้าที่เขาคิดคิดต่อข้า (กล่าวคือ ถ้าบ่าวขอภัยโทษพระองค์ก็จะให้อภัย, ถ้าบ่าวขอความช่วยเหลือพระองค์ก็จะให้ความช่วยเหลือ, ถ้าบ่าวขอพรพระองค์จะตอบรับคำขอนั้น เป็นต้น) และข้าจะอยู่กับเขาเมื่อเขารำลึกถึงข้า (พระองค์จะทรงรับฟังในสิ่งที่บ่าวได้รำลึกถึงพระองค์ทั้งด้วยลิ้นและหัวใจ)” (บันทึกโดยอัล-บุคอรี หมายเลข 7405 และมุสลิม หมายเลข 2675)

จึงมีความจำเป็นที่จะต้องผนวกรวมระหว่างความกลัวและความหวังไว้ด้วยกันซึ่งสภาพของบ่าวคนหนึ่งที่จะมีความสมบูรณ์มากที่สุดนั้นคือการที่เขาได้มีความรักต่อพระเจ้า พร้อมๆ กับการที่เขามีความกลัว

และความหวังอย่างพอเหมาะพอควร ซึ่งสภาพเช่นนี้คือสภาพของบรรดาศาสดาองค์ต่างๆ และบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พระเจ้าได้กล่าวถึงพวกเขาว่า

“แท้จริงพวกเขา (บรรดาศาสดา) ต่างแข่งขันกันในการทำความดีและพวกเขาวิงวอนเราด้วยความหวังในความเมตตาของเรา และด้วยความกลัวต่อการลงโทษของเรา และพวกเขาเป็นผู้ถ่อมตัวเกรงกลัวต่อเรา” (บทอัล-อัมบิยาฮ์: 90) และพระองค์ได้ดำรัสอีกว่า

“สี่ข้างของพวกเขาเคลื่อนห่างจากที่นอน พลงวิงวอนต่อพระเจ้าของพวกเขาด้วยความกลัวและความหวัง และพวกเขابริจาคสิ่งที่เราได้ให้เป็นเครื่องยังชีพแก่พวกเขา” (บทอัล-สัจญะฮ์: 16)

เมื่อผู้ศรัทธาได้รู้ถึงความเมตตาของพระเจ้าที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ได้รู้ถึงเกียรติคุณของพระองค์ที่ยิ่งใหญ่อย่างล้นพ้น ได้รู้ถึงการที่พระองค์ได้ให้อภัยในความผิดพลาดทั้งหลาย ได้รู้ถึงคุณค่าของสวนสวรรค์ของพระองค์ และได้รู้ถึงผลตอบแทนที่พระองค์จะประทานให้มีมากมายเพียงใดจิตใจของเขาก็จะรู้สึกปลอดภัยและรู้สึกสงบในความหวังและความปรารถนาต่อสิ่งที่มิอยู่ ณ ที่พระองค์ จากสิ่งที่ตั้งามที่ยิ่งใหญ่ทั้งหลาย และเมื่อผู้ศรัทธาได้รู้ถึงบทลงโทษของพระองค์ที่มีความรุนแรงและเกรี้ยวกราด

ได้รู้ถึงความยากลำบากในการพิพากษา ได้รู้ถึงความน่าสะพรึงกลัวของวันสิ้นโลก ได้รู้ถึงความร้ายกาจของไฟนรก ได้รู้ถึงรูปแบบการลงโทษชนิดต่างๆ ในไฟนรก จิตใจของเขาก็จะสยบและยอมแพ้ รวมถึงจะระมัดระวังตัวและมีความกลัว ด้วยเหตุนี้ มีตัวบทที่รายงานจากท่านอบูฮูร็อยเราะฮฺเราะฮฺฎิยัลลอฮฺอันฮุ ได้เล่าว่า ท่านศาสดามูฮำหมัด (ช.ล.) ได้กล่าวว่า

“ถ้าหากผู้ศรัทธาได้รู้ถึงการลงโทษที่มีอยู่ ณ ที่พระเจ้า ไม่มีผู้ใดที่จะคาดหวังสวนสวรรค์ของพระองค์อีก และหากผู้ปฏิเสธศรัทธาได้รู้ถึงความเมตตาที่มีอยู่ ณ ที่พระเจ้า ก็จะไม่มีความหวังในสวนสวรรค์ของพระองค์เลย” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2755)

พระเจ้าได้ผนวกรวมเนื้อหาที่กล่าวถึงการให้อภัยของพระองค์กับการลงโทษในอัลกุรอานไว้หลายที่ด้วยกัน ส่วนหนึ่งจากนั้นคือ พระเจ้าได้ดำรัสว่า

“และแท้จริงพระเจ้าของเจ้าเป็นผู้ทรงอภัยโทษแก่นุญช์ต่อการอธรรมของพวกเขา และแท้จริงพระเจ้าของเจ้าเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ” (บทฮุร-เราะฮุดะ: 6) และพระองค์ได้ดำรัสอีกว่า

“พวกเจ้าพึงรู้เถิดว่า แท้จริงพระเจ้าเป็นผู้รุนแรงในการลงโทษ และแท้จริงพระเจ้าเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ทรงเอ็นดูเมตตา” (บทอัล-มาอิดะฮ: 98)

ท่านอัล-เฆาะซาลีย์ เราะหิมะฮุลลอฮฺ ได้รายงานจากท่านมักหุล อัต-ติมิซียะว่า “ผู้ใดที่เคารพภักดีต่อพระเจ้าด้วยความกลัวต่อพระองค์เพียงอย่างเดียวเขาคือ พวกหะรूरียฺ (พวกเอาแต่กลัว) และผู้ใดที่เคารพภักดีต่อพระเจ้าด้วยความหวังต่อพระองค์เพียงอย่างเดียวเขาคือ พวกมูรญูอียฺ (พวกเอาแต่หวัง) และผู้ใดที่เคารพภักดีต่อพระเจ้าด้วยความรักต่อพระองค์เพียงอย่างเดียวเขาคือ พวกชินติก (พวกเอาแต่รัก) และผู้ใดที่เคารพภักดีต่อพระเจ้าด้วยความกลัว ความหวัง และความรักต่อพระองค์ เขาคือ มุวะห์หิด สุนนียฺ (ผู้ศรัทธาที่ให้ความเป็นเอกะต่อพระเจ้าและเป็นผู้ที่เจริญรอยตามแบบฉบับของท่านศาสดาฯ)” (ดูใน อัมรอฎ อัล-กุลุบ วะชิฟาอุฮา โดยอิบนุนุฎัยมียะฮฺ: 1/75 และ มัจญมูอ อัล-พะตาวา โดยอิบนุนุฎัยมียะฮฺ: 10/81)

เมื่อท่านผู้อ่านได้อ่านมาถึงบรรทัดนี้แล้ว หลายท่านจักเข้าใจได้ว่า มันไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ในการที่จะนำหลักการบริหารการสิ้นหวังมาบริหารความหวังจนประสบความสำเร็จได้ด้วยสูตรสำเร็จอันตายตัว แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นว่า “เราจักต้องเริ่มทำ” มิใช่แค่ “เพียงเริ่มคิด” “พูดง่ายแต่ทำยาก” “ไม่โง่ง ไม่หลงทาง ไม่สิ้นหวัง” ไม่ใช่ทุกคนจะ “ทำได้ง่ายๆ” ก็ถูกต้องแล้วเ็นจริง เพราะถ้า “ทำได้ง่ายๆ”

โลกนี้คงมากล้นไปด้วย “คนเก่ง คนรัก คนสำเร็จ คนสมหวัง” หากแต่ทุกท่านจะไปถึงจุดนั้นได้ก็ต้อง “เริ่มต้น” ด้วยกับการศึกษากันทั้งนั้น

ดังที่ท่านอิสกันดาร์ ได้กล่าวไว้ว่า นักศึกษานั้นจำเป็นต้องมีความหวังและมุ่งมั่นให้ได้มาซึ่ง 4 ประการคือ

- 1) มีเวลา
- 2) มีความอดทน
- 3) มีปัญญาที่ดี
- 4) มีความมุ่งมั่น

และนักศึกษาจักมีความบริสุทธิ์สูงสุดในการศึกษาได้นั้น จำต้องมีประการที่ 5 คือ

- 5) ครูผู้คอยชี้นำตักเตือน

ท่านทั้งหลายจงอย่าหยุดหวัง ถ้า “นึกไม่ออก” ว่า “อีกไกลแค่ไหน” กว่าจะได้ “ความสำเร็จ” “ให้คิดถึงว่า” คุณ “มาไกลแค่ไหน” จาก “จุดเริ่มต้น” วายน้ำกลับไปยัง “ฝั่งที่จากมา” ยังไกลกว่า “ฝั่งที่อยากไป”

คนส่วนน้อยคิดว่า ถึงมันจะ “ยาก” แต่ก็ “เป็นไปได้” แต่คนส่วนใหญ่คิดว่าถึง “เป็นไปได้” แต่ก็ “ทำยาก”....

ขณะที่ท่านบอกว่า “ยาก” แต่มีคนจำนวนมาก “ทำไปแล้ว” ขณะที่ท่านบอกว่า “เป็นไปได้” แต่มีคนมากมาย “ทำได้แล้ว” ขณะที่ท่านคิดว่า “น่าจะทำได้” แต่มี “คนทำสำเร็จแล้ว” อย่าให้ความคิดฉุดรั้งชีวิต ฉุดรั้งความหวังของท่านอีกต่อไปเลยครับ

จากหลักบริหารความหวัง..สู่หลักการบริหารความสุขขั้นวินิจรินทร์

นักบุญ

พระสันตะปาปาเปาโลที่ 6

(หมวดประวัติศาสตร์พระศาสนจักร)

บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, OMI.

พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงประกอบพิธีสถาปนาบุญราศีพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2018/2561 ใคร่ขอนำเสนอเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยส่วนหนึ่งเกี่ยวกับพระองค์ท่าน

พระสันตะปาปาผู้ดำเนินชีวิตท่ามกลางความวุ่นวายของปี 1960/2503 ถึงปี 1970/2513 สมณสมัยของพระองค์ได้ตราไว้ซึ่งรอยระลอกอันถาวรในพระศาสนจักร

แม้เป็นพระสันตะปาปาที่มีคนรู้จักน้อย แต่พระองค์ทรงเป็นนักปฏิรูปอันโดดเด่น พระองค์ได้ทรงปรับเปลี่ยนองค์กร

บริหารส่วนกลาง (CURIA) ของพระศาสนจักร ทรงสถาปนาสมัชชาบิชอป (Synod of Bishops) ในปี 1965/2508 และทรงให้สังคายนาวาติกันที่ 2 ดำเนินต่อไปหลังการสวรรคตของนักบุญพระสันตะปาปา ยอห์นที่ 23 ผู้ทรงเรียกให้มีการประชุมสังคายนาวาติกันที่ 2

วันที่ 19 ตุลาคม 2014/2557 พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงกระทำพิธีสถาปนาพระสันตะปาปาเปาโล ที่ 6 เป็นบุญราศีในสมัยของสมัชชาเกี่ยวกับครอบครัว

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2018/2561 ได้มีการยอมรับรู้ัจฉรรยผ่านทางท่านบุญราศีเปาโลที่ 6 นั่นคือ เด็กสาวน้อยคนหนึ่งคลอดลูกออกมาด้วยสุขภาพสมบูรณ์ ในวันที่ 25 ธันวาคม 2014/2557 หลังอยู่ในครรภ์ได้เพียง 26 อาทิตย์โดยมิได้ติดกับรกในครรภ์ ทั้งนี้ผู้เป็นมารดาไม่ยอมทำตามคำแนะนำของแพทย์ที่ให้เธอทำแท้ง

มีัจฉรรยอีกครั้งหนึ่งที่เกิดขึ้นในวันที่ 13 ธันวาคม 2017/2560 ไม่กี่วันหลังการสถาปนาพระสันตะปาปาเปาโลเป็นบุญราศีแม่บ้านคนหนึ่งหายจากโรคร้ายอย่างัจฉรรยและเป็นที่ยอมรับรู้ของคณะอนุกรรมการเทววิทยาของสมณกระทรวงเกี่ยวกับเรื่องการแต่งตั้งเป็นนักบุญ

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2018/2561 บาทหลวงของเขตปกครองทางศาสนาของกรุงโรมได้ทราบว่าจะมีการแต่งตั้งบุญราศีเปาโลที่ 6 เป็นนักบุญในปี 2018/2561

วันพุธที่ 7 มีนาคม 2018/2561 กรุงรัฐวาติกันได้ออกแถลงการณ์รับรู้ัจฉรรยผ่านทางคำเสนอวิงวอนของบุญราศีเปาโลที่ 6 นี่คือประตูปิดสู่การสถาปนาเป็นนักบุญของบุญราศีเปาโลที่ 6

วันที่ 14 ตุลาคม 2018/2561 พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงประกอบพิธีสถาปนาบุญราศีเปาโลที่ 6 เป็นนักบุญในช่วงปิดการสมัชชาเกี่ยวกับเยาวชนและการแยกแยะกระแสเรียก

นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เป็นพระสันตะปาปาผู้ทรงใส่ใจกับ “การคาดไม่ถึงของพระเจ้า” คล้ายพระสันตะปาปาฟรานซิส

ในเดือนกันยายน 1965/2508 นิตยสาร Time ได้กล่าวถึงพระองค์ว่าเป็น “นักการปฏิวัติอย่างไม่เต็มใจ (Reluctant Revolutionary)” “ดูเหมือนจะแตกต่างกับลูเทอร์ (LUTHER) ผู้ต้องการหักห้ามพรักับอดีต นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เป็นนักการปฏิรูป/การเปลี่ยนแปลง ที่ทำให้เป็นการเปลี่ยนนั้นเป็นไปอย่างชาญฉลาดจนแทบมองไม่เห็นว่าการเปลี่ยนแปลง” พระองค์ทรงเป็นนักการปฏิรูปผู้ยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์ของพระศาสนจักร เป็นการปฏิรูปที่จำเป็นต้องไม่นำไปสู่อนาธิปไตย แต่ต้องกระทำโดยและภายใต้อำนาจหน้าที่ของผู้สืบตำแหน่งของนักบุญเปโตร

ในการประชุมช่วงแรกของสังคายนาวาติกันที่ 2 ขณะยังเป็นคาร์ดินัลอยู่ ได้ทรงแสดงเจตจำนงให้พระศาสนจักรเน้นย้ำการยอมรับรู้ถึงอำนาจหน้าที่อันเต็มเปี่ยมของนักบุญเปโตรและผู้สืบตำแหน่งท่านต่อๆ มา ซึ่งพระองค์เชื่อมั่นว่าเป็นเคล็ดลับของเอกภาพ พลัง และศักยภาพอันน่าทึ่งที่สามารถต่อกรกับทุกสถานการณ์ และเหตุการณ์ต่างๆ อีกทั้งสามารถรวบรวมประชากรมาเป็น “พระศาสนจักร” ได้

วันที่ 25 กรกฎาคม 1968/2511 นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ได้ออกสมณลิขิต “*Humanæ Vitæ*” เกี่ยวกับชีวิตสมรสและการวางแผนครอบครัว อันเป็นสมณลิขิตที่จุดประกายความไม่เห็นด้วยพระองค์ถูกโจมตีอย่างหนัก

แต่แท้จริงแล้วต้องยอมรับว่า สมณลิขิตฉบับนี้บ่งบอกถึงความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวของพระองค์ที่ได้ทรงกล้าเผชิญกับการไม่ยอมรับของคณะกรรมการส่วนมากและโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่ามกลางบรรยากาศในยุโรปหลังเหตุการณ์พฤษภาคม 1968

ท่ามกลางบรรยากาศของการประท้วงไม่เห็นด้วยทั้งในและนอกพระศาสนจักรคาทอลิก พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 นักบุญพระสันตะปาปายอห์นปอลที่ 2 และพระสันตะปาปาฟรานซิส สนับสนุนหลักคำสอนของสมณลิขิตฉบับนี้

สมณลิขิต *Humanæ Vitæ* กล่าวถึงชีวิตสมรสพ่วงด้วยการวางแผนครอบครัวในมุมมองความคิดของการให้เกียรติชีวิต ให้ศักดิ์ศรีแก่ชีวิต จึงเป็นเสมือนหลักความเชื่อของชีวิตสมรสและการให้กำเนิดชีวิต เชื้อเชิญการเลือกความรักและความรับผิดชอบอย่างอิสระผ่านทางการเสียสละให้กันและกันเพื่อบรรลุถึงศักยภาพในการน้อมรับชีวิตใหม่ที่เข้ามาในชีวิตคู่ พุดโดยรวมในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตสมรสและการคุมกำเนิด สมณลิขิตมุ่งเป้าและต้องการกล่าวถึงการมีเพศ

สัมพันธ์ซึ่งไม่ควรเป็นกิจการ/กิจกรรม/การกระทำของการตอบสนองความต้องการส่วนตัวเท่านั้น แต่ควรเป็นการมอบตัวตนให้กันและกัน เป็นของขวัญที่มอบให้กันและกันด้วยความรัก สมณลิขิต *Amoris Lætitia* ของพระสันตะปาปาฟรานซิส กล่าวถึงชีวิตคู่/ชีวิตแห่งความรักในท่วงทำนองเดียวกัน

ปัจจุบันดูเหมือนยังมีคริสตศาสนิกชนส่วนมากไม่ยอมรับคำสอนจาก *Humanæ Vitæ* อาจเป็นเพราะว่า สมณลิขิตมิได้ชี้แจงชัดถึงกฎด้านศีลธรรมจริยธรรมที่กล่าวในสมณลิขิตนั้นเป็นข้อเรียกร้องอย่างเป็นรูปธรรมในการมีเพศสัมพันธ์/กิจกรรมฉันสามีภรรยา/คู่ชีวิต ซึ่งต้องซ่อน/แฝงในการมอบตัวตนแก่กันและกัน กลายเป็นความเข้าใจผิด คิดว่าสมณลิขิตมุ่งผลัก/เหวี่ยงข้อเรียกร้องจากภายนอกใส่ตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์ฉันสามี แทนที่จะเป็นอะไรที่มาจากส่วนลึกของหัวใจที่ต้องการให้กิจกรรม/ความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยาบรรลุความสำเร็จสมบูรณ์

ในช่วงแรกของสมณสันตะสมัยของพระองค์ ข้อคำสอนของนักบุญพระสันตะปาปายอห์นปอลที่ 2 เกี่ยวกับ “เทววิทยาของร่างกาย” จะอธิบายได้ดีถึงกฎศีลธรรม/จริยธรรมเหล่านี้ การมีเพศสัมพันธ์ในชีวิตคู่จึงต้องอยู่บนฐานของความรักซึ่งกันและกัน ผู้พร้อมน้อมรับชีวิตที่กำลังจะเข้ามาในชีวิตคู่

ความเกี่ยวพัน/การยึดโยงกันอันแยกจากกันไม่ได้และต้องรักษาไว้ให้จงได้รวมถึงความหมาย/ความสำคัญของความเป็นเนื้อเดียวกัน และความหมายและความสำคัญของการให้ชีวิตเป็นศักยภาพของการรู้ อ่าน ภาษาร่างกายให้ครบถ้วนในความเป็นจริงสูงสุด

สรุปโดยสั้นคือพระศาสนจักรยังคงยึดการคุมกำเนิดแบบธรรมชาติเป็นแก่นควรกระทำในชีวิตคู่

การถกเถียง การศึกษาให้ลุ่มลึก คงต้องมีต่อไปเพื่อหาข้อยุติในอนาคต

ผู้กล้าด้านกระแสและยืนหยัดในความเชื่อ เมื่อครั้งยังเป็นพระคาร์ดินัลมอนติ (Montini) สมณประมุขแห่งกรุงมิลาน ในช่วงต้นๆ ของสังคายนาวาติกันที่ 2 นักบุญพระสันตปาปาเปาโลที่ 6 เป็นผู้มีความโน้มแน่วจิตใจ/อิทธิพลอย่างมาก ได้ทรงขอให้ให้นักบุญพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 ให้ทรงชี้ชัดถึงเรื่องที่จะพูดจากถกเถียงกันระหว่างสังคายนา ทั้งยังสนับสนุนอย่างแข็งขันแนวความคิดที่ต้องการรวมงานของสังคายนาครั้งนี้ ในรูปแบบของ aggiornamento ของพระศาสนจักร มีหลายคนกล่าวว่าพระองค์เป็นพระสันตะปาปาหัวก้าวหน้าและได้ถือเป็นการรับผิดชอบโดยตรงของพระองค์ สำหรับเหตุการณ์วุ่นวายและสะเทือนใจหลังสังคายนา ในปี

1976/2519 พระองค์ได้ทรงตัดบิชอป Marcel LEFEBVRE ออกจากพระศาสนจักร ทั้งที่ทรงได้เคยมีความเมตตาต่อ ๆ วนๆ LEFEBVRE มาก่อน และจากหลายเหตุการณ์ทำให้ภาพลักษณ์ของพระองค์กลายเป็นภาพลบและไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับ

ดูเหมือนพระสันตะปาปาฟรานซิส ทรงปรารถนาให้เป็นธรรมแก่นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 (คล้ายกับที่พระองค์ทรงกระทำต่อ คาร์ดินัล DELUBAC ในอดีต โอกาสรับหน้าที่เป็นคาร์ดินัลอย่างเป็นทางการได้เข้าไปสวมกอดพระคาร์ดินัล DELUBAC เป็นท่านแรก เหมือนเป็นการขอร้องในการที่พระศาสนจักรได้ตัดสินท่านอย่างไม่เป็นธรรมมาก่อน) พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงกระทำในท่าที่เช่นเดียวกัน โดยการสถาปนาพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เป็นนักบุญ เหตุการณ์ต่างๆ หลายเหตุการณ์ หลังจากทรงรับภาระหน้าที่ผู้สืบตำแหน่งนักบุญเปโตร ซึ่งให้รู้ว่าพระองค์ทรงมีวิสัยทัศน์ชัดเจน สัตย์ซื่อต่อคำสั่งสอนของพระศาสนจักร และการสละตนในความเป็นหนึ่งเดียวกับยัญบูชาขององค์พระคริสต

ในปี 1963/2506 เมื่อนักบุญพระสันตะปาปาโยฮันที่ 23 สวรรคต นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ได้ทรงสืบทอดตำแหน่ง พระองค์ได้ทรงสานต่องานของการประชุมสังคายนา ทรงรับฟังความเห็น

อันหลากหลายของบรรดาผู้เข้าประชุมสังคายนา แต่ก็ไม่ทรงรื้อรื้อที่จะยุติการถกเถียงเมื่อเห็นว่าจะเลยเถิดหรือยึดเยื้อเกินกว่าที่ควรเป็น

พระองค์ทรงผ่านอุปสรรคทางแนวความคิดหลากหลายของบรรดาผู้ร่วมประชุมสังคายนา ทรงยึดมั่นและสัตย์ซื่อต่อธรรมประเพณีของพระศาสนจักรที่เดินทางมากกว่า 2,000 ปีแล้ว การตัดสินใจพระทัยของพระองค์แม้บางครั้งจะดูเข้มงวด แต่พระองค์ได้ทรงปฏิบัติแบบบัวมิให้ขำน้ำมิให้ขุ่น

นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ได้ทรงให้ความสำคัญอย่างมากต่อบทบาทของพระแม่ในชีวิตของพระศาสนจักร วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 1974/2517 ได้ทรงปฏิรูปพิธีกรรมเกี่ยวกับความศรัทธาที่เราควรมีต่อพระแม่พรหมจารีมารี ได้ทรงออกสมณลิขิตอันวอน Marialis Cultus เพื่อตึงถึงประเพณีปฏิบัติที่อาจเลยเถิดในความศรัทธาต่อพระแม่มารี

ในปีเดียวกันนั้นเอง พระองค์ทรงซึ่งประกาศสถาปนาสมัชชาบิชอป (Synod) ผู้จะประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ แต่ต้องขึ้นกับดุลยพินิจและความรับผิดชอบของสมณะประมุขสูงสุด/พระสันตะปาปาเท่านั้น

คงเป็นความกระตือรือร้นและความหวังในการเห็นพระศาสนจักรปฏิรูปตนเอง

นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 จึงได้ทรงออกเอกสารของสังคายนาหลายฉบับ แต่ประวัติศาสตร์ซ้ารอย เมื่อหลังการประชุมสังคายนา นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ต้องเผชิญกับวิกฤตอันหนักหน่วงของพระศาสนจักร และดูเหมือนทรงพระเนตรเห็นเมฆมืดกำลังเคลื่อนเข้ามา พระองค์ตรัสในบทเทศน์ของวันที่ 29 มิถุนายน 1972/2515 ทรงเอ่ยถึงความน่ากลัวของ “ควันไฟของซาตานที่เข้าไปอยู่ท่ามกลางประชากรของพระเจ้า”

สมณลิขิตสำคัญๆ บ่งบอกถึงความตั้งใจมุ่งมั่นของนักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ที่ทรงต้องการช่วยพระศาสนจักรให้รอดพ้นจากอาการไขขึ้นหลังสังคายนา อาทิ Myterium fidei กล่าวถึงบูชาขอบพระคุณ 1965/ 2508 Sacerdotalis cœlibatus กล่าวถึงความโสดบริสุทธิ์ของพระสงฆ์ Humanæ Vitae เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว การวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิดแบบธรรมชาติ เป็นต้น พระองค์ได้ทรงเห็นภาพอันเจ็บปวดจากการสละชีวิตพระสงฆ์จำนวนมาก ได้ทรงเห็นการขาดแคลนกระแสเรียกเป็นพระสงฆ์ ได้ทรงเห็นการคัดค้านที่ขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ อันมีต่อคำสั่งสอนของพระศาสนจักร ได้ทรงเห็นความเชื่อที่จืดจางลงและมโนธรรมทางศีลธรรมถูกเบียดบังภายในประชากรของพระเจ้า

ทรงเห็นการลดความสำคัญในเรื่องพิธีกรรม ด้วยศาสนบริการ ในฐานะผู้สืบตำแหน่งจาก นักบุญเปโตร พระองค์ทรงแบกกระแสดความ คิดในทางไม่สร้างสรรค์ด้วยความบอบช้ำใน จิตใจ ในความเป็นจริงปฏิกิริยาตอบรับใน ทางลบต่อสมณลิขิต Humanæ จากหลาย ภาคส่วนในพระศาสนจักร ทำให้พระองค์ เศร้าสลดใจอย่างมากจนพระองค์ได้ทรง คิดว่าจะไม่เขียนสมณลิขิตอีกต่อไปแล้ว

แต่การประชุมสมัชชาพระสังฆราช ในปี 1974/2517 เกี่ยวกับการประกาศ พระวรสารในโลกปัจจุบัน ปีศักดิ์สิทธิ์ที่ พระองค์ได้ทรงเปิดในปี 1975/2518 ทำให้ เราได้เห็นสมณลิขิตอ่อนวอนหลังการประชุม สมัชชา บีซ็อบ คือ Evangelii Nuntiandi เป็นเสมือนน้ำพุที่ผุดออกมาหลังสังคายนา ผ่านทางพระองค์ อันบ่งบอกถึงการฟื้นฟู ภายในพระศาสนจักรผู้เป็นธรรมทูต และ ทั้งนักบุญยอห์นปอลที่ 2 และพระสันตะ ปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงยอมรับว่าเป็นผล พวงอันแท้จริงที่สุดจากสังคายนาวาติกันที่ 2

เมื่อหวนดูประวัติสมณะสมัยของ นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 แล้ว เราคงกล่าวพูดได้ว่าพระองค์เป็นเหมือน อัศวินธรรมทูตเปาโลที่ได้กล่าวอำลาศิษย์ ของท่านว่า “ชีวิตของข้าพเจ้ากำลังจะถูก ถวายเป็นเครื่องบูชาอยู่แล้ว ถึงเวลาแล้ว ที่ข้าพเจ้าจะต้องจากไป ข้าพเจ้าต่อสู้มา

อย่างดีแล้ว ข้าพเจ้าวิ่งมาถึงเส้นชัยแล้ว ข้าพเจ้ารักษาความเชื่อไว้แล้ว” (2 ทิโมธี 4:7-8) และเมื่อมองดูปัจจุบันของพระ ศาสนจักรที่พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ ตรัสถึงการคุกคามของปีศาจ เราอาจกล่าว พูดได้อย่างมั่นใจว่า หลักคำสอนของนักบุญ พระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ผู้บอบช้ำแต่รู้แจ้ง ในสมณลิขิตเกี่ยวกับบูชาขอบพระคุณ เกี่ยว กับชีวิตโสดบริสุทธิของพระสงฆ์ เกี่ยวกับ ศีลสมรสชีวิตครอบครัวและชีวิต รวมถึงบท ข้าพเจ้าเชื่อได้เป็นคำสอนเตือนใจและเตือน สติอย่างเด่นชัด

นักบุญคุณแม่เทเรซาแห่งกัลกัตตา ผู้กล่าวถึงนักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ได้ดีที่สุด นักบุญคุณแม่เทเรซาเป็นเพื่อน สนิทของนักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 หลายคนเข้าใจว่านักบุญพระสันตะปาปา ยอห์นปอลที่ 2 เป็นผู้ทรงทำให้โลกรู้จัก นักบุญคุณแม่เทเรซา แต่ในความเป็นจริง แล้ว นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ได้ทรงทำให้โลกรู้จักนักบุญคุณแม่เทเรซา อีกทั้งยังทรงทำให้พระสันตะปาปาทุก พระองค์ต่อมาสนใจในภารกิจทรมตน ของนักบุญคุณแม่เทเรซา หลังสิ้นพระชนม์ ของนักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 นักบุญคุณแม่เทเรซาได้บอกกับบรรดานักข่าวอย่างไม่สงสัยว่า “พระองค์เป็นนักบุญ อย่างแท้จริง เป็นบิดาเปี่ยมด้วยความรัก

พระองค์ทรงรักเด็ก ๆ และคนยากจน...
พระองค์ได้เสด็จกลับเข้าสู่บ้านพระบิดา
แล้ว”

นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6
สวรรคตในวันที่ 6 สิงหาคม 1978/2521
ตรงกับการณ์ฉลององค์พระเยซูเจ้าสำแดง
องค์ (Transfiguration) นักบุญคุณแม่
เทเรซาได้เล่าให้ฟังว่า

“เมื่อใกล้สวรรคต เลขาฯ ของพระองค์
กำลังถวายบูชาขอบพระคุณข้างๆ เติงของ
พระองค์ หัวใจของพระองค์ล้มเหลวในช่วง
เสกศีล ตัวซิสเตอร์มองเห็นถึงคำตรัสของ
พระองค์เมื่อปีก่อน เมื่อมีคนบอกพระองค์
ว่าพระองค์ทนทุกข์มากเกินไป ว่าพระองค์
สานต่อพระทรมานขององค์พระคริสต์
ว่าพระองค์เศร้าใจเป็นพิเศษ เกี่ยวกับเรื่อง
ที่เกิดขึ้นภายในพระศาสนจักรอันเนื่องมา
จากบรรดาบิชอป บรรดาบาทหลวง และ
บรรดาผู้ถวายตัว แล้วหลายท่านได้ออก
จาก/ละทิ้งพระศาสนจักร พระองค์ไม่ทรงมี
พระประสงค์ที่จะตรัสอะไรหรือทรงอธิบาย
อะไรทั้งสิ้น พระองค์เพียงตรัสว่า ‘พ่อพยายาม
ดำเนินชีวิตในบูชาขอบพระคุณของพ่อ’”

นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6
ได้ทรงใช้ชีวิตของพระองค์บนรางแห่งความ
เพียบพร้อม/ความศักดิ์สิทธิ์ แม้ต้องผ่าน
ช่วงเวลาลำบาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใกล้
สวรรคต เราได้เห็นพระสันตะปาปาผู้เหนื่อยล้า

พระสันตะปาปาผู้ทรงนึกถึงความตาย และ
ทรงทราบว่า ความตายนั้นคับใกล้เข้ามา
ทุกที แต่ก็ทนแบกความทุกข์ใจไว้ 4 เดือน
ก่อนการสวรรคตของนักบุญพระสันตะปาปา
เปาโลที่ 6 กฎหมายรัฐบาลอิตาลีอนุญาต
ให้ทำแท้งได้ พระองค์ถูกโจมตีอย่างเป็น
ระบบแต่อย่างไม่เป็นธรรม “ความโหดร้าย
ของโลกได้ฆ่าพระองค์” เป็นข้อเขียนของ
นักเขียนผู้หนึ่ง

เมื่อเห็นนักบุญพระสันตะปาปาเปาโล
ที่ 6 ทรงทรมานใจ นักบุญคุณแม่เทเรซา
ภาวนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งตัวคุณแม่และ
สมาชิกของคณะด้วย เธอได้เขียนถึงบรรดา
สมาชิกว่า “ของค์เจ้าเหนือหัวทรงปกป้อง
พระสันตะปาปาของเรา ประทานชีวิตอัน
พอมีความสุขบ้าง โปรดอย่าทรงปล่อยให้
พระองค์อยู่ในกำมือของบรรดาศัตรูเลย...
เป็นช่วงเวลาที่ลำบากสำหรับพระศาสนจักร
แต่องค์พระเยซูจะไม่ทอดทิ้งพระสันตะปาปา”

เมื่อสังเกตได้ถึงช่วงเวลาวิกฤติอัน
ยาวนาน รวมถึงการประท้วงหลากหลาย
ภายในคริสตศาสนาโรมันคาทอลิกและ
ในสังคม นักบุญคุณแม่เทเรซาได้เขียนไว้
อีกว่า “เป็นช่วงเวลาอันยากลำบากจริงๆ
สำหรับพระศาสนจักร แต่พวกเราต้องปฏิบัติ
อย่างเคร่งครัด หลักคำสอนและคำแนะนำ
ที่พวกเราได้รับจากพระศาสนจักร ผ่านทาง
บิดาผู้ศักดิ์สิทธิ์/พระสันตะปาปา อย่าเสีย

เวลาพูดคุยซบซิบกัน และเมื่อพวกเราได้รับรู้เรื่องของการลาออกของบรรดาบาทหลวงและผู้ถวายตัวแล้ว รวมถึงครอบครัวที่แตกแยก จงนึกเสมอว่ายังมีบาทหลวงอีกมากมายเป็นหมื่นๆ มีผู้ถวายตัวแล้วเป็นแสนๆ รวมทั้งครอบครัวที่อยู่กันอย่างมีความสุขในทุกมุมโลก ทุกท่านยังคงสัตย์ซื่อจนถึงวันตาย... องค์พระคริสต์ต้องไม่สิ้นพระชนม์ พระศาสนจักรต้องเจริญชีวิตต่อไปเพื่อรักพระเจ้าและรักพระสันตะปาปา”

สามเดือนก่อนสวรรคต นักบุญพระสันตะปาปาได้ทรงให้นักบุญคุณแม่เทเรซาเข้าเฝ้ารับเสด็จ เธอได้กล่าวสรรเสริญว่า “สำหรับพวกเรา พระองค์คือองค์พระคริสต์ตัวชีสเตอร์ขอบพระคุณบิดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ในนามของคนยากจน ผู้เป็นคนจนของพวกเรา พวกเขาเป็นของขวัญแห่งความรักของพวกเรา พวกเราปรารถนาทำงานเพื่อคนยากจนที่สุด” ในการเข้าเฝ้าครั้งนี้ นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ได้ทรงแสดงความรักเมตตาต่อนักบุญคุณแม่เทเรซาอย่างเห็นได้ชัด พระองค์ได้ตรัสว่า “ขอให้รับตัวพ่อเป็นผู้ร่วมงานผู้ด้อยในงานแห่งความรักของคุณแม่” เวลานั้นเอง สมาชิกของคณะท่านหนึ่งได้สวมพวงมาลัยดอกไม้มอบให้พระองค์

Jean GUITTON นักปราชญ์ นักคิด นักเขียนชาวฝรั่งเศสเป็นเพื่อนสนิท ใน

สถานภาพประมุขสูงสุด นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 มีเพื่อนหลายคน หนึ่งในที่โดดเด่นมาก คือ นักปราชญ์ ฌ็อง กิตตง (Jean GUITTON) พระองค์ได้เคยตรัสว่า “พอรักความคิดแบบฝรั่งเศสที่เข้มข้นหนักแน่น มีความชัดเจน มีความมั่งคั่ง รักสำนวนอันสวยงาม” พระองค์ถึงกับเปลี่ยนประเพณีโดยเลือกพระคาร์ดินัล ฌ็อง วิลลอต (Jean VILLOT) ชาวฝรั่งเศสเป็นมือขวาของพระองค์จากมิตรสัมพันธ์ต่อกันหลายปี

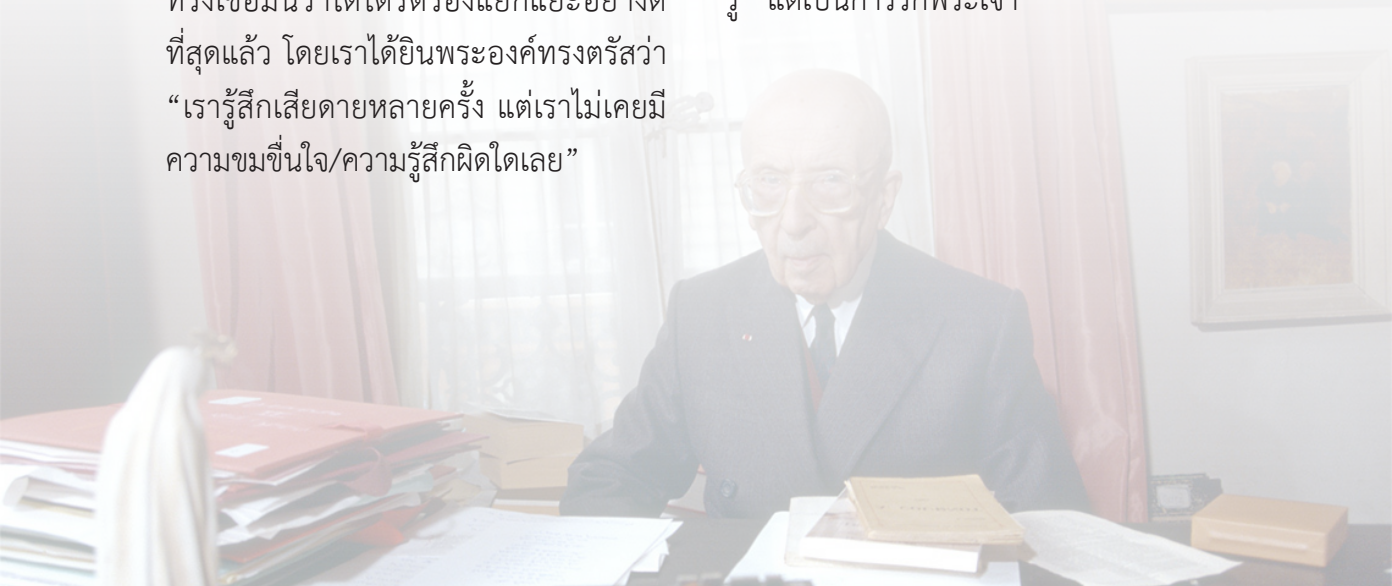
ทั้งสองนักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 และ Jean GUITTON ได้พบกันเมื่อวันที่ 8 กันยายน 1950/2493 ขณะที่พระองค์ยังเป็นบิชอป พระองค์ทรงมีความประสงค์จะชมเชยผลงาน La Vierge Marie (พรหมจารีมารีย์) ของ Jean GUITTON แล้วมิตรภาพของทั้งสองได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว Jean GUITTON ได้เล่าเรื่องการพบปะกันครั้งนี้เมื่อปี 1996/2539 ว่า “พระคุณเจ้าได้ขอให้ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะมาพบทุกวันที่ 8 กันยายน และข้าพเจ้าก็ได้กระทำตามสัญญานี้ 27 ครั้งในชีวิตของข้าพเจ้า” ทั้งนี้ไม่นับการเยี่ยมครั้งอื่นๆ

มิตรไมตรีนี้เชื่อเชิญโอกาสให้นักปราชญ์นักคิด นักเขียน Jean GUITTON ได้รู้จักประมุขสูงสุดของพระศาสนจักรคาทอลิกในเรื่องที่เป็นส่วนลึกของจิตใจ ในเรื่องคำถามมากมายในใจ “การะรับผิดชอบ การกระทำ

ของพระองค์จึงเป็นทางเดินที่ต้องแบก แต่แทนที่จะเลือกความเป็นไอดอลโดดเด่น เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป พระองค์กลับทรง เลือกวิธีที่ยาก วิธีที่ไม่ทำให้ศีลธรรมตกต่ำ จนกลายเป็นวิธีชีวิตง่ายๆ แต่พยายามยก วิถีดำเนินชีวิตนี้ให้ขึ้นอยู่ในระดับมาตรฐาน ของศีลธรรม” ต่อหน้าเพื่อนสนิทนี้ ผู้สืบทอด ตำแหน่งของนักบุญเปโตร มิได้ซ่อนความ กังวลใจใดๆ ในเวลาเดียวกันพระองค์ท่านก็ ทรงเชื่อมั่นว่าได้ไตร่ตรองแยกแยะอย่างดี ที่สุดแล้ว โดยเราได้ยินพระองค์ทรงตรัสว่า “เรารู้สึกเสียดายหลายครั้ง แต่เราไม่เคยมี ความขมขื่นใจ/ความรู้สึกผิดใดเลย”

Jean GUITTON ได้ผลิตผลงานมากกว่าสามเล่มเกี่ยวกับเพื่อนพระสันตะปาปา องค์นี้ ฝังใจและประทับใจในมิตรไมตรีนี้ Jean GUITTON ได้เขียนบทประพันธ์โดย มโนภาพถึงการตายของตน เขาได้บรรยาย แบบเรียบง่ายอย่างถ่อมตน ถึงฉากสุดท้าย ที่นักบุญพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เสด็จมา หาเขาและเหมือนจะพยายามบอกให้เขา เข้าใจว่าสิ่งที่สำคัญไม่ใช่แค่ “คิด เชื่อ และ รู้” แต่เป็นการรักพระเจ้า

(หมวดชีวิตด้านจิตใจ)

การต่อสู้ การภาวนา และความหวัง ท่ามกลางบรรยากาศแห่งความสิ้นหวังในโลกปัจจุบัน

ธัญกรณ์ สิกานิตไทย

เทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่นั้น เป็นช่วงเวลาที่เราหลายคนพยายามเดินตาม ฝันคิดหาทางแก้ไข ปรับเปลี่ยน ตลอดจนวิธี พัฒนาดตนเองเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคต ทั้งยังเป็นช่วงเวลาแห่งความสุขที่ผู้คนจำนวนมาก ต่างรอคอยหลังจากที่ได้ผ่านอุปสรรคมากมายตลอดทั้งปี ยิ่งไปกว่านั้น การต้อนรับปี ใหม่ยังเป็นช่วงที่คนอีกจำนวนหนึ่งหวังว่าสิ่ง ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปีใหม่นี้จะมีแนวโน้มดีขึ้น กว่าปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือแม้กระทั่งสิ่งแวดล้อม ที่นับวันกลายเป็นหัวข้อที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในบทสนทนาประจำวัน

เหตุการณ์รอบโลกมากมายในปี 2019 ที่ ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเอเชีย ยุโรป ตะวันออก กลาง อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้กลับดู เหมือนว่าโลกในยุคปัจจุบันนั้นอยู่ในภาวะ เสื่อมถอย ในขณะที่ฮ่องกงได้เผชิญกับความ ไม่สงบทางการเมือง รวมทั้งความรุนแรงที่ เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมประท้วงอันเกิด จากร่างกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ฮ่องกง ชาวอินเดียในกรุงเดลีต่างออกมา เดินขบวนไม่เห็นด้วยกับกฎหมายสัญชาติ ฉบับใหม่ (ซึ่งให้สัญชาติอินเดียแก่ผู้อพยพ ที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามจากประเทศ ปากีสถาน อัฟกานิสถาน และบังกลาเทศ)

นักวิเคราะห์เศรษฐกิจและการเงิน นักแปล นักเขียน มหาบัณฑิตด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศจากมหาวิทยาลัย รัฐศาสตร์ปารีส, อดีตนักเรียนทุนรัฐบาลฝรั่งเศสที่สนใจศึกษาค้นคว้าทางเทววิทยา และพยายามเป็นศิษย์ธรรมทูตตามแบบ ฉบับฆราวาสในโลกปัจจุบัน

โดยเหตุการณ์ได้ลุกลามจนกลายเป็นการปะทะระหว่างผู้เข้าชมและเจ้าหน้าที่รัฐส่วนทวีปยุโรปยังคงอยู่ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ผลกระทบจาก Brexit ทางเศรษฐกิจที่ไม่อาจคาดเดาได้สร้างความวิตกกังวลกับสหภาพราชอาณาจักร พร้อมๆ กับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป และเมื่อหันไปมองทวีปตะวันออกกลาง สถานการณ์ยังคงตึงเครียดในหลายประเทศ และยากที่จะคลี่คลาย กลุ่มก่อการร้ายในภูมิภาคนี้ยังคงออกปฏิบัติการ แม้ว่าหัวหน้ากลุ่มก่อการร้ายอย่าง กลุ่ม IS ได้ถูกสังหารไปแล้ว ยิ่งไปกว่านั้นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ซึ่งผนวกกับความขัดแย้งทางความเชื่อระหว่างประเทศได้นำไปสู่การใช้อาวุธและกำลังทางทหาร ในขณะเดียวกันสหรัฐฯ ที่ดำเนินนโยบาย “อเมริกันต้องมาก่อน” (American First) ตามปณิธานของประธานาธิบดีทรัมป์ส่งผลให้ท่าทีของสหรัฐฯ มีแต่จะเน้นผลประโยชน์ของตนเองโดยไม่สนใจใคร ยิ่งไปกว่านั้นไฟป้อมเมซอนที่ปะทุเป็นเวลากว่าหลายอาทิตย์ในเดือนสิงหาคม 2019 ได้สร้างความสะเทือนใจไม่เพียงต่อผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ แต่รวมไปถึงผู้คนทั่วโลก

แต่ถึงกระนั้นเพียงไม่กี่อาทิตย์หลังจากที่ทุกคนได้เฉลิมฉลองเทศกาลต้อนรับปีใหม่ ความหวังที่จะเห็นปี 2020 เป็นปีที่สดใสกว่าเดิมกลับริบหรี่ การสังหารผู้บัญชา

การทหารอิหร่านโดยกองทัพสหรัฐฯ ในวันที่ 3 มกราคม 2020 ส่งผลให้ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่านทวีความรุนแรงมากขึ้น และเป็นผลให้อิหร่านยิงขีปนาวุธโจมตีฐานทัพสหรัฐฯ ในอิรักเพื่อเป็นการตอบโต้ ทว่าการยิงขีปนาวุธของอิหร่านกลับเป็นสาเหตุที่ทำให้เครื่องบินโดยสารยูเครนตก ซึ่งผู้โดยสารและลูกเรือจำนวน 176 คน นั้นได้เสียชีวิตทั้งหมด และยังไม่ทันจะสิ้นสุดเดือนแรกของปี 2020 ไวรัสโคโรนา ไวรัสสายพันธุ์ใหม่ซึ่งตัวเลขผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเทศไทย วิกฤติมลพิษทางอากาศเป็นส่วนหนึ่งของการต้อนรับศักราชใหม่ หมอกบางๆ ในตอนเช้าที่สามารถพบเห็นได้ในกรุงเทพฯ และในอีกหลายจังหวัดครั้นในอดีตกลับถูกแทนที่ด้วยหมอกควันพิษ ทั้งนี้ประเทศไทยยังคงกลายเป็นประเทศจุดเสี่ยงสำคัญ หลังจากประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่มีจำนวนยอดติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่มากที่สุดรองจากประเทศจีนอันเป็นประเทศต้นกำเนิดของไวรัสดังกล่าว

เรื่องราวน่าหดหู่ ผนวกกับปมปัญหาต่างๆ รอบโลกตั้งแต่ต้นปีทำให้ปี 2020 ดูเหมือนจะกลายเป็นปีแห่งความมืดมนไร้ทางออกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความหวังที่จะเห็นสิ่งต่างๆ ดีขึ้นเริ่มริบหรี่ ความรู้สึกผิด

สำหรับคริสตชน ความหวังไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงแค่ การมองโลกในแง่ดีเท่านั้น แต่คือการเชื่อในพระเจ้า

หวังคลีบลานเข้ามาในจิตใจ ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจากอดีตได้ตามมาหลอกหลอนเป็นระยะ ในขณะเดียวกันแรงกดดันจากสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมผลักดันให้ความเป็นปัจเจกนิยม (Individualism) เป็นเรื่องธรรมดา นอกจากนี้ความหวาดระแวง ความหวาดกลัว และความรู้สึกโดดเดี่ยวต่างปะทุขึ้นและท่วมท้นหัวใจอย่างไม่ลดละ เสียงเล็กๆ ที่พูดอยู่ตลอดเวลาว่า “เป็นไปไม่ได้ ไม่มีประโยชน์ ทำไปทำไม” นำใครหลายคนดำดิ่งสู่ห้วงแห่งความสิ้นหวัง

ความคิดและความรู้สึกเหล่านี้ ซึ่งรวมทั้งเสียงเล็กๆ ที่ทำให้เชื่อว่าความหวังนั้นหมดสิ้นแล้วจัดว่าอยู่ในความรู้สึกทุกข์ใจ (Desolation) ซึ่งนักบุญอิกญาซีโอแห่งโลโยลา ได้อธิบายความรู้สึกทุกข์ใจไว้ดังนี้ “...ความมืดมิดและความรู้สึกไม่สบายใจของวิญญาณ ความรู้สึกที่โน้มไปสู่สิ่งต่ำ ความรู้สึกกระวนกระวายและการหลอกล่อต่างๆ ที่นำวิญญาณไปสู่ความ

รู้สึกที่หวาดระแวง, พร้อมกับปล่อยให้อิทธิพลความรู้สึกไร้ความหวังและไร้ความรัก และทำให้รู้สึกเสียใจ เย็นชา ไม่อยากทำอะไร และเป็นความรู้สึกที่เหมือนว่าได้แยกห่างออกจากพระเจ้าผู้สร้าง ออกจากพระเจ้า” (ES 317)

จอร์จ แบร์นาโนส (Georges Bernanos) นักเขียนชาวฝรั่งเศสในปลายศตวรรษที่ 19 กล่าวว่า “ความหวังคือความเด็ดเดี่ยวที่กล้าหาญของวิญญาณ และรูปแบบความหวังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือการก้าวข้ามความสิ้นหวัง” ทว่าการเอาชนะความสิ้นหวัง ซึ่งเป็นความรู้สึกทุกข์ที่อยู่ในใจนี้จำเป็นต้องอาศัยความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง เปลี่ยนวิธีการรับมือกับความเศร้า ซึ่งเป็น “ศัตรูของมนุษย์” (ES 156) ที่พยายามโจมตีเราจากด้านในและล่อลวงให้มนุษย์ติดอยู่ในความรู้สึกมืดมิด

แน่นอนว่านี่คือ การต่อสู้ทางจิตวิญญาณ (Spiritual Battle) ที่ทุกคนต้องเผชิญ และการพินิจพิเคราะห์ (Examine) ความรู้สึก

(Conscience) พร้อมกับพิจารณาเสียงเล็กๆ ที่ก้องอยู่ในใจจึงเป็นสิ่งจำเป็น แยกแยะ (Discern) เสียงไหนเป็นเสียงที่ควร (เชื่อ) ฟังหรือปล่อยผ่าน และเนื่องจากคริสตชนทุกคนถือว่าเป็นลูกแกะของพระเยซูเจ้า คริสตชนทุกคนสามารถได้ยินเสียงศักดิ์สิทธิ์ได้ “แกะของเราย่อมฟังเสียงของเรา เรา รู้จักมัน และมันก็ตามเรา” (ยอห์น 10:27) อย่างไรก็ตาม ในโลกที่เต็มไปด้วยเสียงแทรกจากสิ่งที่ทำให้มนุษย์ไขว่ไขว มั่นไม่ยากที่จะได้ยินเสียงที่เราต้องฟัง “เสียงกระซิบเบาๆ” (1 พกษ 19,13) ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่เสียงรบกวน

ความหวังถูกหล่อหลอมจากการสวดภาวนา และด้วยเหตุนี้ การสวดภาวนาจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นในชีวิตคริสตชน ขอพระพรของท่านเพื่อที่จะได้ยิน “เสียงกระซิบเบาๆ” เสียงที่จะนำพาเราออกจากความมืดมิด ที่ซึ่งความหวังถูกตรึงตราว่าเป็นเพียงแค่วิถีคิดที่ไม่มีเหตุผล สู่แสงสว่างที่ซึ่ง “ความหวังนี้ไม่ทำให้เราผิดหวัง” (รม. 5.5) และใครที่ขอก็จะได้รับสิ่งนั้น “ถ้าลูกขอปลาจะให้แหแทนปลาหรือ ถ้าลูกขอไข่จะให้แมงป่องหรือ แม้แต่ท่านทั้งหลายที่เป็นคนชั่วยังรู้จักให้ของดีๆ แก่ลูก แล้วพระบิดาผู้สถิตในสวรรค์จะไม่ประทานพระจิตเจ้าแก่ผู้ที่ทูลขอพระองค์มากกว่านั้นหรือ” (ลูกา 11:11-13)

สำหรับคริสตชน ความหวังไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงแค่การมองโลกในแง่ดีเท่านั้น แต่คือการเชื่อในพระเจ้า ในสัญญาที่พระเจ้าให้ไว้ ความหวังในสายตาคริสตชนจึงเกี่ยวข้องกับ ความเชื่อ และมีแง่มุมที่อยู่เหนือกาลเวลา และเป็นนิรันดร์ (Eternal) แม้ว่าความหวังนี้จะมาจากความเชื่อ แต่ทว่าความเชื่อดังกล่าวก็ต้องอาศัยความหวังด้วย ซึ่งความหวังนับเป็นแรงผลักดันที่ทำให้คริสตชนก้าวไปข้างหน้า เพื่อที่จะได้รับความรอดพ้น (1 ทธ. 2:4) ชีวิตนิรันดร์ (1 ยน. 2:25) ในอนาคตตามที่พระองค์ให้สัญญา โดยปราศจากความเกรงกลัวใดๆ

มันเป็นไปไม่ได้ที่จะมีความหวัง โดยไม่มีความเชื่อมั่นหรือ/และความรักที่มั่นคงต่อพระเยซูเจ้าในชีวิตปัจจุบัน ซึ่งความเชื่อมั่นและความรักนำไปสู่ความหวังที่ทำให้คริสตชนเชื่อว่าอนาคตจะต้องดีกว่าอดีตและยิ่งใหญ่กว่าปัจจุบัน ที่ซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ว่าจะเป็นจริงได้อย่างไร

ประวัติศาสตร์เผยให้เห็นว่ามนุษย์ได้ผ่านวิกฤตการณ์ต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาโรคระบาด ปัญหาผู้ลี้ภัย หรือภาวะสงคราม ผู้คนจำนวนมากได้จากโลกนี้ไปจากสภาพความเป็นอยู่ หรือถูกพรمانจากการคุมขัง ถึงกระนั้นประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าวิกฤติที่เกิดขึ้นในอดีต และดูเหมือนจะไม่มีวันจบสิ้น ณ เวลานั้น ต่างพบกับจุดจบใน

ที่สุด โดยยังมีอีกหลายชีวิตที่รอดจากเหตุการณ์เหล่านี้ และบอกเล่าประสบการณ์ให้คนรุ่นหลังได้รับรู้เรื่องราวของอัลเฟรด โบนแนงก์¹ (Alfred Bonningue, s.j.) ในระหว่างที่ถูกจองจำด้วยข้อหาเป็นสายลับ โดยรัฐบาลจีนสมัยนั้น แสดงให้เห็นถึงความหวังท่ามกลางสถานการณ์ที่ไร้ความหวัง รวมทั้งการต่อสู้ทางจิตวิญญาณ ซึ่งโบนแนงก์ได้บรรยายถึงสภาพความเป็นอยู่ของนักโทษ รวมทั้งวิธีการต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ เพื่อโน้มน้าวโบนแนงก์ว่าสิ่งที่โบนแนงก์คิด เห็น หรือรู้สึกเป็นเรื่องโกหก ในขณะที่ความจริงคือโบนแนงก์ได้กระทำผิดตามตามข้อกล่าวหา เพียงแต่โบนแนงก์ไม่ยอมเชื่อ

เมื่อโบนแนงก์ถูกทางการจับกุม นาฬิกาข้อมือ เข็มขัดของเขาถูกริบ และถูกนำตัวให้ไปอยู่ในห้องขังขนาดเล็กซึ่งอยู่ในด้านในของถ้ำ ซึ่งโดยปกติจะไม่มีข้าว มีแต่ธัญพืชที่คล้ายกับข้าวฟ่าง และ “ทุกๆ 15 วัน ก็จะมีข้าวพร้อมกับเนื้อเพียงเล็กน้อย” ซึ่งโบนแนงก์เห็นว่าเรื่องการขาดอาหารสำคัญน้อยกว่าการขาดอากาศ ในห้องขังแรกที่โบนแนงก์อยู่ไม่มีหน้าต่างระบายอากาศ “กลิ่นเน่าเหม็นลอยคลุ้งออกมาจากท่อที่ต่อไม่สนิท กลิ่น

ที่ชวนให้อาเจียนทำให้รู้สึกน่าขยะแขยง เมื่อผมต้องเอนตัวลงกับพื้น” ส่วนเรื่องสุขลักษณะนั้นไม่ปรากฏให้เห็นในคุก “ตัวผมดำสนิทเหมือนถ่านที่อยู่ในถ้ำ [...] ผมไม่ได้อาบน้ำเป็นเวลานานหลายสัปดาห์”

โบนแนงก์ไม่หวังเรื่องภายนอกเท่ากับเรื่องภายใน “การถูกทรมานทางจิตใจสำคัญกว่าการถูกทรมานทางกาย ความเจ็บปวดทางกายจะหยุดลงเมื่อหมดสติ ทว่าความเจ็บปวดทางจิตใจจะเกิดขึ้นอยู่เรื่อยไป จนกลายเป็นความหมกมุ่นและไม่มีวันสิ้นสุด” และ “นักโทษมองเห็นการทำผิดมากมาย ทั้งในชีวิตของเขาเอง ชีวิตของพ่อและแม่ของเขา และในชีวิตของเพื่อนเขา ไม่มีอะไรเลยในชีวิตที่สะอาดสดใส” การยอมรับและปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่อยากให้พูด จึงเหมือนเป็นหนทางเดียวที่รวดเร็ว และง่ายที่สุดสู่อิสรภาพ ซึ่งเป็นชัยชนะอันยิ่งใหญ่สำหรับนักโทษ

“คำสัญญาที่พูดถึงเกี่ยวกับการไถ่บาปที่รวดเร็ว การรอดพ้นและการปลดปล่อยอย่างทันที ก็กักอยู่ในหุตุตลอดเวลา” ...แต่ทางที่แลดูง่าย และดีที่สุดกลับกลายเป็นกับดักที่ทำให้ทุกคนที่เลือกเส้นทางนี้พบกับหายนะ

¹ อัลเฟรด โบนแนงก์ (1908-1997) สงฆ์ในคณะเยสุอิต ชาวฝรั่งเศส อดีตผู้บริหารมหาวิทยาลัยคาทอลิกแห่งเทียนจิน (1942-1943) อาจารย์สอนปรัชญา ณ โรงเรียนปรัชญาคณะเยสุอิตในจีน (1944-1945) อธิการโรงเรียนปรัชญาคณะเยสุอิตในจีน (1946-1948) และถูกคุมขังกว่า 3 ปี (1951-1954) ก่อนจากถูกเนรเทศออกจากประเทศจีน (1954) หลังจากนั้น ดำรงตำแหน่งอาจารย์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยสอนด้านรัฐศาสตร์และสังคม

ตลอดเวลาที่โบแนงก์เป็นนักโทษ และกำลังเป็นเหยื่อของการ “ล้างสมอง” โบแนงก์ไม่เคยคิดที่จะ “ฆ่าตัวตาย” แต่ทว่าช่วงครึ่งปีแรกหลังจากโบแนงก์ได้ลี้ภัยออกจากประเทศจีน เขาได้ยินเสียงหนึ่งก้องในหัวของเขาทุกครั้งที่เห็นบันไดสูง “นี่เป็นกระดานกระโดดที่มหัศจรรย์ มันคงน่าสนุกนะที่จะกระโดดลงมา !” แต่ทว่าเขาก็ไม่ได้ขานตอบเสียงดังกล่าวแต่อย่างใด

การตกอยู่ในภาวะที่เลวร้ายที่สุดในชีวิตไม่ได้เป็นจุดจบของชีวิต “พระสงฆ์และคริสตชนที่ถูกคุมขังจะต้องไม่ลืมว่าการล้างสมองไม่ได้ทำให้ถึงตาย” และเมื่ออยู่สถานการณ์เช่นนี้ “ต้องสุขุมและเชื่อดุลพินิจของตน” โดยรักษาความเชื่อ ซึ่ง “ความเชื่อทำให้เราเห็นอย่างอื่น [...] ความเชื่อไม่เคยกลัวการต่อสู้ใดๆ” “คริสตชนจะต้องเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า และใช้พลังที่มีเพื่อที่จะทำให้ตนเองสงบเงียบ”

ในบรรยากาศที่ชวนให้คิดว่าทุกอย่างคือเรื่องโกหก เต็มไปด้วยความเกลียดชัง ซึ่งคลั่งคลุ้งด้วยกลิ่นสาปจากซากศพ คริสตชนทุกคนนั้นสามารถรับรู้ถึงการปรากฏของพระเจ้าได้ ซึ่งในขณะที่โบแนงก์โดนผู้คุมขู่ที่จะฆ่าเขา เขากลับรับรู้ “พระเจ้า ผู้เป็นบิดาที่เยี่ยมที่สุด ซึ่งดีพร้อมทุกอย่าง ส่อง

แสงเปล่งประกายอยู่ในใจ ซึ่งกลบเสียงต่างๆ ของเจ้าหน้าที่”

เป็นเรื่องน่าแปลกที่โบแนงก์พบว่า “เวลาสามปีที่อยู่ในคุกเป็นเวลาที่มีความสุขที่สุดในชีวิต...” แต่ดูเหมือนว่าตลอดเวลาที่อยู่ในคุกเป็นช่วงเวลาที่ยังคงรับรู้ว่าเขาไม่เคยถูกทอดทิ้ง ยิ่งไปกว่านั้นเขาได้พบปะส่วนตัวกับพระเจ้าอย่างลึกซึ้งแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน หากจะพูดตามแบบไทลฮาร์ด เดอ ชาร์แดง (Teilhard de Chardin) ประสบการณ์ของโบแนงก์ คือ ตัวอย่างของ “Passivities of diminution”

ทั้งนี้การพบปะนี้ไม่ใช่การพบปะทางกายภาพอย่างที่เรารู้จักเพื่อนฝูง แต่เป็นการพบปะผ่านการสวดภาวนา ซึ่งเป็นหนทางที่โบแนงก์เชื่อว่าดีที่สุดสำหรับหลีกเลี่ยงการครอบงำทางความคิด โดย “การสวดภาวนานำไปสู่ดินแดนแห่งอิสรภาพ ที่ซึ่งการครอบงำทางความคิดเข้าถึงได้ยาก” นอกจากนี้การสวดภาวนายังพาผู้สวดข้ามผ่านกำแพงที่ปิดกั้นในห้องขัง และรับรู้ถึงการประทับอยู่ของพระเจ้า ความรักและพระพรพรทานที่พระองค์มอบให้แก่มนุษย์ ซึ่งทั้งหมดนี้ต่างเป็นตัวจุดประกายของความหวัง

Ignace de Loyola: Exercices Spirituels (ES).

Alfred Bonningue, s.j. (1979). Le rouge et le blanc ou Le Camarade Mao...mon Hôte.

Pierre Teilhard de Chardin, s.j. (1957). Le Milieu Divin: Essai de Vie Intérieure.

(หมวดทั่วไป)

“ความหวัง” ในมุมมองของ บาทหลวงมิเกล กาไรซาบาล, S.J.

บทสัมภาษณ์โดยกองบรรณาธิการ

บาทหลวงมิเกล กาไรซาบาล, S.J. นักบวชสังกัดคณะเยสุอิต ชาวสเปน คุณพ่อเป็นบาทหลวงมิชชันนารี ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นเวลานานหลายสิบปี คุณพ่อเคยทำงานอภิบาลนิตินักศึกษา เด็กกำพร้า นักโทษในเรือนจำ นำการเข้าเเจียบ เป็นเจ้าอาวาสดูแลอภิบาลสัตบุรุษ และเป็นคุณพ่อวิญญาณรักษ์ ให้กับบรรดาผู้เตรียมตัวเป็นบาทหลวงและนักบวชชาย-หญิง

ด้วยบทบาทหน้าที่และประสบการณ์การทำงานที่หลากหลาย ทำให้คุณพ่อได้รู้จักบุคคลต่างๆ มากมาย จนอาจกล่าวได้ว่า คุณพ่อเป็นชาวต่างชาติที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคริสตชนในประเทศไทยในช่วง 50 กว่าปีที่ผ่านมา

ความหวังเป็นมิติแห่งความเชื่อ

เมื่อพูดถึง “ความหวัง” คุณพ่อบอกว่า สำหรับคริสตชนคาทอลิกแล้ว ความหวังเป็นมิติแห่งความเชื่อ ทำให้เราวางใจในพระเจ้า ฝากตนเอง ฝากอนาคตไว้กับพระเจ้า เราคริสตชนเชื่อว่า พระเจ้าจะทรงบันดาลให้ทุกสิ่งกลับเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่รักพระองค์ (โรม 8:28) เราจึงมั่นใจว่า ชีวิตของเราอยู่ในพระหัตถ์ของพระเจ้า เราจึงไม่กลัวอะไรทั้งสิ้น

เมื่อพูดถึง “ความกลัว” เราจะเจอคำหนึ่งที่พบบ่อยในพระคัมภีร์คือ “อย่ากลัว” หมายความว่าไม่ใช่การปฏิเสธความรู้สึกว่า ไม่จริง ไม่ยอมรับความรู้สึกที่เกิดขึ้น แต่ต้องมองข้ามอารมณ์ และมั่นใจในพระเจ้าผู้ทรงสถิตอยู่กับเรา

ความไว้วางใจมิใช่การปล่อยมือ

บางคนอาจจะมีคำถามในใจว่า ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก สถานการณ์ที่เราไม่อยากเผชิญ เช่น สถานการณ์ที่เกิดโรคระบาดร้ายแรง เศรษฐกิจไม่ดี เราจะมีหวังได้อย่างไร คุณพ่อชี้แจงว่า ความหวังคือความไว้วางใจในพระเจ้า ถึงกระนั้นความวางใจในพระเจ้ามิใช่การปล่อยมือ แต่เป็นการจัดการกับปัญหาอย่างถูกต้อง มีการพิจารณาหาหนทางแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุมีผล เพราะพระเจ้าทรงเคารพสมอง สติ

ปัญญาของมนุษย์ ซึ่งพระองค์ทรงประทานมาให้พวกเราทุกคน ทำให้เรามีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ความวางใจในพระเจ้าจึงเป็นความมั่นใจว่า พระเจ้าทรงเป็นพลังที่คอยเกื้อหนุนคำชูเรา และเราก็ต้องพยายามที่จะต่อสู้กับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญ เพื่อจะได้สามารถผ่านสถานการณ์ที่ยากลำบากนั้นไปได้

ความหวังกับประสบการณ์ชีวิต

ย้อนหลังไปเมื่อ 61 ปีที่แล้ว คุณพ่อได้ตัดสินใจที่จะเข้าคณะเยสุอิตคุณพ่อเคยมีความหวังที่จะมอบตัวแด่พระเจ้า และความหวังนี้ได้กลายมาเป็นเหตุผลหนึ่ง ที่ผลักดันให้คุณพ่อสมัครมาเป็นมิชชันนารี คุณพ่อบอกว่า “ในตอนนั้น พ่อหวังที่จะมอบตัวแด่พระเจ้า ต้องการสละความผูกพันกับญาติพี่น้อง หวังที่จะเป็นเครื่องมือ เป็นผู้ใช้ของพระเจ้า เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อันที่จริง ตอนเป็นเด็กเคยฝันอยากจะเป็นหมอ เพราะบิดาของพ่อเป็นหมอ ท่านรับผิดชอบอาชีพการงานของท่านอย่างมาก ท่านอ่านหนังสือมากมายเพื่อคนไข้ พ่อจึงอยากจะเป็นเหมือนบิดา... พ่อเคยเห็นบิดาของพ่อมีความสนิทสนมกับคนไข้ เสมือนเป็นญาติสนิท ให้เกียรติ รู้สึกขอบอยากเป็นแบบนี้ ขณะเดียวกัน ก็เคยคิดอยากจะเป็นทหารเรือ เพราะชอบเรือรบ แต่พระเจ้ายก

ให้เปลี่ยนเส้นทางมาเป็นนักบวชสังกัดคณะเยสุอิต ทำให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่นในอีกรูปแบบหนึ่ง”

อย่างไรก็ดี คุณพ่อมิเกลรู้สึกว่ นี่คือนหนทางของคุณพ่อ ที่พระเจ้าทรงพระเมตตาและเอาใจใส่ให้คุณพ่อได้เติบโต รับรู้ถึงพลังภายใน ที่ส่งผลให้คุณพ่อมีพลังในการไปอบรม นำเข้าเียบ เยี่ยมเยียนนักโทษ ตลอดงานอื่นๆ และเมื่อย้อนมองกลับไปจวบจนกระทั่งวันนี้ “พ่อรู้สึกภูมิใจ ดีใจ ที่ความหวังของพ่อ ในการได้มอบตัวเป็นผู้รับใช้พระเจ้าบรรลุผล พ่อรู้สึกกตัญญูต่อพระเจ้า”

ความหวังที่มีต่อตนเอง

ตั้งแต่ 10 ปีที่แล้ว คุณพ่อมีประสบการณ์กับพระเจ้าว่า ตนเองไม่มีอะไร ตนเองว่างเปล่า ทำให้รู้สึกเป็นอิสระ รู้สึกต้องการ Surrender คือจะมอบตนเองแด่พระเจ้านับแต่นั้นมา รู้สึกสงบ สบาย และเป็นอิสระจะมีอะไรเกิดขึ้น ไม่ว่าจะสุขภาพดี หรือเจ็บไข้ได้ป่วย อายุยืนยาวหรือสั้น ไม่สนใจสิ่งสำคัญคือ การมอบตัวแด่พระเจ้า คือสิ่งเดียวที่ปรารถนา ก็ไม่ได้หวังอะไรเป็นพิเศษ คราวนี้คุณพ่อรู้สึกว่ ตนเองโชคดีที่ได้รับมอบหมายงานที่ชอบ “อันที่จริงพ่อก็ชอบงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมาย (หัวเราะ...) คือ พ่อชอบที่ได้มาเป็นคุณพ่อวิญญานรักษ์ที่สถาบันแสงธรรม อยากอยู่ไปเรื่อยๆ เหมือนพ่อก็ (คุณพ่อแลสเซ็นสกี,

S.J. บาทหลวงคณะเยสุอิต ที่เคยเป็นคุณพ่อวิญญานรักษ์ที่สถาบันแสงธรรม- ผู้สัมภาษณ์) ชอบไปทำงานอภิบาลในวันเสาร์-อาทิตย์ที่บ้านเซเวียร์ ชอบดูแลอภิบาลคนที่พูดสเปนในกรุงเทพฯ ไปทำมิสซาให้พวกเขา ชอบไปเยี่ยมนักโทษ ช่วยเหลือคนจน ชอบเทศน์เข้าเียบ ชอบและมีความสุขในงานทุกอย่างที่ได้ทำ”

ความหวังที่มีต่อผู้ที่เตรียมตัวเป็นบาทหลวง

คุณพ่อมิเกลอยากเห็นผู้ที่เตรียมตัวเป็นบาทหลวง หรือที่เราคาทอลิกเรียกพวกเขาว่า “สามเณร” เป็น “บุคคลเพื่อผู้อื่น” (man for others) กล่าวคือ เป็นบุคคลที่คิดถึงผู้อื่นมากกว่าคิดถึงตัวเอง เป็นผู้ที่ใช้พรสวรรค์ ซึ่งได้รับมาจากพระเจ้าเพื่อผู้อื่นโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน มีความสมถะ เรียบง่าย มีความเมตตาต่อผู้อื่น รู้จักฟัง ซึ่งเรื่องนี้คุณพ่อเคยบอกกับบรรดาสามเณรว่า ศีลศักดิ์สิทธิ์มี 8 ศีล (อันที่จริงศีลศักดิ์สิทธิ์มี 7 ประการ แต่ศีลศักดิ์สิทธิ์ประการที่ 8 คือ การรับฟังนี้ เป็นการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการรับฟัง ที่ศาสนบริกรพึงกระทำต่อพี่น้องคริสชนและพี่น้องต่างศาสนา- ผู้สัมภาษณ์) การรับฟังเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ประการที่ 8 ซึ่งบาทหลวงมักจะไม่ค่อยโปรดศีลนี้สักเท่าไร และมักจะมีธุระยุ่งตลอดเวลา

นอกจากนี้ คุณพ่อยังมีความหวังที่จะเห็นสามเณรเป็น “บุคคลของพระเจ้า” (Man of God) เพราะว่า “สัตบุรุษมักจะหวังว่าบาทหลวงต้องเป็นผู้ที่ได้สัมผัสพระเจ้าส่วนตัว ได้เห็นกับตา ได้ยินกับหู คือมีประสบการณ์ตรง มิฉะนั้น คำพูดจะเป็นแค่สิ่งที่ดูดี แต่ไม่มีเนื้อ ไม่มีประสบการณ์” ในเรื่องนี้ คุณพ่อเห็นว่าสามเณรไม่ค่อยมีการไตร่ตรองชีวิตของตนเองเท่าไร มักจะทำตามตารางเวลา ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน หรือทำตามกระแส

“พ่อเคยถามเขาว่า จะบวชทำไม คำตอบของเณรบางคนที่ได้ไม่ชัด ไม่รู้จะตอบอย่างไร ไม่รู้จะบวชทำไม ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงมาก อยากให้เณรเป็นผู้ที่รู้จักคิด รู้จักเลือก รู้จักไตร่ตรองอย่างอิสระและปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนเองได้คิดและเลือกไว้”

แล้วจะทำอย่างไรเพื่อให้สิ่งนี้เกิดขึ้นได้จริง คุณพ่อบอกว่า “พ่อมองว่า ระบบอาจจะไม่เอื้อให้เณรเป็นผู้ที่รู้จักคิดและเลือกได้อย่างอิสระเท่าไรนักเพราะระบบที่ส่วนใหญ่เน้นระเบียบภายนอกจะทำให้ผู้ที่รับการอบรม ไม่ค่อยมีวุฒิภาวะ สำหรับคนที่มีวุฒิภาวะมาแล้วก็จะมีต่อ แต่คนที่ไม่ค่อยมีก็จะไม่ค่อยได้รับการพัฒนาต่อ เพราะระบบที่เน้นระเบียบภายนอก ถ้าไม่ทำตามจะมีโทษ ระบบแบบนี้จะทำให้สามเณรไม่ได้ไตร่ตรอง เนื่องจากการไตร่ตรองต้องการความเป็น

อิสระที่จะเลือก ที่จะตั้งคำถาม เพื่อจะได้ลงลึกและเข้าใจตนเองระบบเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมหรือขัดขวางการพัฒนาตนเองแต่การไตร่ตรองยังกว้างกว่านั้น คือ เราจะต้องสังเกต ยอมรับ และพิจารณาทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก พฤติกรรมภายนอก การสังเกตว่า อะไรมาจากไหน และนำเราไปสู่ที่ไหน เพราะว่าการไตร่ตรองเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ซึ่งจำเป็นต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ที่ถูกต้อง ไม่มีผู้ให้การอบรม ที่จะทำให้ผู้รับการอบรมเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้มาจากภายใน”

ความหวังที่มีต่อพระศาสนจักรในประเทศไทย

คุณพ่อบอกว่ามีความประทับใจพระศาสนจักรประเทศไทยมาก ที่มีงานด้านสังคมจำนวนมาก ในทุกมิติของสังคม

“จำได้ว่า ตอนที่มิสคอนอพยพออกจากประเทศเวียดนาม ประเทศเขมร องค์กรแรกที่มาช่วยผู้อพยพคือ โคเออร์ ซึ่งตอนนั้นไม่มี และได้ตั้งโคเออร์ขึ้นมา เพื่อช่วยเหลือ เป็นกลุ่มแรกที่อยู่ท่ามกลางคนที่ขัดสน และเห็นว่าพระศาสนจักรประเทศไทยได้ช่วยเหลือคนในสังคมมากมาย ทั้งคนอพยพ คนจน โสเภณี การค้ามนุษย์ และอื่นๆ เป็นเครื่องหมายถึงสปิริตของความเมตตาตามแบบ

อย่างของพระคริสตเจ้า การอยู่ฝ่ายคนจน ซึ่งพระสันตะปาปาได้พูดถึงเมื่อคราวที่เสด็จประเทศไทย”

“ที่พ่อไม่ค่อยชอบก็มีบ้างคือ เวลาเห็นว่าบาทหลวงบางท่านวางตัวเป็นใหญ่กว่าทุกคน เหมือนอยู่ในสายเลือด ยกตัวอย่าง เช่น สามเณรบางคนเรียบริ้อยมาก น่ารักมาก เจอกันทักทาย ยกมือไหว้ แต่พอบวชเป็นบาทหลวงกลายเป็นคนละคน ไม่ยกมือไหว้ และเรียกร้องสิทธิสารพัด หรือบางครั้งเวลาไปฉลองวัด การรับประทานอาหารจะมีการแบ่งแยกระหว่างบาทหลวง นักบวช กับสัตบุรุษ บาทหลวงได้ทานโต๊ะจีน แต่สัตบุรุษไปทานก๋วยเตี๋ยวข้างนอก เป็นต้น อาจจะเพราะเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ที่ให้เกียรติบาทหลวงนักบวช ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แต่ก็มีส่วนทำให้บาทหลวง นักบวชหลงกับเกียรติตรงนั้นจนเสียคนได้ นับว่าเป็นจุดอ่อนที่ยากจะเปลี่ยนแปลง พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงต่อต้านระบบนี้มาก พระองค์ทรงต่อต้านบาทหลวงที่แสวงหาตำแหน่ง ผลประโยชน์ อยากเป็นเจ้านาย แทนที่จะเป็นผู้รับใช้”

ประสบการณ์ชีวิตสงฆ์

ในฐานะบาทหลวงโดยเฉพาะการเป็น บาทหลวงที่ทำหน้าที่วิญญูณรักษ์ ทำให้พ่อ ได้รับประสบการณ์หลากหลาย โดยคุณพ่อ

แบ่งปันว่า “เวลาที่มีบาทหลวง นักบวช สัตบุรุษมาเปิดใจเล่าเรื่องราวให้พ่อฟัง พ่อรู้สึกประทับใจพวกเขามาก ทำให้พ่อ เห็นอกเห็นใจพวกเขา เห็นถึงความจริงถึงความทุกข์ ความกังวลภายในใจของพวกเขา รู้สึกประทับใจ ที่เขาให้เกียรติและไว้วางใจเรา มาเล่าเรื่องส่วนตัวให้ฟัง ประทับใจมากๆ และรู้สึกเห็นใจ มีอยู่ครั้งหนึ่ง แม่มาเล่าให้ฟังว่า ลูกสาวเป็นมะเร็งกำลังจะเสียชีวิต พ่อรู้สึกเห็นใจ ไม่รู้จะพูดอะไรกับแม่ ไม่มีคำพูด แต่การที่เขาโทรมาเล่าเรื่อง และเรียกให้ไปส่งศีล ทำให้พ่อประทับใจที่เขาไว้วางใจให้เรามีส่วนร่วมในความทุกข์ของเขา นี่เป็นส่วนหนึ่งของงานอภิบาล ของ ประสพการณ์ในการอุทิศตนรับใช้พระเจ้า”

“บางครั้ง พ่อได้ยินได้ฟังคนบ่นถึง ปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นความจริงที่โลกนี้ ประเทศนี้ยังมีปัญหา แต่อันที่จริงก็มีอะไรดีๆ มากมาย ที่เราไม่ได้พูด มีน้ำใจมากมาย มีคนลงมือแก้ปัญหามากมาย มีพระพร มีสิ่งดีๆ ในสังคมนี้มากมาย ที่เราไม่ควรมองข้าม”

ประสบการณ์ในประเทศไทย

“พ่ออยู่ในประเทศไทยมา 54 ปี พ่อภูมิใจในความเป็นคนไทย ในความเป็นประเทศ เห็นถึงความเจริญก้าวหน้า เห็นถึงวัฒนธรรมที่เคารพให้เกียรติกัน มีสันติสุข

มีความดีงาม โอ้โฮ... น่าประทับใจ จนกระทั่งพ่อไม่ค่อยเห็นด้านลบ ยกตัวอย่างเช่น พ่อได้มีโอกาสไปเยี่ยมนักโทษที่บางขวางที่ต้องโทษประหารชีวิต ต้องคุยกับเจ้าหน้าที่ว่า เราเป็นใคร เข้ามาทำไม พ่อพบว่าเจ้าหน้าที่ให้เกียรติที่สุด สุภาพที่สุด พ่อรู้ว่าเป็นบาทหลวงก็มาพูดคุยเสมือนเป็นเพื่อน ทั้งที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน นี่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีเสน่ห์ที่พ่อชอบมาก หรือเวลาพ่อไปทำธุระที่ทำการไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่จะมาทักทายพูดคุย บางทีก็ถามถึงพ่อก็ เพราะเวลาที่พ่อก็ไป พ่อก็ชอบอวยพรพวกเขาเลยประทับใจ สำหรับพ่อการเคารพการให้เกียรติของคนไทยเป็นสิ่งที่พ่อประทับใจมาก รวมถึงความเจริญของประเทศไทย”

“ในด้านความเจริญของประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่น ระบบสาธารณสุขของไทย มีความเจริญกว่าบางประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะเรามีระบบที่ช่วยให้คนไทยเข้าถึงการ

รักษาได้โดยง่าย เช่น ระบบบัตรทอง รักษาฟรี ประเทศไทยอาจจะไม่มีเงินมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่เรามีการบริการที่ดีกว่าด้วยซ้ำ ถ้าพ่อป่วยพ่ออยากป่วยที่ประเทศไทย รู้สึกมีความหวัง หมอพยาบาลน่ารัก สุภาพ เก่ง เป็นระบบ แม้จะมีผู้ป่วยจำนวนมาก แต่ก็สามารถบริหารจัดการได้อย่างดีมาก”

นับตั้งแต่ 61 ปีที่แล้ว ที่คุณพ่อมิเกลได้ตัดสินใจที่จะมอบตัวแด่พระเจ้า ในฐานะนักบวชแห่งคณะเยสุอิต ด้วยความหวังที่จะมอบตัวเองทั้งครบ เพื่อรับใช้พระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ ความหวังนี้ได้สะท้อนให้บรรดาผู้ที่รู้จักคุณพ่อ ได้สัมผัสถึงความวางใจที่คุณพ่อมีต่อพระเจ้า และความรักที่พระองค์ทรงมีต่อคุณพ่อและเรามนุษย์อย่างมากที่สุด จนก่อให้เกิดความรู้สึกขอบพระคุณและอยากจะสรรเสริญพระเจ้าตลอดไป

(หมวดทั่วไป)

ชีวิตกับความหวัง

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

บทนำ

“เมื่อยังมีชีวิต ก็ยังมีความหวัง” “ที่ใดมีความหวัง ที่แห่งนั้นมีชีวิต” “ที่ไหนมีชีวิต ที่นั่นย่อมมีความหวัง” จะเห็นได้ว่าสำนวนที่ยกมาทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าการมีชีวิตกับการมีความหวังในชีวิตนั้นมีความสัมพันธ์ต่อกันซึ่งก็มีความสัมพันธ์กับงานวิจัยทางด้านจิตวิทยาที่ยืนยันว่า “ความหวัง” เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ เพราะความหวังจะช่วยให้มนุษย์ใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย ดังนั้น นอกจาก ความรู้ ความสามารถ พรสวรรค์ และทักษะต่างๆ แล้ว ความหวังก็ยังเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เป็นพลังที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ชีวิตมนุษย์สามารถเดินทางไปสู่เป้าหมายของตนเองได้

ความหมายของความหวัง

ชไนเดอร์ (2002) ได้ให้ความหมายของความหวัง (hope) เอาไว้ว่า ความหวังเป็นกระบวนการความคิดที่บุคคลจะคิดและวางแผนเกี่ยวกับเป้าหมายของตนเอง โดยรูปแบบของการคิดเรื่องความหวังนั้นสามารถแบ่งออกเป็น สององค์ประกอบคือ วิธีทาง (pathways thinking) และการมุ่งกระทำ (agency thinking) วิธีทาง (pathways thinking) หมายถึงการที่บุคคลรู้ว่าเป้าหมาย (Goal) ที่ตนเองอยากจะทำไปถึงคืออะไร โดยที่เป้าหมาย ซึ่งอาจจะไม่ได้ทั้งสิ่งของ ประสบการณ์ หรือความสำเร็จที่บุคคลจินตนาการหรือมีความปรารถนา และเป้าหมายยังอาจจะเป็นสิ่ง

ที่บุคคลต้องการที่จะได้รับ ซึ่งก็จะมีหลากหลายตามแต่ละบุคคล เช่น เป้าหมายที่จะมีความสุข มีความสำเร็จด้านอาชีพ มีความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น ดังนั้นบุคคลที่มีความชัดเจนในเป้าหมายของตนเองก็จะมีความสามารถในการคิดเพื่อวางแผน หรือหาวิธีการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายของตนเองและ บุคคลที่มีพลังแห่งแนวทางสูงก็จะสามารถหาทางในการบรรลุเป้าหมายได้หลายแนวทางและสามารถที่จะเปลี่ยนแนวทางให้เหมาะสมกับเป้าหมายและอุปสรรคที่เผชิญอยู่ได้

การมุ่งกระทำ (agency thinking) หมายถึงการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะไปถึงเป้าหมาย การที่บุคคลมีความเชื่อและมีความคิดในลักษณะนี้ก็จะทำให้เขาเกิดพลังภายในที่จะคอยขับเคลื่อนให้บุคคลสามารถเดินทางไปตามเป้าหมายของตนเองได้ นอกจากนี้ยังทำให้สามารถเริ่มและคงไว้ซึ่งการกระทำที่นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ ซึ่งพลังแห่งความตั้งใจนี้นอกจากจะช่วยผลักดันให้บุคคลไปสู่เป้าหมายแล้ว ยังช่วยให้มีความสามารถที่จะเอาชนะอุปสรรคในการที่จะไปสู่เป้าหมายด้วย

ดังนั้น ความหวังจึงเป็นแรงกระตุ้นเชิงบวกที่อยู่บนพื้นฐานที่บุคคลเชื่อว่าตนจะประสบความสำเร็จโดยมีความสัมพันธ์กับ

ความตั้งใจซึ่งเป็นพลังที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเป้าหมายและหนทางซึ่งเป็นการวางแผนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ เมื่อบุคคลมีความชัดเจนในเป้าหมายของตนเองเขาก็จะใช้เวลาไม่นานในการทำให้เป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ประสบความสำเร็จ

ประเภทและมิติของความหวัง

Dufault & Martocchio (1985) ได้แบ่งประเภทของความหวังออกเป็นสองด้าน คือ ความหวังทั่วไปและความหวังเฉพาะ

ความหวังทั่วไป (Generalized or global hope) ความหวังประเภทนี้เป็นความหวังที่มีความเป็นนามธรรมสูงและมีขอบเขตที่กว้าง เปรียบเสมือนสิ่งที่สัมผัสไม่ได้แต่จะเป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันความสิ้นหวัง (despair) เมื่อบุคคลประสบความกับความล้มเหลวในความหวังเฉพาะ ความหวังทั่วไปจะทำให้บุคคลยังคงไว้ซึ่งความหมายในชีวิตทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยมีความหวังทั่วไปคอยเป็นแรงจูงใจที่รับผิดชอบต่อชีวิตและช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างรอบคอบและมีความยืดหยุ่น

ความหวังเฉพาะ (particularized or specific hope) ความหวังประเภทนี้เป็นความหวังที่มีความชัดเจนและมีความเป็นรูปธรรม เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตและ

ก่อให้เกิดพลังในการปรับตัวต่ออุปสรรคต่างๆ

ในแต่ละบุคคลนั้นจะมีปริมาณของความหวังทั่วไปและความหวังเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป ในบางสถานการณ์ ความหวังทั่วไปจะมีความเด่นชัดมาก ยกตัวอย่างเช่นในสถานการณ์ต่อไปนี้ 1. เมื่อความหวังเฉพาะถูกคุกคามอย่างแรง 2. เมื่อความหวังเฉพาะได้รับความสนใจน้อยมากเนื่องจากมีความไม่แน่นอนสูง 3. เมื่อความหวังเฉพาะไม่เป็นจริง และ 4. เมื่อความหวังเฉพาะมีความเป็นไปได้น้อย

นอกจากนี้ Dufault & Martocchio ก็ยังได้แบ่งความหวังทั่วไปและความหวังเฉพาะออกเป็น 6 มิติ ดังต่อไปนี้คือ

1. มิติด้านจิตใจ (Affective dimension) มิติด้านนี้จะมีความเกี่ยวข้องในเรื่องของอารมณ์และความรู้สึก ผู้ที่มีความหวังจะมีความรู้สึกในทางที่ดีและมีความเชื่อมั่นในสิ่งที่หวัง เกิดความรู้สึกมั่นใจ มีความหวังใจ มีความสุข ความอึดอึ้งใจ แม้ว่าในบางครั้งอาจจะเกิดความรู้สึกไม่แน่ใจในความหวังของตนเองอยู่บ้างก็ตาม อย่างไรก็ตามความไม่แน่ใจที่เกิดขึ้นนี้ อาจจะก่อให้เกิดความรู้สึกกังวล หวั่นไหว เกิดความสงสัย เกิดความรู้สึกเครียดและความเศร้าใจ แต่ถ้าหากบุคคลนั้น ได้รับการประคับประคองช่วยเหลือให้มีความมั่นใจในสิ่งที่หวัง บุคคล

ก็จะเกิดความรู้สึกสดชื่นแจ่มใส มีชีวิตชีวา เกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความเข้มแข็งขึ้น มีความไว้วางใจสิ่งอื่นๆ รอบตัวมากขึ้น ซึ่งระดับความรู้สึกดังกล่าวนี้จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

2. มิติด้านสติปัญญา (Cognitive dimension) มิติด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับความประสงค์ จินตนาการ ความสงสัย การรับรู้ ความคิด ความจำ การเรียนรู้ การประมวลผล การแปลความหมาย และการตัดสินใจ ในมิติด้านนี้มีฐานความเชื่อว่า ความหวังจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงซึ่งขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของบุคคลต่อสถานการณ์รอบตัว เวลาที่ใช้ในการพิจารณาเรื่องที่หวัง รวมถึงขอบเขตและลักษณะของสิ่งที่หวัง และการประเมินความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งในการประเมินความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่ต้องการนั้น จะเป็นการประเมินตนเองของบุคคล ประเมินถึงข้อจำกัดของความหวังตามความเป็นจริงว่าจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด การประเมินแหล่งสนับสนุนทั้งภายในและภายนอกตนเองว่า จะสามารถให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ตนเองบรรลุเป้าหมายตามที่หวังไว้ได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ลักษณะของบุคคลที่มีความหวังในมิติด้านสติปัญญา ก็คือจะเป็นบุคคลที่ความหวังของเขาจะได้

รับการไตร่ตรองแล้ว และความหวังของเขาก็คจะเป็นความหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ตามความเป็นจริง และเขาก็จะละทิ้งความหวังที่ได้พิจารณาแล้วว่าเป็นความหวังที่เป็นไปไม่ได้แล้วก็จะเริ่มสร้างความหวังใหม่หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความหวังให้เป็นความประสงค์ (wish)

3. มิติด้านพฤติกรรม (Behavioral dimension) มิติดีนี้เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความหวัง กล่าวคือบุคคลจะเลือกแสดงออกในทางที่จะทำให้ตนเองสมหวังโดยสามารถที่จะแสดงออกทั้งในทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านศาสนา เช่น ถ้าบุคคลผู้นั้นเจ็บป่วยและมีความหวังว่าเขาจะหายจากความเจ็บป่วยนั้น เขาก็จะแสดงออกทางด้านร่างกายด้วยการรับประทานยาตามเวลา คอยดูแลตนเองด้วยการออกกำลังกายและพักผ่อนให้เพียงพอ เป็นต้น

4. มิติด้านความผูกพัน (Affinitive dimension) มิติดีนี้จะเป็นมิตินี้ที่มุ่งเน้นถึงความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นๆ ซึ่งเป็นที่มาของความหวัง ทั้งนี้ได้แก่ มิติของการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับบุคคลในสังคม ความผูกพันกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น พระเจ้า

5. มิติด้านเวลา (Temporal dimension) ในมิตินี้ ความหวังจะมีความสัมพันธ์

กับเวลาทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตของบุคคล ทั้งนี้ก็เพราะว่า ประสบการณ์ในอดีตจะมีอิทธิพลต่อความหวังของบุคคลในหลายๆ ด้าน เช่น บุคคลที่เคยสมหวังในอดีตก็มักจะต้องการความสมหวังในอนาคต ดังนั้น บุคคลที่มีประสบการณ์ในอดีตที่ดีก็จะมี ความหวังว่าตนก็จะต้องสมหวังอีกในอนาคต ส่วนบุคคลที่เคยผิดหวังในอดีตก็อาจจะนำความผิดพลาดในอดีตมาใช้เป็นบทเรียนในการเรียนรู้เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวและสามารถหาวิธีการเพื่อเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป ดังนั้น ความหวังจึงเป็นกระบวนการที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจะช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจในเหตุการณ์ปัจจุบันและสามารถจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้

6. มิติด้านสถานการณ์แวดล้อม (Contextual dimension) มิติดีนี้จะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชีวิต ที่พบได้บ่อยๆ ก็คือ สถานการณ์ของการสูญเสีย การแลกเปลี่ยนโอกาส ประสบการณ์ความคิด ความรู้สึกกับบุคคลอื่น การเปลี่ยนแปลง การดัดแปลงเป้าหมาย การพิจารณาถึงคุณค่าของบุคคลและความหมายในชีวิต เป็นต้น

จากการศึกษามิตินี้ทั้งหกด้านของความหวัง ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของแต่ละมิติ

ว่ามีความเกี่ยวโยงและมีอิทธิพลต่อกัน และกัน มิติด้านสติปัญญาและเวลาเป็นมิติ ที่ช่วยให้เกิดการรับรู้ภายในต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตซึ่งเป็นการรับรู้เชิงบวกและมีความรู้สึกว่สิ่งที่ต้องการนั้นสามารถที่จะเป็นจริงได้ในอนาคต ส่วนมิติด้านอารมณ์และพฤติกรรมก็จะเป็ความรู้สึกที่มีความเชื่อมั่นและพยายามที่จะกระทำการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ซึ่งเป็นความรู้สึกที่พร้อมที่จะทำตามแผนเพื่อให้บรรลุถึงสิ่งที่ต้องการ ส่วนมิติด้านความความผูกพันและปริบทแห่งความผูกพันก็เป็นมิติที่แสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของการพึ่งพาระหว่างกันและความผูกพันระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นและระหว่างตนเองกับสิ่งเหนือธรรมชาติอันได้แก่พระเจ้า ศาสนา จิตวิญญาณ เป็นต้น

กระบวนการของความหวัง

ความหวังนั้นจะมีลักษณะเป็นพลวัต นั่นก็คือสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น ความหวังจึงสามารถแปรเปลี่ยนมาเป็นความสิ้นหวังได้ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เข้ามามีผลกระทบกับบุคคลในสถานการณ์นั้นๆ

ไคล์มา (2005) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงความหวังว่า ประกอบไปด้วย ความหวัง (hope) ความสิ้นหวัง (despair) และความหมดหวัง (hopelessness) โดยได้อธิบายไว้ว่า

ความหวังเป็นสิ่งที่ช่วยยึดเหนี่ยวให้บุคคลมีความเข้มแข็ง และมีกำลังใจในการต่อสู้กับเหตุการณ์หรือภาวะวิกฤตที่เข้ามามีผลต่อการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ความสิ้นหวังเกิดจากความทุกข์ทรมานอย่างใหญ่หลวงอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่เข้ามามีผลกระทบต่อบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่เข้ามาทำลายความหวังและนำไปสู่ซึ่งความหมดหวัง

ความหมดหวัง เป็นสภาวะการณ์ที่บุคคลรู้สึกว่สูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างจนไม่มีทางเลือก หรือไม่มีแม้แต่พลังอำนาจที่จะต่อรองหรือกระทำให้สิ่งใดๆ ได้อีก บุคคลก็จะใช้ชีวิตอย่างไร้จุดหมายและขาดแรงจูงใจในการมีชีวิตอยู่ ซึ่งบุคคลที่อยู่ในภาวะนี้อาจนำไปสู่การคิดฆ่าตัวตายได้

สภาวะการณ์แห่งความหมดหวังนี้ เราจะเห็นได้บ่อยๆ ในกลุ่มของผู้สูงวัยที่ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า ที่มองเห็นอนาคตว่าไม่มีความมั่นคง จึงทำให้ขาดพลังใจที่จะก่อให้เกิดความหวัง คิดลบเกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อมและอนาคต มองอนาคตในแง่

ร้ายคิดว่าอนาคตจะพบแต่ความเลวร้ายจึงส่งผลให้เห็นตนเองไร้ค่า ไร้พลัง ไร้ความสามารถ ไร้ศักยภาพ ไร้ความหมาย และไร้ซึ่งทางออก

กระบวนการของความหวัง ความสิ้นหวังและความหมดหวังนั้น จะมีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ถ้าความสิ้นหวังและหมดหวังเกิดขึ้นก็จะนำไปสู่ความสามารถในการจัดการกับอาการหรือการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ลดน้อยลง

แต่ถ้าบุคคลมีความหวังแล้ว ความหวังก็จะช่วยให้บุคคลมีกำลังใจและมีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้น ชีวิตของโทมัส เอ็ดสัน เป็นตัวอย่างของชีวิตของผู้ที่มองเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นชีวิตที่มีความหวังอยู่ตลอดเวลาและไม่ยอมปล่อยให้ชีวิตของตนเองอยู่ในสภาพของความสิ้นหวังและหมดหวัง ครูของเอ็ดสันเคยพูดว่า เขาโง่เกินกว่าจะเรียนรู้อะไร ด้วยเหตุนี้เองแม่ของเอ็ดสันจึงนำเขาออกจากโรงเรียนและสอนเขาด้วยตนเองที่บ้าน เอ็ดสันเคยถูกไล่ออกจากงานที่เขาทำถึงสองครั้ง เนื่องจากว่าเขาไม่มีศักยภาพในการทำงานมากเพียงพอ

เอ็ดสันเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นคนชอบคิดนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา โดยที่ความสำเร็จของเขานั้นเกิดขึ้นเมื่อเขาพยายามประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าที่ใช้

งานได้จริงขึ้นมาซึ่งเบื้องหลังของความสำเร็จนี้ก็คือ เขาเคยทดลองและล้มเหลวมาแล้วมากถึง 10,000 ครั้ง เอ็ดสันจึงเป็นตัวอย่างของผู้ที่มีความเพียรพยายามจนสามารถประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

เอ็ดสันจึงเป็นบุคคลที่เป็นตัวอย่างของบุคคลที่มีความหวังและความหวังก็จะ เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่จะช่วยให้สามารถเผชิญกับปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นและทำให้เอ็ดสันมีความกระตือรือร้นและมีความเพียรที่จะดำเนินการเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายที่ตนต้องการ

ปัจจัยที่มีผลต่อความหวัง

ความหวังนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีทั้งที่เป็นปัจจัยส่งเสริม สนับสนุนหรืออาจจะ เป็นปัจจัยที่เป็นสิ่งที่คุกคามต่อความหวัง โดยสามารถแบ่งได้เป็นปัจจัยภายในบุคคล และปัจจัยภายนอกบุคคล ดังนี้คือ

1. ปัจจัยภายในบุคคล เกิดจากรู้สึกนึกคิด หรือการรับรู้ของแต่ละบุคคลทั้งที่เป็นสิ่งที่ส่งเสริมหรือเป็นสิ่งที่บั่นทอนต่อความหวังซึ่งประกอบไปด้วย ความสามารถทางปัญญาซึ่งเป็นการรับรู้ถึง ความสามารถในการเผชิญปัญหาหรือศักยภาพของบุคคล ในการประเมินและการรับมือกับสถานการณ์

ต่างๆ ที่มาคุกคาม กล่าวคือ เมื่อมีสถานการณ์ที่วิกฤตหรือที่คุกคามต่อชีวิตของบุคคล หากบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความหวังในระดับสูง บุคคลผู้นั้นจะสามารถหาทางออก หรือมีแนวทางในการแก้ไขจัดการกับสถานการณ์นั้นได้

ภาวะสุขภาพกายและความเจ็บป่วยถึงแม้ว่า ความหวังจะเป็นสภาวะทางจิตใจ แต่เนื่องจากร่างกายและจิตใจนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ดังนั้นสุขภาพกายจึงเป็นเป้าหมายพื้นฐานในการนำไปสู่ด้านอื่นๆ ซึ่งก็รวมไปถึงการเกิดความหวังด้วย ดังนั้น บุคคลที่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ก็ย่อมจะมีพลังใจที่จะคิดหาแนวทางไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมที่จะช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในทางตรงกันข้ามหากบุคคลอยู่ในภาวะที่เจ็บป่วยก็ย่อมที่จะเกิดความรู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับอาการที่เป็นอยู่จึงส่งผลให้ความพร้อมที่คิดหาแนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้น้อยลงไป

ความเชื่อและความศรัทธาทางศาสนาเป็นความรู้สึกของบุคคลที่เชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์พระเจ้า หรืออำนาจเหนือธรรมชาติจะช่วยให้ความหวังของบุคคลบรรลุผลได้ ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจและมีผลต่อความหวังของบุคคล

2. ปัจจัยภายนอกบุคคล เป็นปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมตัวบุคคลซึ่งได้แก่ บุคคลรอบข้างรวมถึงทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความหวังของบุคคล อันได้แก่

แรงสนับสนุนทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่บุคคลได้รับจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น ครอบครัว เพื่อน เป็นต้น และแรงสนับสนุนนี้จะทำให้บุคคลได้รับความช่วยเหลือทางด้านร่างกายอีกทั้ง การตอบสนองทางด้านจิตใจและอารมณ์รวมไปถึงการยอมรับจากสังคม โดยปัจจัยที่กล่าวมานี้ย่อมจะช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดความหวังตามมา

ประสบการณ์จากความสำเร็จที่ผ่านมาทั้งของตนเองและของผู้อื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยในการกระตุ้นและเสริมสร้างให้บุคคลเกิดความหวังได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในบุคคลหรือปัจจัยภายนอกบุคคลล้วนมีผลต่อความหวังของบุคคลทั้งสิ้น ดังตัวอย่างชีวิตของศาสตราจารย์ สตีเฟน ฮอว์กิง (Stephen Hawking) นักฟิสิกส์ชื่อดังที่จากโลกนี้ไปเมื่อเดือนมีนาคม ปี 2018 ซึ่งเขาเป็นผู้ที่อุทิศตนให้กับการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับจักรวาลมาตลอดชีวิต

สตีเฟน ฮอว์กิง: เมื่อยังมีชีวิตก็ยังมีหวัง

สตีเฟน ฮอว์กิงเกิดเมื่อ วันที่ 8 มกราคม ปี 1942 ที่ประเทศอังกฤษ เข้าเรียนไฮสกูลที่โรงเรียนเซนต์อัลบานส์และในวัย 17 ปี ฮอว์กิงสอบชิงทุนเข้ามหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด และจบปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่งด้านฟิสิกส์ จากนั้นปี 1962 เขาก็เข้าเรียนในระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ โดยทำงานด้านจักรวาลวิทยา

เมื่อฮอว์กิงเรียนปีสุดท้ายที่อ็อกซ์ฟอร์ดเขารู้สึกว่าตนเองขี้เมามากขึ้น และมีอาการหนักขึ้นเมื่ออยู่ที่เคมบริดจ์ มีครั้งหนึ่งที่เขาหกล้มแล้วลุกขึ้นเองไม่ได้ พ่อเขาจึงได้พาเขาไปหาหมอเพื่อตรวจร่างกายอย่างละเอียด และเมื่อเขาอายุ 21 ปี หมอได้แจ้งข่าวร้ายให้ฮอว์กิงทราบว่าเขาเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (ALS) โดยโรคนี้จะทำให้กล้ามเนื้อทำงานผิดปกติ และกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ในร่างกายจะค่อยๆ ใช้งานไม่ได้ซึ่งในที่สุดเขาก็จะพูดไม่ได้ จะหายใจไม่ออก และคนไข้ที่มีอาการนี้มักจะเสียชีวิตภายในสองปี

ฮอว์กิงได้รับทราบข่าวร้ายว่าตนเองเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงด้วยความตกใจและคิดว่าเขาจะมีชีวิตอยู่นานพอที่จะจบปริญญาเอกหรือไม่ ความเศร้าโศกได้เข้ามาเกาะกุมหัวใจของเขาและไม่อยากจะพบกับใครทั้งสิ้น เขาไม่มีกำลังใจที่จะทำอะไรต่อไป แต่ท้ายที่สุดเขาก็เปลี่ยนความคิดใหม่ว่าหากเขาจะต้องตายแน่ๆ เขาก็อยากที่จะทำสิ่งที่ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

เขาได้แต่งงานกับ เจน วิลด์ (Jane Wilde) และหลังจากแต่งงานได้สองปี ทั้งคู่ก็มีลูกชายคนแรก คือ โรเบิร์ตและอีกสามปีต่อมาก็มีลูกสาวอีกหนึ่งคน ชื่อลูซี่ ลูกคนที่สองของฮอว์กิงเกิดมาแต่เขาก็ไม่สามารถช่วยเจนเลี้ยงลูกได้อย่างที่อยากจะทำเพราะอาการของโรค ALS ที่ปรากฏอาการมากขึ้น

ฮอว์กิงไม่ยอมให้อาการป่วยที่ปรากฏมากขึ้นมาจำกัดความสามารถในเชิงฟิสิกส์ของเขา ดังนั้นในช่วงทศวรรษที่ 1960 เขาได้เขียนความเรียงที่เกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างสัมพันธภาพและได้รับรางวัลจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ในปี 1966 และเมื่อเข้าสู่ทศวรรษที่ 1970 เขาก็สามารถพัฒนาและขบคิดในการแก้ปัญหาทฤษฎีหลุมดำได้หลายข้อ

ในปี 1974 ฮอว์กิงได้รับเลือกให้เป็น
ภาคีสมาชิกของราชสมาคมทั้งที่อายุเพียง
32 ปี และมีตำแหน่งเป็นแก่นักวิจัยชั้นผู้ช่วย
จากนั้น ในปี 1979 ฮอว์กิงได้รับการแต่งตั้ง
ให้เป็นศาสตราจารย์ลูคาเซียนด้านคณิต
ศาสตร์ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เซอร์ไอแซก นิวตัน
ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ชื่อก้องโลกเคยได้รับ
และในปีเดียวกันนี้เองภรรยาของเขาก็ได้
ให้กำเนิด ทิม ซึ่งเป็นลูกคนที่สาม

ฮอว์กิงเริ่มใช้รถเข็นแบบที่เข็นด้วยมือ
และเริ่มใช้รถเข็นไฟฟ้าครั้งแรกเมื่อครั้งที่เขา
และเจนได้รับเชิญให้ไปยังสถาบันเทคโนโลยี
แห่งแคลิฟอร์เนีย (Caltech) ประเทศสหรัฐ
อเมริกา และในปี 1985 ระหว่างที่ฮอว์กิงไป
เยือน เซิร์น (CERN - องค์กรเพื่อการวิจัย
นิวเคลียร์แห่งยุโรป) ที่อยู่ในประเทศสวิต
เซอร์แลนด์ เขาก็เริ่มล้มป่วยด้วยโรค
ปอดบวมและถูกนำส่งโรงพยาบาลโดยต้อง
ใส่เครื่องช่วยหายใจ หมอประเมินว่าอาการ
ของเขาหนักและเสนอให้ถอดเครื่องช่วย
หายใจเพื่อให้เขาจากไปอย่างสงบแต่เจน
ไม่ยอม และนำฮอว์กิงกลับมารักษาที่
โรงพยาบาลในเคมบริดจ์ ในครั้งนั้นเขาต้อง
ผ่าตัดหลอดลม

แม้ฮอว์กิงต้องเผชิญกับความเจ็บปวด
จากโรคในช่วงก่อนการผ่าตัด แต่เขาก็ยังคง
ผลิตงานวิชาการต่อไป เขาเขียนงานวิชาการ
ของเขาด้วยการบอกให้เลขานุการช่วยพิมพ์
เขาบรรยายโดยให้ล่ามพูดซ้ำในสิ่งที่เขาพูด
เพื่อให้ชัดเจนมากขึ้น การผ่าตัดหลอดลม
ทำให้เขาพูดไม่ได้ เขาจึงต้องใช้วิธีการสะกด
คำทีละตัวด้วยการยกคิ้วเมื่อคนซื้ออักษรที่
ถูกต้องจึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากและต้อง
ใช้เวลามาก

วันหนึ่ง วอลต์ โวลโทสซ์ (Walt
Woltosz) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคอม
พิวเตอร์ทราบเรื่อง จึงได้ส่งโปรแกรม
คอมพิวเตอร์ที่ชื่อ Equalizer ซึ่งโวลโทสซ์
เขียนขึ้นมาให้ฮอว์กิงใช้เลือกคำจากรายการ
บนหน้าจอโดยการกดสวิทช์ในมือ ต่อมาเขา
ก็ได้ใช้อีกโปรแกรมหนึ่งคือ Word Plus
ซึ่งควบคุมด้วยเซนเซอร์ขนาดเล็กที่ติดกับ
แว่นตาด้วยการขยับแก้ม เมื่อสร้างคำที่
ต้องการพูดได้แล้วก็ส่งไปที่เครื่องสังเคราะห์
คำพูด จากนั้นก็หันมาใช้ระบบของ Intel
ซึ่งสามารถพูดได้ถึงสามคำต่อนาที และมี
เสียงสูงต่ำเหมือนธรรมชาติ ด้วยระบบนี้
ฮอว์กิงสามารถเขียนหนังสือออกมาได้ เจ็ด

เล่ม รวมทั้งรายงานทางวิชาการอีกหลายฉบับและใช้บรรยายในที่ต่างๆ

วันหนึ่งฮอว์กิงไอหนักมาก หมอจึงแนะนำให้ตัดกล่องเสียงทิ้ง ซึ่งจะแยกหลอดลมออกจากลำคอ ทำให้ไม่ต้องใส่ท่อพลาสติก ต่อมาระดับออกซิเจนของเขาตกจนถึงขีดอันตรายขณะที่เขานอนหลับสนิท ฮอว์กิงต้องอยู่โรงพยาบาลนานถึงสี่เดือน และออกจากโรงพยาบาลพร้อมกับเครื่องช่วยหายใจ นอกจากนี้เขายังมีอาการหมดสติอีกหลายครั้ง

ในความเจ็บปวดจากความเจ็บป่วยของฮอว์กิงนั้น เขาก็ยังคงมุ่งหน้าที่จะศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแห่งจักรวาลและได้สร้างผลงานชิ้นสำคัญเอาไว้อย่างมากมาย อาทิเช่น “รังสีฮอว์กิง” อันหมายถึงหลุมดำที่มีการแผ่รังสีสู่อวกาศและดูดกลืนพลังงานจากแกนความโน้มถ่วงอย่างช้าๆ ซึ่งทำให้มีเวลาพอที่หลุมดำจะแผ่รังสี

วันที่ 14 มีนาคม 2561 สำนักข่าวบีบีซีได้รายงานข่าวการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่แห่งวงการวิทยาศาสตร์โลก โดยนักฟิสิกส์ทฤษฎีนักจักรวาลวิทยาผู้ปราดเปรื่องและศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ สตีเฟน ฮอว์กิง ได้เสียชีวิตแล้วด้วยวัย 76 ปี

แม้ว่า สตีเฟน ฮอว์กิงจะป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (ALS) มาตั้งแต่อายุยี่สิบปีต้นๆ และต้องเผชิญกับภาวะที่ใกล้ความตายหลายครั้ง แต่ฮอว์กิงก็ไม่ยอมให้โรคดังกล่าวนี้มาเป็นข้อจำกัดหรือมาบั่นทอนกำลังใจทำให้เขาสิ้นหวังหรือหมดหวังในชีวิต ตรงกันข้ามเขากลับพยายามทำความเข้าใจกับโรคที่เขาเป็นอยู่และหาทางอยู่ร่วมกับมันให้ได้ และขณะเดียวกันเขาก็มุ่งมั่นในการคิดค้นทฤษฎีต่างๆ มาไขความลับของจักรวาลและสร้างประโยชน์ให้แก่มวลมนุษยชาติ

ดังนั้น ชีวิตของสตีเฟน ฮอว์กิง จึงเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ด้วยปัจจัยทั้งภายในและภายนอกบุคคลรวมทั้งด้วยแรงใจและการไม่ละทิ้งซึ่ง “ความหวัง” ในการมีชีวิตอยู่เพื่อทำในสิ่งที่ตนเองรัก แม้จะยากลำบากเพียงใดก็ตามและในที่สุดฮอว์กิงก็สามารถใช้ชีวิตได้ยาวนานกว่าห้าสิบปีทั้งๆ ที่การวินิจฉัยของแพทย์บอกว่าเขาจะมีชีวิตได้ไม่เกินสองปี ด้วยเหตุนี้เอง บทเรียนจากชีวิตของเขาจึงมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ที่ควรค่าต่อการเรียนรู้เช่นเดียวกับทฤษฎีแห่งจักรวาลที่เขาค้นพบ

บทสรุป

โรคซีเอ็มเอสเป็นสาเหตุถึงร้อยละ 70 ที่ทำให้คนไทยเสียชีวิตก่อนวัยอันควรและต้องทรมานกับภาวะที่ไร้สมรรถภาพ ผู้ป่วย

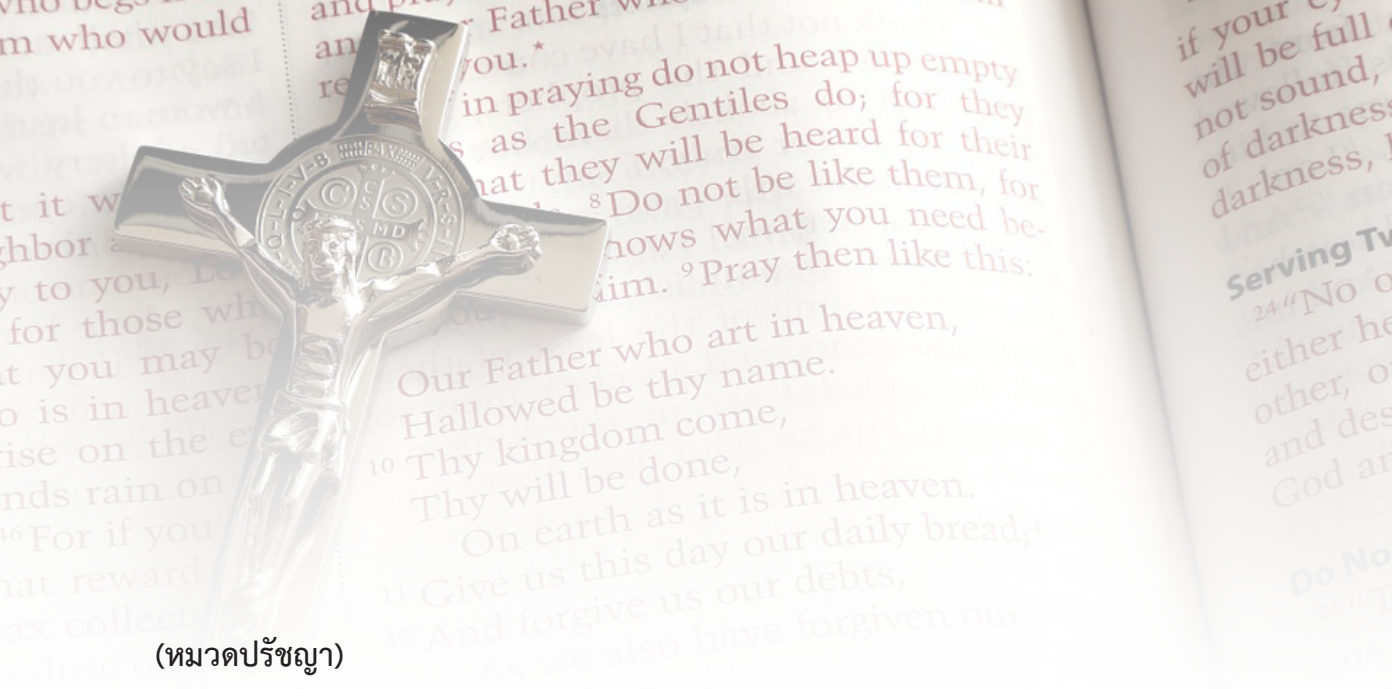
ต้องทนอยู่กับอาการเจ็บป่วยเป็นเวลานานกว่าโรคอื่นๆ และถ้าหากไม่ได้รับการรักษาและไม่ได้รับการช่วยเหลือและอยู่ในสภาพที่เรื้อรังก็อาจจะนำไปสู่การฆ่าตัวตายได้ ส่วนสาเหตุสำคัญที่ทำให้เป็นโรคซีเอ็มเอสก็คือภาวะที่บุคคลรู้สึกกว่าตนเองสิ้นหวังและหมดหวังในชีวิต

ความหวังของชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ช่วยยืดเหนี่ยวให้บุคคลเข้มแข็งและมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับเหตุการณ์หรือภาวะวิกฤตที่เข้ามา มีผลต่อการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอีกทั้งยังช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ และทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นใจว่าการกระทำของตนจะนำไปสู่ความเป็นไปได้ที่จะประสบผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังในอนาคต ดังนั้น เราจึงต้องใช้ชีวิตอย่างมีความหวังอยู่เสมอ

- สตีเฟน ฮอว์กิง พิกการแต่ไม่สิ้นหวัง ทะยานสู่อัจฉริยะผู้ไขความลับทฤษฎีแห่งจักรวาล.
(2562). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: thepeople.co/Stephen-hawking-als/. (วันที่
สืบค้น: 19 กุมภาพันธ์ 2563).
- Dufault, K;&Martocchio, B.C. (1985). **Hope:Its Spheres and Dimension**. Nursing
Clinics of North America. 20(20), 379-391.
- Kylma,J. (2005). **Dynamics of hope in adults living with HIV/AIDS: a
substantive theory**. Advances in Nursing Science. 52, 620-630.
- Snyder,C.R;& Lopez, Shane J. (2002). **Handbook of Positive Psychology**.
New York: Oxford University Press.

(หมวดปรัชญา)

Faith **Hope** and Philosophy¹

Fr. Patrick A. Connaughton, SSC.

Is hope a good or a bad thing? As Christians we automatically say 'Of course it's good!' The judgment down through the centuries has not always been a positive one. The best-known early reference to hope comes from the Works and Days of the Greek poet Hesiod who died in about 650 B.C. The chief God Zeus was angry because Prometheus had given fire

to humans. He decided to take revenge by sending them a beautiful woman. She came with one piece of luggage, a jar (later stories gave her a box) filled with secret contents. These, the humans soon discovered, were not tender departing gifts. Pandora (the name means all gifts) like most humans, could not resist the temptation to find out what was in

¹ Much of the content of this article is based on Spirituality of Hope by Segundo Galilea, Orbis; Karl Rahner's Theological Investigations Vol 10, Herder and Herder; BBC Radio 4 Series In Our Time. BBC Archives

the jar When she opens it all kinds of evils and misfortunes immediately escaped. She quickly closed it but the only thing that didn't escape was hope. Was this meant to be a source of strength and consolation, or just a pain-killing delusion. Hesiod thought it was the latter.

For Plato 300 years later most humans are trapped in the prison of the body, never capable of seeing beyond the world of appearances. For them hope might just be a delusion. But a process of education, philosophy and a growth in love could lead people to a new hope and a knowledge of the Forms. In Aristotle's Ethics hope is elevated because it can be one of the foundation stones of the cardinal virtue of courage.

St.Paul naturally saw the world through the lens his culture and worldview. The Jews interpreted history as linear, not cyclic as in some other Asian philosophies. History is moving, often with reverses, towards a final destination with God. Paul echoes a hope that is found in many

places in the Jewish Bible. One writer has suggested that he have had Pandora's jar at the back of his mind when he wrote of us carrying our faith and hope in vessels of clay. Hope, for Paul is a central virtue. If our faith and hope are mistaken we are creatures to be greatly pitied.

St.Augustine (353-430 A.D) was influenced by Paul and also by Neo-Platonism. On this journey of life we are sustained by hope; by the knowledge that 'You have made us for yourself O Lord and our hearts are not happy until they rest in you. When he was a child the old people of his town would still have memories of the barbaric tortures from the days of Emperors Diocletian, Galerius. and Maximin Daia. Some of the images remain. Here on Earth he writes: 'We are stretched on the rack of time.' About 100 years after Augustine Anicius Boethius, the once influential and apparently honest statesman, wonders about it all as he dialogues Lady Philosophy in his prison cell awaiting his execution.

In the Medieval period the writings of Peter Lombard were obligatory for students of theology. He finds it difficult to get the right balance between faith and hope. The dilemma was that if you have really strong faith why is hope necessary? To insist on this seems to take away from the quality of faith. And if you insist on the necessity of strong hope – are you weakening the quality of faith? Some theologians of the time said he didn't satisfactorily resolve the dilemma he exposed.

St. Thomas Aquinas recognized that there are natural hopes. These can be good and help us towards a better life. We are creatures of God who are made with a purpose, a final end. Our deepest desires are for this end which is union with God. But although we have this desire, humanly, we are not able to achieve it; we need divine help. For Thomas hope is a theological virtue, we cannot generate it by our own will power. It is a gift that not only directs us to the future but also helps us to imagine it.

The father of the protestant Reformation Martin Luther had reservations about emphasizing hope. For him it could be an obstacle, a kind of shallow optimism that might dull the awareness of our need for grace. What is important is an absolute faith in God

In the period of modern philosophy (roughly 1600 to 1900) hope went through various redefinitions. Up until then revelation and God's promises were the foundations on which hope rested. Descartes still had to invoke faith and hope to assure the trustworthiness of his clear and distinct ideas. The British empiricists underlined the importance of warranted belief. An important preliminary question is 'What is the evidence for what you believe?' Hobbes probably was an atheist but dared not say so. When asked questions on religion he would reply that the matter was so profound that only the king would be able to give an adequate answer.

The grounds for religious belief and hope became an even more crucial question with the Enlightenment. This is reflected in the articles of the contributors to the 27-volume French Encyclopedia published between 1751 and 1766. Immanuel Kant is included among the Enlightenment philosophers but he placed hope firmly as one of the three basic question of life: What can I know? What should I do? What can I hope for? When he writes Religion within the Limits of Reason he is not thinking of a Logical Positivist kind of filter – the only meaningful statements are tautologies or those that are empirically verifiable. Kant did not mean that. He recognized that reason had limits. There are many metaphysical questions that lie beyond the powers of reason. Our hope connects us to that ‘beyond.’

Hegel’s hope was not an optimism about the near future but a long-term conviction that Geist or Spirit would ultimately reach a final state of fulfillment. Kierkegaard who

rejected much of Hegel describes the first ‘aesthetic’ level of life where people put their hopes in finding happiness in the pleasures of the here and now. This can sometimes lead to such a level of boredom that it can be a springboard to a higher level and might eventually lead to the leap of faith. The 1800’s also brought the hermeneutic writings of David Strauss, Friedrich Schleiermacher and Ludwig Feuerbach – all questioning the accepted foundations of Scripture and doctrine. Karl Marx was of course familiar with these and he recognized that the faith and prayers of the alienated masses had a very real origin but the hopes were misplaced and were a serious obstacle to the kind of profound change the situation called for. Religion and all that goes with it is the opium of the people. Nietzsche, in his early writings such as Human All Too Human saw Christian hope as a very negative form of self-deception. In his last lucid years he came to believe that it was something that made life more bearable.

In the 20th century hope is often discussed in the context of the existentialist philosophy of Jean-Paul Sartre and the writings of Albert Camus – who insisted that he was not an existentialist. ‘The last line of Camus’ *The Myth of Sisyphus* is ‘We must imagine Sisyphus happy.’ He is a man condemned to spend every day pushing a rock up a hill; when near the top it rolls back to the bottom. He has to start again tomorrow. How could he be happy? Maybe it is just because he is resigned to the fact that this is the reality of human life. For Gabriel Marcel hope was like the quality of the one who is swimming against the flow of the river. It shows him how to deal with the changing currents, although they are always against him. For Heidegger time is not a series of ‘new moments.’ Each moment contains the past and is projected to the future. His ‘existential hope’ is for the achievement of authenticity, a self not molded to the expectations of others.

Chilean theologian Segundo Galilea writes of how faith and charity/love have been secularized. The words are used a lot in our modern world but emptied of any Christian content. In what way is true hope different from mere optimism? He writes: ‘What then properly belongs to hope? What distinguishes it from faith? Hope is the firm conviction that the promises we know by faith will be fulfilled. Not the whole content of faith is proper to hope, only the contents of the promises of faith.’

Karl Rahner, thinking of Karl Marx has this to say:

(Hope) is not the ‘opium of the people’ which soothes them in their present circumstances even though these are painful. Rather it is that which commands them, and at the same time empowers them, to have trust enough constantly to undertake anew, even within the dimension of this world, an exodus out of the present into the future.

Hesiod had mixed feelings about both hope and faith. 'For both faith and want of faith have destroyed men alike.' Galilea and Rahner give us the positive vision. Christians, when they sing the Salve Regina address Mary as spes nostra, our hope. She is the original model of our Christian hope because, in the words of Galilea, she had the firm conviction that the promises known by faith would be fulfilled.

(หมวดจิตวิทยา)

ไม่สิ้นแสงแห่งหวัง

พีรพัฒน์ ฤทธิรัตน์

“ความหวังคือความสามารถที่จะเห็นว่า ยังคงมีแสงสว่าง ทั้งที่อยู่ท่ามกลางความมืดมน”

Desmond Tutu

นับตั้งแต่ปี ค.ศ.2018 เป็นต้นมา โลกต้องเผชิญกับสงครามการค้าระหว่างประเทศมหาอำนาจของโลก คือ สหรัฐอเมริกาและจีน ส่งผลต่อเศรษฐกิจของโลกอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดการลุกลามบานปลายกลายเป็นสงครามเทคโนโลยี สงครามค่าเงิน สงครามการลงทุน ฯลฯ และในปีนี้อะการระบาดร้ายแรง Covid-19 ได้ติดต่อกระจายตัวในหมู่ประชาชนจำนวนมาก จากประเทศ

สู่ประเทศ จนมียอดผู้ติดเชื้อหลายแสนราย และมีผู้เสียชีวิตหลายหมื่นรายทั่วโลกในขณะนี้ โดยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังไม่อาจบอกได้ว่า สถานการณ์จะสิ้นสุดลงเมื่อใด

ด้วยสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และโรคระบาดที่กำลังรุมเร้า ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ที่ปราศจากภูมิคุ้มกันในชีวิตอย่างดีเพียงพอ ย่อมไม่อาจต้าน

นักจิตวิทยาการปรึกษา, อาจารย์พิเศษด้านจิตวิทยาในสถาบันอุดมศึกษา,

รองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม,

วิทยากรฝึกอบรมและบรรยายด้าน Counseling Psychology, Family Counseling และ Self-empowerment

ทานปัญหาที่ถาโถมเข้ามา จนยากที่จะดำรงตนอยู่ในความสงบสุข ทุกคืนวันไม่ว่าจะหันซ้ายแลขวา ล้วนพบเจอปัญหาให้ครุ่นคิด ผู้คนมากมายต่างเต็มไปด้วยความกังวลใจ ความทุกข์ใจ รวากับว่าชีวิตนี้ไม่มีแล้วซึ่งความสุข ไร้สิ้นแล้วซึ่งแสงแห่งความหวัง

ในขณะที่มนุษย์กำลังเผชิญความทุกข์ หลายคนอาจจะขาดสติในการไตร่ตรองหาเหตุและผล หลุดออกจากพื้นฐานของความเป็นจริง มองทุกสิ่งรอบตัวด้วยแว่นตาแห่งความทุกข์ เรามักจะไม่ค่อยมองโลกตามความเป็นจริง แต่มองโลกตามความเข้าใจหรือตามประสบการณ์ของเรา ด้วยเหตุนี้ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก สิ่งหนึ่งที่พวกเราพึงมี คือ **ความหวัง**

นักบุญเปาโลเคยกล่าวไว้ว่า **“จงชื่นชมยินดีในความหวัง จงมีความอดทนต่อความทุกข์ยาก จงพากเพียรในการภาวนา”** (โรม 12: 12)

ความหวังเป็นความรู้สึก เป็นเหตุปัจจัย เป็นกระบวนการ ที่มนุษย์เรารับรู้ถึงความมีอยู่ของความหวังภายในใจของเรา มนุษย์ และได้มีการศึกษา “ความหวัง” ในฐานะตัวแปรหนึ่งของการศึกษาวิจัยในหลากหลายสาขาวิชา เช่น ปรัชญา เทววิทยา จิตวิทยา ฯลฯ

ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา ความหวังได้กลายมาเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจ

อย่างมากจากสังคมศาสตร์ ขณะที่ศาสตร์ด้านจิตวิทยาและจิตเวชศาสตร์ให้ความสนใจประเด็น **“ความหวัง”** เพื่อที่จะพัฒนาการเอาชนะความสิ้นหวัง ซึ่งเป็นเหตุปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งผลให้มนุษย์ขาดกำลังใจ ขาดความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต จนนำไปสู่การมีปัญหาด้านสุขภาพจิต (Sain, 2020)

ในมุมมองของจิตวิทยา ความหวังเริ่มมีการศึกษาค้นคว้าและให้คำนิยาม ซึ่งเป็นที่ยอมรับในหมู่นักจิตวิทยาอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ปี ค.ศ.1991 (เบญจรัตน์ จงจำรัสพันธ์, 2559) โดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน แนวจิตวิทยาเชิงบวกนามว่า **Charles R. Snyder**

Snyder (2002) กล่าวถึงความหวัง (Hope) ว่าเป็นกระบวนการทางความคิดที่บุคคลคิดและวางแผนเกี่ยวกับเป้าหมายของตนเอง โดยประกอบไปด้วย

1. ความคิดที่มุ่งไปยังเป้าหมาย ที่มีคุณค่าเพียงพอให้เจ้าของความหวังนั้นคิดต่อ
2. ความคิดมุ่งกระทำ (Agency thinking) เป็นความคิดที่มีความตั้งใจ และรับรู้ถึงความสามารถที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย โดยบุคคลเชื่อว่า ตนเองมีความสามารถที่จะไปถึงเป้าหมาย และด้วยความเชื่อนี้จะเป็นแหล่งพลังงานภายใน ที่คอยขับเคลื่อนให้บุคคลบรรลุเป้าหมายของตนเองได้ ดังนั้น

บุคคลที่มีความหวังจะเชื่อมั่นว่า ตนเองทำได้ ในเรื่องที่ตั้งใจหรือต้องการให้ประสบผลสำเร็จ

3. วิธีทาง (Pathways) เป็นการรับรู้ว่าเป็นเป้าหมายของตนคืออะไร รู้เส้นทางที่ตนเองจะเลือกเดิน รวมถึงมั่นใจในเส้นทางที่ตนเองเลือก จนสามารถก้าวข้ามอุปสรรคต่างๆ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายของตนเอง

ทั้งนี้ตามความเห็นของ Snyder ความหวังเป็นสิ่งที่มาแต่กำเนิด เราเกิดมาพร้อมกับความหวัง และค่อยๆ ถูกปรับแต่งผ่านทางประสบการณ์ ทำให้เราเรียนรู้ที่จะประเมินตนเองและสถานการณ์ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว (Snyder, Rand, & Sigmon, 2002)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นักจิตวิทยาได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “ความหวัง” และค้นพบว่า ความหวังมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ กล่าวคือ ความหวังมีส่วนช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่ตั้งความหวังไว้สูง จะมีประสบการณ์ของความสำเร็จทางการศึกษามากกว่า นักศึกษากลุ่มอื่น (Snyder, Cheavens, & Michael, 1999) มีผลสอบที่สูงกว่า (Snyder et al., 1997) และมีเกรดเฉลี่ยที่ดีกว่า (Curry, Snyder, Cook, Ruby, & Rehm, 1997) ในกลุ่มบุคคลวัยทำงานที่ตั้งความหวังไว้สูงก็เช่นกัน จะมีสุขภาวะ (well-

being) ที่ดี มีความพึงพอใจในงาน มีความมุ่งมั่น มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีความเครียดน้อยและไม่ค่อยมีภาวะหมดไฟ (burnout) (Reichard, Avey, Lopez, & Dollwet, 2013)

นอกจากนี้ ความหวังยังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยผู้ป่วยที่มีความหวังจะจัดการกับความเครียดได้ดีกว่าผู้ป่วยที่หมดหวังต่อการรักษา (Felder, 2004) และความหวังยังส่งผลดีต่อการเยียวยารักษาแบบองค์รวม (Feudtner, 2005) โดยความหวังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน อย่างไม่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง (Gomez et al. 2015) ความหวังยังมีผลดีต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Rand & Cheavens, 2012)

งานวิจัยของ Ho et. al, (2019) ซึ่งทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับสุขภาวะ และคุณภาพชีวิตกับสุขภาพในผู้รอดชีวิตจากมะเร็งตั้งแต่วัยเด็ก พบว่า ผู้เข้าร่วมงานวิจัยจำนวน 176 คน ช่วงอายุระหว่าง 10-16 ปี ที่มีความหวังในระดับต่ำจะมีโอกาสสูงในการมีอาการซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ความภูมิใจในตนเองและคุณภาพชีวิตลดลง

ความหวังยังส่งผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ป่วย โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น (Herth, 1992; Hinds, 2004) ผู้ที่มีความหวังจะตอบสนองต่อความเครียดจากโรคมะเร็งด้วยความเข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้จัดการกับความเครียดได้ดียิ่งขึ้น

ในประสบการณ์ชีวิตของเราแต่ละคน ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญกับอุปสรรคอย่างน้อยสักครั้งในชีวิต อันส่งผลให้ชีวิตของเราสะดุด ไม่เป็นอย่างที่ใจของเราหวัง ทว่า หากเราพิจารณาย้อนดูในทุกประสบการณ์ชีวิต เราจะพบว่า ทุกๆ ปัญหาที่เราประสบ จะมีทางออกมากกว่า 1 ทางเสมอ เพียงแต่ในขณะนั้น ท่ามกลางความยากลำบากหรือวิกฤติในชีวิต เราอาจจะยังมองไม่เห็น

ดังนั้น ในทุกสถานการณ์ที่ยากลำบาก เช่น สถานการณ์ปัจจุบันที่มนุษย์เกือบทั้งโลกกำลังประสบกับการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 หลายคนมีความหวัง มีความเชื่อว่าเราจะสามารถรักษา ยับยั้งและปกป้องตนเอง ตลอดจนเพื่อนพี่น้องของเราจากโรคระบาดร้ายแรงที่กำลังคร่าชีวิตผู้คนจำนวนมาก ด้วยความหวังนี้ เราจึงยังคงรักษากำลังใจของเราไม่ให้หมดไปกับสถานการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ ได้

ทั้งนี้เพราะประสบการณ์จากความหวังที่เราเคยมีในอดีต ทำให้เราเรียนรู้ว่า

ความหวังเป็นเครื่องมืออันงดงาม ที่จะทำให้เราผ่านพ้นวิกฤติต่างๆ ในชีวิตไปได้เป็นอย่างดี โดยความหวังจะมาพร้อมกับผลลัพธ์ในเชิงบวกที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต เพียงแต่เราต้องรู้จัก “รอ” ผลลัพธ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นซึ่งอาจจะเป็นอย่างที่เราหวัง หรือแตกต่างไปจากความหวังของเราก็ได้ อยากรู้ก็ดี ความหวังมักจะทำให้เรายังคงมีภาวะอารมณ์ที่ดี ไม่ขุ่นมัว ไม่ทรมานทรมานไปกับความคาดหวังภายในใจของเรา (Fredrickson, 2005)

อย่างไรก็ตาม หลายคนอาจจะสงสัยว่า **ความหวังแตกต่างจากความคาดหวังอย่างไร** เพราะบางครั้งเราอาจจะพูดว่า เราไม่ได้หวังอะไร แต่ภายในใจของเรากลับมีความรู้สึกผิดหวังซ่อนอยู่ภายใต้คำพูดนั้น นั่นคือ สิ่งที่สะท้อนให้เราเห็นว่า จริงๆ แล้วเราหวังหรือคาดหวังต่อบางสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นกันแน่

เมื่อเรามีความหวังต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งยังไม่เกิดขึ้น เรามักจะรับรู้ภายในใจว่า สิ่งนั้นยากที่จะควบคุมหรือจัดการให้เป็นไปตามความต้องการของเราได้ แต่เมื่อใดก็ตามที่เราคาดหวัง เราจะคาดหวังให้สิ่งที่เราอยากได้ เป็นไปตามความต้องการของเรา โดยไม่อยากจะรับรู้ถึงความเป็นจริงว่า สิ่งนั้นอาจจะไม่เป็นไปตามความต้องการของเรา เนื่องจากเราไม่สามารถควบคุมทุกสิ่งให้เกิดขึ้น หรือเป็นไปตามความต้องการ

ของเราได้อย่างร้อยเปอร์เซ็นต์ ตัวอย่างเช่น ถ้าเรตกหลุมรักใครสักคน เราอาจจะหวังว่าสักวันหนึ่งเราอาจจะได้รับความรักตอบและได้แต่งงานกับบุคคลที่เรารัก ความรู้สึกภายในใจคือ รับรู้ถึงความต้องการและความเป็นไปได้ที่อาจจะสมหวังหรือไม่สมหวังก็ได้ โดยไม่ว่า ผลจะออกมาอย่างไร เราจะยอมรับได้ แต่ถ้าเราคาดหวัง เราจะยอมรับได้เฉพาะผลที่เป็นไปตามความคาดหวังของเรา และรู้สึกผิดหวัง โกรธหรือเสียใจกับผลที่ไม่เป็นไปตามที่ใจเราต้องการ

เนื่องจากความหวังมีความสำคัญต่อบุคคล ในฐานะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เราสามารถดำรงตนอยู่ได้ ในท่ามกลางสถานการณ์ต่างๆ ที่ยากลำบากและอาจก่อให้เกิดความตึงเครียด ความท้อแท้สิ้นหวังภายในจิตใจ ดังนั้น สิ่งสำคัญที่เราควรรู้คือความหวังเกิดขึ้นได้อย่างไร และควรทำอย่างไรเพื่อให้ความหวังดำรงคงอยู่ในจิตใจของเรา

ประการแรก เราควรมี “เป้าหมาย” ในชีวิต เป้าหมายนี้จะเป้าหมายในระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้ แต่ต้องเป็นเป้าหมายที่มีคุณค่าเพียงพอจะทำให้บุคคลมุ่งสู่การไปให้ถึงเป้าหมายนั้น (Snyder, Rand, & Sigmon, 2002) เมื่อบุคคลมีเป้าหมายในชีวิตที่ตนต้องการจะทำให้สำเร็จ สิ่งที่จะตามมาคือความหวัง ซึ่งจะกลายเป็นพลังสำคัญในการผลักดันบุคคล ให้ก้าวเดินตามใจที่

หวังไว้ ทั้งนี้ บุคคลที่มีความหวังจะเลือกเป้าหมายที่ดีที่ตนมองเห็นว่า ควรจะทำอย่างไรเพื่อให้เป้าหมายนี้บรรลุผลสำเร็จ และแสวงหาวิธีการที่จะลงมือกระทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้น

ประการที่สอง ความหวังเป็นสิ่งที่เรารู้ได้ จากงานวิจัยพบว่าบุคคลที่มีความหวังจะเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต และเกิดความเชื่อบางอย่างในใจเกี่ยวกับความหวัง ดังนี้

- 1) อนาคตจะดีกว่าในปัจจุบัน
- 2) ฉันมีพลังที่จะทำให้เป้าหมายที่วางไว้สำเร็จ
- 3) หนทางที่จะทำให้เป้าหมายสำเร็จมีหลายหนทาง ไม่ได้มีเพียงหนทางเดียว
- 4) ในหนทางต่างๆ เหล่านั้น ไม่มีหนทางใดหรือวิธีการใด ที่จะพาเราไปสู่เป้าหมาย โดยที่ไม่พบเจออุปสรรค (Lopez, 2014)

ประการที่สาม การไตร่ตรอง เนื่องจากความหวังเป็นสิ่งที่เรารู้ได้ ดังนั้น เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เราควรหาเวลาไตร่ตรองตนเอง เพื่อช่วยให้เราเรียนรู้ได้อย่างละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การไตร่ตรองอาจทำให้เรามีความหวังเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าเราเลือกที่จะมองประสบการณ์ของเราในแง่บวกหรือลบ แน่นอนว่าหากเรามองในแง่ลบ เราจะ

เรียนรู้แต่ความผิดหวัง ความเศร้าใจ กำลังใจและความหวังจึงลดลง ตรงกันข้าม ถ้าเราไตร่ตรองในแง่บวก เราจะพบว่า มีเรื่องมากมายที่เราควรจะรู้สึกขอบคุณพระเจ้า เพื่อน พี่น้องและตนเอง รวมถึงสรรพสิ่งต่างๆ ที่ทำให้เรามีโอกาสดีๆ มากมายในชีวิต สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความหวัง จนกลายเป็นประสบการณ์ที่ดีเยี่ยมต่อไปในอนาคต สำหรับคำถามซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการไตร่ตรอง เช่น อะไรคือสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นในวันนี้ มีอะไรบ้างที่เราควรจะขอบคุณในวันนี้ มีเหตุการณ์อะไรบ้างในวันนี้ที่ช่วยเพิ่มเติมความหวังในใจของเรา เป็นต้น

ประการที่สี่ **มองเห็นความเข้มแข็ง ความสำเร็จ และแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อความหวัง** ทั้งสามปัจจัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาความหวังในชีวิต เนื่องจากหากเรามองเห็นความเข้มแข็งหรือจุดแข็งภายในตนเอง เราจะมี ความมั่นใจมากขึ้นในความสามารถที่เรา มีความมั่นใจนี้จะส่งผลให้เรา มีความหวังแม้อยู่ในยามที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบาก และความสำเร็จในอดีตจะเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความสามารถของเรา ในการเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ส่วนแหล่งทรัพยากรจะทำให้เรารู้ว่า ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น เรายังมีทางเลือกและเครื่องมือที่จะช่วยให้เรา

เอาชนะปัญหาต่างๆ ในชีวิต ดังนั้น ไม่ว่าเราจะเจอเหตุการณ์อะไร เราจะปรับตัวได้ง่าย เรายังคงมีและรักษาความหวังของเราไว้ได้

ประการที่ห้า **พัฒนาทักษะในการจัดการกับปัญหา (Coping skills)** เนื่องจากเราไม่อาจหลีกเลี่ยงปัญหาหรืออุปสรรคที่เข้ามาในชีวิต ซึ่งทำให้เราเกิดความรู้สึกในเชิงลบ เช่น ความเครียด ความกลัว ความสับสน ความวิตกกังวล ความเศร้าโศก ฯลฯ อารมณ์ต่างๆ เหล่านี้จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ซึ่งเราควรจะพัฒนาทักษะในการจัดการกับปัญหา อันจะทำให้เรามีมุมมองเชิงบวกในทุกสถานการณ์ เพื่อช่วยให้เราไม่ตกอยู่ภายใต้อารมณ์ ที่จะนำเราไปสู่ภาวะหมดหวัง หมดกำลังใจ

ประการที่หก **ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เสริมกำลังใจ ไม่ใช่ปัญหา** กล่าวคือ เราไม่ควรจมอยู่กับปัญหา แต่ควรมุ่งไปที่การแก้ไข ปัญหาหรืออุปสรรค เพราะการจมอยู่กับปัญหา จมอยู่กับความทุกข์ จะยิ่งทำให้ชีวิตหมดพลัง ไม่เห็นคุณค่าของเป้าหมาย และไม่มี ความหวังที่จะก้าวไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้

ประการที่เจ็ด **สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น** จริงอยู่ที่ความหวังเป็นเรื่องภายในตัวบุคคล แต่มีการค้นพบว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลมีส่วนช่วยเสริมสร้างความ

หวัง ทำให้เรามีพลังในการกระทำสิ่งต่างๆ ตามที่ตั้งใจไว้ อีกทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นยังช่วยให้เราเกิดแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์เป้าหมายที่ดีสำหรับชีวิต เป้าหมายที่ดีนี้จะส่งผลให้เรามีความหวังใน ชีวิตเพิ่มขึ้น และทำให้การดำเนินชีวิตมีความหมายมากขึ้น

ประการที่แปด **ความรัก** บุคคลที่มีความหวังอย่างเต็มเปี่ยมมักจะเป็นบุคคลที่มีความรักอยู่ภายในใจ ไม่ว่าจะเป็นความรักที่มีต่อตนเองหรือผู้อื่น หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความรักทำให้เกิดความหวัง ทั้งนี้ เพราะความรักเป็นพลังที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง เมื่อเรารักใครหรือรักอะไร เรามักจะทุ่มเททำสิ่งต่างๆ เพื่อบุคคลหรือสิ่งที่เรารัก โดยจะไม่ยอมแพ้ ย่อท้อหรือสิ้นหวังต่ออุปสรรคต่างๆ อย่างง่ายดาย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ บรรดาบุคคลที่ศรัทธาในศาสนา หรือบุคคลที่รักองค์พระผู้เป็นเจ้า ทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่าง แม้กระทั่งยอมพลีชีวิต เพื่อแสดงถึงความรัก จนหมดหัวใจ ที่ตนเองมีต่อพระเจ้าหรือต่อศาสนาที่ตนนับถือ

อย่างไรก็ตาม Loewenstein, et al. (2001) พบว่า ความหวังสามารถเกิดขึ้นได้ แม้บุคคลกำลังมีสภาวะอารมณ์ทางลบ ในขณะที่การมองบวกจะไม่เกิดขึ้น ถ้าบุคคลกำลังอยู่ในสภาวะอารมณ์ทางลบ ซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างการมองบวกกับความ

หวัง อาทิเช่น ถ้าเราและเพื่อนๆ วางแผนจะเดินทางไปจังหวัดสงขลา แต่หนึ่งวันก่อนเดินทางมีพยากรณ์อากาศว่า พรุ่งนี้จะมีฝนตกหนัก 80% ทั่วบริเวณภาคใต้ เราและเพื่อนๆ เริ่มวิตกกังวลว่า ฝนที่ตกลงมาอย่างหนักอาจเป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง หรือกลัวว่าอาจจะทำให้ต้องเปลี่ยนแผนการเดินทาง ในสถานการณ์เช่นนี้ บุคคลที่มีความหวังจะยังคงหวังว่า พรุ่งนี้ฝนจะไม่ตก แม้จะมีโอกาสแค่ 20% ถ้าเปรียบเสมือนเหรียญที่มีสองหน้า การมองบวกกับการมองลบจะอยู่กันคนละด้านของเหรียญ แต่สำหรับความหวังจะกลายเป็นเหรียญที่มีหน้าเดียว คือความหวัง ซึ่งเป็นอารมณ์ทางบวกกับความวิตกกังวล ความกลัว ซึ่งเป็นอารมณ์ทางลบ จนอาจกล่าวได้ว่า ความหวังเป็นพระพรพิเศษที่พระเจ้าประทานให้กับเรา มนุษย์ เพื่อควบคุมความกลัว ความวิตกกังวลของเรา มิใช่เพื่อขบไล่ความรู้สึกเชิงลบให้ออกไปจากตัวเรา

Desmond Tutu มุขนายกนิกายแองกลีกันแห่งสังฆมณฑลเคปทาวน์ ประเทศแอฟริกาใต้ เจ้าของรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ปี พ.ศ.2527 เคยกล่าวไว้ว่า **“ความหวังคือความสามารถที่จะเห็นว่า ยังคงมีแสงสว่าง ทั้งที่อยู่ท่ามกลางความมืดมน”**

ดังนั้น ขอเพียงให้เรารู้จัก “รอ” และ มองให้เห็น “โอกาส” หรือ “ความเป็นไปได้” ที่จะทำให้ความหวังของเรากลับกลายเป็นความจริง ด้วยใจที่เชื่อมั่นว่า ทุกปัญหามีทางออก แม้อยู่ท่ามกลางความมืดมิด แสงแห่งความหวังย่อมไม่ลางเลือน

สุดท้าย ขอพระเจ้าผู้ประทานความหวังโปรดให้ท่านทั้งหลายเปี่ยมด้วยความยินดีและสันติทุกประการในการที่ท่านเชื่อเช่นนั้น เพื่อว่าท่านทั้งหลายจะได้มีความหวังอย่างเต็มเปี่ยม เดชะพระฤทธานุภาพของพระจิตเจ้า (โรม 15:13)

เบญจรัตน์ จงจำรัสพันธ์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างความหวังและสุขภาวะองค์รวม โดยมีความเพียรและความเครียดเป็นตัวกำกับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Averill, J., Catlin, G., & Chon, K. (1990). **Rules of hope**. New York: Springer-Verlag.

Bai, Q., Zhang, Z., Lu, X., et al. (2010). Attitudes towards palliative care among patients and health professionals in Henan, China. **Progress in Palliative Care**. 18(6), 341–345.

Bruininks, P., & Malle, B. (2005). Distinguishing hope from optimism and related affective states. **Motivation and Emotion**. 29(4), 327-355.

Curry, L., Snyder, C., Cook, D., Ruby, B., & Rehm, M. (1997). The role of hope in student-athlete academic and sport achievement. **Journal of Personality and Social Psychology**. 73, 1257–1267.

Everson, S., Goldberg, D., Kaplan, G., Cohen, R., Pukkala, E., Tuomilehto, J., & Salonen, J. (1996). Hopelessness and risk of mortality and incidence of myocardial infarction and cancer. **Psychosomatic Medicine**. 58, 113–121.

Felder, B. (2004). Hope and coping in patients with cancer. **Cancer Nursing**. 27(4), 320–324.

Feudtner, C. (2005). Hope and the prospects of healing at the end of life. **Journal of Alternative and Complementary Medicine**. 11 (Suppl. 1), S23–S30.

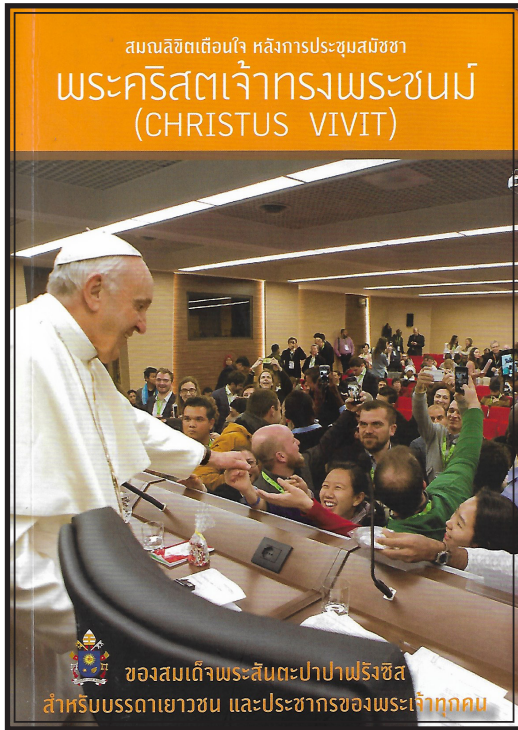
- Fredrickson, B. (2005). The broaden-and-build theory of positive emotions. In F. A. Huppert, N. Baylis, & B. Keverne (Eds.), **The science of well-being**. (pp.217-238). New York: Oxford University Press.
- Godfrey, J. (1987). **A philosophy of human hope**. Dordrecht, The Netherlands: Martinus Nijhoff.
- Gomez, R., McLaren, S., Sharp, M., Smith, C., Hearn, K., & Turner, L. (2015). Evaluation of the bifactor structure of the Dispositional Hope Scale. **Journal of Personality Assessment**. 97, 191–199.
- Herth, K. (1992). Abbreviated instrument to measure hope: Development and psychometric evaluation. **Journal of Advanced Nursing**. 17, 1251–1259.
- Ho, L., Li, W., Cheung, A., Ho, E., Lam, K. Chiu, S., Chan, G., & Chung, J. (2019). Relationships among hope, psychological well-being and health-related quality of life in childhood cancer survivors. **Journal of Health Psychology**. 1, 1-10
- Lester, A. (1995). **Hope in pastoral care and counseling**. Louisville: Westminster John Knox Press.
- Loewenstein, G., Weber, E., Hsee, C., & Welch, N. (2001). Risk as feelings. **Psychological Bulletin**. 127(2), 267-286.
- Lopez, S. (2014). **Making Hope Happen: Create the Future You Want for Yourself and Others**. New York: Atria Books.
- Reichard, R., Avey, J., Lopez, S., & Dollwet, M. (2013). Have the will and finding the way: A review and meta-analysis of hope at work. **The Journal of Positive Psychology**. 8, 292-304.
- Sain, B. (2020). What is This Hope?: Insights from Christian Theology and Positive Psychology. **Journal of Moral Theology**. 9(1), 98-119.

- Shade, P. (2000). **Habits of hope: A pragmatic theory**. Nashville, TN: Vanderbilt University Press.
- Standish, K. (2019). Learning How to Hope: A Hope Curriculum. **Humanity & Society**. 43(4), 484-504.
- Snyder, C., Cheavens, J., & Michael, S. (1999). Hoping. In C. R. Snyder (Ed.), **Coping: The psychology of what works**. (pp.205–231). New York: Oxford University Press.
- Snyder, C., Cheavens, J., & Simpson, S. (1997). Hope: An individual motive for social commerce. **Group Dynamics: Theory, Research, and Practice**. 1, 107–118.
- Snyder, C., & Lopez, S. (2002). **Handbook of Positive Psychology**. New York: Oxford University Press.

“bb%&h%a%h%&e%l%o”

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

ชื่อหนังสือ: สมณลิขิตเตือนใจ “พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์” (Christus Vivit)
ผู้เขียน: สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส
ผู้จัดพิมพ์: สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย
จำนวนหน้า: 151 หน้า

บาทหลวงสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี, อาจารย์ประจำวิทยาลัยแสงธรรม

เป็นเวลา 14 ปีหลังจากการสิ้นพระชนม์ของนักบุญยอห์น ปอลที่ 2 พระสันตะปาปาผู้ทรงอุทิศตนทำงานอภิบาลเยาวชน และทรงริเริ่มการประชุมเยาวชนโลก สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงให้ความสนใจสนพระทัยอย่างยิ่งในงานอภิบาลเยาวชน พระสมณลิขิตเตือนใจ “พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์” (Christus Vivit) (Christ is alive) เป็นพระสมณลิขิตเตือนใจฉบับแรกของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสที่กล่าวถึงเยาวชนโดยตรง สำหรับบรรดาเยาวชนและประชากรของพระเจ้าทุกคน เป็นบทสรุปสาระสำคัญจากเอกสารหลังการประชุมสมัชชาสภาพระสังฆราชคาทอลิกสมัยสามัญครั้งที่ 15 เรื่อง “เยาวชน ความเชื่อ และการไตร่ตรองกระแสเรียก” ระหว่างวันที่ 3-28 ตุลาคม ค.ศ.2018

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเสนอให้บรรดาเยาวชนมีส่วนร่วมในความชื่นชมยินดีของพระคริสตเจ้าผู้ทรงพระชนม์มีส่วนร่วมในความมั่งคั่งของความเชื่อคาทอลิก และเจริญเติบโตเข้มแข็งด้วยการดำเนินชีวิตในชุมชนคริสตชน พระคัมภีร์ให้ความหวังที่จับต้องได้แก่เยาวชน และดึงดูดให้มีส่วนร่วมชีวิตอย่างเต็มที่กับพระศาสนจักร ในช่วงเวลาของเทคโนโลยีใหม่และสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง พระองค์ทรงท้าทายเยาวชนให้เลือกหนทางพื้นฐานแห่งการเสียสละด้วยใจเปิดกว้าง และร่วม

เดินทางชีวิตอย่างซื่อสัตย์กับเพื่อน ครอบครัว เพื่อนบ้าน และผู้อาวุโส พระองค์เชื่อมั่นว่าบรรดาเยาวชนมีกระแสเรียกและพลังร่วมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงฟื้นฟูพระศาสนจักรและโลกพร้อมกับพระคริสตเจ้า

พระสมณลิขิตเตือนใจ “พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์” (Christ is alive) มีเนื้อหา 9 บท แบ่งเป็น 299 ข้อ

บทที่ 1 พระวาจาของพระเจ้าตรัสอะไรเกี่ยวกับเยาวชน **บทที่ 2** พระเยซูเจ้าทรงเป็นหนุ่มอยู่เสมอ **บทที่ 3** เยาวชนเป็น “ปัจจุบันนี้” ของพระเจ้า หนทางและประสบการณ์ของเยาวชนในโลกที่วิกฤติสภาพแวดล้อมดิจิทัล **บทที่ 4** สาสนที่ยิ่งใหญ่สำหรับเยาวชน **บทที่ 5** หนทางของเยาวชน **บทที่ 6** เยาวชนกับรากฐาน **บทที่ 7** งานอภิบาลเยาวชน **บทที่ 8** กระแสเรียก **บทที่ 9** การไตร่ตรองแยกแยะวินิจฉัยกระแสเรียก มีเนื้อหาโดยย่อดังนี้

คำนำ พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์ พระองค์ทรงเป็นความหวังของเรา พระองค์ทรงนำเป็นความหนุ่มสาวให้โลกของเรา คำแรกที่ยากจะกล่าวกับเยาวชนคริสตชนคือ พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์ และทรงมีประสงค์ให้เราใช้ชีวิต พระองค์ประทับกับเราทั้งในยามสุข และยามทุกข์ โศกเศร้า คับแค้น หวาดกลัว สงสัยหรือล้มเหลว พระองค์ทรงอยู่เพื่อฟื้นฟูพลกำลังและนำความหวังแก่เรา

ขอมอบสมณลิขิตเตือนใจฉบับนี้แก่บรรดาเยาวชนคริสตชนทุกคน บรรดาประชากรของพระเจ้า ผู้อภิบาล และพี่น้องทุกคน ด้วยความรักห่วงใยเป็นพิเศษ เพื่อเตือนให้มั่นใจในความเชื่อ และเจริญเติบโตในความศักดิ์สิทธิ์ตามกระแสเรียกของแต่ละคน สมณลิขิตฉบับนี้เป็นการสรุปข้อเสนอแนะที่สำคัญมากที่สุด จากการไตร่ตรองและเสวนาของการประชุมสมัชชา “เยาวชน ความเชื่อ และการไตร่ตรองกระแสเรียก” 2018

บทที่ 1 พระวาจาของพระเจ้าตรัสอะไรเกี่ยวกับเยาวชน (What does the word of God have to say about young people ?)

1.1 ในพันธสัญญาเดิม (6-11) ในยุคสมัยที่เยาวชนมิได้ถูกกล่าวถึงมากนัก พระเจ้าทอดพระเนตรเยาวชนแตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างคนหนุ่มสาวในพระคัมภีร์ 9 คน คือ 1). โยเซฟผู้อาวุโสแต่พระเจ้าทรงแสดงให้เห็นสิ่งยิ่งใหญ่ในความฝัน (ปฐม 37-38) 2). กิเดโอนผู้เกรงตรงไม่ชอบความเสแสร้ง และต้องการทำสิ่งที่ถูกต้อง (ชน 6:13-14) 3). ประกาศกซามูเอลเมื่อวัยเด็กเปิดใจฟังเสียงพระเจ้า (1 ซมอ 3:9-10) 4). กษัตริย์ซาอูลเมื่อทรงพระเยาว์พระเจ้าตรัสเรียกให้มารับพันธกิจ (1 ซมอ 9:2) 5). ประกาศกซามูเอลเลือกหนุ่มน้อย

ดาวิดให้เป็นกษัตริย์ พระเจ้ามิได้ดูรูปร่างภายนอก แต่มองดูจิตใจ (1 ซมอ 16:6-13) 6). กษัตริย์ซาโลมอนรู้สึกว่าตนยังเป็นเด็ก แต่มีความกล้าแบบเยาวชนทูลขอพระปรีชาญาณจากพระเจ้า (1 พกษ 3:7-10) 7). ประกาศกเยเรมีย์รู้สึกว่าตนยังเป็นเด็ก แต่อุทิศตนทำพันธกิจด้วยความกล้าหาญของเยาวชนและพลังของพระเจ้า (เยรม 1:6-8) 8). เด็กหญิงชาวอิสราเอลสาวใช้ของภรรยาโนอาฮามานได้ยื่นมือช่วยแนะนำโนอาฮามานผู้บัญชาการกองทัพของกษัตริย์แห่งอัสซีเรีย ด้วยความเชื่อช่วยโนอาฮามานหายจากโรค (2 พกษ 5:2-6) 9). นางรูธในวัยสาวมีน้ำใจดีและกล้าหาญอยู่เคียงข้างมารดาสามีผู้อยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก และช่วยให้ทั้งสองสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ (นรธ 1;1-18;4:1-17)

1.2 ในพันธสัญญาใหม่ (12-21) อุปมาของพระเยซูเจ้า “เรื่องลูกที่หายไป” (ลก 15:11-32) ลูกคนเล็กที่ออกจากบ้าน เพื่อแสวงความเป็นอิสระ กลายเป็นคนเสเพลและฟุ่มเฟือย ต้องพบกับทุกข์ยากขัดสน ด้วยหัวใจของเด็กเยาวชนที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลง ลูกขึ้นกลับบ้าน เรียนรู้จากชีวิต พี่ชายคนโตมีหัวใจที่แคบ ถูกครอบงำด้วยความโลภ ความเห็นแก่ตัว และความอิจฉา พระเยซูเจ้าเป็นหนุ่มเสมอ และมีพระประสงค์ให้เราเป็นหนุ่มเป็นสาวด้วย

นักบุญเปาโลเชิญชวนให้เรา “ปลดปล่อยวิสัยมนุษย์เก่า และสวมใส่วิสัยมนุษย์ใหม่” (คส 3:9-10) เยาวชนแท้มีหัวใจสามารถรักทุกสิ่งที่แยกเราจากผู้อื่นทำให้จิตวิญญาณแก่ “แต่เหนือสิ่งใด จงมีความรัก ซึ่งรวมเราไว้เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างสมบูรณ์” (คส 3:14)

พระเยซูเจ้าทรงมีมุมมองใหม่ “ท่านที่เป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดจงทำตนเป็นผู้ต่ำ้อยที่สุด” (ลก 22:26) บรรดาเยาวชนต้องไม่หมดกำลังใจ ต้องใฝ่ฝันในสิ่งที่ยิ่งใหญ่ แสวงหาขอบฟ้ากว้างใหญ่ ตั้งเป้าหมายให้สูง มีความต้องการชนะโลก ยอมรับความท้าทาย และยอมมอบสิ่งที่ดีที่สุดในตัวตนเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีกว่า “อย่าให้ใครดูหมิ่นท่านเพราะความเป็นคนหนุ่ม” (1 ทธ 4:12) บรรดาเยาวชนต้องแสดงความเคารพอย่างแท้จริงต่อผู้อาวุโส (1 ปต 5:5) เพราะพวกท่านมีประสบการณ์ชีวิตมากกว่าทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว ความสุขและความทุกข์ ความหวังและความผิดหวัง เยาวชนที่ฉลาดคือผู้ที่เปิดกว้างสำหรับอนาคต แต่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นด้วย

เศรษฐีหนุ่มทูลตอบพระเยซูเจ้าว่า “ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติเหล่านี้ทุกข้อมาตั้งแต่เป็นเด็กแล้ว” (มก 10:20) พระเยซูเจ้าทอดพระเนตรเขาด้วยพระทัยเอ็นดู เป็นการดีที่จะใช้ชีวิตวัยเด็กและเยาวชนอย่างดี นักบุญออกัสตินกล่าวว่า

คร่ำครวญว่า “ข้าพเจ้ารักพระองค์เข้าไป” เศรษฐีหนุ่มได้ปล่อยให้เวลาปล้นความฝันของเขา เขายึดติดกับความร่ำรวยของเขา มิได้ตอบรับการเชื่อเชิญให้ติดตามพระองค์ (มก 10:22) อุปมาเรื่องหญิงสาวสิบคน (มธ 25:1-13) หญิงสาวที่ฉลาดเตรียมพร้อมและรอคอย ขณะที่คนอื่นว้าวุ่น สะลึมสะลือ และหลับใหล ถ้าเราเยาวชนเสียพลังภายใน ความฝัน ความกระตือรือร้น การมองโลกในแง่ดี การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พระเยซูคริสต์ผู้กลับคืนพระชนม์ชีพทรงกระตุ้นเราว่า “หนุ่มเอ๋ย เราบอกเจ้าว่า จงลุกขึ้นเถิด” (ลก 7:14)

บทที่ 2 พระเยซูเจ้าทรงเป็นหนุ่มอยู่เสมอ (Jesus, ever young)

พระเยซูเจ้าทรงเป็น “คนหนุ่มท่ามกลางบรรดาเยาวชน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่บรรดาเยาวชนและถวายพวกเขาแด่พระเจ้า” “เยาวชนเป็นช่วงชีวิตที่สร้างสรรค์กระตือรือร้นซึ่งพระเยซูเจ้าเองทรงมีประสบการณ์และทรงบันดาลให้ศักดิ์สิทธิ์” พระเยซูเจ้าทรงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเมื่อพระชนมายุ 30 ปีกว่า (ลก 3:23; มธ 27:50) พระองค์มอบชีวิตของพระองค์ในวัยหนุ่มฉกรรจ์เพื่อพันธกิจแห่งการไถ่กู้

2.1 พระเยซูเจ้าในวัยเยาว์ (23-29)

พระวรสารกล่าวถึงช่วงวัยรุ่นและวัยหนุ่ม

ของพระองค์สองเหตุการณ์คือ เมื่อครอบครัวของพระองค์กลับไปอาศัยที่เมืองนาซาเร็ธ (มธ 2:19-29) และการรับพิธีล้างของพระเยซูเจ้าในแม่น้ำจอร์แดน ทำให้พระองค์ศักดิ์สิทธิ์ ก่อนจะเริ่มต้นพันธกิจของพระองค์ พระบิดาทรงเผยแสดงว่า “ท่านเป็นบุตรที่รักของเรา” และพระจิตเจ้าทรงนำพระองค์ไปยังถิ่นทุรกันดารเพื่อเตรียมตัวทำพันธกิจ (มธ 3:13-17; ลก 3:21-22) ที่เมืองนาซาเร็ธพระองค์ทรงเชื่อฟังบิดามารดา ทรงเติบโตทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคม (ลก 2:51-52) พระวรสารบอกเราว่า พระเยซูเจ้าในวัยหนุ่มคือ “การฝึกฝน” ให้พร้อมเพื่อปฏิบัติตามแผนการของพระบิดา ให้มีความสัมพันธ์กับพระบิดา และรับผิดชอบต่อพันธกิจของพระบิดา ในเวลาเดียวกันมีความสัมพันธ์กับครอบครัวและผู้คนในสมัยนั้น พระองค์รับช่วงอาชีพของบิดาเป็นช่างไม้ และบิดามารดาให้อิสระในการร่วมเดินทางกับ “หมู่คณะที่เดินทาง” ไปกรุงเยรูซาเล็มกับคนในหมู่บ้านและเพื่อนเยาวชนคนอื่นๆ

2.2 วัยเยาว์ของพระองค์สอนเรา (30-33) สำหรับบรรดาเยาวชนทุกคนที่กำลังพัฒนาและเตรียมตัวรับพันธกิจในชีวิต เราต้องการโครงการที่สามารถเสริมสร้างเยาวชนให้เข้มแข็ง ร่วมเดินไปพร้อมกับเขา กระตุ้นให้พวกเขาพบปะผู้อื่น เพื่อมีส่วนร่วม

ใช้ในพันธกิจด้วยใจกว้างขวาง พระเยซูเจ้ามิได้ทรงสอนเยาวชนจากสิ่งที่ไกลตัว และไม่มีอยู่จริง แต่พระองค์ทรงสอนจากสิ่งที่อยู่ภายในเยาวชน คุณลักษณะทางจิตใจหลายประการ เช่น พระเยซูเจ้าทรงวางใจพระบิดาอย่างไม่มีเงื่อนไข ทรงรักและเชื่อสัตย์ต่อศิษย์ ทรงเห็นอกเห็นใจต่อผู้อ่อนแอ คนยากจน คนเจ็บป่วย คนบาป คนชายขอบสังคม มีความกล้าที่จะเผชิญหน้ากับผู้ที่มีอำนาจทางศาสนาและการเมืองสมัยนั้น พระองค์มีประสบการณ์ความกลัว ความอ่อนแอ แต่วางใจพระบิดาและพระจิตเจ้า เป็นต้น พระเยซูเจ้าทรงกลับคืนพระชนมชีพ และทรงต้องการให้เรามีส่วนร่วมในชีวิตใหม่แห่งการกลับคืนชีพ เราได้ดื่มจากธารน้ำพุแท้ที่รักษาความฝัน โครงการอุดมการณ์ยิ่งใหญ่ที่ชีวิตชีวาและผลักดันให้เราประกาศสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีคุณค่าอย่างแท้จริง พระเจ้าทรงเรียกเราให้กระตุ้นดวงดาวให้ส่องแสงในคืนมืดของบรรดาเยาวชนคนอื่นๆ ด้วย

2.3 เยาวชนของพระศาสนจักร (34)

เยาวชนเป็นสภาวะของจิตใจ สามารถมีประสบการณ์การฟื้นฟูใหม่ สถาปนาอนาคตกันที่ 2 กล่าวคือ “พระศาสนจักรเป็นเยาวชน คนหนุ่มสาวที่มั่งคั่ง ด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนาน และมีชีวิตก้าวหน้าไปสู่ความครบบริบูรณ์ของมนุษย์ใน

กาลเวลา และสู่เป้าหมายอันสูงสุดของประวัติศาสตร์และชีวิต” ในพระศาสนจักร เป็นไปได้เสมอที่จะพบพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็น “เพื่อนร่วมทางและมิตรสหายของเยาวชน” (AAS 58 (1966),18)

2.4 พระศาสนจักรเปิดสู่การฟื้นฟูใหม่ (35-38) ให้เราวนรอบขององค์พระผู้เป็นเจ้าโปรดให้พระศาสนจักรเป็นอิสระ จากผู้ที่จะทำให้พระศาสนจักรแก่ชรา อยู่ในอดีตหรือหยุดนิ่ง และโปรดให้พระศาสนจักรเป็นอิสระจากการประจัญว่า พระศาสนจักรจะเยาว์เพราะยอมรับทุกสิ่งที่โลกเสนอและละทิ้งคำสั่งสอนของตน แต่เราพบความจริงว่า พระศาสนจักรยังเยาว์เมื่อเป็นตัวของตัวเอง และรับพลังกำลังจากพระวาจาของพระเจ้า ศีลมหาสนิท การประทับของพระคริสตเจ้า และพระอานุภาพของพระจิตเจ้าในชีวิตประจำวันของเรา

ในฐานะสมาชิกของพระศาสนจักร เราไม่ควรแยกตัวออกจากคนอื่น ในเวลาเดียวกันเราต้องกล้าที่จะแตกต่าง เป็นพยานถึงความงดงามของน้ำใจดีที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การบริการรับใช้ ความสะอาดบริสุทธิ์ ความพากเพียรอดทน ความซื่อสัตย์ต่อกระแสเรียกส่วนตัว การอธิษฐานภาวนา การแสวงหาความยุติธรรม และความดีส่วนรวม ความรักต่อคนยากจน และการมีมิตรภาพอันดีในสังคม พระศาสนจักรอาจยอมจำนน

ต่อการประจัญให้สูญเสียความกระตือรือร้น แต่บรรดาเยาวชนสามารถช่วยให้พระศาสนจักรรักษาความเยาว์วัยได้

2.5 พระศาสนจักรที่ใส่ใจในสัญญาณแห่งกาลเวลา (39-42) ภาพของพระเยซูเจ้าควรนำเสนอในลักษณะน่าดึงดูดและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นพระศาสนจักรไม่ควรจมอยู่กับตนเองมากเกินไป ต้องยอมรับอย่างถ่อมตนว่าจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบางสิ่งอย่างอย่างเป็นรูปธรรม ที่ประชุมสมัชชาตระหนักว่า มีพวกเยาวชนที่มีทัศนคติที่ไม่เห็นความสำคัญของพระศาสนจักร หรือถือเป็นเรื่องรบกวนรำคาญ เพราะมีเหตุผลหนักแน่นและเข้าใจได้ เช่น การเป็นที่สะดุดเรื่องอื้อฉาวทางเพศและการเงิน พระสงฆ์ที่ไม่ได้รับการเตรียมพร้อมกับการอภิบาล เยาวชนขาดการเอาใจใส่เตรียมเทศน์และนำเสนอพระวาจา ไม่ให้เยาวชนมีบทบาทหน้าที่ในชุมชนคริสตชน พระศาสนจักรมีความยากลำบากในการอธิบายหลักความเชื่อ และจุดยืนทางจริยธรรมของพระศาสนจักรต่อสังคมในปัจจุบัน เป็นต้น

ยังมีเยาวชนหลายคนต้องการให้พระศาสนจักรรับฟังมากขึ้น ลงมือกระทำมากกว่ากล่าวประณามโลก พวกเขาไม่ต้องการเห็นพระศาสนจักรเงิบเฉยไม่กล้าพูด หรือติดกับการต่อสู้กับปัญหาเดิมๆ สองสามเรื่อง

เสมอ เพื่อให้พระศาสนจักรมีความน่าเชื่อถือสำหรับเยาวชน พระศาสนจักรต้องรื้อฟื้นความถ่อมตน และพร้อมรับฟัง โดยตระหนักว่าสิ่งที่ผู้อื่นพูดสามารถให้แสงสว่าง ทำให้พระศาสนจักรเข้าใจพระวรสารได้ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น พระศาสนจักรที่หวาดกลัวเกินไปอาจถูกวิพากษ์วิจารณ์เสมอในความพยายามที่จะปกป้องลัทธิสตรีย์ และชี้ให้เห็นความเสี่ยงและข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากข้อเรียกร้องเหล่านั้น พระศาสนจักรที่มีชีวิตชีวา สามารถสนับสนุนการเรียกร้องให้เคารพลัทธิสตรีย์ และสามารถนำข้อเสนอที่มั่นใจมาสนับสนุนพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง ขณะเดียวกันก็ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับข้อเสนอทุกข้อหรือทุกเรื่องของกลุ่มสตรีนิยม

2.6 พระนางมารีย์หญิงสาวจากนาซาเร็ธ (43-48) ผู้เป็นแบบอย่างสูงสุดของพระศาสนจักรผู้อ่อนเยาว์ พระนางในวัยรุ่นได้ติดตามพระเจ้าด้วยความร้อนรนและอ่อนน้อมเชื่อฟัง ได้ตอบรับสารจากทูตสวรรค์ด้วยใจเปิดกว้าง และไม่กลัวที่จะตั้งคำถาม (ลก1:34-38) พระนางให้คำตอบที่พร้อมจะอุทิศตน พร้อมที่จะเสี่ยงเป็นผู้รับพระสัญญาทำให้แผนการของพระเจ้าสำเร็จไป ดังนั้นพ่อกำลังถามลูกแต่ละคนว่า ลูกเห็นว่าตัวลูกเองเป็นผู้รับพระสัญญาหรือไม่ พระสัญญาอะไรที่อยู่ในใจของฉันท่านจะสามารถตอบรับได้

สำหรับพระนางมารีย์ทรงรับการเสี่ยงพันธกิจของพระนางเป็นเรื่องยาก การท้าทายที่อยู่ต่อหน้านั้นไม่เป็นเหตุผลที่จะปฏิเสธ พระนางน้อมรับการเสี่ยง มีความกล้าหาญกลายเป็น “ผู้ทรงอิทธิพลของพระเจ้า” พระนางได้ร่วมในพระทรมานของพระบุตรเพื่อนำไปสู่ชีวิตใหม่ พระนางมีจิตใจเปี่ยมด้วยความชื่นชมยินดี กระตือรือร้น อยู่กับบรรดาอัครสาวก ทุกวันนี้พระนางมารีย์ทรงเป็นมารดาที่คอยดูแลลูกของพระนางในการเดินทางของชีวิต

2.7 บรรดานักบุญเยาวชน (49-63) ผู้อุทิศชีวิตเพื่อพระคริสตเจ้าอยู่ในใจกลางของพระศาสนจักร ดังตัวอย่าง นักบุญเยาวชน จำนวน 12 องค์ คือ 1). นักบุญเซบาสเตียน (St. Sebastian) ทหารหนุ่มของกองทัพรโรมัน มรณะอายุ 32 ปี (ค.ศ.256-288) 2). นักบุญฟรังซิส อัสซีซี (St. Francis of Assisi) ชายหนุ่มที่ปฏิรูปชีวิตตนเองและพระศาสนจักร มรณะอายุ 44 ปี (1182-1226) 3). นักบุญโยนออฟอาร์ค (St. Joan of Arc) เด็กสาวชาวนาชาวฝรั่งเศส มรณะอายุ 19 ปี (1412-1431) 4). บุญราศีแอนดรูว์ ฟุหยุน (Blessed Martyr Andrew Phu Yen) ครูคำสอนหนุ่มชาวเวียดนาม เป็นมรณสักขีอายุ 20 ปี (1624-1644) 5). นักบุญคาเทรี เดกักวิธา (St. Kateri Tekakwitha) เยาวชนชนพื้นเมืองในอเมริกา

เหนือผู้ศรัทธา มรณะอายุ 24 ปี (1656-1680) 6). นักบุญดอมินิก ซาวีโอ (St.Dominic Savio) ศิษย์นักบุญยอห์น บอสโก มรณะ อายุ 14 ปี (1842-1857) 7). นักบุญ เทเรซาแห่งพระกุมารเยซู (St.Teresa of the Child of Jesus) ซิสเตอร์คณะคาร์ เมไลท์ มรณะอายุ 24 ปี (1873-1897) 8). บุญราศีเซเฟรีโน นามุนกูรา (Blessed Ceferino Namuncura) เณรหนุ่มคณะซาเลเซียนชนชาติพันธุ์ชาวอาร์เจนตินา มรณะ อายุ 19 ปี (1886-1905) 9). บุญราศีอิสิดอร์ บากันจา (Blessed Isidoro Bakanja) ฆราวาสหนุ่มจากคองโกผู้ถูกเบียดเบียน เพราะความเชื่อ มรณะอายุ 19 ปี (1887-1906) 10). บุญราศีปีแอร์ โจร์โจ แฟร์ซ ซาติ (Blessed Pier Giorgio Frassati) หนุ่มศรัทธาและทำกิจกรรมเพื่อสังคมชาว อิตาลี มรณะอายุ 24 ปี (1901-1925) 11). บุญราศีมาร์เซล คาร์โล (Blessed Marcel Callo) หนุ่มชาวฝรั่งเศสช่วยเพื่อนในค่าย กักกันที่ออสเตรีย มรณะอายุ 24 ปี (1921-1945) 12). บุญราศีเยาวชน เคียรา บาดานโน (Blessed Chiara Badano) ผู้เจริญชีวิต ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มรณะอายุ 19 ปี (1971-1990) ขอให้นักบุญเยาวชนเหล่านี้ ผู้ดำเนินชีวิตตามพระวรสารอย่างครบถ้วน ช่วยให้บรรดาเยาวชนจำนวนมากในพระ ศาสนจักรอุทิศตน เป็นพยานความศักดิ์สิทธิ์ ให้กับโลก

บทที่ 3 เยาวชนเป็น “ปัจจุบันนี้” ของ พระเจ้า (You are the “now” of God)

3.1 คำแงบวก (65-67) เราไม่สามารถพูดเพียงว่า บรรดาเยาวชนเป็นอนาคตของโลก พวกเขาเป็นปัจจุบันและกำลังเสริมสร้างโลกใบนี้อยู่ ผู้ใหญ่ในปัจจุบันมักเตรียมคำตอบไว้แล้ว มักแก้ปัญหาแบบสำเร็จรูปโดยไม่ปล่อยให้มีความถามที่แท้จริงที่ท้าทายจากพวกเยาวชน มักจะระบุทุกปัญหาและทุกความล้มเหลวของบรรดาเยาวชน ทำให้เกิดระยะห่าง ขาดความใกล้ชิด ทำให้มีการช่วยเหลือกันและกันน้อยลง

ทุกคนที่ได้รับการเรียกให้เป็นผู้ปกครอง ผู้อภิบาล หรือผู้นำเยาวชนต้องมีความสามารถมองเห็นหนทางเดินในขณะที่ยังคนอื่นมองเห็นแต่กำแพง ตระหนักเห็นถึงศักยภาพของเยาวชน ขณะที่ผู้อื่นเห็นแต่อันตรายเท่านั้น นี่คือการที่พระเจ้าพระบิดาทรงมองสิ่งต่างๆ พระองค์รู้วิธีทะนุถนอมและบำรุงเลี้ยงเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงาม ที่ถูกหว่านในใจของบรรดาเยาวชน หัวใจของเยาวชนแต่ละคน ควรมองว่าเป็น “ผืนดินศักดิ์สิทธิ์” ของผู้ได้รับเมล็ดพันธุ์แห่งชีวิตอันศักดิ์สิทธิ์ เราต้อง “ถอดรองเท้า” เพื่อเข้าสู่ธรรมล้ำลึกมากขึ้น

3.2 มีหนทางหลากหลายในการเป็นเยาวชน (68-70) ในบริบทของโลกาภิวัตน์โลกของเยาวชนในปัจจุบันนี้ เยาวชนมีอายุ

ประมาณ 16-29 ปี ประกอบด้วยกลุ่มที่แตกต่างกัน และแต่ละคนมีประสบการณ์ชีวิตของตนแตกต่างกัน ในด้านประชากรบางประเทศมีเยาวชนจำนวนมาก บางประเทศมีน้อยมีอัตราการเกิดน้อย ในด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม บางประเทศมีประเพณีทางคริสต์ศาสนาที่เก่าแก่ บางประเทศคริสตชนเป็นชนกลุ่มน้อย บางกลุ่มถูกเบียดเบียน บางกลุ่มอยู่ชายขอบของสังคม หรือในชนบทถูกกีดกันหรือถูกทอดทิ้ง

3.3 การดำเนินชีวิตอยู่ในโลกที่วิกฤติ (72-80) ทุกวันนี้เยาวชนจำนวนมากอาศัยอยู่ในเขตสงคราม ประสบกับความรุนแรงรูปแบบต่างๆ เช่น การถูกลักพาตัว การบีบบังคับ การก่ออาชญากรรม การค้ามนุษย์ การข่มขืน ยาเสพติด ฯลฯ เยาวชนจำนวนมากถูกรวบจำโดยอุดมการณ์ ถูกหลอกใช้ และถูกเอาเปรียบจากกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ เพื่อทำสงคราม หรือเป็นกองกำลังจู่โจมทำลายสร้างความหวาดกลัว จบลงด้วยการเป็นปัจเจกชน ไม่เป็นมิตร ไม่ไว้วางใจใคร บรรดาเยาวชนจำนวนมากประสบปัญหาความยากลำบากในรูปแบบต่างๆ เป็นคนชายขอบของสังคมด้วยเหตุผลทางศาสนา ชาติพันธุ์ หรือเศรษฐกิจ ประสบปัญหาต่างๆ เช่น เยาวชนตั้งครรภ์ การทำแท้ง การแพร่เชื้อเอชไอวี การเสพติด ยาเสพติด การพนัน สื่อลามก

และอบายมุขต่างๆ เด็กเร่ร่อน ฯลฯ เป็นต้น ถ้าเป็นผู้หญิงความทุกข์ยากลำบากจะเพิ่มเป็นสองเท่า

ในฐานะพระศาสนจักร ขอให้เราไม่ลืมที่จะร่วมร้องไห้เสียใจ ต่อความทุกข์อันแสนเจ็บปวดของบรรดาเยาวชน ขออย่าเย็นชากับพวกเขา จงเรียนรู้ที่จะร้องไห้กับเยาวชนเหล่านี้ พวกเขาอยู่ในสภาพที่ยากลำบากกว่าเรา การร้องไห้จะทำให้เราสามารถช่วยเหลือผู้อื่นจากใจจริง เป็นเรื่องจริงที่ประเทศหรือหน่วยงานองค์กรร่ำรวยมีอำนาจทางเศรษฐกิจได้ยื่นมือมาช่วยประเทศยากจน แต่มักนำแนวคิดแบบตะวันตกเรื่องเพศ การแต่งงาน ความยุติธรรมทางสังคมมาด้วย เป็นเหมือนการล่าอาณานิคมในเชิงอุดมการณ์ที่เป็นอันตรายกับเยาวชน การโฆษณาให้เยาวชนรู้สึกไม่รู้จักพอ ร่วมในวัฒนธรรมทิ้งขว้าง วัฒนธรรมที่นำเสนอขายหรือนางแบบหนุ่มสาวที่สวยงาม เพื่อขายผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งไม่เกี่ยวกับเยาวชน แต่ฉกฉวยความเป็นเยาวชนเพื่อตนเอง

3.4 ความต้องการ ความเจ็บปวด และความปรารถนา (81-85) เยาวชนตระหนักว่าร่างกายและเรื่องเพศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตและการเติบโตของเอกลักษณ์ของพวกเขา ในโลกที่ยกย่องเรื่องเพศอย่างไม่ลดละ การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับร่างกายและอารมณ์มิใช่เป็นเรื่องง่าย

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ ทำให้ศีลธรรมทางเพศ เป็นสิ่งยากที่จะเข้าใจและทำให้เกิดความแปลกแยกกับพระศาสนจักร มักมองดูว่าพระศาสนจักรชอบตัดสินและกล่าวโทษ อย่างไรก็ตาม บรรดาเยาวยาวชนยังปรารถนาชัดเจนจะพูดคุยถามเรื่องความแตกต่างของเอกลักษณ์ของชายและหญิง ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างชายและหญิง ความรัก และเพศสัมพันธ์

ในยุคสมัยของเรา ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชีวการแพทย์ มีอิทธิพลต่อการรับรู้เรื่องร่างกาย การจะทำอะไรกับร่างกาย เราต้องไม่ลืมว่า ชีวิตเป็นพระพรของพระเจ้า มนุษย์เป็นสิ่งสร้างที่มีขีดจำกัด มีธรรมชาติเปิดรับการแสวงหาประโยชน์ที่เอาเปรียบจากผู้ใช้อำนาจเทคโนโลยี พระศาสนจักรต้องการเป็นเครื่องมือเพื่อรักษาบาดแผลภายในและให้เราได้พบความสงบสุขในใจของเรา

3.5 สภาพแวดล้อมดิจิทัล (86-90)
(The digital environment) เป็นคุณลักษณะเฉพาะของโลกปัจจุบัน การใช้อุปกรณ์เหล่านี้ในวิถีชีวิตประจำวันจนกลายเป็นวัฒนธรรมที่มีผลกระทบอย่างลึกซึ้งกับแนวคิดของเวลาและสถานที่ ทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และโลก และสามารถสื่อสาร เรียนรู้ รับรู้ มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เว็บและเครือข่ายสังคม สังคมออนไลน์ได้

สร้างวิถีทางใหม่ในการสื่อสาร และสร้างเครือข่าย เป็นลานพื้นที่สาธารณะที่เยาวชนได้ใช้เวลาส่วนใหญ่และพบปะกันได้ง่ายขึ้นในหลายประเทศมีอินเทอร์เน็ต และเครือข่ายที่ได้ริเริ่ม และทำกิจกรรมอภิบาลทางศาสนากับบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะกับเยาวชนด้วย

ในอีกด้านหนึ่งสภาพแวดล้อมดิจิทัลมีความเหงา การเอาเปรียบ การใช้ความรุนแรง กรณีรุนแรงมี “เว็บมืด” ทำให้เสี่ยงต่อการเสพติด การแยกตนจากสังคม การสูญเสียการติดต่อกับชีวิตจริง แพร่ความรุนแรงรูปแบบต่างๆ การกลั่นแกล้ง ภาพลามก การหาประโยชน์ทางเพศ การพนัน ฯลฯ

เราต้องไม่ลืมว่า ในโลกดิจิทัลมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล และมีความสามารถสร้างระบบกลไกควบคุม บิดเบือนมโนธรรมและระบบประชาธิปไตย มีการทำงานของผู้ที่คิดเหมือนกัน มีการสร้างและแพร่ข่าวเท็จและข้อมูลเท็จ เพื่อบิดเบือนข้อเท็จจริง ทำให้เกิดอคติและความเกลียดชัง ต่อบุคคลต่างๆ พระศาสนจักรและผู้อภิบาลก็ไม่ได้รับการยกเว้นจากการกระทำเช่นนี้

เอกสารก่อนประชุมสมัชชาจัดทำโดยเยาวชน 300 คนจากทั่วโลก ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ออนไลน์อาจเป็นเรื่องไร้

มนุษยธรรม ไม่สะท้อนภาพตัวตนแท้ บิดเบือนความจริงเรื่องเพศ หลายครั้งไม่สนใจศักดิ์ศรีของมนุษย์ หลายคนหมกมุ่นสนใจในโลกเสมือนจริงจนนำสู่ “การอพยพย้ายถิ่นทางดิจิทัล” ทำให้ถอนตัวออกจากครอบครัว คุณค่าทางวัฒนธรรมและศาสนาของเขา เข้าสู่โลกแห่งความเหงาและโดดเดี่ยว

3.6 แรงงานข้ามชาติเป็นตัวอย่างชัดเจนในสมัยของเรา (91-94) บรรดาเยาวยชนที่ได้รับผลกระทบจากการอพยพย้ายถิ่น พระศาสนจักรเน้นความสนใจไปยังผู้หนีภัยสงคราม ความรุนแรง การถูกเบียดเบียนจากการเมืองหรือศาสนา จากภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ความยากจนขั้นแค้น พวกเขาแสวงหาโอกาสผืนดินอนาคตที่ดีกว่า บรรดาผู้อพยพที่ถูกวัฒนธรรมตะวันตกดึงดูดใจ บางครั้งมีความคาดหวังที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ทำให้พวกเขาผิดหวังมาก ผู้ค้ำมนุษย์ที่เริ่มมนุษยธรรม เช่น กลุ่มค่ายาเสพติดหรือค่ายอาชญากร เป็นต้น แสวงหาผลประโยชน์จากความอ่อนแอของผู้อพยพ ผู้อพยพในวัยเยาว์ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ในบางประเทศเจ้าบ้านการอพยพก่อให้เกิดความกลัว การตื่นตระหนก มักมาก่อความกลัวปฏิกิริยาหรือเอาเปรียบเพื่อจุดประสงค์ทางการเมือง ทำให้เกิดความกลัวคนต่างชาติแบบคนปิดตนเอง จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

3.7 การยุติการล่วงละเมิดทุกรูปแบบ (95-102) เช่น การใช้อำนาจในทางที่ผิด การครอบงำโน้มน้าว การล่วงละเมิดทางเพศ และการล่วงละเมิดทางการเงิน เป็นต้น พ่อขอขอบคุณผู้เข้าร่วมสมัชชาที่มีความกล้าหาญรายงานความชั่วร้ายที่พวกเขาประสบมา ทำให้พระศาสนจักรรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้น และจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเด็ดขาด ขอขอบคุณพระเจ้าที่ผู้ทำผิดต่อศีลธรรมอย่างน่ากลัวเหล่านี้มีจำนวนน้อย พระสงฆ์ส่วนใหญ่ปฏิบัติศาสนบริการด้วยความซื่อสัตย์และมีน้ำใจดี พ่อขอให้บรรดาเยาวยชนถ้าเห็นพระสงฆ์ตกในอันตรายหรือกำลังเดินไปในทางที่ผิด โปรดตักเตือนท่านให้คิดถึงคำมั่นสัญญาของท่านต่อพระเจ้า และต่อประชากรของพระองค์

การล่วงละเมิดมิใช่เป็นบาปประการเดียวในพระศาสนจักร บาปต่างๆ อยู่ต่อหน้าเรา มันปรากฏอย่างชัดเจนบนหน้าที่มีอายุของพระศาสนจักรผู้เป็นมารดาและอาจารย์ของเรา พระศาสนจักรไม่ต้องการทำศัลยกรรมเสริมความงาม พระศาสนจักรไม่กลัวที่จะเปิดเผยความผิดบาปของสมาชิกของตน กระนั้นอย่าลืมนำว่าเราจะไม่ทอดทิ้งพระศาสนจักรมารดาของเรา เมื่อพระศาสนจักรบาดเจ็บ แต่จะยืนเคียงข้างพระศาสนจักรเพื่อรวบรวมพลังสำหรับการเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง ช่วงเวลาที่มีมิตินี้ด้วย

การช่วยเหลือของพวกเยาวชนสามารถทำให้เป็นโอกาสแท้จริง สำหรับการปฏิรูปที่มีความสำคัญแห่งยุคสมัย เพื่อนำสู่การเสด็จมาของพระจิตเจ้าท่ามกลางเราอีกครั้งหนึ่ง (a new Pentecost)

3.8 ทางออก (103-110) ในทุกสถานการณ์ที่มีตมิดและเจ็บปวด ขอให้ลูกระลึกถึงข่าวดีที่ได้รับเมื่อเข้าสู่เรื่องการกลับคืนพระชนม์ชีพของพระคริสต์ เช่น บุนยราซีหนุ่มคาร์โล อากุติส (Blessed Carlo Acutis 1991-2006) ตระหนักว่าเครื่องมือสื่อสาร การโฆษณา และเครือข่ายสังคมสามารถใช้หลอกเราได้ ทำให้เราเสพติด นำสู่การบริโภคนิยม หมกมุ่นในเรื่องลัทธิ แต่คาร์โลรู้จักใช้เทคโนโลยีสื่อสารใหม่เพื่อประกาศพระวรสาร คาร์โลไม่ได้ตกหลุมพราง เขากล่าวว่า “ทุกคนเกิดมาเป็นต้นฉบับ แต่หลายคนตายกลายเป็นสำเนา” อย่าให้สิ่งนี้เกิดกับลูก สมเด็จพระสันตะปาปาทรงเตือนว่า “อย่าให้ใครมาแย่งชิงความหวังและความชื่นชมยินดีของลูกไป หรือมอมเมาทำให้เป็นทาสเพื่อผลประโยชน์ของเขา” จงแสวงหาจุดหมายที่ยิ่งใหญ่แห่งความศักดิ์สิทธิ์ การเป็นหนุ่มสาวมิใช่เป็นเวลาแสวงหาความเพลิดเพลิน หรือความสำเร็จผิวเผิน แต่เป็นเวลาแห่งการมุ่งอุทิศตนด้วยใจกว้าง อุทิศชีวิตอย่างเต็มที่ เพื่อบรรลุจุดหมายของชีวิต

ถ้าลูกยังอายุน้อยเยาว์ รู้สึกอ่อนแอ เบื่อหน่าย ไม่สนใจอะไร จงขอพระเยซูคริสต์ช่วยฟื้นฟูชีวิตของลูก แต่จงจำเสมอว่า เป็นเรื่องยากที่จะต่อสู้กับโรคระบาด หลุมพราง และการประจัญล่อลวงของปีศาจ และความเห็นแก่ตัวของโลก เมื่อเราดำเนินชีวิตแยกจากผู้อื่น เวลาเช่นนี้เราต้องการชีวิตหมู่คณะร่วมเดินทางแห่งชีวิตแห่งความรักและความเชื่อด้วยกัน

บทที่ 4 สารสนที่ยิ่งใหญ่สำหรับบรรดาเยาวชนทุกคน (A great message for all young people) สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสได้ให้ความจริงยิ่งใหญ่สามประการสำหรับเยาวชนทุกคนและแต่ละคน

4.1 พระเจ้าทรงเป็นความรัก (A God who is love) (1 ยน 4:8) (112-117) เป็นความจริงยิ่งใหญ่ประการแรก “พระเจ้าทรงรักลูก ขออย่าสงสัยในเรื่องนี้” ประสบการณ์กับบิดาในโลกนี้บางครั้งก็ไม่ใช้เป็นประสบการณ์ที่ดีที่สุด แต่ลูกสามารถพบความปลอดภัยในอ้อมกอดของพระบิดาเจ้าในสวรรค์ จากพระวาจาของพระเจ้า “เราใช้เชือกแห่งมนุษยธรรม และใช้สายสะพายแห่งความรักจูงเขา เราเป็นเหมือนผู้ที่ยกทารก มาจูบแก้ม และก้มลงป้อนอาหารให้เขา” (ฮย 11:4) “หญิงคนหนึ่งจะลืมนมบุตรที่ยังกินนม และจะไม่ส่งสารบุตรที่เกิดจาก

กรรมของนางได้หรือ “แม่หญิงเหล่านี้จะลืมได้ เราจะไม่มีวันลืมเจ้าเลย” (อสย 49:16) “ดูซิ เราได้สลักเจ้าไว้บนฝ่ามือของเรา” (อสย 49:16) “แม้ภูเขาจะเคลื่อนย้าย และเนินเขาจะคลอนแคลน ความรักมั่นคงของเราจะไม่พรากไปจากเจ้า และพันธสัญญาที่เราสัญญาจะประทานสันติภาพแก่เจ้าจะไม่คลอนแคลนเลย” (อสย 54:10) “เรารักท่านด้วยความรักนิรันดร์ ดังนั้น เราจึงมีความรักมั่นคงต่อท่านตลอดไป” (ยรม 31:3) “เพราะท่านประเสริฐและมีเกียรติมากสำหรับเรา เราจึงรักท่าน” (อสย 43:4) “พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าทรงอยู่ในเจ้า ทรงพระอานุภาพและทรงช่วยให้รอดพ้น พระองค์จะทรงยินดีเพราะเจ้า จะทรงฟื้นฟูเจ้าด้วยความรัก จะทรงให้ร้องด้วยความยินดีเพราะเจ้า” (สฟย 3:17)

ความจำของพระเจามีใช่เป็นแบบ “ฮาร์ดดิสก์” ที่บันทึกเก็บรักษาข้อมูลของเรา แต่เป็นพระทัยที่เปี่ยมด้วยความรักเห็นอกเห็นใจ ผู้พบพระองค์จะพบความชื่นชมยินดี เพราะพระองค์จะลบล้างความชั่วร้าย ความผิดพลาดของเราเพราะพระองค์รักเรา ขอให้เรามีเวลาสงบและรับรู้ความรู้สึกถึงความรักของพระองค์ ความรักไม่ยึดเยียดหรือกดดันหรือเฉยเมย ความรักทำให้ลูกขึ้นมากกว่าทำให้ล้มลง คืนดีมากกว่าห้ามปราม เสนอการเปลี่ยนแปลงมากกว่าการประณาม มองอนาคตมากกว่าอดีต พระเจ้าช่วยให้เรา

เติบโตด้วยการเผชิญหน้ากับการท้าทายในชีวิต ให้เราแสวงหาประสบการณ์กับพระเจ้า เหมือนยาโคบได้ต่อสู้กับพระเจ้า (ปฐก 32:25-31) ยาโคบเดินทางชีวิตกับพระเจ้า พระเจ้าทรงกระตุ้นเรา “มาเถิดมาพิจารณาความด้วยกันกับเรา” (อสย 1:18) จงแสวงหาความสัมพันธ์กับพระเจ้า

4.2 พระคริสตเจ้าทรงช่วยเราให้รอดพ้น (Christ saves you) (118-123) เป็นความจริงยิ่งใหญ่ประการที่สอง บนทางเขนพระคริสตเจ้าได้สละพระชนมชีพเพื่อเรา “ทรงรักผู้ที่เป็นของพระองค์ซึ่งอยู่ในโลกนี้ พระองค์ทรงรักเขาจนถึงที่สุด” (ยน 13:1) นักบุญเปาโลกล่าวถึงชีวิตใหม่ว่า “ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ มิใช่ตัวข้าพเจ้าอีกต่อไป แต่พระคริสตเจ้าทรงดำรงชีวิตอยู่ในตัวข้าพเจ้า (กท 2:20) ผู้ใดมอบตนให้พระองค์ พระผู้ช่วยให้รอด ย่อมเป็นอิสระจากบาป ความเศร้าโศก ความว่างเปล่า และความโดดเดี่ยว พระองค์ทรงให้อภัยเจ็ดคูณเจ็ดสิบครั้ง เพื่อให้เราเริ่มต้นชีวิตใหม่ พระองค์ทรงรักเรา และทรงช่วยเหลือเรา เพราะสิ่งที่พระองค์ทรงรักจะรอดพ้น สิ่งที่ถูกโอบกอดจะเปลี่ยนแปลง ความรักของพระเจ้ายิ่งใหญ่กว่าปัญหา ความอ่อนแอ ข้อบกพร่องทั้งหมดของเรา พระเยซูเจ้าทรงโอบกอดลูกล้างผลาญ โอบกอดนักบุญเปโตรช่วยให้ลุกขึ้นและดำเนินชีวิตใหม่

การให้อภัยและความรอดพ้นของพระองค์เราไม่สามารถซื้อได้ หรือไม่ได้มาจากการกระทำหรือความพยายามของเราเอง เป็นพระองค์ประทานให้เราโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพราะ “พระองค์ทรงรักเราก่อน” (1 ยน 4:19) บรรดาเยาวยชนลูกมีค่ามากมายยิ่งนัก อย่าปล่อยตัวให้ถูกซื้อ ถูกปล่อย ถูกกดขี่ ถูกครอบงำ กลายเป็นทาส ติดกับสิ่งไม่ดี จงมองดูพระคริสต์ผู้ถูกตรึงกางเขน และเชื่อมั่นในพระเมตตาของพระองค์ ผ่านทางศีลกายบาปที่ชำระล้างและทำให้เราเกิดใหม่ได้อีกครั้งหนึ่ง

4.3 พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์ (He is alive!) (124-129) เป็นความจริงยิ่งใหญ่ประการที่สาม เราต้องเตือนตนว่า ถ้าเรามองพระเยซูคริสตเจ้าเป็นบุคคลในอดีตอยู่ในความทรงจำ เป็นผู้เคยช่วยเราเมื่อสองพันกว่าปีก่อน นั้นจะไม่มีประโยชน์ ไม่ทำให้เราเปลี่ยนแปลงชีวิต พระคริสตเจ้าทรงกลับคืนชีพและทรงพระชนม์ นักบุญเปาโลกล่าวว่า “ถ้าพระคริสตเจ้ามิได้ทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ ความเชื่อของท่านก็ไร้ความหมาย” (1 คร 15:17) “จงรู้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไปตราบจนสิ้นพิภพ” (มธ 28:20) เพราะพระองค์ทรงพระชนม์อยู่ เราจึงไม่สงสัยว่าความดีจะนำชีวิต เราจึงสามารถหยุดบ่น และมองสู่อนาคต เพราะอยู่กับพระองค์ทุกสิ่งเป็นไปได้เสมอ นักบุญเปาโล

ปรารภเป็นหนึ่งเดียวกับพระคริสตเจ้า เพื่อ “รู้จักพระองค์ รู้จักฤทธานุภาพของการกลับคืนพระชนม์ชีพของพระองค์” (ฟป 3:10)

4.4 พระจิตเจ้าผู้ประทานชีวิต (The Spirit gives life) (130-133) ในความจริงสามประการนี้คือ พระเจ้าทรงรักเรา พระคริสต์คือพระผู้ช่วยให้รอด และพระองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ เมื่อเราเห็นพระเจ้าพระบิดาและพระเยซูคริสต์ พระจิตเจ้าทรงประทับอยู่ด้วย พระจิตเจ้าทรงเติมเต็มดวงหทัยของพระคริสต์ผู้ทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ แล้วหลังไหลสู่ชีวิตของลูก “พระจิตเจ้าซึ่งพระเจ้าประทานให้เรา ทรงหลังความรักของพระเจ้า ลงในดวงใจของเรา” (รม 5:5) จงอ่อนน้อมขอพระจิตเจ้าในแต่ละวัน เพื่อช่วยให้มีประสบการณ์กับศาสนันใหม่อันยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ลูกไม่ต้องเสียอะไร พระองค์สามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตของลูก ทรงเติมเต็มชีวิตด้วยแสงสว่าง และนำสู่ชีวิตที่ดีกว่าในหนทางที่เป็นไปได้ที่ดีที่สุด พระจิตเจ้าทรงเป็นบ่อเกิดแห่งขุมกำลังที่ดีที่สุดของเยาวยชน ผู้วางใจในพระเจ้า “เขาจะเป็นเหมือนต้นไม้ที่ปลูกไว้ริมน้ำ ซึ่งหยั่งรากออกไปที่ลำน้ำ เมื่อความร้อนมาถึง เขาก็ไม่กลัว ใบของเขาคงเขียวอยู่เสมอ” (ยรม 17:8) ในขณะที่ “แม้คนหนุ่มจะอ่อนเปลี้ยและเหน็ดเหนื่อย” (อสย 40:30) “แต่ผู้มีความ

หวังในพระเจ้าจะได้รับพลังใหม่ เขาจะกางปีกบินขึ้นเหมือนนกอินทรี เขาจะวิ่งและไม่เหน็ดเหนื่อย เขาจะเดินและไม่อ่อนเปลี้ย” (อิสยาห์ 40:31)

บทที่ 5 หนทางของเยาวชน (Paths of youth) การเป็นเยาวชนเป็นพระพรหรรษา และพระพร พระเจ้าทรงประทานให้กับเยาวชน พระองค์ทำงานในชีวิตของเยาวชนแต่ละคน วัยเยาวชนเป็นช่วงเวลาแห่งพระพรสำหรับคนหนุ่มสาว และเป็นพระพรหรรษาสำหรับพระศาสนจักรและโลก จึงควรใช้ช่วงเวลานี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่

5.1 ช่วงเวลาแห่งความฝันและการตัดสินใจ (136-143) พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ทาลิธาคุม หนุเอ๋ย เราสั่งให้หนูลุกขึ้น เด็กหญิงก็ลุกขึ้นทันทีและเดินไป เด็กนั้นอายุสิบสองขวบแล้ว” (มก 5:41-42) พระเยซูเจ้าทำให้เธอมีความรับผิดชอบต่อชีวิตของตนมากขึ้น วัยเยาวชนเป็นเวลาพัฒนาบุคลิกภาพ ด้วยความฝัน ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและสมดุล ด้วยการทดลอง ด้วยการเลือก เพื่อสร้างชีวิตขึ้น โดยไม่ตัดจากรากเหง้าของตน

ความรักของพระเจ้าและความสัมพันธ์กับพระคริสตเจ้าผู้ทรงพระชนม์มิได้ขาดจากจากความฝัน พระองค์ไม่จำกัด

ขอบเขตของเรา ตรงกันข้ามความรักยกระดับ ส่งเสริม บันดาลใจเราให้มีชีวิตดีขึ้น หัวใจของเยาวชนมักมี “ความทุนทลายไม่สงบ” นักบุญออกัสตินกล่าวว่า “พระองค์ทรงสร้างเรามาเพื่อพระองค์ และหัวใจของเราจะไม่วันหยุดพักได้เลย จนกว่าจะได้พักในพระองค์”

ไม่มีใครยึดหรือหยุดวัยเยาวชนได้ เยาวชนเป็นช่วงวัยที่ต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ สังคม ด้านการเมือง ความรัก เลือกรุ่นครอง การเริ่มต้นครอบครัว ความวิตกกังวลสามารถทำให้เรายอมแพ้ เมื่อเราไม่เห็นผลลัพธ์ทันที ความฝันของเราจะบรรลุได้ด้วยหวัง ความอดทน ความมุ่งมั่น ทุมเทเท่านั้น ไม่รีบเร่ง แต่ก็ไม่ลังเล ไม่กลัวที่จะใช้โอกาสหรือกลัวทำผิดพลาด อย่างมองชีวิตจากระเบียงหน้าต่าง อย่าใช้ชีวิตหน้าจอเครื่องสื่อสาร อย่าเป็นรถที่ถูกทิ้ง อย่ามองโลกอย่างนักท่องเที่ยว จงทำเสียงดังขับไล่ความกลัวที่ทำให้เราเป็นอัมพาต

5.2 การกระหายหาชีวิตและประสบการณ์ (144-149) จงเจริญชีวิตปัจจุบันอย่างมีความสุข ด้วยความกตัญญูต่อทุกพระพรอันเล็กๆ น้อยๆ ของชีวิต โดยปราศจากการไม่รู้จักพอ และการหมกมุ่นแสวงหาความสุขใหม่ๆ ซึ่งจะไม่ช่วยให้เราเจริญในชีวิตได้ดี พระวาจาของพระเจ้าบอกให้เรามีความสุขในปัจจุบัน “ท่านทั้ง

หลายอย่างกังวลถึงวันพรุ่งนี้ เพราะวันพรุ่งนี้ จะกังวลสำหรับตนเอง แต่每天有ทุกข์พอ อยู่แล้ว” (มธ 6:34) การเจริญชีวิตปัจจุบัน ไม่ใช่การดำเนินชีวิตอย่างไร้ความรับผิดชอบ ซึ่งทำให้ชีวิตของเรามีแต่ความว่างเปล่าและความไม่พอใจตลอดไป พระคาร์ดินัลฟรังซิส เซเวียร์ เหียง วัน ถ้วน เมื่อถูกขังในค่าย กักกัน ท่านเลือกที่จะเจริญชีวิตปัจจุบันด้วยความรัก สำหรับคริสตชนหลายคน ความทุกข์ทรมานและความมืดมิดกลับกลายเป็น โอกาสการได้พบกับพระเจ้า

5.3 มิตรภาพกับพระคริสตเจ้า (150-157) ไม่ว่าเราจะมีประสบการณ์ชีวิต เยวชนมากมายแค่ไหน เราจะไม่รู้ความหมายที่ลึกและความสมบูรณ์ที่สุดของการ เป็นเยวชน จนกว่าจะพบกับมิตรที่ดีที่สุด ทุกๆ วันคือพระเยซูเจ้ามิตรแท้ของเรา “เรา ไม่เรียกท่านว่าเป็นผู้รับใช้อีกต่อไป เพราะ ผู้รับใช้ไม่รู้ว่านายของตนทำอะไร เราเรียก ท่านเป็นมิตรสหาย” (ยน 15:15) เราได้รับความรักจากพระองค์ และเราได้รับมอบ ภารกิจเสริมสร้างชุมชนแห่งมิตรภาพร่วมกับ พระเยซูคริสต์ (ยน 15:16)

มิตรภาพกับพระคริสตเจ้านั้นยังยืน เพราะพระองค์ไม่ละทิ้งเรา “ถ้าเราไม่ ซื่อสัตย์ พระองค์ก็ยังทรงซื่อสัตย์ต่อไป เพราะจะทรงปฏิเสธพระองค์ไม่ได้” (2 ทธ 2:13) เมื่อเราภาวนากับพระคริสตเจ้า

มิตรแท้ของเรา เราสามารถพูดคุยทุกด้าน ของชีวิต แบ่งปันความลับที่สุดของเรา เปิด เผยทุกสิ่งที่เรากระทำ เปิดที่ว่างสำหรับ พระองค์ เพื่อพระองค์จะสามารถกระทำ เสด็จมาและประกาศชัยชนะในเรา อย่า กีดกันมิตรภาพนี้เมื่อเราเป็นเยวชน เราจะ มีประสบการณ์สัมผัสถึงการสถิตอยู่ของ พระองค์ในทุกสถานการณ์ของชีวิต เหมือน ศิษย์ทั้งสองที่เอมมาอูส นักบุญออกัสการ โรเมโร กล่าวว่า “คริสต์ศาสนามีใช้การ รวบรวมความจริงที่ต้องเชื่อ กฎเกณฑ์ที่ต้อง ปฏิบัติ แต่คริสต์ศาสนา คือ พระคริสตเจ้า ผู้ทรงรักเราอย่างมากและเรียกเราให้ตอบ สอนความรักนั้น

5.4 การเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (158-162) เป้าหมายคือ การแสวงหามีส่วนร่วมชีวิตกับพระเจ้าและการเติบโตด้านจิต วิญญาณ “เยวชนทั้งหลาย ข้าพเจ้าเขียน ถึงท่าน เพราะท่านเป็นคนแข็งแรง และ พระวาจาของพระเจ้ายกสถิตในท่าน และ ท่านชนะมารร้ายแล้ว” (1 ยน 2:14) สิ่ง ที่ทำให้หัวใจเยวชนแข็งแกร่งคือ การแสวงหา พระเจ้า การดำเนินชีวิตตามพระวาจา การ เติบโตในคุณธรรม การรักษาความสัมพันธ์ กับพระคริสตเจ้า

ผู้ใหญ่ต้องไม่สูญเสียคุณค่าของ เยวชนคือ ความกระตือรือร้น ความกล้า เสี่ยง การเปิดรับข้อเท็จจริงต่างๆ ไม่ติดกับ

ความปลอดภัยและความสะดวกสบาย เมื่อพ่อเพิ่งรับตำแหน่งพระสันตะปาปา องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงเปิดโลกทัศน์ของพ่อให้กว้างไกล เช่นเดียวกันกับสามีภรรยาที่แต่งงานมานาน หรือนักพรตในอาราม ทุกช่วงชีวิตเราสามารถฟื้นฟูความเยาว์วัยของเรา

การเติบโตเป็นผู้ใหญ่หมายถึง การรักษาและทะนุถนอมคุณค่าของการเป็นเยาวชนของเรา และชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีออกไป เพื่อจะรับพระพรจากพระเจ้า บางครั้งปมด้อยบางอย่างทำให้เรามองข้ามข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของเรา ทำให้ไม่สามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ พระเจ้ารักเราอย่างที่เราเป็น แต่พระองค์ให้เรา มิตรภาพกับพระองค์ อาศัยความกระตือรือร้นในการภาวนา การดำเนินตามพระวาจาจากพระวรสาร ศีลมหาสนิท ทำให้มีผลกำลัง สันติสุข ความชื่นชมยินดีฝ่ายจิตวิญญาณมากขึ้น

การเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ไม่จำเป็นต้องลอกเลียนแบบผู้อื่น บรรดานักบุญเป็นประจักษ์พยานชีวิตและเป็นแรงบันดาลใจ แต่ไม่ได้หมายถึงการเลียนแบบ เราต้องแสวงหาว่าเราแต่ละคนมีหนทางหรือกระแสเรียกเฉพาะของตนที่พระเจ้ามีพระประสงค์ของพระองค์สำหรับเราอย่างไร และมุ่งมั่นเดินตามกระแสเรียกนั้น

5.5 หนทางแห่งความเป็นพี่น้องกัน
(163-167) การเติบโตด้านจิตวิญญาณแสดงออกในการเติบโตของความรัก ความใจดี ความเมตตาต่อเพื่อนพี่น้อง นักบุญเปาโลกล่าวว่า “ขององค์พระผู้เป็นเจ้าโปรดให้ความรักที่ท่านมีต่อกันและต่อทุกคนเพิ่มพูนขึ้นอย่างล้นเหลือ ดังที่เรารักท่าน” (1 ธส 3:12) ความรักฉันทพี่น้องในพระศาสนจักรเป็นจุดเริ่มต้นไปสู่ความรักต่อมนุษย์ทุกคน สำหรับคริสตชนพระจิตเจ้าประสงค์ให้เราออกจากตนเองไปสู่ผู้อื่น ดำเนินร่วมกันฉันทพี่น้อง ดำเนินชีวิตความเชื่อด้วยกัน ทำให้ทุกสิ่งง่ายขึ้นเมื่อเราทำร่วมกัน

บางครั้งเรามีความเจ็บปวดและความคับข้องใจ ต้องดูแลความโกรธ และพึงเสียใจของพระเจ้าที่บอกเราให้รู้จักให้อภัย เราต้องแยกแยะเกลียดความผิดที่บุคคลกระทำ แต่รักบุคคลนั้นโดยไม่คำนึงถึงข้อบกพร่อง และเห็นภาพลักษณ์ของพระเจ้าในบุคคลนั้น

พระเจ้าทรงรักความปิตุยิตีของบรรดาเยาวชน ที่มาจากความชื่นชมยินดีในความสัมพันธ์ฉันทพี่น้อง การแบ่งปันให้ผู้อื่น “การให้อยู่เป็นสุขมากกว่าการรับ” (กจ 20:35) “พระเจ้าทรงรักผู้ที่ให้ด้วยใจยินดี” (2 คร 9:7) นักบุญเปาโลกล่าวว่า “จงร่วมยินดีกับผู้ที่ยินดี จงร้องให้กับผู้ที่ร้องไห้” (รม 12:15) สุภาชิตแอฟริกากล่าว

ว่า “ถ้าเราอยากไปเร็วก็ไปคนเดียว แต่ถ้าเราอยากไปให้ไกลก็ต้องไปด้วยกัน”

5.6 ความเยาะว้ายและการทุ่มเท (168-174) เมื่อมองโลกที่เต็มไปด้วยความรุนแรงและความเห็นแก่ตัว บรรดาเยาวยชนอย่างถูกล่อลวงให้ถอนตัวกลายเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายและปัญหาที่เกิดในสังคม พวกเขา รู้สึกว่ามีประสบการณ์ความเป็นพี่น้องและความรัก แต่ในความเป็นจริงอาจเป็นการเพิ่มอัตตามากขึ้น ร้ายยิ่งกว่านั้นถ้าพวกเขาคิดว่ากระแสเรียกฆราวาสเป็นเพียงรูปแบบการรับใช้ภายในพระศาสนจักร ความจริงกระแสเรียกฆราวาสต้องมุ่งสู่กิจการกุศลเพื่อช่วยครอบครัว งานบริการสังคม การเมือง

พ่อขอให้เยาวยชนก้าวจากออกกลุ่มเล็กๆ ของพวกเขา เพื่อสร้างมิตรภาพทางสังคม ทุกคนทำงานเพื่อส่วนรวม ในทางตรงกันข้ามมีการทำลาย มีศัตรูทำลายครอบครัว ประเทศชาติ และโลก ศัตรูคือสงคราม วันนี้เราเห็นโลกถูกทำลายโดยสงคราม เพราะเราไม่สามารถที่จะนั่งและพูดจาใจกันได้ การมีส่วนร่วมทางสังคมและการติดต่อโดยตรงกับคนยากจนในสังคม ยังเป็นวิธีพื้นฐานในการแสวงหาทำให้ความเชื่อลึกซึ้งขึ้น ทำให้กระแสเรียกชัดเจนขึ้น

ขอบคุณพระเจ้าในวันนี้ยังมีเยาวยชนจำนวนมากจากเขตวัด โรงเรียน องค์กร ที่

ออกไปเยี่ยมผู้สูงอายุ ผู้เจ็บป่วย และคนยากจนในละแวกใกล้เคียง บรรดาเยาวยชนอื่นๆ ร่วมโครงการเพื่อสังคม สร้างบ้านให้ผู้ไร้บ้านหรือถูกเวนคืนที่ดินโดยไม่เป็นธรรม ช่วยเหลือผู้ยากไร้ในหลายรูปแบบ ควรจัดให้เกิดแนวทางการช่วยเหลือมากขึ้น และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสามารถประยุกต์ความรู้แบบสหวิทยาการ ร่วมกับเยาวยชนอื่นๆ เพื่อร่วมแก้ปัญหาสังคม พ่อติดตามข่าวรายงานบรรดาเยาวยชนจำนวนมากจากทั่วโลก ออกไปตามท้องถนน เพื่อแสดงความปรารถนาให้สังคมมีความยุติธรรมและความเป็นพี่น้องกันมากขึ้น เยาวยชนต้องการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ร่วมกันกับพระคริสตเจ้าเป็นผู้นำการปฏิบัติแห่งความรักและการบริการรับใช้

5.7 ธรรมทูตผู้มีใจกล้าหาญ (175-178) บรรดาเยาวยชนถูกเรียกให้เป็นพยานแห่งพระวรสาร ในทุกแห่งที่พวกเขาไป ด้วยวิถีชีวิตของพวกเขา นักบุญอัลแบร์โต เฮร์ทาโดกล่าวไว้ว่า “การเป็นธรรมทูตมิใช่พูดเกี่ยวกับความจริง แต่เป็นการดำเนินชีวิตตามความจริง” พระวาจาจะต้องไม่นิ่งเฉยจริงจังเรียนรู้การดำเนินชีวิตทวนกระแส และเรียนรู้วิธีการแบ่งปันพระเยซูเจ้า และความเชื่อที่พระองค์ประทานแก่เรา

พระเยซูเจ้าทรงส่งเราไปที่ไหน ทรงส่งไปอย่างไม่มีพรมแดนหรือเขตจำกัด ทรงส่ง

เราไปทุกที่ พระวรสารมีไว้สำหรับทุกคน ไม่ใช่สำหรับบางคน หรือคนที่ใกล้ชิดเรา เมื่อมีการรับพระวรสารมาก ก็มีการต้อนรับพระวรสารมากขึ้น พระองค์ทรงเชิญเราให้เป็นธรรมทูตผู้กล้าหาญไม่ว่าเราจะอยู่ที่ใด ในบริษัท ในละแวกเพื่อนบ้าน ในโรงเรียน ที่ทำงาน ในงานบริการอาสาสมัคร ทุกที่เป็นโอกาสแบ่งปันความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสารเสมอ

อย่าคิดว่าพันธกิจนั้นเบาและง่าย เยาเวชนบางคนต้องสละชีวิตเพื่องานธรรมทูต บรรดาพระสังฆราชชาวเกาหลีกล่าวว่า “เราหวังว่าเราจะสามารถเป็นเมล็ดข้าวสาลี และเป็นเครื่องมือแห่งความรอดพ้นของมนุษยชาติ ตามแบบอย่างของบรรดามรณสักขี แม้ความเชื่อของเราจะเล็กเหมือนเมล็ดมัสตาร์ด แต่พระเจ้าจะทรงทำให้เจริญเติบโต และใช้เป็นเครื่องมือสำหรับงานแห่งความรอดของพระองค์”

บทที่ 6 เยาเวชนกับรากฐาน (Young people with roots) พ่อมีความเจ็บปวดเมื่อเห็นบรรดาเยาเวชนบางครั้งได้รับการแนะนำให้สร้างอนาคตโดยปราศจากรากฐาน รวบรวมว่าโลกเพิ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน พวกเราจะเจริญเติบโตได้ ต้องมีรากฐานที่แข็งแรงสนับสนุนเป็นพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง

6.1 อย่าปล่อยให้ตนเองถูกถอนรากถอนโคน (180-186) นี่เป็นประเด็นสำคัญ ต้องแยกแยะความเชื่อที่ผิดๆ หรือลัทธิแนวคิดทางอุดมการณ์ต่างๆ ที่ชักจูงหลอกลวงและครอบงำบรรดาเยาเวชนในทางที่ผิด เช่น ถ้ามีบางคนบอกบรรดาเยาเวชนว่า ไม่ต้องสนใจประวัติศาสตร์ของตนเอง ปฏิเสธประสบการณ์ของผู้สูงอายุของพวกเขา ดูถูกอดีตที่ผ่านมา มองถึงอนาคตที่พวกเขามุ่งหน้าไปเท่านั้น เป็นต้น พวกเขาต้องการให้เยาเวชนเป็นคนคิดตื้นๆ ไม่คำนึงถึงประวัติศาสตร์ ถอนรากถอนโคน และไม่รับเรื่องราวและคุณค่าทางจิตวิญญาณของมนุษย์ที่สืบทอดมาจากคนรุ่นก่อน

ลัทธิครอบงำเยาเวชนใช้ร่างกายที่อ่อนเยาว์เป็นสัญลักษณ์ ให้ความสำคัญและแสวงหาร่างกายอ่อนเยาว์ ดูถูกร่างกายที่ไม่อ่อนเยาว์ พวกเขาลดคุณค่าแท้ของเยาเวชน ใช้เยาเวชนเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวทางการเงินหรือทางการเมือง อย่าให้พวกเขาทำลายเยาเวชนโดยส่งเสริมชีวิตที่ผิวเผิน สร้างความสับสนระหว่างความมั่งคั่งกับรูปลักษณ์ภายนอก เราต้องตระหนักถึงความมั่งคั่งของผู้ตรากตรำทำงานหนัก เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ความมั่งคั่งของภรรยาผู้ดูแลไม่อ่อนเยาว์แต่ยังดูแลสามีที่เจ็บป่วย ความมั่งคั่งของความรักซื่อสัตย์ต่อกันในช่วงบั้นปลายชีวิต ความมั่งคั่งของบรรดาชาย

หญิงที่ตั้งใจดำเนินชีวิตตามกระแสเรียกด้วยความรัก ความเมตตาของพระคริสตเจ้าบนไม้กางเขน เป็นรากฐานแห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และสร้างวัฒนธรรมแห่งการพบปะกันด้วยความรักและเห็นอกเห็นใจกัน

ลัทธิหลอกลวงครอบงำเยาวชนที่ส่งเสริมชีวิตจิตโดยปราศจากพระเจ้า ชีวิตอารมณ์โดยปราศจากชีวิตหมู่คณะ หรือการสนใจผู้ตกทุกข์ มีความกลัวคนยากจน เรียกร้องสิทธิมากมายเพราะเห็นว่าสวรรค์อยู่ห่างไกล พ้อขอให้บรรดาเยาวชน อย่าปล่อยให้ถูกแนวคิดเหล่านี้ ที่เป็นเหมือนการล่าอาณานิคมทางวัฒนธรรม ที่แยกเยาวชนจากรากฐานทางวัฒนธรรมและศาสนาของเขา มีแนวโน้มทำให้เยาวชนมีลักษณะเหมือนกัน เปลี่ยนพวกเขากลายเป็นสินค้าที่เปลี่ยนแปลงได้ พ้อขอเสนอหนทางหนึ่งคือคนเราเกิดมาพร้อมกับเสรีภาพ ความกระตือรือร้น ความคิดสร้างสรรค์ และขอบฟ้าใหม่ เราต้องดูแลปลูกฝังรากเหง้าของเขาเพราะจากรากเหง้า นั้น จะทำให้เขาเติบโตงอกงาม พระศาสนจักรต้องร่วมเดินทางกับเยาวชนเหล่านี้

6.2 ความสัมพันธ์ของเธอกับผู้อาวุโส (187-191) เป็นรากฐานของชีวิต ช่วยให้เยาวชนค้นพบความร่ำรวยที่มีชีวิตของอดีต พระวาจาของพระเจ้าส่งเสริมให้ใกล้ชิดกับผู้อาวุโส “ท่านจงไปอยู่ในกลุ่มของบรรดาผู้อาวุโส ถ้าผู้ใดมีปรีชา ก็จงไปอยู่ใกล้ชิดกับ

เขา” (บสร 6:34) “บุตรทั้งหลาย จงเชื่อฟังบิดามารดา ในองค์พระผู้เป็นเจ้า เพราะการทำเช่นนั้นถูกต้อง “พระบัญญัติที่ว่า จงให้เกียรติบิดามารดา” เป็นพระบัญญัติแรกซึ่งมีพระสัญญาควบคู่อยู่ด้วยว่า “แล้วท่านจะอยู่บนแผ่นดินอย่างมีความสุข และมีอายุยืน” (อฟ 6:1-3; อพย 20:21; ฉธบ 5:16)

ที่กล่าวมานี้ไม่หมายความว่าเยาวชนต้องเห็นพ้องกับความคิดหรือการกระทำทุกอย่างของผู้ใหญ่ บรรดาเยาวชนควรมีวิจรรณญาณเสมอ นี่คือการเปิดใจน้อมรับภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง โลกไม่เคยได้รับประโยชน์จากการแตกแยก ผู้คนระหว่างรุ่น เป็นเรื่องโกหกที่ทำให้เชื่อว่าสิ่งใหม่เท่านั้นที่ดีและสวยงาม

6.3 ความฝันและนิมิต (192-197)

“เราจะหลั่งจิตของเราลงเหนือมนุษย์ทุกคน บรรดาบุตรชายและบุตรหญิงของท่านจะประกาศพระวาจา บรรดาคนชราของท่านจะฝันเห็นสิ่งต่างๆ บรรดาคนหนุ่มของท่านจะเห็นนิมิต” (ยอล 3:1) เมื่อเยาวชนและผู้สูงอายุต่างเปิดใจให้พระจิตเจ้า ทำให้เกิดการผสมผสานกันอย่างดีเยี่ยม ผู้สูงอายุมีความฝันจากความทรงจำและภาพที่มาจากประสบการณ์ที่ยาวนาน หากคนหนุ่มสาวจุ่มรากลงในความฝันเหล่านั้น พวกเขาจะสามารถมองเห็นถึงอนาคต สามารถมีวิสัยทัศน์ที่ขยายขอบเขตและแสดงหนทางใหม่

ทุกคนได้รับพรจากปู่ตายายของเรา ท่านมีความฝันเต็มด้วยความรัก ความหวัง ความสุข ความฝันแรกคือ ความฝันที่สร้างสรรค์ของพระเจ้าพระบิดาของเรา ซึ่งทรงนำและมีส่วนร่วมในการเดินทางชีวิตของลูกทุกคนของพระองค์ จากรุ่นหนึ่งสู่อีกุ่นหนึ่ง เป็นการดีที่จะให้ผู้สูงอายุเล่าเรื่องราวชีวิตที่ยาวนานของพวกเขา ท่านให้ภูมิปัญญาแก่เรา เช่น ชีวิตที่ปราศจากความรักคือชีวิตที่แห้งแล้ง ความกังวลเกี่ยวกับอนาคตสามารถเอาชนะได้ การให้มีความสุขมากกว่าการรับ ความรักต้องแสดงออกด้วยการกระทำ

6.4 ร่วมเสี่ยงไปด้วยกัน (198-201)
มาเรีย กาเบียล เพอรินเป็นพยานชีวิต แม้จะสูญเสียพ่อไปหลังจากเธอเกิดได้ไม่นาน เธออยู่กับแม่และยาย เธอได้แบ่งปันว่า “สิ่งที่ฉันรู้คือพระเจ้าทรงทรงสร้างเรื่องราวชีวิตในพระอัจฉริยภาพและพระเมตตา พระองค์ทรงรับเอาทั้งชัยชนะและความล้มเหลวของเรา พระองค์ทรงพระปรีชาสร้างสรรค์แม้จากความผิดพลาดของเรา เหมือนผ้าทอที่สวยงามด้านหลังอาจตุรงเหยิง เหมือนเหตุการณ์ในชีวิตของเรา แต่อีกด้านหน้าของผ้าทอที่สวยงาม เป็นด้านหรือชีวิตที่พระเจ้าทรงทอดพระเนตร”

หากเราเดินทางชีวิตไปด้วยกันทั้งเยาวชนและผู้ใหญ่ เราสามารถหยั่งรากลึก

ในปัจจุบันได้อย่างมั่นคง และจากปัจจุบันได้ทบทวนอดีตและมองไปสู่อนาคต ทบทวนอดีตเพื่อเรียนรู้จากประวัติศาสตร์และรักษาบาดแผลเก่าของเรา เจริญปัจจุบันด้วยความกระตือรือร้น มองอนาคตด้วยด้วยความหวัง วันนี้เราถูกส่งออกไปประกาศข่าวดีของพระเยซูคริสต์เจ้าให้กับโลกยุคใหม่ ในทุกโอกาส และทุกความเสี่ยง ทั้งในความสุขและความทุกข์ ความร่ำรวยหรือการมีข้อจำกัด ความสำเร็จหรือความล้มเหลว

บทที่ 7 งานอภิบาลเยาวชน (Young minister) งานอภิบาลเยาวชนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม บ่อยครั้งบรรดาเยาวชนไม่พบแผนการอบรมตอบที่สนองความต้องการหรือปัญหาของพวกเขา

7.1 งานดูแลอภิบาลเยาวชนเป็น
การประชุมสมัชชาและก้าวเดินร่วมกัน (203-208) บรรดาเยาวชนเองเป็นผู้รับหน้าที่ดูแลอภิบาลเยาวชน พวกเขาต้องการความช่วยเหลือและการแนะนำ ขณะเดียวกันต้องมีอิสระที่จะพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ด้วยความคิดสร้างสรรค์และความกล้า พ่อไม่นำเสนอคู่มืออภิบาลเยาวชน แต่พ่ออยากจะช่วยให้บรรดาเยาวชนใช้วิจารณญาณหรือการหยั่งรู้ของตน ความเฉลียวฉลาด และความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหา และเรื่อง

เกี่ยวกับเยาวชนด้วยภาษาของเยาวชน เยาวชนทำให้เราเห็นงานอภิบาลรูปแบบใหม่ ต้องมีความยืดหยุ่นมากขึ้น จำเป็นต้องเชิญบรรดาเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่างๆ มิใช่เพื่อการเรียนรู้เท่านั้น แต่เป็นการสนทนา การเฉลิมฉลอง การร้องเพลง การรับฟังเรื่องชีวิตจริง และแบ่งปันประสบการณ์การพบพระเจ้าผู้ทรงชีวิต งานอภิบาลเยาวชนต้องเป็นการประชุมสมัชชาาร่วมกัน และเป็นการเดินทางชีวิตไปด้วยกัน ด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สมาชิกของพระศาสนจักรทุกคนและทุกภาคส่วนร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกัน

7.2 แนวทางหลักของการปฏิบัติ (209-215) งานอภิบาลเยาวชนมีหลักปฏิบัติสองประการคือ ประการที่หนึ่งการออกไปพบปะ (outreach) เพื่อให้มีประสบการณ์กับองค์พระผู้เป็นเจ้า และประการที่สองคือการเติบโต (growth) ช่วยให้ผู้มีประสบการณ์เติบโตเป็นผู้ใหญ่

การออกไปพบปะ บรรดาเยาวชนรู้จักการแสวงหาวิธีที่ดีและน่าสนใจ การจัดกิจกรรม การแข่งขันกีฬา การใช้สื่อสารสมัยใหม่ ทางข้อความ บทเพลง วิดีทัศน์ และวิธีอื่นๆ พวกเขาต้องการการสนับสนุน ให้อิสระที่จะแสดงความกระตือรือร้นในการประกาศข่าวดีแก่บรรดาเยาวชนที่พวกเขาพบ ในการเข้าเฝ้าฯ ในการสนทนาที่บาร์ในวันหยุด สิ่งสำคัญสำหรับบรรดาเยาวชน

แต่ละคนควรกล้าพอที่จะหวานเมลิ็ดแห่งข่าวดีบนดินอุดมคือในใจของเพื่อนเยาวชนอีกคนหนึ่ง ต้องให้ความสำคัญกับภาษาที่ใช้ต้องเป็นภาษาที่แสดงความใกล้ชิด มีน้ำใจ มีความสัมพันธ์และความรักที่สัมผัสใจ ส่งผลต่อชีวิต ปลุกความหวังและความปรารถนาใช้ภาษารักไม่ใช่เทศนา ผู้พูดมีชีวิตชีวา อยู่เพื่อและกับพวกเขา แม้มีข้อจำกัดและจุดอ่อนต่างๆ แต่ดำเนินชีวิตตามความเชื่ออย่างซื่อสัตย์ แสวงหาหาวิธีประกาศข่าวดี (Kyrygma) ด้วยภาษาของเยาวชนในปัจจุบัน

การเจริญเติบโต พื่อนำเสนอประเด็นสำคัญ ในบางแห่งมีเหตุการณ์ที่บรรดาเยาวชนมีประสบการณ์กับพระเจ้า แต่การอบรมที่ตามมาเน้นแต่หลักคำสอนและเรื่องจริยธรรมมากเกินไป ทำให้พวกเขาเบื่อและหมดไฟและหมดความปิติในการติดตามพระคริสตเจ้า เน้น่อนการอบรมเยาวชนจำเป็นต้องมีหลักคำสอนและจริยธรรมโรมาโร การ์ดีนี (Romano Guardini) กล่าวว่า “เมื่อเรามีประสบการณ์ความรักยิ่งใหญ่ ทุกสิ่งก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของความรักนั้น” แต่ต้องเดินตามหลักการข้อที่หนึ่งคือการพบปะต้องมีศูนย์กลางอยู่ที่ข่าวดี ประสบการณ์การสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพของพระคริสตเจ้า และข้อที่สองการเจริญเติบโตในความรักฉันทน์พี่น้อง ชีวิตหมู่คณะ และการบริการรับใช้

งานอภิบาลเยาวชนต้องไปสู่การประกาศข่าวดี (Kerygma) คือ มีโอกาสสำหรับการฟื้นฟูชีวิตประสบการณ์ส่วนตัว กับความรักของพระเจ้าและพระคริสตเจ้า ผู้ทรงพระชนม์ โดยวิธีต่างๆ เช่น การเป็นพยาน บทเพลง ช่วงเวลาการเฝ้าศีลฯ การไตร่ตรองพระวาจา การใช้สื่ออย่างรู้เท่าทัน ไม่ใช่เอาแต่เทศน์สอน

งานอภิบาลเยาวชนควรมีโครงการวิธีการและเนื้อหาอย่างชัดเจนช่วยให้เยาวชนเติบโตในความเป็นพี่น้อง การช่วยเหลือกัน ช่วยสร้างชีวิตหมู่คณะ มีการบริการรับใช้ผู้อื่น ใกล้ชิดกับคนยากจน

7.3 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (216-220) สถาบันของพระศาสนจักรทุกแห่งควรมีความพร้อมที่จะต้อนรับเยาวชน ควรจัดสถานที่ที่บรรดาเยาวชนจัดเอง สามารถใช้อย่างอิสระ สามารถใช้ต้อนรับเยาวชนอื่นๆ ทั้งช่วงชื่นชมยินดี เฉลิมฉลอง หรือช่วงมีความทุกข์ยากหรือผิดหวัง บางแห่งก็มีศูนย์เยาวชนหรือศูนย์ฝึกอบรมเยาวชนเป็นที่พบปะ เล่นกีฬา ดนตรี การแบ่งปันพระวาจา การอธิษฐานภาวนา การแพร่ธรรม

7.4 งานอภิบาลเยาวชนในสถาบันการศึกษา (221-223) โรงเรียนเป็นสถานที่เสริมสร้างความใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน และเป็นที่สำหรับการพัฒนาส่วนบุคคล การอบรมครูและผู้บริหารมีความสำคัญ โรงเรียน

ต้องการการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองอย่างเร่งด่วน เพราะมีโครงสร้างเพื่อรักษาตนเอง กลัวการเปลี่ยนแปลง โรงเรียนกลายเป็น “ที่หลบภัย” ปกป้องนักเรียนจากข้อผิดพลาด จากสิ่งที่ไม่ได้อยู่จริง เมื่อบรรดาเยาวชนสำเร็จการศึกษาออกจากสถาบันการศึกษา พวกเขาจะรู้สึกว่ามีการขาดความสัมพันธ์สิ่งที่เรียนกับโลกที่อาศัยอยู่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักการศึกษาจะมีความยินดีที่เห็นนักเรียนเป็นผู้มีความเข้มแข็ง เป็นผู้มีความรู้ด้านสติปัญญา (หัว) ความรัก (หัวใจ) และการปฏิบัติ (มือ)

การเป็นผู้นำทางการศึกษา และพร้อมที่จะให้เรียนข้ามสาขาวิชา ส่งเสริมการพบปะ การสร้างเครือข่าย การเลือกช่วยผู้ต่ำต้อย และผู้ถูกสังคมทอดทิ้ง เราไม่สามารถแยกการอบรมด้านจิตวิญญาณออกจากด้านวัฒนธรรม พระศาสนจักรมีความพยายามที่จะพัฒนาวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมจัดการศึกษาที่ดีที่สุดให้กับบรรดาเยาวชนอยู่เสมอ และวิธีการตอบสนองทำให้วัฒนธรรมบริโภคนิยมไม่สามารถทำงานได้ ด้วยการฝึกให้ตัดสินใจอย่างรอบคอบและมั่นคง พร้อมกับการศึกษาค้นคว้า ความรู้ ความเข้าใจ และการแบ่งปัน

7.5 ขอบเขตที่จำเป็นต้องพัฒนา (224-229) ด้านจิตวิญญาณความเจียมและความสัมพันธ์กับพระเจ้า กลุ่มเพื่อนนมัสการ

ศีลมหาสนิท การภาวนาด้วยพระวาจา การภาวนาในรูปแบบต่างๆ พิธีกรรมที่มีชีวิตชีวาที่แท้จริงในปีพิธีกรรม มีประสบการณ์ความชื่นชมยินดีในความเชื่อ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยเฉพาะกับเด็กและคนยากจน

ศิลปะ การแสดง การวาดภาพ และดนตรีมีความสำคัญต่อการอภิบาลเยาวชน นักบุญออกัสติน กล่าวว่า “จงร้องเพลง แต่จงก้าวเดินต่อไป ร้องเพลงเพื่อให้ชีวิตชื่นชมยินดี จงร้องเพลงและก้าวต่อไปในคุณธรรมความเชื่อที่แท้ การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง จงร้องเพลงและก้าวต่อไป”

กีฬาเพื่อการศึกษาและการเสริมสร้างชีวิต หัวใจของกีฬาคือความยินดี การออกกำลังกาย การอยู่ร่วมกัน ชื่นชมยินดีในพระพรที่พระประทานให้ กีฬาพัฒนาความเข้มแข็ง และเอาชนะความเกียจคร้านและความเบื่อหน่าย เป็นการเสียสละเพื่อเติบโตในคุณธรรม แต่ต้องเอาชนะปัญหาของกีฬาบางประการ เช่น การบูชาหลงใหลผู้ชนะ การรับใช้ผลประโยชน์เชิงการค้า และบูชาความสำเร็จ เป็นต้น

ธรรมชาติและการรักษาสีงแวดล้อม การเข้าค่ายแคมป์ปีંગ การปีนเขา การเดินทาง การฟื้นฟูสิ่งแวดลอม ฯลฯ

เราต้องเข้าใจขั้นตอนการเติบโตของชีวิตที่แตกต่างกันและช่วงเวลาที่เหมาะสม แต่ไม่เลิกล้มในการเชิญชวนให้เยาวชนดื่มด่ำ

จากแหล่งธารแห่งชีวิตใหม่จาก พระวาจาของพระเจ้า ศีลมหาสนิท ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการคืนดี พยานชีวิตของบรรดานักบุญ อาจารย์ฝ่ายจิตวิญญาณของพระศาสนจักร

7.6 งานอภิบาลเยาวชนที่เป็นที่นิยม
(230-238) ด้วยรูปแบบกิจกรรม ตารางเวลา ระยะเวลา วิธีการที่หลากหลาย การเปิดกว้างและมีความยืดหยุ่น และการออกไปพบปะกับเยาวชน และการส่งเสริมผู้นำตามธรรมชาติและการวางใจพระจิตเจ้า หลีกเลียงอุปสรรค กฎระเบียบ การควบคุม โครงสร้างที่บังคับกับพวกเยาวชนผู้มีความเชื่อที่เป็นผู้นำตามธรรมชาติในละแวกนั้น เราจำเป็นต้องติดตามสนับสนุนพวกเขา ผู้นำที่เป็นที่นิยมคือผู้สามารถทำให้ทุกคน รวมถึงคนยากจน คนเปราะบาง คนอ่อนแอ ผู้บาดเจ็บ เดินก้าวไปด้วยกัน พระคริสตเจ้าทรงเตือนเราไม่ใช่มองดูเฉพาะเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (มธ 13:24-30)

งานอภิบาลเยาวชนที่ดูบริสุทธิ์และสมบูรณ์ มีความคิดเชิงนามธรรม และรับการปกป้องจากโลกและไร้อำนาจ สามารถทำให้พระวรสารกลายเป็นเรื่องน่าเบื่อ ไร้ความหมาย และไม่น่าสนใจ งานอภิบาลแบบนี้จะถูกลบออกจากโลกของเยาวชน เพราะเหมาะกับเยาวชนคริสตชนชั้นพิเศษที่แตกต่างกับเยาวชนอื่น จะนำไปสู่ความว่างเปล่าและโดดเดี่ยว

ที่ประชุมสัมมนาชาเขียวนให้เราเป็นพระศาสนจักรที่เปิดประตูสำหรับเยาวชนทุกคน ทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้แม้บางคนไม่ได้เชื่อฟังคำสอนทุกข้อของพระศาสนจักร ควรมีที่ว่างสำหรับผู้มีวิสัยทัศน์ชีวิตแตกต่างออกไป เป็นคนจากศาสนาอื่นหรืออยู่ห่างจากศาสนา ตัวอย่างของศิษย์สองคนที่เอมมาอัส (ลก 24:13-35) พระเยซูเจ้าทรงเดินไปพร้อมกับศิษย์สองคนที่ไม่เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น พระองค์ทรงถามพวกเขาฟังพวกเขาอย่างอดทน ช่วยพวกเขาให้รับรู้สิ่งที่เกิดขึ้น ตีความเหตุการณ์อาศัยพระคัมภีร์ ตอบรับคำเชิญที่ขอให้อยู่กับพวกเขาถึงเวลาเย็น และเวลากลางคืน พวกเขาได้เลือกเดินทางต่อไปทันทีในทิศทางตรงกันข้ามกับที่ตั้งใจ เพื่อแบ่งปันประสบการณ์การพบปะกับองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงกลับคืนชีพ

7.6 เป็นธรรมทูตเสมอ (239-241)
การสร้างเยาวชนธรรมทูตมิได้ใช้เวลามากมาย คนอ่อนแอ มีข้อจำกัด มีปัญหา ก็สามารถเป็นธรรมทูตตามแบบของเขา เยาวชนคนหนึ่งอยากเดินทางจาริกแสวงบุญเพื่อขอความช่วยเหลือจากพระมารดามารีย์ได้เชิญเพื่อนหรือผู้ร่วมเดินทางไปด้วยกัน ก็เป็นการแสดงการเป็นธรรมทูตที่ดีแล้ว งานอภิบาลเยาวชนเป็นงานธรรมทูตเสมอ การออกไปเยี่ยมชาวบ้านเพื่อติดต่อสัมพันธ์กับชีวิตผู้คนต่างๆ บรรดาเยาวชนสามารถ

แสวงหาสนามงานใหม่สำหรับการพันธกิจการประกาศข่าวดี ในสิ่งแวดล้อมที่มีความหลากหลาย เช่น ผ่านสื่อสังคมต่างๆ ที่พวกเขาคุ้นเคย เป็นต้น

7.7 การร่วมเดินทางไปด้วยกันกับบรรดาผู้ใหญ่ (242-247) (Accompaniment by adults) เยาวชนต้องการการเคารพในเสรีภาพของพวกเขา แต่พวกเขาต้องการมีผู้ร่วมเดินทางชีวิตด้วย

ครอบครัวควรเป็นคนกลุ่มแรกที่ร่วมเดินทางชีวิตไปด้วยกัน งานอภิบาลเยาวชนสามารถนำเสนออุดมคติการสร้างบ้านบนหิน (มธ 7:24-25) คือบนความรักแห่งการแต่งงาน งานอภิบาลเยาวชนและการอภิบาลครอบครัวควรประสานงานกัน

ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการร่วมเดินทางชีวิตกับเยาวชน ทุกคนควรมีความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันในการยอมรับ เสริมสร้างแรงจูงใจ ให้กำลังใจ และท้าทายเยาวชน ทุกคนควรมองดูเยาวชนด้วยความเข้าใจ ความชื่นชมและความชื่นชอบ หลีกเลี่ยงการชอบตัดสินพวกเขา หรือเรียกร้องให้พวกเขา มีความสมบูรณ์มากเกินไปของพวกเข

ที่ประชุมสัมมนาชื่อว่า “มีการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่อุทิศตนเพื่อร่วมเดินทางชีวิตไปพร้อมกับเยาวชน เยาวชนหญิงบางคนรู้สึกว่า ขาดแบบอย่างผู้นำหญิงในพระศาสนจักร สามเณรและ

นักบวชควรมีความสามารถมากขึ้นในการเดินทางชีวิตร่วมกับผู้นำเยาวชน

คุณสมบัติที่เยาวชนหวังที่จะพบในผู้ให้การอบรมหรือผู้ให้การปรึกษาคือเป็นคริสตชนที่มีส่วนร่วมกับพระศาสนจักรและโลก แสวงหาความศักดิ์สิทธิ์อยู่เสมอ เป็นคนไว้วางใจได้ ไม่ตัดสินคนอื่น รับฟังอย่างตั้งใจถึงความต้องการของเยาวชน และตอบสนองด้วยความเมตตา เป็นคนที่รักและรู้จักตนเองอย่างลึกซึ้ง รู้ถึงข้อจำกัดและรู้ถึงความชื่นชมยินดีและความทุกข์โศกเศร้าของการเดินทางฝ่ายจิต

คุณสมบัติสำคัญเป็นพิเศษของผู้ให้การอบรมหรือผู้ให้การปรึกษาคือ การรับรู้ความเป็นมนุษย์ของตน เราเป็นมนุษย์ที่ผิดพลาดได้ ไม่สมบูรณ์ เป็นคนบาปผู้ได้รับการอภัย ไม่ใช่ให้เยาวชนเป็นเพียงผู้ติดตาม แต่ต้องเดินเคียงข้างไปกับพวกเขา ยอมให้พวกเขามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเดินทางชีวิต เคารพอิสรภาพที่มาพร้อมกับกระบวนการไตร่ตรองตัดสินใจของเยาวชน ช่วยเตรียมเครื่องมือช่วยให้พวกเขาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี เชื่ออย่างสุดใจในความสามารถของเยาวชนที่จะมีส่วนร่วมในชีวิตของพระศาสนจักร บำรุงหล่อเลี้ยงเมล็ดพันธุ์แห่งความเชื่อในบรรดาเยาวชน

สถาบันการศึกษาของพระศาสนจักรเป็นสถานที่รวมของชุมชนของผู้ร่วมเดินทาง

ชีวิตที่สนับสนุน ให้การปรึกษา ต้อนรับเยาวชนทุกคนโดยไม่คำนึงถึงการนับถือศาสนา ต้นกำเนิดทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตส่วนตัว สภาพทางครอบครัวหรือทางสังคม ให้การศึกษาแบบบูรณาการ และก้าวเดินสนับสนุนการเดินทางชีวิตไปด้วยกัน

บทที่ 8 กระแสเรียก (Vocation)

คำว่า “กระแสเรียก” ในความหมายกว้างหมายถึง การเรียกจากพระเจ้า ทรงเรียกให้มีชีวิต มีมิตรภาพกับพระองค์ การเรียกสู่ความศักดิ์สิทธิ์ ทุกอย่างในชีวิตมิใช่เป็นผลของความบังเอิญ แต่ทุกอย่างในชีวิตของเราเป็นหนทางตอบสนองแผนการนำอัครธรรมของพระเจ้าในชีวิตของเรา สภาพสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 กล่าวว่า “สัตบุรุษทุกคนไม่ว่าอยู่ในสถานะหรือเงื่อนไขใดๆ พระเจ้าทรงเรียกแต่ละคนเดินในหนทางของตนไปสู่ความศักดิ์สิทธิ์ที่สมบูรณ์ ดังพระบิดาเจ้าทรงความดีบริบูรณ์” (L.G.11)

8.1 การเรียกของพระเจ้านำไปสู่มิตรภาพ (250-252) สิ่งแรกที่เราต้องวินิจฉัยและค้นพบคือ พระเยซูเจ้าทรงต้องการเป็นเพื่อนกับเยาวชนทุกคน “ซีโมนบุตรของยอห์น ท่านรักเราไหม” (ยน 21: 16) ท่านรักเราในฐานะเพื่อนหรือไม่ นักบุญเปโตรได้ตอบรับพันธกิจการเลี้ยงแกะของพระเยซูเจ้าด้วยความรักแห่งมิตรภาพนี้

ในทางตรงกันข้าม เศรษฐีหนุ่มผู้ที่พระเยซูเจ้าทอดพระเนตรเขาด้วยพระทัยเอ็นดู (มก 10:21) มิได้รับรู้ความรักของพระองค์ เขาจากไปด้วยความทุกข์ แม้มีเจตนาดีตั้งแต่แรก แต่เพราะเขาไม่สามารถละวางทรัพย์สินสมบัติมากมายของเขา ชีวิตที่พระเยซูเจ้าทรงประทานให้เราเป็นเรื่องราวความรักเป็นชีวิตประวัติแห่งความรอดพ้นที่พระเจ้ามอบให้กับเรา

8.2 อยู่เพื่อคนอื่น (253-258) กระแสเรียกในความหมายที่แคบคือ การเรียกให้เป็นธรรมทูตเพื่อรับใช้ผู้อื่น มีส่วนร่วมในงานสร้างสรรค์ของพระองค์ และมีส่วนร่วมสนับสนุนผลประโยชน์ส่วนรวมโดยใช้พระพรที่เราแต่ละคนได้รับ กระแสเรียกธรรมทูตเพื่อรับใช้ สำหรับชีวิตของเราบนโลกนี้จะก้าวสู่ระดับสูงสุด เมื่อชีวิตเป็นกลายเครื่องบูชาถวายแด่พระเจ้า

การตอบสนองกระแสเรียกของเรา เราต้องดูแลและพัฒนาทุกสิ่งที่เราเป็น ไม่ใช่เสริมสร้างตนเองจากความว่างเปล่า แต่เป็นการค้นหาตัวตนแท้ของเราอาศัยแสงสว่างจากพระเจ้า และทำให้ชีวิตนี้เติบโตและเกิดผล นักบุญอัลเบิร์ต เฮอร์ทาโด (St. Alberto Hurtado) กล่าวกับเยาวชนให้คิดอย่างจริงจังเกี่ยวกับหนทางชีวิตที่พวกเขาควรปฏิบัติ “ถ้าหากนายท้ายเรือของเรอลำใดประมาท เขาจะถูกไล่่ออกทันทีเพราะ

ไม่มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติภารกิจที่สำคัญของเขอย่างเคร่งครัด ชีวิตของเราที่เช่นกัน เราตระหนักถึงแนวทางชีวิตของเรา และการปฏิบัติตามแนวทางนั้นอย่างไร ขอให้พิจารณาอย่างจริงจัง เพราะถ้าทำถูกต้องก็จะประสบผลสำเร็จ ถ้าทำผิดก็นำไปสู่ความล้มเหลว” กระแสเรียกอยู่เพื่อคนอื่น มี 1. การสร้างครอบครัวใหม่ 2. การทำงาน 3. กระแสเรียกสู่การอุทิศตนอย่างพิเศษ

8.3 ความรักและครอบครัว (259-267) เยาวชนมีความรู้สึกละเลยมากต่อการเรียกเพื่อรัก พวกเขาฝันที่จะพบคนที่เหมาะสม เพื่อสร้างครอบครัวและร่วมสร้างชีวิตด้วยกัน คริสตชนสองคนที่แต่งงานกันตระหนักถึงกระแสเรียกแห่งความรักของพวกเขา ศีลสมรสหลอมความรักนี้ไว้ในพระหรรษทานของพระเจ้าที่ยังรำลึกในองค์พระเจ้าเอง พระเจ้าทรงสร้างเราให้เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกทางเพศ พระองค์เองทรง “สร้างความรู้สึกละเลยทางเพศ” ซึ่งเป็นพระพรที่น่าอัศจรรย์ ไม่ได้เป็นข้อห้าม แต่เป็นของประทานจากพระเจ้า มีจุดประสงค์สองประการคือ เพื่อรัก และเพื่อให้กำเนิดชีวิตความรักแท้คือความปรารถนา ความรักระหว่างชายและหญิงเมื่อมีอารมณ์ปรารถนาจะนำไปสู่การให้ชีวิตเสมอ การให้ชีวิตด้วยกายและใจ

ครอบครัวยังเป็นจุดหลักของความสัมพันธ์ของบรรดาเยาวยชน เด็กๆ ซาบซึ้งกับความรักและการดูแลของพ่อแม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสำคัญ การเพิ่มขึ้นของการแยกกันอยู่ การหย่าร้าง การคบซ้อน และครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว อาจทำให้เกิดความทุกข์มากและเกิดวิกฤติทางอัตลักษณ์ในบรรดาเยาวยชน บางครั้งพวกเขาต้องรับภาระหน้าที่ที่ไม่เหมาะกับวัย กลายเป็นผู้ใหญ่ก่อนวัยอันควร บ่อยครั้งปู่ย่าตายายเป็นผู้ช่วยที่สำคัญด้านอารมณ์และการอบรมด้านศาสนา ด้วยภูมิปัญญาในการเชื่อมโยงที่สำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นกับคนรุ่นต่างๆ

แม้จะมีประสบการณ์ ความยากลำบากในครอบครัว จนต้องตั้งคำถามว่า คัมค่าใหม่ที่จะเริ่มต้นสร้างครอบครัวใหม่ที่เชื่อสัตย์ ที่จะมีน้ำใจดีต่อกัน พ่อสามารถบอกได้ว่า เป็นสิ่งที่คัมค่าอย่างแน่นอนในการลงทุนในการสร้างครอบครัว เราจะพบแรงจูงใจที่ดีที่สุดในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความชื่นชมยินดีในประสบการณ์และการแบ่งปันกัน อย่าปล่อยให้ท่านถูกปล้นความรักอันยิ่งใหญ่ ความคิดที่ว่าไม่มีสิ่งใดที่เชื่อถือได้คือการโกหกหลอกลวง การแต่งงาน ล้าสมัย สนุกสนานกับปัจจุบัน ไม่คัมค่าที่จะให้คำสัญญาตลอดชีวิต พ่อขอให้ลูกเป็นนักปฏิรูปทวนกระแสเลือกที่จะแต่งงาน

การแต่งงานต้องการการเตรียมตัวเพื่อเติบโตในการรู้จักตนเอง การพัฒนาคุณธรรมต่างๆ เช่น ความรัก ความอดทน การเสวนาและการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น พระคริสตเจ้าทรงมอบพระพรพรทานให้คู่สมรสสามารถบรรลุถึงอุดมคติในชีวิตสมรสตามแผนการของพระเจ้า สำหรับคนโสดสามารถเป็นพยานชีวิตในการเจริญเติบโตในกระแสเรียกคริสตชน

8.4 การทำงาน (268-273) พ่อขอให้เยาวยชนอย่าคาดหวังว่าจะมีชีวิตอยู่ได้โดยไม่ทำงาน การต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเป็นสิ่งไม่ดี เพราะการทำงานเป็นสิ่งที่จำเป็น เป็นความหมายส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นช่วยเหลือคนยากจนทางการเงิน เป็นการแก้ปัญหาชั่วคราว เมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน นักบุญฟรังซิสแห่งอัสซีซี และบุญราศีชาร์ล เดอ ฟูโกล (Blessed Charles de Foucauld) ให้แบบอย่างและความหมายของการทำงาน

ที่ประชุมสมัชชาตั้งข้อสังเกตว่า ในขอบเขตการทำงาน เยาวยชนบสารณมีประสบการณ์ “การถูกกีดกันและถูกกันออกไปอยู่ชายขอบของสังคม” การว่างงานของเยาวยชนเป็นปัญหาซับซ้อนและละเอียดอ่อนอย่างมาก นักการเมืองต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษโดยเฉพาะในปัจจุบัน เมื่อมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความวิตกกังวล

ในการลดต้นทุนแรงงาน นำไปสู่การใช้เครื่องจักรมาทำงานแทนมนุษย์อย่างรวดเร็ว บรรดาเยาวชนไม่ค่อยมีโอกาสดัดสินใจเลือกทำงานประเภทไหน หรือใช้พลังและพรสวรรค์ของเขาอย่างไร สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสกล่าวว่า “เป็นความจริงที่ลูกไม่สามารถดำเนินชีวิตโดยไม่ทำงาน บางครั้งลูกต้องยอมรับทำงานที่หาได้ แต่ขอให้ลูกอย่ายอมแพ้กับการทำตามความฝันของลูก อย่าปิดไม่ฟังเสียงเรียก และไม่ยอมจำนนต่อความพ่ายแพ้”

เมื่อเราค้นพบว่าพระเจ้าทรงเรียกเราทำงานบางอย่าง เช่น งานพยาบาล ช่างไม้ สื่อมวลชน วิศวกรรม การสอน ศิลปะ ฯลฯ เป็นต้น จงทบทวนกับงาน “ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าสำหรับมนุษย์ ไม่มีสิ่งใดดีไปกว่าการมีความสุขในการงานของตน” (ปญจ 3:22)

8.5 กระแสเรียกสู่การอุทิศตนอย่างพิเศษ (274-277) พระเจ้าไม่ทรงละเลยต่อพระสัญญาที่จะจัดเตรียมผู้อภิบาลให้กับพระศาสนจักร เพราะถ้าปราศจากพวกเขาพระศาสนจักรไม่สามารถมีชีวิตและปฏิบัติพันธกิจได้ แม้จะมีพระสงฆ์บางท่านไม่ได้เป็นพยานชีวิตที่ดี พระเจ้าก็ไม่ทรงหยุดเรียก แต่พระองค์ทรงเรียกมากขึ้น

ในการวินิจฉัยไตร่ตรองแยกแยะกระแสเรียก อย่าเฝ้าฝันต่อความเป็นไปได้ที่จะอุทิศตนเองแต่พระเจ้า ในฐานะพระ

สงฆ์ นักบวช หรือในรูปแบบอื่นที่ถวายตนแต่พระเจ้า ถ้าลูกตระหนักและติดตามเสียงเรียกของพระเจ้า ลูกจะพบกับความสำเร็จอย่างสมบูรณ์

บทที่ 9 การวินิจฉัย (Discernment)

(การวินิจฉัยเป็นกระบวนการการไตร่ตรองแยกแยะและตัดสินใจเลือก) ถ้าปราศจากปรีชาญาณแห่งการวินิจฉัยหรือการไตร่ตรองแยกแยะและตัดสินใจเลือก เราจะกลายเป็นเหยื่อของสิ่งที่เป็นที่นิยมที่จะผ่านไปในชีวิตอย่างง่ายดาย เราต้องตัดสินใจว่าสิ่งนั้นเป็นแหล่งอันใหม่ที่พระเจ้าทรงประทานให้ หรือเป็นภาพลวงตาที่ถูกสร้างจากจิตตารมณ์ของโลก หรือจากจิตชั่วของปีศาจ การวินิจฉัยแม้ว่าจะรวมเหตุผลและความรอบคอบ แต่มีมากสิ่งเหล่านี้ เพราะเป็นการแสวงหาแผนการอันล้ำลึกของพระเจ้าที่ทรงมีต่อเราแต่ละคน

มีความสำคัญที่จะอบรมการเสริมสร้างมโนธรรมให้มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนพระคริสตเจ้า (ฟป 2:5) ในกระบวนการอบรมมโนธรรมนี้เป็นงานตลอดชีวิต เราให้พระคริสตเจ้าเปลี่ยนแปลงตัวเรา เช่น การพัฒนานิสัยการทำความดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสำรวจพิจารณาโนธรรม (examination of conscience) ของเราในชีวิตประจำวันของเรา เราไม่เพียงแยกแยะ

ความผิดบาป แต่ต้องตระหนักรู้การทำงานของพระเจ้าในชีวิตประจำวันของเรา ในเหตุการณ์ชีวประวัติส่วนตัวของเรา ในโลกรอบตัวเรา ในพยานชีวิตของทุกคนที่มาก่อนหน้าเรา หรือผู้ร่วมเดินทางชีวิตด้วยปรีชาญาณของพวกเขา สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เราเติบโตในคุณธรรมความรอบคอบ ให้ทิศทางชีวิตแก่เรา ผ่านการเลือกที่เป็นรูปธรรมโดยตระหนักรู้อย่างแจ่มชัดถึงพระพรและขีดจำกัดของเรา

9.1 การวินิจฉัยกระแสเรียก (283-286) (Discerning your vocation) เป็นรูปแบบการวินิจฉัยพิเศษในความพยายามค้นหากระแสเรียกของเรา เนื่องจากการตัดสินใจส่วนตัวที่ผู้อื่นไม่สามารถตัดสินใจแทนเราได้ จึงต้องมีความสันโดษและความเงียบในระดับหนึ่ง มีเวลาเงียบของการภาวนาที่ยาวขึ้น เพื่อจะได้เข้าใจแรงดลใจจากพระเจ้า มีความสงบ มองเห็นการมีชีวิตอยู่ของเราด้วยแสงสว่างของพระเจ้า มีคำถามที่ควรถามตนเอง ฉันรู้จักตนเองต่างจากภพมาและอารมณ์ความรู้สึกของฉันหรือไม่ อะไรนำความยินดีหรือความโศกเศร้ามาสู่ใจของฉัน อะไรคือจุดแข็งหรือจุดอ่อนของฉัน ฉันมีศักยภาพที่จำเป็นในการรับใช้ให้บริการนี้หรือไม่ และจะพัฒนาศักยภาพเหล่านี้ได้ไหม ไม่ต้องเสียเวลาถามว่า “ฉันคือใคร” แต่ถามว่า “ฉันมีชีวิตอยู่

เพื่อใคร” แน่นอนมีชีวิตอยู่เพื่อพระเจ้า แต่พระองค์ทรงกำหนดให้เรามีชีวิตอยู่เพื่อคนอื่น พระองค์ทรงประทานคุณภาพต่างๆ ความชอบ พรสวรรค์ พระพรพิเศษ มิใช่สำหรับเราเท่านั้น แต่สำหรับการแบ่งปันให้ผู้อื่นที่อยู่รอบตัวเรา

9.2 การเรียกของพระเยซูเจ้ามิตรสหายของเรา (287-290) การวินิจฉัยกระแสเรียกส่วนตัวของเรา เราต้องตระหนักรู้ว่าเป็นการเรียกจากมิตรสหายคือพระเยซูเจ้า มิตรสหายย่อมมอบสิ่งที่ดีที่สุดให้เพื่อน ทำให้เพื่อนมีความสุข พระเยซูเจ้าทรงมอบพระหรรษทานและพระพรพิเศษเป็นของขวัญ เพื่อช่วยให้เรามีชีวิตที่สมบูรณ์

กระแสเรียกเป็นของขวัญแต่ก็มีข้อเรียกร้องตามมาด้วยอย่างไม่ต้องสงสัย ของขวัญของพระเจ้ามีปฏิสัมพันธ์กัน เมื่อเราชื่นชมยินดีในกระแสเรียก เราก็พร้อมที่จะรับความเสี่ยงที่ตามมาด้วย ข้อเรียกร้องเหล่านี้ส่งเสริมให้พระพรเติบโตพัฒนา กลายเป็นพระพรสำหรับคนอื่นผู้ร่วมเดินทางชีวิตกับพระองค์

9.3 การรับฟังและการเป็นเพื่อนร่วมเดินทางชีวิต (291-298) (Listening and accompaniment) มีพระสงฆ์ นักบวชชาย-หญิง ภราวาส ผู้เชี่ยวชาญเยาวชนที่มีคุณสมบัติจำนวนมากที่สามารถช่วยบรรดาเยาวชนในการวินิจฉัยกระแส

เรียก สิ่งสำคัญที่สุดคือ ความสามารถในการรับฟัง การรับฟังเรียกร้องให้มีสภาพความรู้สึกไว (three sensitivities) มีสามแบบที่แตกต่างกัน แต่ช่วยกันทำให้เกิดความสมบูรณ์

1. สภาพความรู้สึกไว ต่อบุคคลแต่ละคน การรับฟังคนที่มาแบ่งปันตัวตนของเขา ในสิ่งที่เขาพูด เครื่องหมายความเต็มใจที่จะฟังคือ การมีเวลาสำหรับคนอื่น ทำให้รู้สึกว่าการเวลาของเราเป็นเวลาของเขา เขาสามารถพูดสิ่งที่เขาต้องการพูด เรารับฟังอย่างไม่มีเงื่อนไข ไม่โกรธเคือง ตกตะลึง เหนื่อย หรือเบื่อ เหมือนพระคริสตเจ้าเดินร่วมทางกับศิษย์ไปเอมมาอุส พระองค์ทรงใช้เวลาฟังและเดินทางร่วมกับพวกเขา แม้พวกเขาเดินไปผิดทิศทาง (ลก 24:13-35) ทำให้พวกเขามีประสบการณ์ใหม่ การฟังอย่างตั้งใจและอย่างไม่เห็นแก่ตัวเป็นเครื่องหมายแสดงความเคารพผู้อื่น ไม่ว่าความคิดหรือการเลือกในชีวิตของพวกเขาจะเป็นอย่างไร

2. สภาพความรู้สึกไว ต่อการวินิจฉัย คือ กระบวนการไตร่ตรองแยกแยะและตัดสินใจเลือก เป็นความพยายามที่จะเข้าใจอย่างแน่นอนว่าเป็นพระหรรษทานหรือการล่อลวง เราต้องถามตนเองว่าอะไรคือสิ่งที่คนนั้นต้องการบอกเรา สิ่งที่ต้องการบอกเราว่าสิ่งใดที่เกิดขึ้นในชีวิตของเขา ความคิดและผลกระทบต่อการดำรงของเขา การรับฟังแบบนี้แสวงหาที่จะวินิจฉัยแรงกระตุ้นใจที่มี

ประโยชน์ของพระจิตเจ้าที่นำความจริงของพระเจ้าแก่เรา หรือเป็นกับดักของจิตชั่ว ซึ่งเป็นงานหรือคำสัญญาที่ว่างเปล่า จงใช้ความกล้าหาญ ความสัมพันธ์ที่อบอุ่น และไหวพริบในการช่วยผู้อื่นสามารถแยกแยะความจริงจากภาพลวงตาหรือข้อแก้ตัวใดๆ

3. สภาพความรู้สึกไว ต่อความสามารถในการรับรู้สิ่งที่กำลังขับเคลื่อนอยู่ในตัวผู้อื่น สิ่งนี้เรียกร้องให้มีการฟังอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น เราจึงจะสามารถวินิจฉัยทิศทางที่คนนั้นต้องการขับเคลื่อนไปอย่างแท้จริง นอกจากสิ่งที่พวกเขาารู้สึกหรือกำลังคิดในปัจจุบัน สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของเขา สิ่งที่เขาอยากจะเป็น พวกเขาต้องไม่มองดูความปรารถนาหรือความต้องการของเขาอย่างผิวเผิน แต่ต้องดูว่าอะไรที่เป็นสิ่งที่พอพระทัยพระเจ้ามากที่สุด ในแผนการของพระเจ้าสำหรับชีวิตของพวกเขา มองลึกไปที่ใจมากกว่าความชอบและความรู้สึกของพวกเขา การรับฟังเช่นนี้เพื่อแสวงหาสู่การวินิจฉัยถึงเจตจำนงสูงสุดของพวกเขา เจตจำนงที่ตัดสินใจอย่างแน่วแน่และให้ความหมายชีวิตแก่เขา พระเยซูเจ้าทรงรู้และชื่นชอบในเจตจำนงสูงสุดของหัวใจพระองค์ทรงอยู่ที่นั่นเสมอ และพร้อมที่จะช่วยเราแต่ละคนให้รับรู้ในสิ่งนั้น เราจำเป็นเพียงแต่พูดกับพระองค์ว่า “พระเจ้าข้า โปรดทรงช่วยลูก โปรดทรงเมตตาลูกเทอญ”

เมื่อเรารับฟังผู้อื่นตามแนวทางนี้แล้ว ในช่วงเวลาหนึ่งเราต้องตัวหายไป เพื่อให้ผู้นั้นเดินตามหนทางที่เขาค้นพบ เหมือนพระคริสตเจ้าหายไปจากสายตาของศิษย์ทั้งสองที่เอมมาอัส ให้พวกเขาอยู่ตามลำพังด้วยใจเร่าร้อนและรีบออกเดินทางกลับไปหาหมู่คณะ (ลก 24:31-33)

เราจำเป็นต้องสนับสนุนและดำเนินการตามกระบวนการการเป็นเพื่อนร่วมเดินทางชีวิต (accompany processes) โดยไม่บังคับใช้แผนปฏิบัติงานของเราเอง เพราะสำหรับกระบวนการเหล่านี้ต้องปฏิบัติกับคนที่มีความแตกต่างเฉพาะและเป็นอิสระ จึงไม่มีสูตรสำเร็จง่ายๆ

ขอพระมารดามารีย์ได้ฟื้นฟูความเยาว์วัยของลูกด้วยพลังแห่งการภาวนาของพระนาง และร่วมเป็นเพื่อนร่วมเดินทางชีวิตกับลูกเสมอ ด้วยการประทับอยู่ฉันท์มารดา

9.4 จบด้วยความปรารถนาดี (299)

บรรดาเยาวชนที่รัก ความหวังอันน่าปิติยินดีของพ่อคือ การเห็นลูกยังคงวิ่งแข่งขันไปข้างหน้าเสมอ จะวิ่งเร็วกว่าผู้ที่วิ่งช้าหรือผู้ที่หวนถอยแล้ว ขอให้วิ่งต่อไป “โดยการดึงดูดจากพระพักตร์ของพระคริสตเจ้าที่เรารักเป็นอย่างมาก พระองค์ที่เรานมัสการในศีลมหาสนิท และรับรู้การประทับอยู่ของพระองค์ในตัวพี่น้องชาย-หญิงที่ทุกข์ยาก ขอให้พระจิตเจ้าทรงกระตุ้นลูกขณะที่กำลังวิ่งอยู่ พระศาสนจักรต้องการพลังภายใน การหยั่งรู้ ความเชื่อของลูก พวกเราต้องการสิ่งเหล่านั้น เมื่อลูกมาถึงโน้ตที่พวกเรายังไม่ถึง โปรดอดทนรอคอยพวกเราด้วย”

ให้ไว้ ณ โลเรโต สักการสถานแห่งบ้านศักดิ์สิทธิ์ วันที่ 25 มีนาคม วันสมโภชการแจ้งสารเรื่องพระวจนาตถ์ทรงรับสภาพมนุษย์ ในปี ค.ศ.2019 เป็นปีที่ 7 แห่งสมณสมัยสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส

